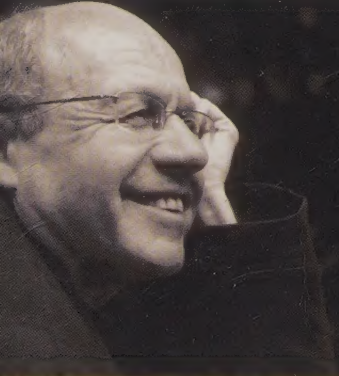

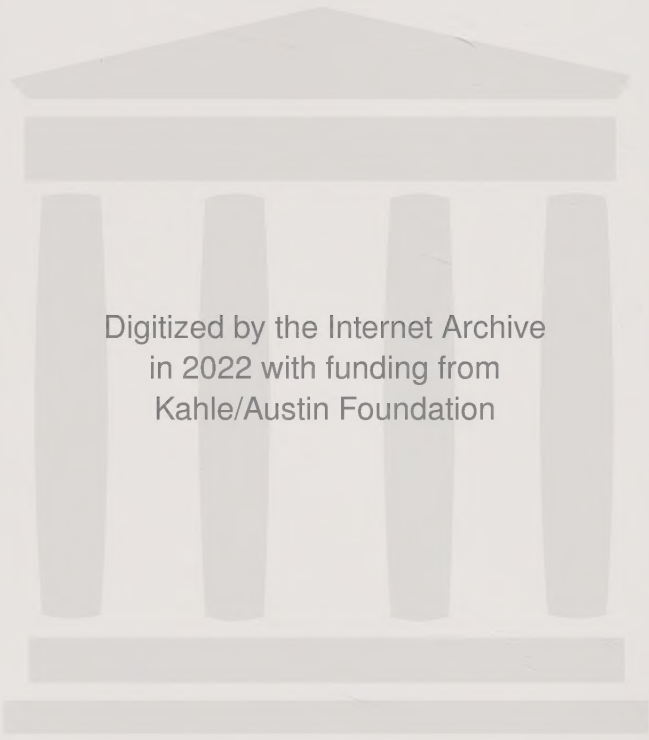
İSMAİL BEŞİKÇİ

TÜRK TARİH TEZİ
“GÜNEŞ-DİL TEORİSİ”
VE
KÜRD SORUNU

Bilim Yöntemi Türkiye’deki Uygulama-II

iBV
İSMAİL
BEŞİKÇİ
VAKFI

Digitized by the Internet Archive
in 2022 with funding from
Kahle/Austin Foundation

BİLİM YÖNTEMİ
TÜRKİYE'DEKİ UYGULAMA -2

TÜRK TARİH TEZİ
“GÜNEŞ- DİL TEORİSİ”
VE
KÜRT SORUNU

İsmail BEŞİKÇİ

İsmail Beşikci Vakfı Yayınları

TÜRK TARİH TEZİ
“GÜNEŞ- DİL TEORİSİ”
İsmail Beşikci

İBV Ronî Yayın Birinci Baskı: İstanbul - Nisan/ 2013

Yurt Kitap Yayın Baskı: 1991

Komal Yayınevi Baskı: 1977

Editör:

Ahmet ÖNAL

Kapak Dizaynı:

Mert İnan

Baskı:

Kayhan Matbaası

Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C. Blok, No: 244

Topkapı/ İstanbul

Tel: 0. 212. 576 01 36

Kayhan Matbaası Sertifikası: 12156

Roni Yayın Sertifikası: 25474

ISBN 978-605-86933-5-7

Alıntı ve tanıtımlar dışında, tamamı ya da bir kısmı yazar,
İsmail Beşikci Vakfı ve Roni Basın Yayın Ltd. Şti'den izinsiz çoğaltılamaz.

İsmail Beşikci Vakfı Yayınları

Roni Basın Yayın Tanıtım Ltd. Şti

İstiklal Cad. Ayhan Işık Sok.

No: 21, Kat: 3, D: 4, Beyoğlu / İstanbul

Tel& Fax: 0212 245 43 81

GSM: 0533 488 01 12

e-mail: roniyyayin@gmail.com

BİLİM YÖNTEMİ
TÜRKİYE'DEKİ UYGULAMA -2

TÜRK TARİH TEZİ
“GÜNEŞ- DİL TEORİSİ”
VE
KÜRT SORUNU

İsmail BEŞİKÇİ

İsmail Beşikci Vakfı Yayınları

İSMAİL BEŞİKÇİ

İsmail Beşikçi; 7 Ocak 1939'da Çorum'un İskilip ilçesinde, Türk ve Hanefi bir ailenin en küçük çocuğu olarak doğdu. Babası; Osmanlı döneminde öğretmenlik, 1930'larda ise bakkallık yapmış Hüsnü (1899-1978) ve annesi Zahide (1898-1987)'dir. Vasfi ve Muhiddin adlı ağabeyleri ve Satı adında ablası vardır.

İlkokulu İskilip'te Azm-i Milli ve Misak-ı Milli ilkokullarında, ortaokulu ise İskilip Ortaokulu'nda tamamladı. Çorum Lisesi'ni bitirdi. 1958 yılında başarılı bir dereceyle Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin İdari Bölümü'ne girdi, 1962 yılında mezun oldu.

Beşikçi'nin Kürtlerle ilk karşılaşması 1961 'de staj için, isteğiyle gittiği Elazığ'da, vali ve kaymakamların yanında stajyerliğini ve bilahare askerliğini yapmak üzere gittiği 1962-64 yılları arasında Bitlis ve Şemdinli'de yapar ve Kürtleri daha iyi tanıma fırsatını bulur. 1964'te Erzurum Atatürk Üniversitesi Sosyoloji Kürsüsü'nde asistan olur. 1965'te göçebe Alikan Aşireti'nin toplumsal yapısı üzerine doktora tezi çalışmasına başlar ve tezi kabul edilerek doktor unvanını alır.

İsmail Beşikçi akademi çevrelerinin cesaret edip inceleme konusu yapamadıkları, Kürt toplumu gerçeği üzerinde araştırmalarını yoğunlaştırır ve bu konuda eserler vermeye, aynı zamanda şimşekleri de üzerine çekmeye başlar. Resmi ideolojiye göre Kürt diye bir millet ve Kürtçe diye bir dil yoktu. Nasıl olur da biri bu resmi ideolojinin dışına çıkardı? Hesabı görülmeliydi!

Nitekim, başta üniversite çevresinden olmak üzere hakkında ihbarlar başlar. Bu ihbarlar sonucu Beşikçi hakkında idari soruşturmalar açılır. 20 Temmuz 1970 de, "anayasaya aykırı kitap ve yazılar yazdı..." denilerek üniversitedeki görevine son verilir. Bu idari tasarruf üzerine Beşikçi Danıştay'a başvurur. Danıştay, yürütmeyi durdurma kararı verir ama, üniversite bu kararı uygulamaz. Bunun üzerine Beşikçi, 1971 yılının

başlarında bir sınav sonucunda Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde göreve başlar.

12 Mart döneminde, aynı idari soruşturma dosyası dikkate alınarak bu sefer sıkıyönetim komutanlıklarına ihbarlar yapılır. Bu ihbarlar sonucu Beşikci hakkında, Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından soruşturma açılır ve giyabi tutuklama kararı verir. 19 Haziran 1971 günü tutuklanır. Bu sırada Beşikci Siyasal Bilgiler Fakültesi'ndeydi. Fakültede gözaltına alınıp Diyarbakır'e gönderilir ve yüzlerce Kürt ile birlikte mahkemeye çıkartılır. 36 eser ve çok sayıda makale kaleme alır, söyleşiler yapar.

Böylece, Beşikci için, yaşamının 17 yılından fazlasını, geçireceği hapis ve bitmeyen yargılama süreçleri başlamış olur. Dünyada örnek sayılabilecek, bir bilim insanına yakışan duruşu sergiler. Gördüğü zulme rağmen, eğilip bükülmez. Bilim yolundan sapmaz. Hep bilim insanı olarak kalır. Bugün de aynı tutumunu sürdürmektedir.

İÇİNDEKİLER

III. Baskıya Önsöz.....	11
Yurt - Kitap Yayın notu.....	14
I. Baskıya Önsöz.....	15

I. BÖLÜM

ANTROPOLOJİ VE TARİH ARAŞTIRMALARI

(Türk Tarih Tezi).....	17
------------------------	----

I. OLGU II.

“TÜRK TARİH TEZİ”NİN OLUŞUMU.....	19
-----------------------------------	----

1. “Türk Tarihinin Ana Hatları”.....	27
--------------------------------------	----

2. Türk Tarihinin Ana Hatları Methal Kısmı.....	33
---	----

3. Tarih I, II, III, IV.....	35
------------------------------	----

II. TÜRK TARİH TEZİNE İLİŞKİN BİLGİLERİN

TARİHSEL KAYNAKLARI.....	42
--------------------------	----

III. BİRİNCİ TÜRK TARİH KONGRESİ.....	45
---------------------------------------	----

1. Bilimde Doğrunun Ölçütü Olgulardır

Kişiler, Doğrunun Ölçütü Olamaz.....	53
--------------------------------------	----

2. İلمي Bitaraflık Bir İrki Bir Ulusu Övmek Değildir.....	60
---	----

3. Bilimde Son ve Katı Tetkik Yoktur.....	60
---	----

4. Bilim Elde Ettiği Bilgiden Daima Şüphe Eder, Bilim Eleştiricidir.....	61
---	----

5- Bilimde Ezeli ve Ebedi Hakikat yoktur.....	62
---	----

IV. ANTROPOLOJİ ALANINDA

YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	76
1. Bilim Olgulara, Gerçek Somuta, Nesnel Gerçeğe Dönüktür.....	80
2. Bilim, Somut Durumları, Objektif Gerçeği, Yani Gerçek Somutu Yok Saymaz, Reddetmez, Onu Anlamaya Çalışır.....	82
3. Bilimde Önergeler, Mantıksal Bakımdan Bütünlük Arzeder. Birbiri ile Çelişen Önergelerden Biri Doğru Değildir.....	83
4. Bilgi Teorisinin Kavramları ile Ahlak Teorisinin Kavramları Ayrı Ayrıdır.....	86
5. Bilimin "Hürmete Layık Olanı", "Hürmete Layık Olmayanı" Yoktur.....	86

V. TÜRK TARİH TEZİ KONUSUNDA

GELİŞTİRİLEN "BİLİMSEL" BİLGİLER

TÜRK EDEBİYATINA NASIL YANSIDI?.....	95
VI. TÜRK TARİH TEZİ'NE İTİRAZLAR.....	99
VII. İKİNCİ TÜRK TARİH KONGRESİ.....	100
VIII. "TÜRK TARİH TEZİ'NİN KATI ZAFERİ".....	112
IX. TÜRK ANTROPOMETRİ ANKETİ.....	115
X. ÜÇÜNCÜ ve DÖRDÜNCÜ TÜRK TARİH KONGRELERİ.....	121

II. BÖLÜM

DİL ARAŞTIRMALARI

(Güneş- Dil Teorisi).....	125
I. "ARİLERİN TÜRK LÜĞÜ".....	125

II. TÜRK DİLİ TETKİK CEMİYETİ VE MEBUS ÜYELERİ.....	129
III. OLGU III. GÜNEŞ-DİL TEORİSİ.....	130
1. Birinci Türk Dil Kurultayı.....	130
2. İkinci Türk Dil Kurultayı.....	134
3. Üçüncü Türk Dil Kurultayı (Güneş-Dil Teorisi'nin Açıklaması).....	138
IV. GÜNEŞ-DİL TEORİSİ UYARINCA YAPILAN ÇALIŞMALARDAN ÖRNEKLER.....	148
Örnek I.....	148
Örnek II.....	150
V. HAKİKATİN DOĞRUNUN YEGANE ÖLÇÜTÜ, BÜYÜK ŞEF GAZİ MUSTAFA KEMAL.....	152
VI.. MEDENİ OLMAYAN KABİLELER TARAFINDAN KONUŞULAN DİL MATLUP DEĞİLDİR.....	157
I. Çekimli Dil Grubu (Hint-Avrupa Dilleri).....	159
II. Eklemlili Dil Grubu (Ural-Altay Dilleri).....	159
III. Çekimli ve Eklemlili Dil Grubu (Sami Diller).....	159
IV. Tek Heceli Diller.....	159
VII. GÜNEŞ-DİL TEORİSİ'NİN PRATİK YARARLARI.....	160
VIII. TÜRKÇE SÖZLÜK'E GÖRE KÜRT NEDİR?.....	161

III. BÖLÜM

TÜRK TARİH TEZİ'NİN ve GÜNEŞ-DİL TEORİSİ'NİN GELİŞTİRİLDİĞİ SIRALARDA, TÜRKİYE'DEKİ İÇ POLİTİKA GELİŞMELERİ VE TÜRKİYE'NİN DIŞ ÜLKELERLE BAĞLANTILARI.....	163
---	-----

IV. BÖLÜM

SONUÇ

I. TÜRK TARİH TEZİ ve GÜNEŞ-DİL TEORİSİ.....	169
II. TÜRK TARİH TEZİ VE GÜNEŞ-DİL TEORİSİNİN “KÜRTLER” GÖRÜŞÜ.....	184
III. MC'NİN KİTAPLARINDAKİ İRKÇILIK KEMALİZMİ SÜRDÜRME ÇABASIDIR.....	199

III. BASKIYA ÖNSÖZ

“*Türk Tarih Tezi, Güneş-Dil Teorisi ve Kürt Sorunu*” kitabının birinci baskısı 1977’de Komal Yayınevi tarafından, ikinci baskısı 1991’de, Yurt Kitap-Yayın tarafından yapılmıştı. Üçüncü baskı 2013’de, İsmail Beşikci Vakfı Yayınları tarafından yapıyor.

İlk iki baskının gerçekleştiği siyasal ve toplumsal ortam ile, üçüncü baskının gerçekleştiği siyasal ve toplumsal ortam birbirinden çok farklı. İlk iki baskı sırasında, Kürdler, Kürdçe inkar edilen, reddedilen toplumsal ve kültürel kategorilerdi. Günümüzde artık bu inkar yapılamıyor. Yürütülen mücadelenin fiili kazanımları var. Hükümet de, karalı bir şekilde yürütülen bu mücadele karşısında, TRT-6 gibi bazı adımlar atmak zorunda kaldı.

Kürdlerin Kürdçe’nin, artık inkar edilemediğini, reddedilemediğini söylemek, Kürdlerin artık halk olarak, millet olarak kabul edildiği anlamına gelmiyor. Kürdlerin böylesine kararlı, fedakar, vefakar mücadelelerine rağmen, millet (ulus) olarak, kabul edilmiyor. Bunun en önemli göstergesi, nüfus dairelerinde ortaya çıkıyor. Aileler, yeni doğan çocuklarına, nüfus cüzdanı almak için, nüfus dairelerine gittiklerinde ve çocuklarını İçlerinde, **w, q, x** harfi olan isimler isimlerle, örneğin, Bawer, Xezal, Dilxweş, Qubad gibi isimlerle kaydettirmek istediklerinde, yöneticiler, bu istekleri kabul etmemektedir. Nüfus idarelerinde, yöneticiler, Kürd ailelerin bu isteklerinin,, “*bu isimler, Türk ananelerine, Türk diline ve Türk kültürüne uymuyor*” diyerek, “*bu harfler, Türk alfabesinde yoktur*” diyerek reddetmektedirler. Ailelerin direnden tutumları sonunda,

Bawer ancak "Baver" olarak, Dilxweş "Dilheş" olarak, Xezal "Hazal", Qubad, "Kubat" olarak kaydedilmektedir.

Yine bunun gibi, Kürd şehirlerinde, Barış ve Demokrasi Partisi'nin yönettiği belediyelerde, belediye meclisleri, bazı parklara bahçelere, caddelere, sokaklara, içlerinde, **w, q, x** harfleri olan isimler veriyorlar. Veya Kürd yazarlarının, Kürd şairlerinin, Kürd siyaset adamlarının, bu mücadeleye katkı sunmuş kişilerin isimlerini veriyorlar, Kaymakamlıklar veya valilikler,, yukarıdaki gerekçelere benzer gerekçelerle, bu idari işlemi kabul etmiyor. Belediye meclislerinin bu idari işlemi iptal ettirmek için, idare mahkemelerinde davalar açıyorlar.

Bütün bunlar, Kürdlerin, halk olarak, millet olarak tanınmadığı, Kürdçe'nin dil olarak tanınmadığı anlamına geliyor. Türk alfabesinde bu harfler olmayabilir. Ama, Kürd alfabesinde var. İstanbul, Ankara, İzmir, Adana gibi bazı şehirlerde, firmalar, şirketler, işyerlerine, İngilizce, Fransızca, Almanca, Arapça vs. isimler veriyorlar. Bu isimlerde de, **w, q, x** gibi harfler var. İngilizce, Fransızca, Arapça vs. bu isimler, "*bu harfler Türk alfabesinde yoktur*" denerek engelleniyor mu? Kürdçe isimlerde, Kürd alfabesinde de durum aynen böyledir.

Bütün bunlara rağmen, artık, Kürdlerin, Kürdçe'nin inkar edilemediğini, reddedilemediğini görmek, saptamak önemlidir. Kürdleri halk olarak, millet olarak, Kürdçe'yi dil olarak kabul ettirme mücadelesinin sürmesi de önemlidir.

Kürdçe isimler, Kürdçe alfabe olayı, insanların zihninde, hemen, 1985-1988 yılları arasında, Bulgaristan'da gerçekleşen, isim değiştirme, Türklere, Bulgar isimlerin verilmesi operasyonlarını hatırlatmaktadır.

Bulgaristan'da her şey değişti Bulgaristan üç yıl gibi kısa bir zamanda bu politikadan geri adım attı. Bulgaristan'da yaşayan Türkler, Hak ve Özgürlük Partisi kurdular. Bu parti seçimlere katıldı. Bulgaristan Parlamentosu'nda temsil edildi. Daha sonra hükümette

görev aldı. Daha sonra, Bulgaristan Avrupa Birliğine de üye oldu.

1985-1988 arasında, Bulgaristan'da, Türklere, Bulgar isimleri verilmesi operasyonları gerçekleşirken, Türkiye'de, devlet, hükümet, bu süreci çok yoğun bir şekilde eleştirdi. Türk basını, üniversiteler, yüksek yargı, işçi ve işveren sendikaları, din kurumları, spor kurumları, kadın dernekleri, insan hakları dernekleri, Bulgaristan'ı bu politikasından dolayı eleştirdi, suçladı. Her kurum, Avrupa'da muadil örgütleriyle kurdukları ilişkilerle, Bulgaristan'a baskı yapılmasını sağladı.

Türkiye'deyse, şunca mücadeleye rağmen, hiçbir şey değişmiyor. Resmi ideoloji Kürdlere karşı bütün katılığını korumaya, sürdürmeye çalışıyor. Örneğin Bulgaristan'da Türklere layık gördüklerini Türkiye'de Kürdlere layık görmüyor. Filistin'de, Bosna'da, Müslümanlara layık gördüklerini, Türkiye'de, Müslüman Kürdlere layık görmüyor. Buysa, aslında, milliyetçi değil, ırkçı bir politikadır, ayrımcı bir politikadır. Bu tür ilişkilerin birlikte değerlendirilmesi, resmi ideolojinin niteliği hakkında önemli bilgiler vermektedir.

Bu kitabın ilk baskısı 1978 de yapılmıştı. 1991 de yapılan ikinci baskıda da aynı metni kullanıldı. Sadece imla yanlışlarında düzeltmeler yapılmıştı. Bu yeni baskıda da aynı metin kullanılmaktadır.

Elinizdeki kitabın bu baskısına sponsor olan, maddi ve manevi desteğini esirgemeyen Av. Vedat Kaya ve düzeltmeleri yapan Talat Ertunan'a, teknik yardımlarından dolayı Ali İmren'e teşekkür ediyorum.

İBV'nın, bu kitabın, öbür kitapların yayımlanmasında çok büyük emeği, teşviki vardır. Başta Roni Basın Yayın'dan Ahmet Önal olmak üzere, bütün İBV çalışanlarına teşekkür ediyorum.

İsmail Beşikci

Şubat. 2013

YURT KİTAP- YAYIN'IN NOTU

Bilim Yöntemi Türkiye'deki uygulama II. Türk Tarih Tezi ve Güneş - Dil Teorisi'nin 2. Baskısına önsözü İsmail Beşikçi yazacaktı. Ama kitabı baskıya verdiğimiz günlerde yayınevimizden Ekim 1991 ' de yayınlanan "Kürtlerin Mecburi İskanı" isimli kitabından ötürü tutuklanmış, zorla saçları kesilmiş; karanlık , soğuk, havasız hücreye atılmıştı. Kitap, gazete verilmemekteydi. Yanındaki başka hücrelerde de tutuklu ve hükümlüler kalmaktaydı, onlar da aynı şartlarda ...

"Kürtlerin Mecburi İskanı" 142/3'ten daha önce 'mahkum' olmuş, Beşikçi 1,6 yıl ceza almış, ceza infaz edilmişti. Daha sonradan 142/ 3 kaldırıldı. Ama bir kalem darbesiyle 3713 sayılı Terörle mücadele Yasası 'na daha da ağırlaştırılarak kondu. Bu yapılına hile olduğunu söylüyoruz.

"Türk Tarih Tezi, Güneş- Dil Teorisi ve Kürt Sorunu" da aynı kaderi paylaşmıştır. 1978 yılında Komal Yayınevi tarafından yayınlanmış, kısa sürede toplatılmış ve yine 142/3'ten 2 yıl 12 ay ceza verilmiştir. Biz, aynı eseri tekrar yayınlıyoruz. Kitabın ikinci baskısında herhangi bir değişiklik yoktur. Sadece alıntılarının dışındaki inceltme işaretlerine müdahale ettik, mizanpajına biraz çeki düzen verdik ...

Beşikçi'ye saygı, okura dostlukla...

YURT KİTAP- YAYIN

1. BASKIYA ÖNSÖZ

CHF Genel Başkanı ve Cumhurreisi Gazi Mustafa Kemal, 16 Ağustos 1931'de Türk Tarihini Tetkik Cemiyeti Başkanı ve Cumhurbaşkanlığı Genel Katibi Tevfik Bey'e (Bıyıklıoğlu) yazdığı mektupta şunları diyor.

"... Biz daima hakkikat arayan ve kani oldukça ifadeye cüret gösteren adamlar olmalıyız. Tarih yazmak, tarih yapmak kadar mühimdir. Yazan yapana sadık kalmazsa, değişmeyen hakikat, insanlığı şaşkırtacak bir mahiyet alır."^(*)

Bu sözler Türkiye'de yapılan araştırmalarda, özellikle Tarih ve Türk tarihi araştırmalarında, Türk tarihi yazım konusunda, doğruları "*hakikatı*", katı suretle ifade etmemektedir. Türk Tarih Tezi, Güneş-Dil Teorisi; "*Sınıfsız, İmtiyazsız, kaynaşmış millet*" etrafında geliştirilen ve kurumlaşmasına çalışılan resmi ideoloji, CHF Genel Başkanı ve Cumhurreisinin bu sözlerini kesinlikle yalanlamaktadır. Türk Tarihinin yazımında; doğrunun, hakikatın tek ölçütü olan olgulara, hiç bir zaman itibar edilmemiştir. Bilakis, olgular, olgusal ilişkiler, gerçek somutlar, gizlenmeye, yok edilmeye, saptırılmaya çalışılmıştır. Sümerlerin, Hititlerin, Mısır Tanrılarının Ege'nin, Roma'nın Hind'in Çin'in Türk olmadığını elbette biliyordu. Türk ulusal varlığından, Kürtçeden elbette haberdar idi. Sadece haberdar olmakla kalmayıp, 1919-1922 yılları arasında, Kürtlerle ittifak aramış ve bulmuştu. Fakat, yalana dayalı bu iddeolojinin önemli bir işlevi vardı. Resmi ideolojinin bu işlevini sürdürebilmesi için bunların; "*sarsılmaz bilimsel hakikat*" olduğuna inanılması ve inandırılması gerekiyordu. O halde, yukarıdaki sözler bilimsel davranışın, tarih yazımının ilkeleri değil, Türk Tarih Tezi, Güneş Dil Teorisi, "*Sınıfsız, İmtiyazsız, Kaynaşmış Millet!*" anlaşıları etrafında kurumlaştırılmaya çalışılan resmi ideolojiyi gizleyen bir örtüdür.

1930 yıllarında ve sonrasında Türk tarihi ve Türk dili üzerinde bu kişilerin isimleri yazılı olsa da, Tarih yazan esas kişiler onlar değildir. Esas kişi onları yazdırandır; CHF Genel Başkanı ve Cumhurreisi Gazi Mustafa Kemal'in bizzat kendi-

* Söz eden Uluğ İğdemir, Cumhuriyetin 50. Yılında Türk Tarih Kurumu, TTK, Ankara, 1973, s.9

sidir. Bu durum zaten o zamanki yazarlar tarafından iftiharla ifade edilmiştir. Böyle bir yazıcılık aynı zamanda ücretlidir. Ücret, bu yazarların, CHF Genel Başkanı tarafından TBMM'ne mebus olarak atanmaları biçiminde ödüllendirilmektedir. Türk üniversitelerinin, Türk "bilimi"nin gelişmesindeki temel olgularından biri budur. Ve bu olgu Türkiyede bilimin, özellikle toplumsal bilimlerin, resmi düzeyde, şefin denetiminde ve O'nun görüşleri doğrultusunda gelişmesi sonucunu doğurmuştur. Bu şeflik düzenlerinin "Ebedi Şef" anlayışının kaçınılmaz bir sonucudur. İttihat ve Terakki'ye ulaşan kökleri olduğu şüphesizdir.

"MC'nin Ders Kitapları" konusu, 1976-1977 yıllarının bir sorunu değildir. Kökü tek parti dönemindedir. "MC'nin Ders Kitapları" eleştirilirken, protesto edilirken, bu bağın kurulmaması, Türkiye'deki eleştiri anlayışının köksüzlüğündendir, zayıflığındandır. Bazı konuların eleştiri dışı bırakılmasındandır. Bu anlayış; olguları, olgusal ilişkileri, yaşanan hayatı inceleyeceği yerde, "Şef" in sözlerinden kaynaklanmaktadır. Örneğin; yukarıdaki sözü, gerekleri yerine getirilmiş direktifler olarak değerlendirmektedir. Tarih ve dil araştırmalarının bu çerçevede yapıldığına inanılmaktadır. Bu bakımdan eleştiri yerine "övgü" yapılmaktadır. Halbuki olgular, yapılan araştırmalar, eylemler, bu sözlere hiç bir zaman itibar edilmediğini, riayet edilmediğini açıkça ortaya koymaktadır.

Bundan önceki bir araştırmada, Kürtlerin Mecburi İskanı^(*) olgusu, bu olguya Türk üniversitelerinin, Türk düşüncesinin, Türk Solu'nun ve sosyalist hareketinin yaklaşım tarzı üzerinde durmuştuk. Bu araştırmada iki olgu üzerinde duruyoruz. Türk Tarih Tezi ve Güneş - Dil Teorisi. Türk üniversitesinin, Türk "bilim" çevrelerinin, Türk düşüncesinin, bu olguları nasıl değerlendirdikleri üzerinde duracağız. Cumhuriyet tarihinde seçtiğimiz olguları ve bu olgulara yaklaşım biçimini incelemeye bundan sonraki araştırmalarda da devam edeceğiz.

Ankara / Şubat-1977

İsmail Beşikci

* Bilim Yöntemi, Türkiye'deki uygulama I, "Kürtlerin Mecburi İskanı" Yurt Kitap - Yayın, 2. Baskı, İstanbul, Ekim 1991

ANTROPOLOJİ VE TARİH ARAŞTIRMALARI

(Türk Tarih Tezi)

Türkiye'de resmi ideoloji, dünyada, Ortadoğu'da, dolayısıyla Anadolu'da, “Kürt” isimli bir milletin yaşamadığını, “Kürt” olarak bilinen kişi ve grupların, aslında “Türk” olduklarını savunmaktadır. Bunun yanında, “Kürtçe” olarak bilinen bir dil ve “Kürdistan” olarak anılan coğrafi bir bölgenin olmadığı, yine resmi ideoloji tarafından her zaman ifade edilmiştir. Öte yandan, yine resmi ideoloji, Türkiye'deki, hatta Dünya'daki bütün kişi ve kurumların; devletlerin, bu görüşlere itibar etmesini, bunları tartışılmaz tek doğru olarak kabullenmelerini ve savunmalarını da istemektedir. Bu görüşlerini “vatanseverlik”, “barışseverlik”, “özgürlük ve demokrasi tutkunluğu” gibi sübjektif kavramlara da bağlamaktadır. Bunun dışında, bu ideolojiyi kabul etmeyenleri, aksini savunanları, özellikle “Kürdüm” diyenleri, ceza tehdidi altında tuttuğu gibi ceza mekanizması da sık sık kullanılmaktadır.

Bu anlayış, durup dururken, birdenbire ortaya çıkmamıştır. Önemli tarihsel kökenleri vardır. 1919-1922 yıllarına, hatta daha öncelere giderek bu anlayışın köklerini bulmak mümkündür. Fakat biz Cumhuriyetten sonra, 1930 yıllarından itibaren işe başlayacağız. Burada da, bu ideolojinin neden yaratıldığı, ne gibi fonksiyonları karşılamak için geliştirildiği sorunlarından çok, bu ideolojiye temel olan düşüncelerin, toplantı ve konferansların, yazıların vs. bilim yöntemi ile ne dereceye kadar ilişkileri olduğunu göstermeye çalışacağız.

I. OLGU II.^(*)

“TÜRK TARİH TEZİ”NİN OLUŞUMU

23 Nisan 1930'da toplanan Türk Ocakları Kurultayı'nda, kurul-tayın Aksaray delegesi Bayan Afet (Prof. Dr. Afet İnan) özetle şu konuşmayı yapmıştır:

“... Temas edeceğim nokta Türk Ocakları Yasası'nın 2. ve 3. maddesidir. Yasanın ikinci maddesinde şu yazılıdır: “Türk Ocağı'nın maksadı milli şuurun kuvvetlenmesidir.” Benim, hata etmiyorsam bundan anladığım şudur: Türk'ün, Türklüğünü ne olduğunu anlamak ve bu anlayışı kuvvetlendirmeye çalışmaktır. Bence bu gayenin aydınlatılması için en nurlu güneş Türk'ün menşeyini, medeniyetini, azametini^(**) tanıtan tarihtir. Bunu bilmiş ve cihana bildirmiştir. Dünden gafil olan insan bugünü bilemez ve yarına intikal eyleyemez. Aslını bilmeyen bir mevcudiyet, içinde yaşadığı cihana yeniden kendini tanıtacak hayat ve eserleri gösterinceye kadar meçhul varlık halinde kalmaya mahkûmdur. Ben, acizane, tarih hocalığı yaptığım için hissediyorum ki, Türk milletinin yüksek tarihi hakkında bilgi noksandır. Bize, hepimize, geçmişin mekteplerinde, bu hususta öğretilmiş şeyler hem noksandır, bence, hem de yanlıştır. Yazık ki bu yanlış yol, bugüne kadar önümüzdeki nesli yetiştiren bilgi ocaklarında da takip olunmuştur. Geçmişten miras kalan bu sisli yolu aydınlatacak, Türk milletini, Türk çocuklarını, yeni bir nurlu tarih yolundan yürüterek, atinin parlak ufuklarına erdirmek mühimdir.”⁽¹⁾

Tarih öğretmeni Bayan Afet (İnan) o güne kadar bilinen ve tekrarlanan, Türkler hakkındaki tarih bilgisinin ve tarih öğretiminin eksikliğini ve yanlışlığını ifade ettikten sonra, “doğru” olanı da şöyle belirtiyor:

(*)- Olgu I için, bk. “Kürtlerin Mecburi İskânı” Yurt Kitap-Yayın, Ekim 1991, s. 110

(**)- Altı çizilen yerler (siyah dizilen), aksine bir belirleme yapılmayan yerlerde yazara (İ.B.) aittir.

1-Türk Tarihi Hakkında Mütalaalar, Türk Ocakları Neşriyatı, Türk Ocağı Matbaası, İstanbul 1930, Afet Hanım'ın konuşması.

“Muhterem kurultay heyeti, ben en büyük cesaretimle, Türk hassaslığı ve ilim mantığımızı, ilimce reddi kabil olmayan yüksek hakikatı arzedeceğim. Bu hakikat üzerine dünya alimlerinin dahi dikkatini celbetmeye cesaret ediyorum.

Muhterem arkadaşlar, o yüksek hakikat şudur ki, Türk medeniyettir, Türk tarihtir... Kanaatimin hülasasını müsadenizle birkaç cümle içinde tespit etmek isterim.

Beşeriyetin en yüksek ve ilk medeni kavmi, vatani Altaylar ve Orta Asya olan Türklerdir. Çin medeniyetinin esasını kuran Türklerdir. Mezopotamya'da, İran'da milattan en aşağı 7.000 sene evvel beşeriyetin ilk medeniyetini kuran ve beşeriyette ilk tarih devrini açan Sümer, Elam, Akat isimleri verilmekte olan Türklerdir. Mısır'da deltanın otokton sakinleri, Mısır medeniyetinin kurucuları Türk'lerdir. Mezopotamya'da milattan evvel 2300 tarihinde şöhret bulan Samî Hamurabi, tarihte mevki alan Asurlular tarih içinde tarihtirler. Grek namını alan Doryenlerin, Anadolu'nun otokton ahalisi, ilk ve hakkiki sahipleri, ataları Eti'leri başlarında olan Türklerdir.”⁽²⁾

Bayan Afet, “ilimce reddi kabil olmayan yüksek hakikat”i böylece belirttikten sonra, bu kanılarını biraz daha delillendirme çabasına girişmektedir.

“Bundan başka, klasik tarihlerde Yunanistan denilen kıtayı ilk işgal edenlerin Akeen, yani Akalar oldukları ve bugün Yunanistan dediğimiz memleketlerin Akai, yani Aka eli olduğu görülmektedir. Aka, Ağa'dan, Ege (büyük birader veya abla manasına gelen) Eke'den, Eci'den başka bir şey değildir. Bu kelimeler Türkçedir... Girit'te ve Aka ellerinde, bugünün medeniyetine esas olan medeniyeti kurmuş olanlar Avrupalı veya, Hint-Avrupa'lı veya Grekler değildir. Bunlar Samî de hiç değildir... Latin medeniyetinin esasını kuranlar Etrüsk denilen Türklerdir.”⁽³⁾

Türk Ocakları'nın sözü edilen kurultayında konuşan Prof. Sadri Maksudi Bey ise şunları söylemektedir:

2- Türk Tarihi Hakkında Mütalaalar, a.g.e.

3- a.g.e.

“... Afet Hanım tarafından vecize şeklinde iki mühim fikir ileri sürüldü. Bu fikirlerden birincisi ‘Türk medeniyettir’ İkincisi ‘Türk tarihtir’ şeklinde ifade edilmiştir. Ben bu fikirlere iştirak ediyorum. Efendiler, bu iki fikir hakkında acizane mülahazalarımı arz etmeye cesaret ediyorum. Ben bu fikirlerin hakikat olduğuna kaniim. ‘Türk medeniyettir’ fikrini, ben şu şekilde anlıyorum. Kadim medeniyetlerin menşeleri arandığı zaman birçok medeniyetlerin ucunda bir Türk olduğu tahmin olunan bir kavim görüyoruz. Eski medenî kavimlerden, en eski medeniyetlerden misal alalım. En eski medeniyet Mezopotamya’da teessüs eden medeniyettir. Bu medeniyetin kurucuları Sümer’lerdir. İkinci misal alalım. Latin medeniyetinin kurucuları kimlerdir? Bu medeniyetin unsurlarını İtalya’ya getiren halk, Etrüsk’lerdir. Eski Anadolu’da da milattan binlerce sene evvel yüksek medeniyet tesis edenler kimlerdi? Hitit’lerdi. Bütün bu halkların Türk olduklarına dair fikrin Avrupa alimleri arasında taraftarları vardır.

Bu suretle kadim medeniyetlerin birçoğunun kurucuları, yapıcıları Türk olmuş olduğu anlaşılıyor. Efendiler, ‘Türk medeniyettir’ sözünün ikinci bir manası daha vardır. Herhangi bir devri tahlil ediniz. O devirdeki medeniyetlere Türk’ün tesirini görürsünüz.

Halaskarımız (kurtarıcımız) devlet işlerinden kalan vaktini, Türk tarihine hasretmektedir. Bu, tesadüfi bir hadise değildir. Türk’ü kurtaran bir şahsiyetin Türk’ün yaşamasını da temin etmek yollarını tespit için çalışması gayet tabiidir.”⁽⁴⁾

Aynı kurultayda üçüncü olarak konuşan Reşit Galip Bey ise Mezopotamya’da yapılan kazılardan söz ederek:

“Babil ve Asur medeniyetlerinden binlerce yıl evvel Mezopotamya’da Türk ırkının medeniyet kurduğu malum olmuştur. İlk Mezopotamya medeniyetini kuran Türklerdir”⁽⁵⁾ demektedir. Bu

4- a.g.e., Prof. Sadri Maksudi Bey’in konuşması.

5- a.g.e., Reşit Galip Bey’in konuşması. Burada söz konusu edilen üç konuşma da şu kitapta yer almıştır: Uluğ İğdemir, Cumhuriyetin 50. Yılında Türk Tarih Kurumu, TTK, Ankara 1973, s. 67-79

konuşmalarda ileri sürülen görüşlerin ve kanıların bilimsel temeli yoktur. Sümer'lerin, Elam'ların, Akat'ların, Eti'lerin, Türk olduklarına dair hiçbir belge ileri sürmemişlerdir. Sadece kendi özlemlerini, sübjektif kanılarını ortaya koymuşlardır. Sübjektif kanılarını gerçek somutun, giderek nesnel gerçeğin yerine koymuşlardır. Dünyanın dört tarafına medeniyet taşıyan, dünyanın medenileşmesinde temel bir unsur olarak Türkler vardır, demektedirler. Çin, Hint, Mezopotamya, Mısır, Girit, Ege, Latin, Anadolu medeniyetlerinin kurucularının Türkler olduğu ileri sürülmektedir. Fakat bu iddialarını ileri sürerken ciddi delillere sahip değildirler. Böylesine iddialar için ciddi deliller ileri sürmek de mümkün değildir. Çünkü kişisel arzular, sübjektif kanılar hiçbir zaman gerçek somutları yok edemez, nesnel gerçeği ortadan kaldıramaz.

Burada ilgimizi çeken birkaç noktaya değinelim. Birincisi şu: Tarih öğretmeni Bayan Afet (Prof. Dr. Afet İnan) Avrupalıların Türkler hakkındaki bilgilerinin noksan ve yanlış olduğunu ileri sürerken müphem bir ifade kullanmasına rağmen, Mezopotamya, Mısır, Girit, Ege, Çin, Latin medeniyetlerinin Türkler tarafından kurulduğunu ve geliştirildiğini kesin bir ifade ile söylemektedir. Sümer'lerin, Elam'ların, Akat'ların, Eti'lerin Türk olduklarını, Mezopotamya, Mısır, Çin, Girit, Ege, Latin, Anadolu medeniyetlerinin Türkler tarafından kurulduğunu “*ilimce reddi kabil olmayan yüksek bir hakikat*” olarak ileri sürmektedir. Diğer konuşmacılar da bu görüşlere aynen katılmaktadırlar.

Üzerinde durulması gereken ikinci nokta da şu: Konuşmacılar Avrupalılardan, Türklerin tarihleri hakkında kasıtlı olarak yanlış ve noksan bilgiler ileri sürdükleri için yakınmaktadırlar. Fakat kendi görüşlerini bir temele oturtabilmek için yine Avrupalı bilginlere müraaat etmektedirler.

“... Bu sözleri aynen, Gustave Glotz'un, Ege Medeniyeti adlı eserinden ve İnsanlığın Gelişmesi serisi altında intişar eden, en yeni eserleri yazanlara riyaset eden, meşhur Herri Berr'den naklediyorum.”⁽⁶⁾

“... Bütün bu halkların Türk olduklarına dair fikrin Avrupa

6- Bayan Afet'in adı geçen konuşması.

alimleri arasında taraftarları vardır.”⁽⁷⁾

“... Fr. Lenomant'tan başlayarak, Stern'den geçerek, İngiliz King'e kadar gelen birçok müverrihler ‘Bu medeniyet Asya'dan gelmiştir’ diyorlar. Amerikalı Raphael Pumpelly'ye nazaran bunlar Türkistan'dan, Aşkabat tarikiyle Hazer'in cenubundan geçerek Mezopotamya'ya inmişlerdir.

Muhterem arkadaşlar, geçenlerde, Ankara'ya Danimarkalı profesör J. Ostrup isminde bir alim geldi. Konferansını ve büyük Gazi ile yaptığı tarih münakaşasını dinledik. Danimarkalı alim, kendilerine anlatılanları dinledikten sonra, ‘evet, bunların çoğu doğru görünüyor’ dedi. Ve dinledikçe kanaati daha da kuvvetlendi.”⁽⁸⁾

Bu konuşmalarda üzerinde durulması gereken üçüncü bir nokta da şudur. Konuşmalarda, genel doğru olan bazı ilkelere yer verilmektedir. Fakat bu genel doğrular ifade edildikten sonra, tarihsel olgulara, bilim yöntemi ile değil de, belirli bir ideolojiyi ve görüşü doğrulamak açısından yaklaşıldığı için hiçbir sonuç elde edilememektedir. Hatta “gülünç” diyebileceğimiz sonuçlara ulaşılmaktadır.

“Dünden gafil olan insan bugünü bilemez. Aslını bilmeyen bir mevcudiyet, yarına intikal eyleyemez. İçinde yaşadığı cihana yeniden kendini tanıtacak hayat eserleri gösterinceye kadar meçhul varlık halinde kalmaya mahkûmdur.”⁽⁹⁾

“... Tarihini iyi bilmeyen doğru yola teveccüh edemez. Bütün milletler yükselme devirlerinde mazileriyle alakadar olmuşlardır. Bizde de böyle olacaktır. Efendiler, tarih bir malumat mecmuasından ibaret değildir. Tarih, milletler için aynı zamanda ilham, enerji, ümit kaynağıdır. Kendisine karşı itimat kaynağıdır.”⁽¹⁰⁾

Tarihi somut delillere ve belgelere dayalı olarak anlatmak, açıklığa kavuşturmak başka şeydir, milletimiz kendine güvensin, itimat sahibi olsun diye, bütün dünya medeniyetlerinin Türkler tarafından

7- Prof. Sadri Maksud Bey'in (Arsal) adı geçen konuşması.

8- Reşit Galip Bey'in adı geçen konuşması.

9- Bayan Afet'in adı geçen konuşması.

10- Prof. Sadri Maksudî'nin adı geçen konuşması.

yaratıldığını iddia etmek ve bunu ispat etmeye çalışmak başka şeydir. Birincisi bilim yönteminin yaklaşım tarzıdır. İkincisi ise, devletin, resmi ideolojinin yaklaşım tarzıdır.

Görüldüğü gibi, Türk tarihi hakkında ileri sürülen bu mütalaaların hiçbir ilmi değeri yoktur. Bunların bilim dışı beyanlar oldukları açık seçik ortadadır. Fakat bilim uluslararası, evrensel bir kavram olduğu için, yapılan eylemler, gösterilen çabalar, kesinlikle bilim dışı olsa da, adına, “bilim”, “bilimsel” denmiştir. Nitekim, 23-28 Nisan 1930 tarihleri arasında, Ankara’da yapılan Türk Ocakları Kurultayı’nda, Tarih Öğretmeni Bayan Afet ve arkadaşları tarafından verilen bir önergede, “*Türk tarih ve medeniyetini ilmi surette tetkik etmek için, hususi ve daimi bir heyetin teşkiline karar verilmesi ve bu heyetin azasını seçmek selahiyetinin merkez heyetine bırakılmasını teklif ederiz*” deniliyordu.

Bunun üzerine, Türk tarihi ve medeniyetini ilmi yollardan araştırmak ve öğretmek amacı ile Türk Ocağı Türk Tarihi Tetkik Heyeti kuruldu. Bu heyet 16 kişiden meydana geliyordu. Türk Ocağı Türk Tarihi Tetkik Heyeti bugünkü Türk Tarih Kurumu’nun çekirdeğidir.⁽¹¹⁾ 16 kişilik heyette milletvekilleri, bakanlar, tarih profesörleri, müze müdürleri vardır.⁽¹²⁾

11- Türk Yurdu, Mayıs 1930, Sayı 223, s. 88; Ayrıca bk. Uluğ İğdemir, a.g.e., s. 4.

12- Osmanlı Tarihi’nin sistemli olarak araştırılması 27 Kasım 1909’da “Tarih-i Osmanî Encümeni”nin kurulması ile başlar. Encümenin vazifesi “*Devleti Osmaniye’nin mükemmel bir tarihini meydana getirmek ve Osmanlı Tarihi’ne aid evrak ve kuyudatı neşretmektir.*”

10 Şubat 1910’dan itibaren, Necip Asım ve Mehmet Arif tarafından iki ayda bir Tarihi Osmani Encümeni Mecmuası yayınlanmaya başlanmıştır. Bu yayın 1927 senesine kadar devam etmiştir. Mecmuanın adı, bu tarihte yayınlanan 77. sayısında Türk Tarihi Encümeni Mecmuası olmuştur.

Tarih-i Osmani Encümeninin ilk reisi Abdurrahman Şeref idi. O’nun ölümü üzerine, Ahmet Refik reisliğe getirildi. Encümen Osmanlı Tarihinin ilk cildini 1917 yılında neşretti. Büyük tenkitlerle karşılaştı. Özellikle Fuat Köprülü tarafından.

Encümen 1927’de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yeniden kuruldu. Fuad Köprülü başkan tayin edildi. İstanbul Mebusu Yusuf Akçora, Ali Canib (Yöntem), Halil Ethem (Eldem), Necip Asım, Yusuf Behçet, Ahmet Refik, Niyazi Ramazan, İbnül Emin, Mahmud Kemal yönetim kurulu üyeleri idi. (Mehmet Halit Bayrı, Meşrutiyet Devrinin

Türk Ocağı Türk Tarihi Tetkik Heyeti, ilk toplantısını 4 Haziran 1930'da Türk Ocakları Merkez Heyeti Binası'nda, Türk Ocakları Merkez Heyeti Başkanı Hamdullah Suphi (Tanrıöver)'in başkanlığında yaparak yönetim kurulunu seçti. Yönetim Kurulu şu kişilerden oluştu:⁽¹³⁾

Başkan: Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri: *Mehmet Tevfik*
(*Bıyıklıoğlu*)

Başkan Vekili: Çanakkale Milletvekili: *Samih Rifat*

Başkan Vekili: İstanbul Milletvekili ve Hukuk Fakültesi

Siyasi Tarih Profesörü: *Yusuf Akçora*

Genel Sekreter: Aydın Milletvekili: *Dr. Reşit Galib*

Üye: Ankara Müzik Öğretmen Okulu

Tarih Öğretmeni: *Prof. Dr. Afet İnan*

Üye: Milli Eğitim Bakanı: *Vasıf Çınar*

Üye: İstanbul Müzeleri Genel Müdürü: *Halil Ethem (Eldem)*

Üye: İstanbul Hukuk Fakültesi Profesörü: *Yusuf Ziya (Özer)*

Üye: Ankara Hukuk Mektebi Profesörü: *Sadri Maksudi (Arsal)*

Üye: Ankara Etnoğrafya Müzesi Uzmanı: *Mesaraş*

Üye: Milli Eğitim Bakanı: *Vasıf Çınar*

Üye: Kocaeli Milletvekili: *Reşit Saffet (Atabinen)*

İlk İlmî Müessesesi, Türk Tarih Encümeni Nasıl Kuruldu? Kimler İdare Ediyordu? Köprülü'nün Düşünceleri, Neşrettiği Eserler, Tarih Dünyası, Sayı 30-31, 29 Şubat 1952, s. 1211-1216)

Encümen çalışmalarını, Türk Ocakları'nın 6. Kurultay'ında, "Türk Ocağı Türk Tarihi Tetkik Heyeti" kuruluncaya kadar sürdürdü. Bu kişilerden İstanbul Mebusu Prof. Yusuf Akçora, Büyük Şef Gazi Mustafa Kemal tarafından 4. Dönem'de de (1931-1935) mebusluğa tayin edildi. Ve Türk Ocağı Türk Tarih Tetkik Heyeti'nde yer aldı. Ayrıca Ali Canib (Yöntem) ve Halil Ethem (Eldem) de 4. Dönem'de mebusluğa tayin edildiler.

13- Türk Yurdu, Sayı 30-224, Haziran 1930 s. 58

Üye: Balıkesir Milletvekili: *İsmail Hakkı (Uzunçarşılı)*

Üye: Dil Encümeni Üyesi: *Ragıp Hulusi (Özden)*

Üye: Tarih Öğretmeni: *Mukrimin Halil (Yinanç)*

Üye: Milli Eğitim Bakanlığı Telif ve

Tercüme Heyeti Üyesi: *Zeki Kadiri (Ugan)*

Üye: Etnoğrafya Müzesi Müdürü: *Hamit Zübeyr (Keşay)*

Türk Ocakları Türk Tarihi Tetkiki Heyeti'nde görev alanların, esas görevlerine baktığımız zaman, büyük çoğunluğunun milletvekili olduğu görülmektedir. Milletvekilleri ise, o dönemde, CHF Tüzüğü gereğince Fırka'nın Genel Başkanı ve aynı zamanda Cumhurreisi olan, Büyük Şef Gazi Mustafa Kemal tarafından tayin ediliyordu. Dolayısıyla heyet, Fırka reisinin (Devlet reisinin) görüşlerine uygun kişiler tarafından oluşturuluyordu. Nitekim bunlar, 1931'de tekrar 4. Dönem milletvekili olarak da atanmışlardır. Bu dönemde, Türk Tarihi Tetkik Heyeti üyelerinden Prof. Halil Ethem (Eldem), Prof. Yusuf Ziya (Özer), Prof. Sadri Maksudi (Arsal) de milletvekilliğine tayin edilmişlerdir. Şüphesiz geriye kalan öteki üyeler de Şefe, Şef'in görüşlerine, yakın kişilerdi. Daha doğrusu o görüşleri tekrarlayan kişilerdir. Bu durumların tespitinde, Türk tarihinin yazılmasının tamamen resmi kişi ve kurumlar tarafından, resmi görüşler doğrultusunda geliştirildiğini göstermesi bakımından büyük bir gerek vardır. Bu aynı zamanda resmi ideolojinin oluşumunu, Türk Tarih Tezi'nin gelişimini açıklayan önemli bir olgudur. Bu arada 24-29 Nisan 1930 tarihleri arasında toplanan Türk Ocakları Altıncı Kongresi'ne Adliye Vekili Mahmut Esat (Bozkurt)ın başkanlık ettiğini de belirtelim.¹⁴

14- Türk Yurdu, Sayı 29-223, Mayıs 1930, s. 78

1. “Türk Tarihinin Ana Hatları”

Bu heyet, 1930 yılı sonlarında “*Türk Tarihinin Ana Hatları*” isimli bir eser meydana getirdi. 606 sayfalık bu eserde söylenenler, genel olarak, yukarıda örnekleriyle belirtilen konuşmaların, daha etraflı ve daha coşkun bir ifade ile anlatımı idi.⁽¹⁵⁾ Türk Tarih Tezi bu kitapta belirgin bir hale geliyordu. Bu tez şöyle özetlenebilir:

“...Tarihin en eski devirlerinden başlayarak Orta Asya'dan Doğu'ya, Batı'ya, Güney'e kuraklık ve ekonomik nedenlerle büyük göçler olmuştur. Bu göçmenler brakisefal, alpin tipinde, Türkçe konuşan insanlardır. Bunlar gittikleri yerlere ileri bir uygarlığı da götürmüşlerdir. Mezopotamya'da, Mısır'da, Anadolu'da, Çin'de, Girit'te, Hint'te, Ege'de, Roma'da medeniyet kuranlar bu insanlardır. Türklerdir. Dünyada medeniyetlerin kurulması ve gelişmesinde, dünyanın öteki köşelerine yayılmasında belli başlı pay Türkçe konuşan bu insanlarınıdır.”⁽¹⁶⁾

Türk Tarihinin Ana Hatları isimli 606 sayfalık eserde bu iddialar, coşkun, destansı ifadelerle ispat edilmeye çalışılmıştır. Fakat bu eser çok miktarda bastırılmamıştır. Sadece 100 adet bastırılıp ilgililerin eleştirisine sunulmuştur.⁽¹⁷⁾

15- Türk Tarihinin Ana Hatları XVIII, s. 606, Türk Ocağı Türk Tarihi Tetkik Heyeti Neşriyatı, Devlet Matbaası, İstanbul 1930.

16- Türk Tarih Tezi Hakkında bk. Afet İnan, Atatürk ve Tarih Tezi, Belleten, Sayı 10, 1939, s. 243-246; Şemseddin Günaltay, Türk Tarih Tezi Hakkında İntikaların Mahiyeti ve Tezin Kati Zaferi, Belleten, Sayı 7-8, 1938, s. 337-365; Enver Ziya Karal, Atatürk'ün Türk Tarih Tezi, Atatürk Hakkında Konferanslar (Afet İnan-Enver Ziya Karal), DTCE, Ankara 1946, s. 55-65; Ekrem Akurgal, Tarih İlmî ve Atatürk, Belleten, Sayı 80, 1956, s. 571-584; İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Türk Tarihi Yazılırken Atatürk'ün Alaka ve Görüşlerine Dair Hatıralar, Belleten, Sayı 10, 1939, s. 349-353; Hasan Cemil Çambel, Atatürk ve Tarih, Belleten, Sayı 10, 1939, s. 269-272; Semavi Eyice, Atatürk'ün Büyük Bir Tarih Yazdırma Teşebbüsü: Türk Tarihinin Ana Hatları, Belleten, Sayı 128, 1968, s. 509-526; Halil Demircioğlu, Tarih, Biz ve Atatürk, Belleten, Sayı 139, 1971, s. 453-455; Bekir Sıtkı Baykal, Atatürk ve Tarih, Belleten, Sayı 140, 1971, s. 531-540; Atatürk (Kolektif), 1000 Temel Eser, MEB, İstanbul 1970, s. 237-248; Birinci Türk Tarih Kongresi, Konferanslar, Müzakere Zabıtları, Ankara 1933, Maarif Vekili Esat Beyefendi'nin konuşması, s. 5-14; İbrahim Necmi Dilmen, Türk Tarih Tezinde Güneş-Dil Teorisinin Yeri ve Değeri, İkinci Türk Tarih Kongresi, İstanbul 1943, s. 85-98; Kurt Bittel, Atatürk ve İlköz Tarih Araştırmaları, Belleten, Sayı 10, 1939, s. 203-205

17- Uluğ İğdemir, a.g.e., s. 5

Bu kitabın başında, kitabın kimler tarafından kaleme alındığını belirten, kimlere dağıtılacağını açıklayan bir sayfa tutarında bir yazı vardır. Bu sayfa şöyledir:

“Türk Tarihinin Ana Hatları

Türk Ocağı Türk Tarihi Tetkik Heyeti Azalarından

Türk Ocağı TTC Azası ve Medeni Bilgiler Muallimi: Afet Hanım (Prof. Dr. Afet İnan Riyaseti Cumhur Umumi Katibi:

Mehmet Tevfik

(Bıyıklıoğlu)

Çanakkale Mebusu: Samih Rifat

İstanbul Mebusu ve Ankara Hukuk Mektebi Profesörü: Yusuf Akçora

Aydın Mebusu: Dr. Reşit Galib

Bolu Mebusu: Hasan Cemil (Çambel)

Ankara Hukuk Mektebi Profesörü: Sadri Maksudi (Arsal)

Sivas Mebusu: Şemseddin (Günaltay)

İzmir Mebusu: Vasıf (Çınar)

İstanbul Hukuk Fakültesi Profesörü: Yusuf Ziya (Özer)

Beyler tarafından tercüme ve telif yolları ile yapılan bir teşebbüstür.

Türk Tarihi Heyetinin başka azalarına ve mevzu ile ilgili zatlerin mütalaa ve tenkit nazarlarına arz olunmak üzere yalnız 100 adet bastırılmıştır.”

Görüldüğü gibi 10 kişiden meydana gelen yazı kurulunun altısı mebusur. Prof. Sadri Maksudi (Arsal) ve Prof. Yusuf Ziya (Özer) Beylerin de 1931'den itibaren mebus tayin edildiğini yukarıda ifade etmiştik.

“Bu kitap Niçin Yazıldı?” adını taşıyan “Giriş” kısmında (s. 1-3):

“Türklerin hususiyet ve kudreti, derin ırkî kökleri esaslı olarak, beşer tarihinin ırkımızla yakından alakalı bazı kısımları da muhtasar olarak gösterildi” denilmektedir.

Beşer Tarihine Methal (Giriş) adını taşıyan Birinci Bölüm'de (s. 5-45) Kâinat, Tarih, Irk, Fikir gibi konular üzerinde durulurken, Türk Irkı hakkında şunlar söylenmektedir:

“... Tarihin en büyük cereyanlarını yaratmış olan Türk ırkı en çok benliğini muhafaza etmiş bir ırktır. Tarihten evvel ve tarihi devirlerde bu ırkta işgal ettiği vasi muntıkalardaki ve yurtlarının hudutlarındaki komşu ırklarla tesahip etmiştir. (Onları korumuştur.) Bu komşulukların ekseriyetinde bariz ve uzvî dimağ eseri olan harsî vasıfları hakim kaldığından bu karışmaları Türk ırkına kendi hususiyetini kaybettirmemiştir. Ancak uzun devirlerde en büyük ekseriyetler içinde ihtilatlara (karışmalara) maruz kalanları temessül edip (benzeşip) isimlerini ve dillerini muhafaza edememişlerdir.

Dimağın en kuvvetli mahsulü olan lisan bilhassa Türk ırkının büyük ekseriyetinde tarihi devirlerin husule getirdiği tekamül (gelişme, evrim) silsilesi dahilinde daima ana hatlarını muhafaza etmiştir. Tarihten evvelki zamanlarda ve tarihi devirlerde ayrı ayrı cemiyetler, medeniyetler, devletler vücuda getirmiş olan bu büyük ırk mensupları kuvvetli dimağlarının muhtelif muhitlerde yarattıkları müşterek lisan ve harslarla ve ırkî vasıfları ile uzun veya kısa müddetler zarfında yekdiğerinden daima müteessir olmuşlardır.

Görüyoruz ki, tarihte daima göze çarpan bir birlik arz eden Türk ırkı daima hakim kalan bariz uzvî vasıfları ile bu lisanla nakledilmiş olan harsları ile tarihi müşterek hatıratı ile aynı zamanda bugünkü millet tarifine de uyan büyük bir cemiyettir.

Bugün, tarihte böyle büyük bir ırkı millet halinde görmek, bilhassa zamanımızdaki insan heyetlerinin pek çoğuna nasip olmayan büyük bir kuvvet ve büyük bir şereftir.” (s. 38-39)

Kitabın İkinci Bölümü, Türk Tarihine Methal, adını taşımaktadır (s. 47-69). Bu bölümde özetle şunlar söylenmektedir:

“... Tarihin en büyük cereyanlarını yaratmış olan Türk ırkı en

çok benliğini muhafaza etmiş bir ırktır. Umumî tarihin ve medeniyet tarihinin bugünkü mütefekkir (düşünen) beşeriyeti o kadar merak ile işgal eden karanlık sayfalarını izah için Türk ırkını esas tutmaktan başka çare yoktur. Bu esas kabul edilince bütün izahı müşkül görünen meseleler aydınlanacak, tarihte boş bırakılan ve istihfâm (soru) işareti ile doldurulan fasıllar tamamlanacaktır.

İnsaflı, hakşinas ve bîtaraf Avrupalı alimlerin fikirlerinden ve delillerinden de istifade edilerek müdafaa olunan tezimizde hiçbir ırk ve millet için istihfâf (küçük görme)⁽¹⁸⁾ ve istihkar (aşağı gözle bakma) kastı yoktur. Kendi milletini sevdiği kadar başka şahsiyet ve varlıklara hürmet Türklüğün şartlarındanadır. (s. 67-68)

Bu eserin gayesi Mukaddeme'de işaret ettiğimiz gibi, asırlarca birçok haksız iftiralara uğratılmış, ilk medeniyetlerin kuruluşundaki hizmet ve emekleri inkâr olunmuş büyük Türk milletine tarihi hakikatlara dayanan şerefli mazisini hatırlatmaktır. Şunu da ilave edelim ki, 10.000 (onbin) yıllık göğüs kabartan ve alın yükselten bir mazi, Türk milletine boş ve lüzumsuz bir gurur vermeyeceği gibi, her milletin tarihinde görülmüş ve görülebilecek hallerden olarak birkaç asır Ön saftan ayrılmış bulunmak da fütür vermez.⁽¹⁹⁾

Gazi Mustafa Kemal Hazretleri, tarihi nutuklarının sonunda, gençliğe hitap ederek, memleketin maruz kalabileceği vahim ihtimalleri ve bütün tehlikeleri saydıktan sonra, '... Ey Türk İstikbalinin Evladı! İşte bu durumlar ve şartlar içinde dahi vazifen, Türk İstiklal ve Cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur' buyurmuşlardır.

18- Hiçbir ırkı ve milleti küçük görme, horgörme kastı yoktur, denildiği halde, Kürtler için daima, "pis Kürt, kuyruklu Kürt, beş paralık Kürt" sloganlarının özellikle resmi ideoloji tarafından geliştirildiğini okuyucular hatırlamalıdır. Başka ırkları, başka ulusları küçümsemediğini, horlamadığını, onlarla eşit koşullarda eşit ilişkiler kurmak istediğini, nutuklarında, Hitler de daima belirtmiştir. Fakat, Hitler'in eyleminin muhtevası da, daima, başka ulusları küçümsemek, horlamak olmuştur.

19- Günümüzde MC hükümetinin üyeleri, bunu, "Lider ülke Türkiye" diye ifade ediyorlar.

Türk'ün tarihi azametinin mümtaz timsali, büyük reisi, bu notların toplanması ve bir araya getirilmesi için çalışanları, bu mesaiye sevkeden irşadları ve rehberlikleriyle şimdi hatırlattığımız hitabelerinde şu cümleleri ilave buyurmuş oluyolar.

“Ey Türk Milleti! Sen yalnız kahramanlık ve cengaverlik değil, fikirde ve medeniyette de, insanlığın şerefisin. Tarih, kurduğun medeniyetlerin, sena ve sitayişleri ile doludur. Mevcudiyetine kasteden, siyasi ve içtimaî amiller birkaç asırdır yolunu kesmiş, yürüyüşünü ağırlaştırmış olsa da 10.000 yıllık fikir ve hars mirası, ruhunda bakir ve tükenmez bir kudret halinde yaşıyor. Hafızanda binlerce ve binlerce yılın hatırasını taşıyan tarih, medeniyet safında layık olduğun mevki sana parmağıyla gösteriyor. Oraya yürü ve yüksel. Bu senin için hem bir hak hem de bir vazifedir.” (s. 68-69)

Kitabın;

Üçüncü Bölümü, Çin (s. 73-126)

Dördüncü Bölümü, Hind (s. 129-162),

Beşinci Bölümü, Kalde-Elam-Asur (s. 165-189),

Altıncı Bölümü, Mısır (s. 193-226),

Yedinci Bölümü, Anadolu (s. 29-261),

Sekizinci Bölümü, Ege Havzası (s. 265-307),

Dokuzuncu Bölümü, İtalya ve Etrüskler (s. 311-325),

Onuncu Bölümü, İran (s. 329-399),

Onbirinci Bölümü, Orta Asya'dır (s. 403-606).

Bu bölümlerin her birinde, medeniyetin, kültürün Orta Asya'da Türk ırkı tarafından yaratıldığı ve oralara Türk ırkı tarafından taşındığı anlatılmaktadır. Çin, Hind, Mezopotamya, Mısır, Ege, İtalya, Anadolu, İran bölgelerinde kültür ve medeniyetin bu yolla gelişip kök saldığı iddia edilmektedir.

Türk Tarihinin Ana Hatları kitabının, Orta Asya Türk Medeniyeti Tarihine Umumi Bir Nazar başlıklı kısmında şöyle denilmektedir:

“... Türkler dünyaya yayılmadan önce, ziraatle uğraşıyorlardı. Madencilik yapıyorlardı. Türk ırkının lisani, umumi evsafı (nitelikleri), ruhi temayülleri (eğilimleri) bu devirde tekevvün etmiştir (şekillenmiştir). Bu devirde Türk ırkının merkezi sıkleti Altay dağları havalisi olduğu tahmin edilmektedir.” (s. 403-404)

Daha sonra Orta Asya'daki İç Deniz'in kuruması anlatılmakta ve şöyle denilmektedir:

“... Türk ırkının tarihi Orta Asya'nın coğrafi şeraiti (şartları) neticesidir.

Orta Asya'nın tedrici kuruması, Türk ırkının tarihi mukadderatı için mühim birkaç netice tevlit etti (doğurdu).

1. Türk ırkının bir kısmını göçebe hayatı yaşamaya mecbur etti. Göçebelik Türk tarihinde tahavvülü (değişmesi) neticesi bir zaruret olmuştur. Müsait coğrafi iklimî şartlar içinde, Türkler hiçbir zaman göçebe hayata meyil göstermemişlerdir.

2. Türk yurtlarının bir kısmının step haline gelmesi, Türk ırkının hayatî, iktisadi menfaatleri, birbirinden farklı, müstezet (çoğalmış) iki zümreye bölünmesine mucip oldu.

3. Steplerde hayat şeraitinin ağırlığı, göçebe Türklerin coğrafi sahanın şartlarına makusen (aksine olarak) mütenasip (uygun) bir surette, daima çoğalmaları, göçebe Türklerde, garba, cenuba, muhaceret ihtiyacını, yeni vatan arama meylini doğurdu.

4. Muhacereti layıkıyla yapabilmek için, teşkilat luzumu anlaşıldı. Bundan, Türklerde askerlik ve inzibat ruhu doğdu. İnzibat ihtiyacı Türkleri, devletçi bir millet yaptı.

5. Askerlik, askeri teşkilat sayesinde, Türk muhaceretleri, fütuhat (fetih, zaptetme) şeklini aldı.

6. Fütuhat yapmak için garba, cenuba doğru yürüyen step Türkleri ilk önce yol üzerindeki münbit Türk ülkelerini tahtı itaata (itaat altına) aldılar.⁽²⁰⁾ Onları da fütuhata iştirake mecbur ettiler. Çünkü fütuhatın muvaffakiyetle neticelenmesi için mütemed-

20- Türk Tarih Tezi'ne göre, dünyadaki bütün kültür ve medeniyetlerin kaynağı Türk olduğu için, dolayısıyla bütün dünya Türk kökenli olduğu için, Türkler, “Fütuhat” yaparken bile “Türk ülkelerini” zaptetmek zorunda kalıyorlardı.

din (medeniyet halinde olan) Türklerin teknik ve malumatlarından da istifade lüzumunu anlıyorlardı.

7. *Bu suretle münbit Türk medeniyeti, yuvaları, daimî surette, şimalden, steplerden gelen Türk dalgalarının darbelerine maruz kaldı.” (s. 411-412)*

Türk Tarihinin Ana Hatları kitabında, M.Ö. Üçüncü Asırdan sonra, Orta Asya'da kurulan ve oradan yayılan Türk medeniyetleri (s. 467-606) sırayla;

Asya Hunları (Hyungnu) Devleti (s. 467),

Türk (Tukyu) İmparatorluğu, (s.479),

Oğuzlar, Uygurlar (s. 483),

Hazerler (s. 489),

Samanoğulları (s. 493),

Gazneliler (s. 495),

Karahanlılar ve Karahıtaylılar (s. 498),

Selçuklular (s. 501),

Cengiz Devleti (s. 513),

Timur Devleti (s. 528),

Osmanlı Devleti (s. 547),

Türkiye Cumhuriyeti (s. 605-606) ile ilgili konulardan söz edilmektedir.”

2. Türk Tarihinin Ana Hatları Methal Kısmı

11 bölümden meydana gelen bu eserin “Türk Tarihine Methal” ve “Orta Asya” bölümleri 87 sayfalık broşür olarak, Türk Tarihinin Ana Hatları Methal (Giriş) Kısmı adı altında bastırılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığınca 1931 yılı başlarında 30.000 adet bastırılan bu eser okullara dağıtılmıştır.⁽²¹⁾ Bu küçük kitapta da, kitabın yazarları ile ilgili olarak yukarıda belirtilen sayfa aynen yer almıştır.

Türk Tarihinin Ana Hatları, isimli kitabın yazılmasından beklenen maksat ise, bu küçük kitabın önsözünde şöyle belirtilmektedir:

21- Türk Tarihinin Ana Hatları (Methal Kısmı), Devlet Matbaası, İstanbul 1931.

“... Şimdiye kadar memleketimizde neşrolunan tarih kitaplarının çoğunda ve onlara mehz olan Fransızca tarih kitaplarında Türklerin dünya tarihindeki rolleri şuurlu veya şuursuz olarak küçültülmüştür. Türklerin ecdat hakkında böyle yanlış malumat alması, Türklüğün kendini tanınmasında, benliğini inkişaf ettirmesinde zararlı olmuştur. Bu kitapta gözetilen esas amaç, bugün, bütün dünyada, tabii mevkiini istirdat eden (ele geçiren) ve bu şuurla yaşayan milletimiz için zararlı olan bu hataların düzeltilmesine çalışmaktır. Aynı zamanda bu, son büyük hadiselerle ruhunda benlik ve birlik duygusu uyanan Türk milleti için milli bir tarih yazmak ihtiyacı önünde atılmış ilk adımdır. Bununla milletimizin yaratıcı kabiliyetinin derinliklerine giden yolu açmak, Türk deha ve seciyesinin esrarını meydana çıkarmak, Türk'ün hususiyet ve kuvvetini kendine göstermek ve milli inkişafımızın, derin ırki köklere bağlı olduğunu anlatmak istiyoruz. Bu tecrübe ile, muhtaç olduğumuz o büyük milli tarihi yazdığımızı iddia etmiyoruz. Yalnız bu hususta çalışacaklara umumi bir istikamet ve hedef gösteriyoruz.”

Dünyanın her tarafında yaratılan medeniyetlerin, geliştirilen kültürlerin, kurucularının, yapıcılarının, yayıcılarının Türk ırkı olduğu, bu kitabın ara başlıklarında daha belirgin bir şekilde ifade edilmiştir. Bazı ara başlıkların belirtilmesi bu hususu açıkça göstermektedir.

“Çin'e Giden Türkler (s. 5), bu kısımda, Çin Tarihinin, 100.000, 2.000.000 yıla çıkarılmasının uydurma olduğu, Çin Tarihinin Türklerin istilasıyla birlikte başladığı iddia edilmektedir (s. 5-6),

Hind'e Giden Türkler (s. 6-7),

Garba Muhaceret Yolları (s. 7-8),

Ön Asya, Sümer-Akat-Eti Türkleri (s. 8-9),

Mısır'a Giden Türkler (s. 9-10),

Ege'ye Giden Türkler (s. 10-12),

Avrupa'ya Giden Türkler (s. 12-14),

Anayurtlarından ayrılan Türklerin Türkçeyi unutmaları (Kürtleş-meleri)” (s. 15-16).

3. Tarih I, II, III, IV

Türk Tarihinin Ana Hatları ve Türk Tarihinin Ana Hatları Methal Kısmı kitaplarından sonra, yine 1931 yılında Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti tarafından 4 ciltlik Tarih kitapları yayınlandı. Bu kitaplar şunlar:

TARİH I, Tarihten Evvelki Zamanlar ve Eski Zamanlar TTTC tarafından yazılmıştır. Maarif Vekâleti, Devlet Matbaası, İstanbul 1931.

TARİH II, Orta Zamanlar, TTTC tarafından yazılmıştır. Maarif Vekâleti, Devlet Matbaası, İstanbul 1931.

TARİH III, Yeni ve Yakın Zamanlarda Osmanlı-Türk Tarihi, TTTC tarafından yazılmıştır. Maarif Vekâleti, Devlet Matbaası, İstanbul 1931.

TARİH IV, Türkiye Cumhuriyeti, TTTC tarafından yazılmıştır. Maarif Vekâleti, Devlet Matbaası, İstanbul 1931.

Bu kitapların her biri 350-400 sayfa “büyük”lüğünde idi. Metinden ayrıca renkli tablolar, çok sayıda harita, 100-130 sayfa tutarında resimler vardı. Her birinin ilk baskıları 30.000 civarında idi. Daha sonra kitaplar çeşitli zamanlarda, ufak tefek değişikliklerle yeniden bastırıldılar. Bazıları beşinci baskısını bile yaptı. Bu eserlerin Önsöz'lerinde, Türk adının kafalardan silinip kazanmasına karşı esaslı bir eyleme geçildiğini belirten şu ibareler yer almaktadır:

“Son yıllara gelinceye kadar ‘Türk Tarihi’ memleketimizde en az tetkik edilmiş mevzulardan biri halinde idi.

1000 yıldan fazla süren İslamlık, Hıristiyanlık davalarının doğurduğu husumet duygusu ile mutaassıp müverrihler bu davalarda asırlarca İslamlığın pişdarlığını (öncülüğünü) yapan Türklerin tarihini kan ve ateş maceralarından ibaret göstermeye savaştılar. Türk ve İslam müverrihler de Türklüğü ve Türk medeniyetini İslamlık ve İslam medeniyeti ile kaynaştırdılar. İslamlığa tekaddüm eden (İslamlıktan önceki) binlerce yıla ait devreleri unutturmaya ümmetçilik siyasetinin icabı ve din gayreti vecibesi bildiler. Daha yakın zamanlarda Osmanlı İmparatorluğu'na dahil bütün unsurlardan tek bir milliyet yaratmak hayali-

ni güden Osmanlılık cereyanı da, Türk adının anılmaması, milli tarihin yalnız ihmal değil, hatta yazılmış olduğu sayfalardan kazınıp silinmesi yolunda üçüncü bir amil halinde diğerlerine eklendi.”⁽²²⁾

Dört ciltlik bu seri, genel olarak liseler için hazırlanmıştı. Sonraları, Maarif Vekâleti bu eserleri esas tutarak ortaokullar ve ilkokullar için de tarih kitapları hazırlattı.

4 ciltlik tarih serisinin hazırlanmasında çalışanlar şunlardı:

-Riyaseti Cumhur Umumi Kâtibi ve Türk Tarihi

Tetkik Cemiyeti Reisi: *M. Tevfik Bey (Bıyıklıoğlu)*

-Çanakkale Mebusu ve TTTC Reis Vekili: *Samih Rifat Bey*

-İstanbul Mebusu ve Ankara Hukuk Mektebi

Siyasi Tarih Profesörü ve TTTC Reis Vekili: *Akçoraoğlu
Yusuf Bey*

Aydın Mebusu ve TTTC Umumî Katibi: *Dr. Reşit Galib Bey*

Bolu Mebusu ve TTTC Azası: *Hasan Cemil Bey (Çambel)*

Musuki Muallim Mektebi Tarih ve Medeni Bilgiler Muallimi
ve TTTC Azası: *Afet Hanımefendi*

(Prof. Dr. Afet İnan)

-Erkanı Harbiye Miralayı Büyük Erkanı

Harbiye Harp Tarihi İkinci Şube Müdürü: *Baki Bey*

-Balıkesir Mebusu ve TTTC Azası: *İsmail Hakkı Bey
(Uzunçarşılı)*

-Kocaeli Mebusu ve TTTC Azası: *Reşit Saffet Bey (Atabinen)*

-Şarki Karahisar Mebusu, : *Sadri Maksudi Bey (Arsal)*

- Ankara Hukuk Mektebi Profesörlerinden ve

22- Burada, Türk adının zihinlerden silinmesi, tarih kitaplarından çıkarılması eylemlerinden yakınılmaktadır. Fakat bu tür yakınmalarda bulunan kişiler ve kurumlar, bu sırada bile, Kürt ve Kürdistan adlarını dillerden ve tarihlerden silmek, Kürtçeyi unutturmak, Kürt ulus benliğini yok etmek için her türlü gayreti göstermektedirler.

TTTC Azası, Sivas Mebusu ve İstanbul Darülfünunu

Türk Tarihi Sabık Profesörü ve TTTC Azası: *Şemseddin Bey*
(*Günaltay*)

-Miralay, Harita Umum Müdürlüğü, Harita Şubesi Müdürü:

Şemsi Bey

-Eskişehir Mebusu, İstanbul Darülfununu Hukuk Tarihi

Sabık Profesörü ve TTTC Azası; *Yusuf Ziya Bey (Özer)*

Görüldüğü gibi bu kitapları hazırlayanlar 13 kişiden meydana gelen bir heyettir. 13 kişiden 9'u CHF Genel Başkanı ve Cumhurreisi, Büyük Şef Gazi Mustafa Kemal tarafından mebusluğa tayin edilen kişilerdir. Mebusluklarını CHF Genel Başkanı'na borçludurlar. Geriye kalan 4 kişinin Şefe, Şef'in görüşlerine bağlılıkları, o görüşleri, "tartışılmaz, sarsılmaz, tek doğru" olarak kabul ettikleri şüphesizdir.

TARİH I kitabı ile, Türk Tarihinin Ana Hatları ve dolayısıyla, Türk Tarihinin Ana Hatları Methal Kısmı kitapları arasında büyük bir benzerlik vardır. Hemen hemen aynı konular, aynı kavramlarla işlenmiştir. Bu benzerlikleri şu şekilde göstermek mümkündür:

TÜRK TARİHİNİN

KONULAR	Tarih 1	Ana Hatları
I. Beşer Tarihine Methal	5-45	1-24
Tarih	8	21
İrk	15	31
Lisan	18	34
II. Büyük Türk Tarih ve		
Medeniyetine İlmi Bir Nazar	24-53	47-69
Türk İrkı	26	67
Anayurttan Ayrılan Türkler	33	39
III. Çin	54-63	73-126
Ahali ve Menşee (Türk)	56	84

IV. Hint (Tarih I'de VI)	73-85	129-162
Memleket ve Ahali		
(Dravit- Türk)	75	133
V. Kalde-Elam-Asur		
(Tarih I'de VII)	86-100	165-189
Ahali (Türk)	88	169
VI. Mısır (Tarih I'de VIII)	101-126	193-226
Ahali, Tuaregler (Türk)	104	197
VII. Anadolu (Tarih I'de XI)	126-146	229-261
Ahali, Etiler (Hata Türkleri)	128	231
Frigler, (Türk)	138	231
Lidyahılar, (Türk)	142	254
VIII. Ege Havzası		
(Tarih I'de XIII)	184-259	265-307
Ahali, (Türk ırkı)	188	303
IX. İtalya ve Etrüskler		
(Tarih I'de XIV)	260-346	311-325
Ahali, (Türk ırkı)	341	332
X. İran (Tarih I'de XII)	164-183	329-399
Ahali, (Türk)	165	332
Medler (Türk ırkıdan)	178	361
Partlar (Türk ırkıdan)	178	393

Türk Tarihinin Ana Hatları kitabının 11. Bölümü olan Orta Asya Bölümü ise, Tarih kitaplarının 2., 3. ve 4. ciltlerinde ele alınmıştır. Tarih I kitabında Türk ırkı için söylenen sözler şunlardır:

"... Türklerin devlet teşkilatı kuvvetli bir merkezi hakimiyet ile halkçılık esasını telif fikrine istinad ediyor. Türk ırkının ruhi hasletlerinden biri türecilik, inzibat, emniyet, asayiş.

Türk ırkını cihan tarihinde devletçi, idareci, inzibatçı bir ırk

olarak tanıtın, dünyanın türlü kısımlarında pek çok devletler tesis edip türlü milletleri asayiş içinde idare edebilmelerini temin eden amil, Türklerin bu çok sağlam amme hukuk esasları olmuştur.”

Bütün bunlar, Türk Tarihinin Ana Hatları, Türk Tarihinin Ana Hatları Methal Kısmı ve Tarih I, II, III, IV kitapları arasında, büyük bir benzerlik hatta aynılık olduğunu göstermektedir. Bütün kitaplarda Türk ırkının yüceliği, azameti, büyüklüğü anlatılmıştır. Dünyada kültürün, medeniyetin Orta Asya'da Türkler tarafından geliştirildiği ve yine Orta Asya'dan Türkler tarafından dünyanın her tarafına yayıldığı anlatılmaktadır. Dünyada medeniyetin kurucularının ve yayıcılarının Türk ırkı olduğu, dolayısıyla bütün kültür ve medeniyetlerin Türkler tarafından geliştirildiği iddia edilmektedir. Bu, giderek, dünya uluslarının ve dillerinin kökenlerinin Türk ve Türkçe olduğunu kabul ve iddia eden bir görüşür.

Böylesine bir tarih yazıcılığı bir yönü ile Osmanlı İmparatorluğu dönemindeki tarih yazıcılığından epeyce büyük farklar göstermektedir. Zira o zaman Türklerin tarihi, Osmanlı İmparatorluğu ile birlikte başlatılırdı. Bu anlayışa göre yazılmış kitaplara en son örnek olarak Hamit ve Muhsin'in Türkiye Tarihi isimli kitabını gösterebiliriz. Bu kitap 1930 yılında Maarif Vekâleti tarafından bastırılmıştır. Kitap 1453 yılından itibaren “*Osmanlı İmparatorluğunun İttıla Devri*” konusu ile başlamaktadır. Bu tarihten itibaren Osmanlı İmparatorluğu'ndaki ve Avrupa'daki önemli olaylar anlatılmaya çalışılmaktadır.⁽²³⁾

Fakat tarih yazmanın özü hiç değişmemiştir. Tarih her iki durumda da resmi kişiler ve resmi kurumlar tarafından yazılmaktadır. Ve yazdırılmaktadır. Osmanlı padişahlarının saraylarındaki, padişah tarafından tayin edilen vakanüvislerle, CHF Genel Başkanı ve Cumhurreisi, Büyük Şef Gazi Mustafa Kemal tarafından mebus ve profesör tayin edilen yazıcılar arasında özünde hiçbir fark yoktur. Biri padişaha öteki fırka reisine övgüler düzmektedir. Tarih yazıcılığı her ikisinde de resmidir ve ücretlidir. Mebusluk bu ücretin ödeme biçimlerinden biridir.

23- Hamit ve Muhsin, Türkiye Tarihi, Maarif Vekâleti, Devlet Matbaası, İstanbul 1930, VIII, s. 766

Türk tarihi yazılırken, bu kadar büyük abartmalara, saplantılara, katı bir dogmatizme neden tevessül edilmiştir? Biz bu eylemleri, tutum ve davranışları, “o zaman olmuş, önemli değil” zihniyeti ile geçiştiremeyiz. “Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde ve Birinci Dünya Savaşı yıllarında, Avrupalılar Türkleri hor görüyorlardı, onun için Türklere yeni bir ruh vermek gerekti, bu bakımdan yapılanlar mazur görülebilir” anlayışına katılmak da mümkün değildir. Çünkü bu, bilimde yeri olmayan bir anlayıştır.

Bu kurumlarla, bu konferanslarla, bu eylemlerle, bu konuşmalarla resmi ideolojinin kristalleşmeye başladığını ve belirginlik kazandığını görüyoruz. Bu süreç içinde de bilimsel düşünce üzerinde egemenlik kurmaya başladığını ve bunu gittikçe yoğunlaştırdığını izliyoruz. Artık bilim değil, devletin resmi ideolojisi söz konusudur. Devlet yöneticileri, devletin varlığını sürdürülebilmesi için bazı görüşlerin toplum ve devlet hayatında egemenlik kazanmasını, herkesin bunu bilmesini, buna inanmasını, buna göre hareket etmesini ve buna göre düşünmesini istemektedir. Mademki Türklerin, dünyada en yüce ve eski ırk olduğu, dünyanın çeşitli yerlerinde gelişen medeniyetlerin Türkler tarafından yaratıldığı, yöneticiler tarafından bilinmesi ve inanılması istenilen bir görüş ve düşüncedir, o halde, kişi ve kurumlar bu görüşleri doğrulamak, böylece resmi ideolojinin yapılmasına ve yayılmasına hizmet etmek zorundadırlar. Böylesine sübjektif niyetleri aksettiren, yalana dayalı bir ideolojinin “*bilim adamı*” denilen kişiler tarafından da hararetle savunulmaları, bilim yöntemine elbette zıt bir tutumdur. Çünkü bilimsel önermeler doğrulanma veya yanlışlanma özelliğine sahiptirler. Sümer'lerin, Eti'lerin, Elam'ların, Akat'ların vs.'nin Orta Doğu'nun yerli halklarından olup, Türklerle hiçbir ilişkileri olmadığı 20. yüzyılın başından beri bilinen doğrulardır. Örneğin, Eti'lerin, Asur'ların, Sümer'lerin İndo-Öropen, Elam, Akat Kalde'li'lerin Sami kökenli kavimler olduğu, yerli kavimler oldukları Birinci Dünya Harbi'nden önceki yıllarda biliniyordu.⁽²⁴⁾ Durum bu kadar açıkken, yani bu önermelerin yanlış olduğu bu kadar açık bir şekilde

24- Gordon Childe, Doğunun Prehistoryası, Çev. Ş.A. Kansu, TTK, Ankara 1971, s. 40-67, 100-130, 197-221; I.S.B. Leakey, İnsanın Ataları, Çev. Güven Arsebük, TTK,

ortada dururken, Türklerle kurulan ilişkiler elbette ideolojik bir ilişkidir. Olgulardan hareket eden ve olguları dikkate alan bir ilişki değil, yöneticilerin sübjektif kanaatlarını ve arzularını dile getiren bir ilişkidir. Bilim dışı bu ilişkilerin “*ilmi bir surette*” adı altında yürütülmesine ise, hiç şaşmamak gerekir. İlim, bilim kavramları saygınlık ifade ettiği için, resmi ideoloji adına yapılan bütün eylemlere, geliştirilen düşüncelere, “*bilimsel*”, “*ilmi*” sıfatları daima verilmiştir. Aslında “İlmilik” maskesi altında, resmi ideoloji bilime egemen kılınmaya çalışılmaktadır. Önce belirli bir görüşe, bir ideolojiye inanılmış, sonra da bunu egemen kılmak için her türlü devlet gücü ve devlet aygıtları seferber edilmiştir. Silahlı kuvvetler, polis, mahkeme, tutukevi gibi zorlayıcı kurumlar bu ideolojinin yaygınlaştırılmasında kullanılmıştır. Bunun yanında, hükümet, kamu görevlileri, eğitim kurumları, güdümlü olan kitle haberleşme araçları da bu ideolojinin yapılmasında, yayılmasında ve saygınlık kazanmasında çok önemli roller oynamışlardır. Açıkça görülen olay ise şudur: Yöneticiler bir ideoloji ortaya atmışlar, geçmişi, yani tarihi de bu ideolojiye göre yeniden inşaaya başlamışlardır. İdeoloji eğer, Sümer'lerin, Eti'lerin Türk olduklarına inanılmasına karar vermişse, “bilim adamı” da “ilmi bir surette” tarihi yeniden inşa ederek, Sümer'lerin ve Eti'lerin Türk olduklarını ispat etmek zorundadır. Burada artık, doğrunun “hakikat”ın ölçütü, olgular değil, ideolojinin bizzat kendisidir. Resmi ideolojiye uygun olan bir görüş “*doğru*” bir görüştür. “*Hakikat*”tır. Aksi yanlıştır. İdeoloji bilgi üreten bir araç olarak kullanılmaktadır. Aslında ise, olgulara dayalı olmayan düşünce biçimleri bilgi üretemez. İdeolojiler bilgi veriyorlarmış gibi görünmelerine rağmen, kalıplaşmış bilgilerin tekrarından başka bir şey yapmazlar.

Ankara 1971, s. 106, s. 116-119; George Poisson, Avrupa'nın İskân Tarihi, Çev. Ş.A. Kansu, TTK, Ankara 1950, s. 189-220; Bozkurt Güvenç, İnsan ve Kültür, Antropolojiye Giriş, Türk Sosyal Bilimler Derneği Yayını, Ankara 1972, s. 159-227; Gordon Childe, Tarihte Neler Oldu? Çev. Alaaddin Şenel-Mete Tuncay, Odak Yayınları, Ankara 1974, s. 133-162

II. TÜRK TARİH TEZİ'NE İLİŞKİN BİLGİLERİN TARİHSEL KAYNAKLARI

Yukarıda ifade edilen bilgilere göre, başta CHF Genel Başkanı ve Cumhurreisi Büyük Şef Gazi Mustafa Kemal olmak üzere, Türk “bilimcileri”, Türk Ocağı Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti üyeleri, mebuslar, gazete sahipleri, yayınevleri, yazarlar, idareciler, askerler, hakimler, vs. birdenbire bilinçlenmişler ve bilgi sahibi olmuşlardır. Bu bilinç ve bilgi düzeyi, Türk ırkının tarihi ve geçmişi konusunda “aydınlık” bir yolun açılmasına neden olmuştur. Bunlar doğruları ifade eden yargılar değildir. Türk ırkı ve Türk tarihi hakkındaki bu görüşler 1930 yıllarında birdenbire ortaya çıkmamışlardır. Bunlar, Jön Türklerin, İttihat ve Terakki'nin dikkatle ve heyecanla üzerinde durdukları konulardır: Örneğin, İttihat ve Terakki'nin ideoloğu sayılan Ziya Gökalp, 1910 yılından itibaren yayınladığı, Türk Tarihinden: Altın Yurt,⁽²⁵⁾ Turan,⁽²⁶⁾ Türklük⁽²⁷⁾, Altın Destan,⁽²⁸⁾ Cenk Türküsü,⁽²⁹⁾ Kızılelma,⁽³⁰⁾ Turan,⁽³¹⁾ Ergenekon,⁽³²⁾ Alageyik,⁽³³⁾ Altın Destan,⁽³⁴⁾ Halk Masalı: Küçük Şehzade,⁽³⁵⁾ Yeni Atilla,⁽³⁶⁾ Halk Masalı Ülker ile Aydın.⁽³⁷⁾ Ötügen Ülke-

25- Ziya Gökalp, Türk Tarihinden: Altın Yurt, Genç Kalemler, Cilt 2, Sayı 5, 1326 (1910)

26- Ziya Gökalp, Turan, Genç Kalemler, Sayı 6-14, 22.2.1326 (1910), s. 40-47

27- Ziya Gökalp, Türklük, Genç Kalemler, Cilt 2, Sayı 7, 1326 (1910), s. 120

28- Ziya Gökalp, Altın Destan, Genç Kalemler, Cilt 3, Sayı 14, 1327 (1911), s. 40-43

29- Ziya Gökalp, Cenk Türküsü, Genç Kalemler, Cilt 4, Sayı 27, 1328 (1912)

30- Ziya Gökalp, Kızılelma, Türk Yurdu, Cilt 3, Sayı 7, 1328 (1912), s. 193-303

31- Ziya Gökalp, Turan, Altın Armağan II, Türk Yurdu, 24. Sayıya Ek, 28.10.1328 (1912), s. 17

32- Ziya Gökalp, Ergenekon, Altın Armağan II, Türk Yurdu, 24. Sayıya Ek 18.10.1328 (1912), s. 20

33- Ziya Gökalp, Alageyik, Altın Armağan II, Türk Yurdu, 24. Sayıya Ek, 18.10.1328 (1912), s. 26.

34- Ziya Gökalp, Altın Destan, Altın Armağan II, Türk Yurdu, 24. Sayıya Ek, 18.10.1328 (1912), s. 31-36

35- Ziya Gökalp, Halk Masalı-Küçük Şehzade, Halka Doğru, Cilt I, Sayı 35, 12-27.6.1329 (1913), s. 89-95

36- Ziya Gökalp, Yeni Atilla, Halka Doğru, Cilt I, Sayı 13, 4.7.1329 (1913), s. 97-98

37- Ziya Gökalp, Halk Masalı-Ülker ile Aydın, Halka Doğru, Cilt I, Sayı 35, 5.12.1329 (1913), s. 269-276

si⁽³⁸⁾ isimli şiirlerinde sürekli olarak bu konuyu işlemiştir. Örneğin, Ergenekon isimli şiiri aynen şöyledir:

*“Biz Türk Han'ın beş oğluyuz
Türk Tanrı'nın öz kulu yuz
Beşbin yıllık bir ordu yuz
Turan yurdu durağımız*

*Ak Ordumuz Sola Gitti
Üç hakanlık tesis etti
'Med'i', 'Sümer-Akat', 'Hit'ti
Bu üç şanlı oynağımız.*

*Birincisi Azerbaycan,
İkincisi Keldanistan
Üçüncüsü Arz-ı Kenan
Fıskırdı üç kaynağımız
Gök ordumuz sağa vardı
Çin'i baştan başa sardı
(Hyungnu)lar bu hanlardı
'Sed' olmadı tutağımız*

*Kara ordu gitti İskit
ülkesinde yaptı bir çit
'Atilla ol Şalon'a git
Sözü oldu adağımız
Kızıl ordu dağlar aştı
Afganlarla çok savaştı
Bir alayı Hind'e aştı*

38. Ziya Gökalp, Ötüken Ülkesi, Türk Sözü, Cilt I, Sayı 2, 17.4.1330 (1914), s. 11

*'Sind' oldu bir ırmağımız
Sarı ordu tekin durdu
Şehir yaptı çiftlik kurdu
Uygurların bu iç yurdu
Kaldı ana toprağımız”*

Ergenekon şiirinden açıkça görüldüğü gibi, Türk ırkının Orta Asya'dan dünyaya yayıldığı, gittiği yerlere kültür ve medeniyet taşıdığı, İttihat ve Terakki'nin, İttihat ve Terakki'nin en önemli ideoloğu olan Ziya Gökalp'in, 1908 yılından itibaren üzerinde durdukları konulardır. Ziya Gökalp bu tür şiirlerini başlıca üç kitapta toplamıştır. Bunlardan birincisi, 1913-1914 yıllarında yayınladığı *Kızılçeleme*.⁽³⁹⁾ İkincisi, 1918 yılında yayınladığı *Yeni Hayat*.⁽⁴⁰⁾ Üçüncüsü, 1923 yılında yayınladığı *Altın Işık*⁽⁴¹⁾ kitaplarıdır.⁽⁴²⁾ O halde başta Büyük Şef Gazi Mustafa Kemal olmak üzere, 1930 yıllarında *Türk Tarih Tezi*'ni geliştirenlerin hemen hemen hepsinin İttihat ve Terakki ile O'nun fikir babası Ziya Gökalp ile organik bir bağı vardır. *Türk Tarih Tezi* 1910 yıllarında geliştirilen, "*Türkçülük*", "*Turancılık*" akımlarının daha sistemli bir biçimde devamıdır. Büyük Şef'in, *Türk Ocağı*, *Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti Azaları*'nın 1930 yıllarında birdenbire keşfediverdikleri bir bilgi değildir.

39. Ziya Gökalp, *Kızılçeleme*, *Türk Yurdu Kitapları*, No. 8, Akkurum Hayriye Matbaası ve Ortakları, İstanbul 1914, s. 146

40. Ziya Gökalp, *Yeni Hayat*, Naşiri: Yeni Mecmua Evkafı İslamiye Matbaası, İstanbul 1918, s. 73

41. Ziya Gökalp, *Altın Işık*, *Türkiye Cumhuriyeti Maarif Vekaleti, Neşriyatından, Çocuk Kütüphanesi I*, Matbaa-i Amire, İstanbul 1923, s. 197.

42. Ziya Gökalp, *Şiirleri ve Yazıları Hakkında* bk. Kazım Nami Duru, *Ziya Gökalp*, MEB Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1949, s. 289. İsmail Habib Sevük, *Tanzimattanberi Edebiyat Tarihi I*, *Remzi Kitabevi*, İstanbul 1942, s. 394-398; Cavit Orhan Tütengil, *Ziya Gökalp Hakkında Bir Bibliyografya Denemesi*, *Berksoy Matbaası*, İstanbul 1949, s. 54; Kazım Nami Duru, *Ziya Gökalp'ten Seçme Yazılar*, 2. bs., Ankara 1942, *Sümer Basımevi*; İsmet Binark-Nejat Sefercioğlu, *Doğumunun 95. Yıldönümü Münasebetiyle Ziya Gökalp Bibliyografyası*, *Kitap-Makale*, *Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayını*, Ankara 1971, s. 200

III. BİRİNCİ TÜRK TARİH KONGRESİ

1931 yılının Nisan ayı başlarında Türk Ocakları kapanmıştır. Böylece “*Türk Ocağı Türk Tarihi Tetkik Heyeti*” de tüzel kişiliğini kaybetmiştir. Daha sonra, 15 Nisan 1931'de “*Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti*” kurulmuştur. 1935 yılında ise, cemiyetin adı, Türk Tarih Kurumu olarak değiştirilmiştir.⁽⁴³⁾

2-11 Temmuz 1932 tarihleri arasında, Ankara'da toplanan, Birinci Türk Tarih Kongresi, Türk Tarih Tezi'nin gelişip boyutlanmasında önemli bir merhale olmuştur. Kongrenin açış konuşmasını yapan, Maarif Vekili Esat Beyefendi (Sagay), özetle şunları söylemektedir:

“... Malumu alileridir ki, tarih, bütün kültür ilimlerinin temelidir. Bir millet geçmişte olup biteni memleketinin ve dilinin, edebiyatının, sanatlarının ve idarî içtimaî, siyasi medeni varlığının menşelerini ve bunların muhtelif ahval (durumlar) tesiri altındaki seyirlerini ancak, tarihten öğrenebilir. Şimdiye kadar okumuş olduğumuz kitaplardan hemen birçoğunun tercüme edilmiş veya kopya edilmiş olan asılları ise, bu maksada taban tabana zıt olarak hakikatı ve Türk milletinin varlığını ve benliğini cihan medeniyetine olan hizmetlerini tebarüz ettirmekten, herhangi bir sebeple uzak bulunmuş idi.

Halbukî, ilmî ve esaslı tetkikler üzerine yazılmış olan yeni “Tarih”imizin⁽⁴⁴⁾ birinci kitabını gözden geçirdikten sonra anlıyoruz ki: Türkler anayurtları olan Orta Asya'dan yontma taş devrini, milattan 12.000 sene evvel geçirdikleri halde, Avrupalılar, ancak, 5.000 sene daha sonra bu devirden kurtulabilmişlerdir. Diğer taraftan da insanlar, henüz ağaç ve kaya kovuklarında yaşarlarken, Türkler Orta Asya'da kereste ve maden medeniyetini meydana getirmişler, hayvanları ehlileştirilmişler, çiftçiliğe başlamışlardı. Cılalıtış devrine tesadüf eden Cumudiye Devri sonlarında buzulların çekilmesi ile vücuda gelen mühim tabiat değişimleri sebebiyle birçok Türk kabileleri muhacerete başladı.

43- Uluğ İçdemir, a.g.e., s. 7

44- Türk Tarihinin Ana Hatları isimli 606 sayfalık kitaptan söz ediliyor. Ayrıca 1932 yılı başında liseler için yazılan 4 ciltlik Tarih kitabının 1. cildi de söz konusudur.

Bu suretle milattan 7.000 sene evvel çiftçilik ve çobanlığı ilerletmiş ve altın, bakır, kalay ve demiri keşfetmiş olan Türkler, Orta Asya'dan yayıldıktan sonra gittikleri yerlerde ilk medeniyeti neşretmiş (yaymış) ve böylece, Asya'da Çin, Hint ve mukaddes yurt edindikleri Anadolu'da Eti, Mezopotamya'da Sümer, Elam, nihayet Mısır, Akdeniz ve Roma medeniyetlerinin esaslarını kurmuşlar ve bugün yüksek medeniyetlerini takdir ve takip ettiğimiz Avrupa'yı o zamanlar mağara hayatından kurtarmışlardır.

Muhaceret yolları üstünde ve muhacir kabilelerinin yerleştikleri yerlerde eskiden beri dünya alimleri tarafından yapılmış ve yapılmakta bulunmuş olan arkeoloji, antropoloji ve etnografi tetkiklerinden birçok Türk kavimlerinin birbiri ardınca Avrupa'nın her tarafına yayıldıkları ve ilk medeniyeti yaydıkları ve buralara Türk anayurdu olan Orta Asya'dan geçtikleri anlaşılmıştır. Harappa ve Mohencodero'da yapılmış olan arkeolojik tetkikler Hint medeniyetinin de Orta Asya'dan gelen Türk kolları tarafından tesis olduğunu göstermektedir.

... Dünya medeniyetinin Orta Asya'dan ve Türklerden diğer yerlere ve milletlere geçtiğini ispat eden mühim ve kuvvetli delillerden biri de Türk dilidir. Etimolojik tetkikattan başka tarihi ve coğrafi tetkikat Türk dilinin bir ana dil olduğuna kanaat verecek bir mahiyet ve ehemmiyeti haizdir. Aynı manayı ifade eden birçok iptidai kelimelerin Türkçe de dahil olduğu halde, muhtelif lisanlardaki karşılıkları, bazı şehir ve nehir gibi coğrafi isimleri kelime teşekkülü cihetinden olan münasebetleri yeknazarda göze çarpmamak mümkün değildir.”⁽⁴⁵⁾

Birinci Türk Tarih Kongresi'nde, Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti Genel Katibi Dr. Reşit Galip Beyefendi de, Türk Tarihi Tezi'ni geniş bir biçimde açıklayan bir konuşma yapmıştır. “*Türk Irk ve Medeniyet Tarihine Umumî Bir Bakış*” adı altındaki konuşmasında, Dr. Reşit Galip Beyefendi özetle şöyle demektedir:⁽⁴⁶⁾

45. Birinci Türk Tarihi Kongresi, Konferanslar, Zabıt Tutanakları, Maarif Vekâleti ve Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti Tarafından terkib edilmiştir, s. 5-7

46. Birinci Türk Tarihi Kongresi, s. 99-161 ve bu konferans üzerinde yapılan tartışmalar, s. 162-193

“... Tarih vesikalarla yazılır. Vesikalar ise, aranmakla bulunur. Bu itibarla ‘Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti’ bu vadede bir araştırma ve arayanlar birliğidir. Araştırma ne kadar geniş ve ilmi usullere uygun olursa, arayanlar sayıca ve kıymetçe ne kadar artar, gayretlerin kaynağı vazife duygusunun feyziyle ne kadar kuvvetlenirse milli tarihin yakın uzak bütün safhalarıyla ‘hakikat’ gününe ermesi o kadar hızlanmış olur. Bütün Türklük adına ‘hakikat’ın şanlı timsali Büyük Reis, bu yolu açan ve hepimizi irşadlarının mütemadi ışığında yürüten rehber olarak tazimle ve şükranla selamlarım.”⁽⁴⁷⁾

Dr. Reşit Galip ilmi usullerle aradığı ve bulduğu vesikaları ve bu vesikalara dayanan kanaatlarını ise şöyle ifade etmektedir:

“... Hareket ve yayılışlarını takip ettiğimiz bu tiplerin ‘Türk ırkının’ yayıldıkları sahalardaki hayat ve faaliyetleri ile bıraktıkları eserleri ve cihan umumi tarihi ile medeniyet tarihi üzerindeki tesirlerini mütalaa sırası gelmiştir. Söz başı olarak teslim edelim ki: Bütün bu tipler içinde ve bütün tarih boyunca, her gittiği yerde er-geç hakimiyetlerini kurarak münevver ve mütefekkir beşeriyetin bugün dahi hayranlığı gittikçe artan bir ruh ile gittikçe derinleşen bir hürmet ve tazim ile tetkik ve temaşa ettiği büyük medeniyetleri yaratmış olanlar; muasır alimlerin Alplular ve bizim daha doğru olarak (Ata Türkler) diye andığımız insanlar, yani kudret ve kabiliyet kaynağı, harikalı soyun evlatlarıdır.”⁽⁴⁸⁾

“... Doğu Asya’da ve bilhassa Asya’nın Güneydoğusunda, seciyelerini göstermek için, pale-alpenler bir fırsat daha buldular. Buralarda, eski, proto-östralit ve proto-negroitlere bir çarpışma neticesinde hakim olarak Alpenlerin yükselen kuvvetine şiddetli bir mukavemette bulunmak kabiliyetini gösterdiler... Bunlar, ya Kasiyen veya Alpen amillerin biraz katışması ile o havalideki, Nan-Şao, Kamboç, Siyam, Burma, Mokopahit gibi birçok devletler kurmağa muvaffak oldular. Yahut, Alpen unsurların fasılasız, devamlı karışması ile, eski Türklerin mühim kabiliyet ve liyakatlarını göstermeğe muvaffak oldular.”⁽⁴⁹⁾

47. a.g.e., s. 99

48. a.g.e., s. 110

49. a.g.e., s. 112

Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti Genel Kâtibi, Dr. Reşit Galip Beyefendi, Uzak Doğu'da, Türklerin nasıl medeniyet ve devlet kurduklarını, bu şekilde gösterdikten sonra öteki kadim (eski) medeniyet sahaları hakkında da özetle şöyle söylemektedir:

“... İsveç'li alim Karlgren, Çin'de yapılan hafriyat neticelerini elde edilen vesikaları tetkik ve mütalaa ettikten sonra, daha sade ve açık bir ifade ile, Honan ve Mançurya eserlerinin belki yerli bir medeniyete delalet edebileceklerini, ancak bu medeniyetin garpte 'Çin ırkından olmayan', fakat hiç şüphesiz Türk ırkından olan bir halka mahsus tekniklerin, tesiri altında olduğunu ileri sürmüştür.”⁽⁵⁰⁾

“... Hint'teki vaziyet Çin'dekininkin tamamen aynıdır. Orada da son yıllarda, tarihi devirlerdekini doğurmuş olan eski medeniyet keşfolunmuş, bunun Orta Asya'nın brakisefal Alplileri (Yani Türkler) tarafından götürülmüş olacağı, bundan on yıl evvel, Roland B. Dikson tarafından söylenmiştir. Hindin tarihi devirlerde ve son 19. asır ortalarına kadar birçok büyük Türk devletlerine ve imparatorluklarına merkez olduğu hatırlatılmasına lüzum görülmeyecek kadar yeni ve bilinen vakalardandır.”⁽⁵¹⁾

“... O zamana kadar Samî ve yerli olduğu sanılan Mezopotamya medeniyeti, yerli sayılması imkânsız ve çok daha kadim, Samî olmayan bir ırkın malıdır. Bu ırk ve bu medeniyet Orta Asya'dan gelmiştir. Bu medeniyetin mümtaz mümessilleri olan Sümer'ler, bazı muasır yabancı müelliflerin, şimdi çok tekrar etmek istemedikleri bir istilak ile Turanlı, bizim daha doğru tabirimizle 'Türk' ırkındandırlar.”⁽⁵²⁾

50. a.g.e., s. 115

51. a.g.e., s. 115-116; Ayrıca bk. Birinci Türk Tarih Kongresine Zayit Frenc tarafından sunulan, Hint Akriba Kavimleri Arasında, isimli konferansta (s. 366-368), bu ve öteki konferanslar üzerinde yapılan tartışmalarda (s. 369-400) bu iddialar üzerinde uzun uzun durulmuştur.

52. a.g.e., s. 117, Dr. Reşit Galip, Türk Irk ve Medeniyet Tarihine Umumi Bir Bakış, isimli konferansında, Mezopotamya medeniyetini kuran ve yaşatanların Türk olduğu, Sümerlerin, Elamların, Akatların, Kaldelilerin Türk olduğu üzerinde büyük bir dikkatle ve ısrarla durmuştur. Tartışmalarda da bu konu hararetle işlenmiştir. s. 116-120, s. 142, s. 153-157

Dr. Reşit Galip, Mısır⁽⁵³⁾ ve Ege medeniyetlerinin de⁽⁵⁴⁾ Orta Asya'dan oralara göç eden Türkler tarafından yaratılmış olması ihtimalinin çok büyük olduğunu belirttikten sonra, Roma medeniyetinin kurucularının da Türkler olduğunu ifade etmektedir.

"... Golvalıların bir kolu olduğu söylenen ve İtalya'nın en eski kavimlerinden biri olan Ombriyerler Etrüsk'lere Turkus derlerdi... Bu kelime Cezri'nin Türk kelimesi ile dikkati calip ve aşikâr yakınlığı işaret edilmeye değerlidir. Diğer bir müellif Martha, 'Etrüsk Dili' isimli kitabında Etrüskçenin, Fin-Uygur dillerinden olduğu kanaatini ileri sürmektedir."⁽⁵⁵⁾

Dr. Reşit Galip'in konferansında, büyük bir coşku ile anlattığı kısımlardan biri de Eti'ler ile ilgili olan kısmıdır.

"... Şimdi sona bıraktığımız Eti'lere, öz yurdumuz Anadolu'nun medeni simasını yükselten, ilk büyük medeniyetini ve ilk büyük imparatorluğunu kuran haşmetli atalarımıza ve onları takiben garbi Anadolu merkezlerinde devletler kuranlarımıza geliyorum. Şimdiye kadar yapılmış olan ilmî araştırmalar Etilerin Türk ırkına ait müşterek antropolojik vasıflar taşıdıklarını meydana çıkarmıştır."

"... Fakat, Etilerin kıyafetlerindeki en karakteristik şey burnu yukarı bükülmüş kunduralarıdır. Bu bir kar kundurasıdır. Kadeş'te kullanılmış olması Etilerin şimalde soğuk mıntıklardan geldiklerini gösterir. Bunlara benzer kunduraları, Türkler, Mısır ve Suriye yerlileri arasına ithal ettiler ki, bu, Türk fatihlerinin, şimali

53. a.g.e., s. 120-121; Ayrıca bk. Birinci Türk Tarih Kongresi'ne Yusuf Ziya Bey tarafından sunulan Mısır Din ve İlahlarının Türklükle Alakası isimli konferansta (s. 243-260), Mısır medeniyetinin kurucularının Türkler olduğu iddiaları üzerinde geniş olarak durulmuştur. Mısır ilahlarının Türk kökenli oldukları iddia edilmiştir. O zaman Mısır'da konuşulan dilin de Türkçe olduğu ifade edilmiştir.

54. a.g.e., s. 122-124; Ayrıca bk. Birinci Türk Tarih Kongresi'ne Hasan Cemil Bey tarafından sunulan, Ege Medeniyetinin Menşesine Umumi Bir Bakış, isimli konferansta (s. 199-232) ve bu konferans üzerinde yapılan tartışmalarda (s. 233-237), bu iddialar dile getirilmiş ve ispat edilmeye çalışılmıştır. Ege'de konuşulan dilin, Orta Asya kökenli bir dil yani Türkçe olduğu iddia edilmiştir.

55. a.g.e., s. 124

menşeyini şaşmaz bir surette gösterir.”⁽⁵⁶⁾

Dr. Reşit Galip Bey “Türk” adı üzerinde de durmaktadır:

“... Uzun zamandan beri, Avrupa'da ve epeyce zamandan beri Amerika'da Türk ırkı aleyhine idame edilen batıl itikat ve ananelerden kalma bir zihniyetle yazılmış olanlar toplansa başlı başına büyük bir kütüphane teşkil eder. Bunun mektep kitaplarına, lügatlarla, pek umumî salnamelere kadar girmiş olması bu nüfuzun menşeyindeki batıl zihniyetin ne kadar derin bir ısrarla kök saldığını göstermektedir. Pek yeni bir misal olmak üzere, zamanımızdaki umumî salnamelerin en ciddi ve muteberlerinden sayılan ve her halde en fazla revaçta olanlardan birinde, Türkler hakkındaki kaydı söyleyeyim. Bunun son yıllara ait baskılarında Türk kelimesinin Arapça Turkor kelimesinden alındığı ve bunun da Arapçada, haydut ve eşkiya manasını ifade ettiği yazılıdır. Eski ve yeni Arapçada, hatta Arapçaya akraba Samî dillerin herhangi birinde böyle bir kelime bulunmadığını ve bunun tamamen uydurma ve şüphesiz aşikâr bir maksatla uydurulma olduğunu, söylemek, işaret ettiğimiz zihniyetin çirkin cüretkârlığını göstermeye yeter.”⁽⁵⁷⁾

Dr. Reşit Galip bütün kadim (eski) medeniyetlerin Türkler tarafından kurulup geliştirildiğini belirttiğinden ve “Türk” adı üzerinde durduktan sonra, Mezopotamya ve Anadolu üzerinde yeniden durmaktadır:

“...Teessüfle kaydetmeye mecburuz ki, aynı amiller, Avrupa'da en muteber ilim adamları üzerinde ve ilim bitarafliğinin en fazla gösterilmesi lazım gelen mevzuları üzerinde dahi tesirini gösteriyordu. Ve ilave edilebilir ki, bugün hâlâ göstermektedir. Bunun en mütebarız iki delilini, biz Türkleri son derece alakadar eden iki mühim ilim hadisesinde apaçık görüyoruz.

Bunlardan biri Mezopotamya öteki Anadolu medeniyetlerinin ilk meydana çıkışlarını takip eden yıllarda görüldü.

Sümer Türkleri medeniyetinin kumlardan bir harika doğar gibi çıkışından, Sümer yazılarının okunmasından sonra bu medeniyeti ve onun bıraktığı metinleri mütalaa eden alimler ilk samimi kanaat-

56. a.g.e., s. 131-132

57. a.g.e., s. 150-151; Ayrıca bk. H. Scheel, Eski Vesaik İlim, İkinci Türk Tarih Kongresi, İstanbul 1943, s. 668

larının ifadesi olarak bunun Turanlı bir kavim tarafından, Turan'dan getirilmiş bir medeniyet olduğunu söylemişlerdi.”⁽⁵⁸⁾

“... Eti medeniyeti keşfiyatının uyandırdığı tesirler ve uğradığı telakkilerin seyri de böyle olmuştur.

Anadolu Eti medeniyeti keşfedilir edilmez hakiki ilim adamları, bunun Orta Asya'dan gelme, Turanlı bir medeniyet ve bu medeniyeti getiren Eti'lerin Turanlı bir millet olduğunu ifadede hiç tereddüt göstermediler. Fakat Türkçülüğün dostu olmakla tavsif edilme,yecek (bağdaştırılmayacak) cereyan yine kaşlarının bütün çatıklığı ve hokkasının bütün zehiri ile sayfalara döküldü.”⁽⁵⁹⁾

Türk Tarihi Tetkik Cemiyet Genel Katibi Dr. Reşit Galip konferansını şu ifadelerle bitiriyor:

“... Irkımızın siması, boyu, güzelliği veya çirkinliği meselesi de Avrupa müelliflerini az meşgul etmemiştir. Antropolojik vasıflar noktasından son ve kati tetkiklerin bizim, medeniyetler atası brakisefal alpliler çocukları olduğumuzu tespit ettiğini daha ilk kısımlarda söylemiştik.”

“... Bütün bu müelliflere, pek haklı olarak meseleyi astarından mütalaa ettikleri ve bu astarın yüzü çevrilince bizim tipimizin Avrupalılaştığı değil, fakat asılları proto-negroit ve proto-ostrolit olan Avrupalıların Türklerin daimi akınları ve çok sık temasları neticesinde Türkleşerek bugünkü tipi aldıkları ve onları bu neticeye erdirebilmenin Türkler için pek zahmetli bir iş teşkil etmiş olduğu söylenebilir.”⁽⁶⁰⁾

“... Uzun boylu, uzun, beyaz simalı, düz veya kemerli ince burunlu, muntazam dudaklı, çok kere mavi gözlü ve göz kapakları çekik olarak değil, ufki açıdan ‘Türk’ beyaz ırkın en güzel örneklerinden biridir.”⁽⁶¹⁾

“... Çeşitli müellifler Türk sanat tarzının ana vasıflarını araştırdıktan ve Türk sanatının Mezopotamya, Mısır, Küçük Asya,

58. a.g.e., s. 153

59. a.g.e., s. 155

60. a.g.e., s. 157-159

61. a.g.e., s. 159

Akdeniz sahillerinde yayılışı ile ayrı ayrı fasıllar halinde 'Türklerin İslam Sanatındaki Hisseleri', 'Avrupa Hıristiyan Sanatında Türk Sanatının En Eski İzleri', 'Yeni Avrupa'da Türk Sanatının İzleri', 'Şarkî Avrupa'da Türk Sanatı' ... hakkında kıymetli tetkiklerde bulunmaktadır.

Darülfünun'unumuzun (Üniversite), muallim mekteplerimizin, liselerimizin, orta mekteplerimizin, muhterem, güzide okutucuları: Hakikat sizce ve bizce sabittir. Her asil manada, cevheri tükenmez, Türklük kanı taşıyanlar, bundan şüphe edemezler. Davamız bizim hakikatımızı, bütün beşeriyetin itikatları sırasına koymaktadır. Sizlerin elinizden yetişecek, beynelmilel tarih otoritelerinin bilgi ve irşad şimşekleri Türk tarihine asırlardır katran yağdıran yerli ve yabancı taassup bulutlarını paralaya paralaya dağıtacak, Türk Tarihi Ergenekon'dan çıkacaktır. Bu yalnız tarihimizin değil, ezeli ve ebedî 'hakikat'ın zaferi olacaktır.'⁽⁶²⁾

Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti Genel Kâtibi Dr. Reşit Galip Beyefendi'nin, Birinci Türk Tarih Kongresi'nde yaptığı, "*Türk Irk ve Medeniyet Tarihine Umumî Bir Bakış*" isimli konferansını bu şekilde özetlemek mümkündür. Bir cümle ile özeti şu: Güneydoğu Asya'dan itibaren, Çin, Hint, Mezopotamya, Mısır, Anadolu, Ege, Girit, Roma, kurucusu ve geliştiricisi Türklerdir. Mezopotamya ve Anadolu'nun yerli halkı Türklerdir.

Dr. Reşit Galip Beyefendi'nin nesnel gerçeğin bu kadar dışında olan konferansında ne gibi temel etkenler rol oynamaktadır? Bu kadar gayrı ciddi sonuçlara ulaşmasına neden olan etkenler nelerdir?

Bu temel etkenlerin başında olan ve şüphesiz en önemlisi olan bilim yöntemi anlayışı ile ilgili olanıdır. Bu kongrede, "ilim", "ilmi bir surette", "ilmi bîtarafılık" gibi kavramlar sık sık kullanılmasına rağmen gereklerine riayet edilmeyen ve saygı duyulmayan tek kavram "ilim"dir. Resmi devlet ideolojisi bilimsel düşünce üzerinde kesin bir egemenlik kurmuştur. Resmi devlet ideolojisi dışında hiçbir şeye inanılmamış, hiçbir şey söylenmemiştir. Hiçbir eleştiride bulunulmamıştır. Bunu Dr. Reşit Galip Bey'in ve öteki konuşmacıların konuşmalarından örnekler vererek gösterelim:

62. a.g.e., s. 160-161

1. Bilimde Doğrunun Ölçütü Olgulardır

Kişiler, Doğrunun Ölçütü Olamaz

Dr. Reşit Galip konferansında, Mustafa Kemal için, “Hakikat'ın şanlı timsali” demektedir. Cümle şu:

“Bütün Türklük adına ‘Hakikat’ın şanlı timsali Büyük Reisi, bu yolu açan ve hepimizi irşadlarının mutemadi ışığında yürüten rehber olarak tazimle ve şükranla selamlarım.”

Bilimde doğruların, “hakikat”ın yegane ölçütü olgulardır. Herhangi bir önerme, hipotez veya teori, olgular tarafından doğrulanıyorsa doğrudur, aksi halde yanlış. Doğrunun, “hakikat”ın olgular dışında hiçbir ölçütü, hiçbir kriteri olamaz. Halbuki burada, Mustafa Kemal, “hakikat”ın “şanlı timsali”, hakikatın sureti, bizzat kendisi olarak sunulmaktadır. Bu resmi devlet ideolojisini açıklayan son derece önemli bir noktadır. Çünkü, bir kimsenin “hakikat”ın “şanlı timsali” olarak ele alınmasının, “hakikat”ın “şanlı timsali” olarak görülmesinin tek bir anlamı vardır. O da o kimse tarafından söylenmiş her sözün, o kimse tarafından ifade edilen bütün önermelerin “hakikat” olarak kabul edilmesidir. Bu ise bilim yöntemi ile kati surette bağdaşmaz. Eleştiri olanaklarını tamamen ortadan kaldırır. Katı bir dogmatizmi içerir.

Bu tutum, önermeyi ifade eden kişilerdeki bilimsel vasıfları tamamen alır, götürür. Hatta, devlet adamlığı vasıflarını da yok eder. Onu peygamber haline getirir. Onu putlaştırır. Ona, tapılması gereken bir kişi fonksiyonunu verir. Demekki “gerçek nedir?” diye sorulsa, “şu anda Mustafa Kemal'in düşündüğüdür” denecektir. Bunun ise bilimsel bir tutum ile uzak yakın hiçbir ilişkisi yoktur.

O halde, bilgi üretme sürecinde, kişiler, doğrunun, “hakikat”ın ölçütü olamazlar. Doğrunun yegâne ölçütü olgulardır. Olgular tarafından doğrulanmayan hiçbir önerme, hipotez veya teori, doğru, bilimsel sayılamaz.

Mustafa Kemal'i “hakikat”ın “şanlı timsali” olarak alan bir görüşün bilimsel olmaması çok doğaldır. Bu tutumla doğrunun, “hakikat”ın bulunması da mümkün değildir. Bu bakımdan devlet yöneticilerinin, resmi ideolojiyi ifade eden beyanlarını hiçbir zaman, tek doğru, “tek gerçek”, yegâne hakikat diye kabul etmemek gerekir.

Fakat, Birinci Türk Tarih Kongresi'nde, bütün konferans metinlerinde, yapılan bütün konuşmalarda, Mustafa Kemal'in, bizzat kendisi, söylediği her söz, "hakikat" olarak kabul edilmiştir. Bu sözlerin de eleştiri konusu olabileceği akla dahi getirilmemiştir. Buna birkaç örnek daha verelim:

".. Efendiler, hemen şunu söyleyeyim ki, Gordiyomun düğümü gibi, beşer aklının kavrayamayacağı hiçbir muamma yoktur ki, Büyük Gazi'nin şimşekler yaratan gözlerinin, bir an nazarı altında bütün kolaylıkları ile halledilmiş olmasın. İşte, Fıtrat'ın (Yaratıcının) cihanda milyonlarca insandan esirgediği bu uzak görürlülük, bu kudret sayesinde ki, Büyük Gazi yalnız, bizi ve memleketimizi kurtarmakla tatmin olmadı. Binlerce seneler toprak altında kalan büyük ırkımın namını, şanını, insanlığa ve insaniyete yaptığı medeniyet hocalığını da meydana çıkardı.

Efendiler, daha pek yakınlarda, Türklüğün en ümitsiz en karanlık günlerinde, en karanlık, en ümitsiz değil, hatta muhakkak en sayılı günlerinin sonunda idi. Anadolu'nun yanık bağrından keskin bir ses, 'ben varım' sesi yükselmişti. Yükselmişti de, bütün Türklere, Türkellerine taze kan, taze can gelmiştir.

Bu, milletin varlığını kurtaran Mustafa Kemal'in sesi idi. Bundan 10 sene evvel idi. O sesi çelikten sert, kılıçtan keskin sesi bir defa daha işitmiş idik. Asker, hedefiniz Akdenizdir, demiş idi. Dediği oldu. Bu üç kelimelik küçük cümle cihanda 300.000 sene payidar olacak bir hükümet kurdu. Sözlerine imanımız kadar itimadımız olan o büyük kurtarıcı bugün de yalnız bizim değil, bütün ilim ve mefkure (düşünce) dünyasının parlak bir nuru oldu. Bugün yine o ses kainata çağırıyor. 'Dünyada ilk medeniyet tohumu atan bizim babalarımızdır' diyor. Vaki, bu hakikatı kısmen bilen ecnebi alimler araştırma ve inceleme yapanlar yok değildir, vardı. Fakat yalnız ilim ve mefkure alemine girmez sanılan taassup, onlara, 'evet, bunlar doğrudur', dedirtmiyordu. İtiraf ettirmiyordu. Lakin bundan sonra isterlerse söylemesinler. Artık o sihirli hazinenin büyüğü bozuldu. Anahtarını asıl sahibi eline aldı. Hazineyi açtı. Asırlardan beri hasretini çektiğimiz binlerce vesikayı, binlerce delili demet demet, kucak kucak cihanın istifade

sahasına saçtı. Büyük Gazi ölmez hitabeti ile, genç, ihtiyar, bütün Türk'ü vatan ve vazife aşkına kandırmış idi. O civanmert, halaskar, bugün de, büyük Türk'ün tarihini, büyük Türk ırkının mazisini, halini, istikbalini irfan nurları ile parlattı. Bunlar öyle müessir kudret, öyle müessir kuvvetlerdir ki, ateşler söner, volkanlar söner, cehennemler söner, yalnız onun yarattığı milliyet aşkı onun uyandırdığı irfan aşkı sönmez ve sönmeyecektir. (Alkışlar)

Zamanımızda arkeoloji ve lengüistik ile uğraşan, Avrupalı ve Amerika'lı alimlerden birkaçı Türk ırkının kademine ve Türk'ün medeniyetine biraz müphem, biraz karanlık ifadelerle işaret ve şahadet etmişlerdi. Yine bazı antropoloji ve etnoloji uleması da ırkımızın mazisine çekilen kalın perdenin bir ucunu kaldırmışlardı. Fakat içimizden hiçbir kimse, bu, işaret ve şahadet izleri üzerinden yürümeyi düşünmedi. Düşünemedi. Cihan tarihini altüst eden bu meselenin kıymet ve azametini de takdir edemedi. Ancak, yalnız ve yalnız bu müphem ve karanlık ifadeleri pek kuvvetli bir ilim ve vukuf ışığı ile parlatan, cihana büsbütün yeni alemşümül bir Türk Tarihi devresini yaratan yalnız ve yalnız Büyük Gazi'dir. (Sürekli alkışlar)

Efendiler... Dünyada, itiraza uğramayan hiçbir hakikat yoktur. Evet, olabilir. Bütün dünya Türk imiş de kimsenin haberi yokmuş, diyenler de bulunabilir... Bu itirazın da her gün bir adım daha hakikata yaklaşmasına rağmen yeni tarihimizde böyle bir iddia yoktur. Ancak, dünyaya şamil olan medeniyetlerin, kaynağı, kökü, başlangıcı 'Orta Asya Yaylasıdır' ve 'O medeniyetin yaratıcıları ve taşıyıcıları da Türklerdir' tezi vardır. Ve mesela, yine Türk'ün 10.000 ve daha ziyade senelere irca edilen bu medeniyet kademini de fazla görenler vardır. Bunlar da zaman mefhumunu anlamamazlığa gelenlerdir. Efendiler, ben Türk tarihini böyle okudum, böyle anladım, böyle okuttum ve böyle anlattım ki, bugün siyaset dünyasında büyük ırkının varlığını yaşatan büyük halaskarımız (kurtarıcımız) olduğu gibi, güneşten doğan büyük ırkının mazideki şanlı ve canlı varlığını yaratan da Büyük Gazi hazretleridir. (Alkışlar)

Gaziye dünyada, yaşayan bütün Türklerin ebedî minnetlerini,

derin hürmetlerimi arz ederken onlarla birlikte ulu Tanrıdan kendilerine uzun ve saadetli günler dilerim.” (Süreklı alkışlar) (Tarih Öğretmeni İhsan Şerif Bey)⁽⁶³⁾

“... Sözlerimi burada bitiriyorum. Fakat ilmin ve hakikatın söyleyeceği sözler burada bitmemiştir. Türk ırkının istikbalini kurtaran büyük dahi, Türk’ün tarihini de kurtardı. Hakikat, kendinden emin, büyük bir sükûn içinde adım adım ilerliyor!” (Süreklı alkışlar) (Samih Rifat Bey’in konuşması)⁽⁶⁴⁾

“... Temas ettiği her şeye hayat ve ruh izafe eden Ulu Gazi yüzlerce asırların ihmal ettiği bu noktaya da sihirli asasının ucuyla dokundu. Mademki bu temas vaki olmuştur. Ve mademki derinlikleri ölçülmek mümkün olmayan dehasının şuleleri bu meseleye aksetmiştir, artık, emin olmalıyız ki, bu canlı mesai, bu nurlu yol üzerinde yürüyecek ve Gazi'nin asrı bu muazzam eserin teessüs ettiğini behemahal görecektir. Türklerin tarihi ve tarihten evvelki devirlerde ifa ettiği medenileştirme ve terbiye vazifesi ve Türkçenin bütün lisanlar üzerindeki analık rolü, behemahal teslim olunacaktır.” (Süreklı alkışlar) (Darülfünun hocası Prof. Yusuf Ziya Bey)⁽⁶⁵⁾

“... Şimdi kahraman irade ve büyük adam sana hitap ediyorum:

Seni Türk ilmi, Türk mütefekkeri adına şuurla ve samimiyetle selamlıyorum.” (Süreklı alkışlar) (İstanbul Darülfünun Tıp Fakültesi Profesörü, Şevket Aziz Bey'in konuşması)⁽⁶⁶⁾

“... Muhterem meslektaşlarım, bugün, bize öz varlığımızı

63. Muallim İhsan Şerif Bey'in bu konuşmayı yaptığı sırada Mustafa Kemal de kongreyi izleyenler arasındadır. Kongre tutanaklarını izleyelim:

Haydar Bey: “Efendiler, Türk tarihinin en büyük evladı olan Gazi Hazretleri milli kültürün esası olan Türk tarihi tedrisatına gösterdikleri alakayı bugün kongremize lütfen teşrif buyurmak suretiyle bir daha ispat etmişlerdir. Kongredeki bütün arkadaşlarımız ayağa kalkmak suretiyle kendilerine tazimlerini teklif ediyorum.” (Süreklı alkışlar)

(Kongre azası ayağa kalkmak suretiyle arzı tazimat etmişlerdir) (Birinci Türk Tarihi Kongresi, s. 16-17)

64. a.g.e., s. 78

65. a.g.e., s. 259-260

66. a.g.e., s. 278

bildiren Yüce Gazi'nin nurlu irşadları altında ulu Cumhuriyetimizin feyizlerinden birine daha şahit oluyoruz. Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti'nin kaleme aldığı kitabı (Türk Tarihinin Ana Hatları). Bu muazzam eserde milli bir gaye gözetiliyor. İlmî metotlar ile gidiliyor. Her mevzu bir delile bağlanıyor. Delilden başka hiçbir şey kabul olunmuyor. Yüksek cemiyet verdiği konferanslar ile, metin, çetin, sarsılmaz, yıkılmaz temellerini mahsus bir şekilde gösteriyor.”⁽⁶⁷⁾

“... Nice nice hakikatlar yaratan Büyük Gazi'nin azimkâr hizmetleri ile pek yakında daha büyük eserlere nail olabiliriz.” (Şiddetli alkışlar) (İsmail Hakkı Bey'in konuşması)⁽⁶⁸⁾

“... Biz bugün bu saadeti idrak etmiş Türk çocuklarıyız. Bize bu saadeti yaşatan Ulu Gazi'mize binlerce minnet ve şükran.” (Şiddetli alkışlar)⁽⁶⁹⁾

“Tarihte büyük şahsiyetlerin rolü çok büyüktür.. Misali uzak tarihimizde aramaya hacet yoktur. Büyük şahsiyetlerin en büyük ve en parlak örneği önümüzdedir. (Sürekli alkışlar) Bugün Türklük içinde yükselen bir şahsiyet bütün düşünün ve münevver medeniyetin dikkatini celp etmiştir. Gazi'nin ismi ile tecelli eden Türk dehası bizim ruhumuzda perestişkar bir hürmet tevhit ettiği gibi Gazi Mustafa Kemal ismi bütün münevver beşeriyetin ruhunda da büyük ve cazip bir tesir icra etmektedir. (Alkışlar) Gazi'ye hürmet, onun dehasına hayret cihanşumüldür. (Sürekli alkışlar) Çünkü onun gerek Türk tarihinde, gerekse cihan tarihindeki rolü emsalsiz bir surette büyüktür. (Alkışlar) Beyler, bu devirden sonra Gazi'nin ismini zikretmeksizin Türk tarihinden bahsetmek mümkün olacak mıdır?” (Sürekli alkışlar) (Elbet mümkün değildir sesleri, alkışlar) (Prof. Sadri Maksudi Bey'in konuşması)⁽⁷⁰⁾

“... Konferansımı bitirmeden evvel cihanda ve tarihte büyük Türk ırkının mevkiini yeniden yücelten, Türkün adını yeniden par-

67. a.g.e., s. 322

68. a.g.e., s. 327

69. a.g.e., s. 330

70. a.g.e., s. 360-361, 364

latan, Türk dahisi, Türk tarihinin en büyük şahsiyeti, Büyük Gazi hazretleri önünde huşu ile hudutsuz hürmet ile eğiliyorum.” (Şiddetli ve sürekli alkışlar) (Prof. Sadri Maksudi Bey'in konuşması)⁽⁷¹⁾

“... Zira tarihin seyrine daima insanın, daha doğrusu büyük adamın istikamet verdiği gün gibi açık olan bir hakikattir. Hele biz Türkler bu hususta, istisnâ bir vaziyetin senelerden beri şahidi değil miyiz? Büyük adamın, Büyük Gazi'mizin tarih yaptığını, inkılabımızın seyrini, iradesi ile tayin ettiğini görmüyor muyuz?” (Dr. Orhan Sadreddin Bey'in konuşması)⁽⁷²⁾

“... Milli tarihimiz yalnız Türk olanları, Türk yaşayanları değil, en müteassıp ve hotbin yabancıları bile inandıracak, onlara, medeniyetlerinin beşliğini öğretecek kadar büyük ve inandırıcıdır.

Hayatımızdaki her varlığın, her güzelliğin, hür mesut yaşayışın yaratıcısı olan Ulu Gazi'mizi kongremiz namına tazimler ve şükranlarla selamlayarak şerefendiriyorum.” (Alkışlar) (Edebiyat Fakültesi Reisi Muzaffer Bey'in konuşması)⁽⁷³⁾

“... Türk tarihinin ezeli kaynaklarını ve kıymetlerini görüp bilen, ta oralardan inen, istikbali ebediyetlere kadar sezen, bu iman ve azim timsali Gazi'dir. Son söz olarak millî, insani ve sonu olmayan bir vazifeyi yapmak uğrunda ilk kuvvetli adımları atan, Türk Tarihi Tetkikatını, kalplerimizde yarattığı derin aşkla artık, umumileştiren, Türk Tarihi Tetkik Cemiyetini, onların da rehberi olan Türk medeniyet ve beşeriyet kahraman Ulu Gazi'yi, selamlamayı ve uzun uzun beraber, alkışlamayı teklif ediyorum.” (Ayakta sürekli ve şiddetli alkışlar) (Muallim Mithat Bey'in nutku)⁽⁷⁴⁾

Açıkça görüldüğü gibi konferansçılar ve öteki konuşmacılar, “ilmin ışığı”, “ilmin parlaklığı” “ilmin nuru” diyerek, Mustafa Kemal'e övgüler düzmekte, alkışlamaktadırlar. Mustafa Kemal'in sözlerine imanları gibi itimat ettiklerini beyan etmektedirler. Mustafa Kemal'in söylediği her şeyin “hakikat” olduğunu, bunun, sarsılmaz, yanılmaz,

71. a.g.e., s. 364

72. a.g.e., s. 568

73. a.g.e., s. 623-624

74. a.g.e., s. 627

şüphe edilemez, metin, çetin bir bilgi olduğunu söylemektedirler. Sadece, Mustafa Kemal'in açtığı, "irşad ettiği" yolda yürüyeceklerini belirtmekte, bu yoldan ayrılmayacaklarına yemin etmektedirler.

Aslında bu tutum Birinci Türk Tarih Kongresi Konferansları'nı ve Zabıtları'nı toplayan, "Birinci Türk Tarih Kongresi" isimli eserin Önsöz'ünde dile getirilmiştir. Bu Önsöz'de şöyle söylenmektedir:

"...15 yıl önce Türkün varlığını tarihten, adını dillerden ve kitaplardan kaldırmaya yeltenenlere karşı Türkün yüksek varlığını gösteren Büyük Şef Gazi Mustafa Kemal Hazretleri, Türk yurdunu ve istiklalini dünya tarihine şeref verecek bir kudretle kurtardıktan sonra, ona, hakiki milli tarihini de öğretmek istedi. Dünyaya ilk medeniyet ışığını veren, cihan medeniyet tarihinin her safhasında ve beşeri faaliyetlerin her sahasında yaratıcı varlığının binbir delilini gösteren, Türk milletinin tarihini ilmî vesikalarla tespit ve neşretmek üzere kurduğu Türk Tarih Cemiyetini yüksek himayesine aldı. Karanlıklar yırtan ve asırlara hakim olan dehasının derin kaynaklarından ilham alan cemiyet, geceyi gündüze katarak onun çizdiği anahatlar üzerinde Türk tarihini araştırdı. Ve Türk gençliğine 4 ciltlik bir tarih kitabı verdi. Türk tarihine ve cihan tarihinin umumî görünüşüne yeni bir ışık ve yeni bir mana veren bu tarih kitaplarını okutmak vazifesini üzerlerine almış Türk muallimlerine cemiyetin, Türk tarihi sahasında yaptığı ilmî tetkiklerin neticelerini göstermek ve mekteplerimizdeki tarih derslerine verilecek yeni cepheler hakkında meslektaşlar arasında bir fikir ve hedef birliği vücuda getirmek üzere Maarif Vekâleti ile Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti el ele verdi. 1932 senesi Temmuz'unda Ankara'da Birinci Türk Tarih Kongresi'ni topladı. En asil bir gayeye hayatlarını vakfetmiş olan yüzlerce meslektaş, memleketin her tarafından Ankara'ya koşular. Büyük Gazi'nin yüce ve kutlu varlığının aydınlattığı samimi bir çalışma havası içinde milli davayı sarsılmaz bir iman ile kuvvetlendirerek iş başına döndüler."⁽⁷⁵⁾

Bütün bu tutumların bilim yöntemi ile uzak yakın hiçbir ilişkisi olmadığını ne kadar belirtsek azdır. Çünkü resmi ideolojinin bilim ve

toplum hayatındaki rollerini, çeşitli ilişki biçimlerini nasıl şartlandırdığını gösterebilmek için bu gereklidir. Yukarıdan beri örnekleri ile gösterilen tutumlar elbette ideolojik tutumlardır. Fakat bu ideolojik tutumların temelinde yer alan, kesinlikle bilim dışı, fakat, “kişiyi putlaştırma”, “kişiye tapınma” olgusunu da iyi görmek gerekir. “Kişiyi yüceltme”, “kişiye tapınma”, “kişiyi putlaştırma” eylemlerini görmeden resmi ideolojiyi kavramak da mümkün değildir.

2. İlimi Bitarafılık\ Bir Irkı Bir Ulusu Övmek Değildir

Dr. Reşit Galip, konuşmasının bir yerinde, “ilim bitarafılığı”ndan söz etmektedir. Türkleri övmedikleri, Türklere layık oldukları değeri vermedikleri, daha doğrusu “*Türk Tarih Tezi*” anlayışına inanmadıkları için Avrupa’lı bilim adamlarından yakınmaktadır. Onların bu tavrını “ilim bitarafılığı” anlayışı ile bağdaştıramamaktadır. Bu tutum öteki konferansçılarda ve konuşmacılarda da görülmektedir.

Bu, yanlış bir bitarafılık (tarafsızlık) anlayışıdır. Bilimde tarafsız olmak, objektif olmak anlamına gelir. Objektif olmak ise, olguları ve olgusal ilişkileri olduğu gibi kavramak ve anlatmaktır. Kişiler, bilimsel tahlillerine, kişisel arzu ve inançlarını, sübjektif kanaatlarını, “*olması gerekir*” diye düşündüklerini katmamak durumundadırlar. Kişiler kendi istek ve arzularını nesnel gerçeğin yerine koyamazlar. Zihinsel tasarruflarına nesnel gerçek nazarı ile bakamazlar. Objektiflik kavramının özünde, övgülerde bulunmak ve yermek gibi anlamlar yoktur. Bu kavram da gerçek anlamında kullanılmadığı zaman, bilimsel doğrulara ulaşmak mümkün değildir. Çünkü burada olguları ve olgusal ilişkileri tahlil etmekten çok, karşı taraftan övgü beklemek ve övülmek istemek gibi psikolojik etkenler ön plana çıkmaktadır. Nitekim, Türkleri övenlere, “*hakiki ilim adamları*” denmektedir. Bu övgüyü esirgeyenlerin ise “*bitaraf*” olmadığı iddia edilmektedir.

3. Bilimde Son ve Kati Tetkik Yoktur

Dr. Reşit Galip Beyefendi’yi öteki konferansçıları ve konuşmacıları, dogmatik yapan, bilim dışı bir alana iten bir etken de, bazı araştırmalara, “*son ve kati tetkik*” nazarı ile bakılmasıdır. Bu da yan-

lış bir tutumdur. Zira bilimde son ve kati tetkik yoktur. İnsanlar, toplumlar, bilgilenme sürecinde yeni yeni araştırmalar ve incelemeler yaparak, doğa, tarih, toplum ve insan hakkındaki bilgisini geliştirir. Özellikle tarihte, yeni yeni vesikaların, yeni yeni buluntuların ele geçmesi, araştırmacıların olgulara ve olgusal ilişkilere bakış yönünü değiştirebilir. Bu bakımdan bazı araştırmalara, son araştırma nazarı ile bakılamaz. Araştırmaların kati bir araştırma olması, yani hakikatı tam olarak ortaya koyan bir araştırma olması da sözkonusu değildir. Bilimde hiçbir araştırma kati sonuç veremez. Veya herhangi bir araştırma sonucu elde edilen bilgilere kati sonuç nazarı ile bakılamaz. Çeşitli etkilerle bilgi daima gelişir, değişir. Araştırmalara, kati bir araştırma, elde edilen sonuçlara, kati bir sonuç diye bakılması, insanın ve toplumun bilgilenme sürecini durdurur. Burada, Dr. Reşit Galip Öyle demektedir:

“... Irkımızın, siması, boyu, güzelliği, çirkinliği meselesi de Avrupa mellişlerini az meşgul etmemiştir. Antropolojik vasıflar noktasında, son ve kat'i tetkiklerin, bizim medeniyetler atası Alplilerin çocukları olduğumuzu tespit ettiğini, daha ilk kısımlarda söylemiştim.”

Belirtilen “son ve kati tetkikler” deyiminin bilimsel öz taşımadığını, ideolojik bir inandırma ve ikna aracı olduğunu belirtelim.

4. Bilim Elde Ettiği Bilgiden Daima Şüphe Eder, Bilim Eleştiricidir

Dr. Reşit Galip'i öteki konferansları ve konuşmacıları, bilimsel alanın dışına düşüren, onu, katı bir dogmatik yapan bir unsur da, bazı bilgilerden kati surette Şüphe edilemeyeceğini ileri sürmüş olmalarıdır. Şöyle denmektedir:

“... Darülfünun'unuzun, muallim mekteplerimizin, liselerimizin, orta mekteplerimizin, muhterem, güzide okuyucuları! Hakikat sizce ve bizce sabittir. Her asıl manada cevheri tükenmez Türklük kanı taşıyanlar, bundan Şüphe edemezler.”

Görüldüğü gibi kati surette değişmez, sabit bir “hakikat”tan söz edilmektedir. Bundan kati surette Şüphe edilemeyeceği de belirtilmekte-

dir. Hatta daha ileri gidilerek bu “hakikat”tan şüphe edenlerin “Türk kanı taşımadıkları” gibi son derece sübjektif bir bağlantı da kurulmaktadır.

Bilimin en önemli özelliği eleştirici ve özeleştirici olmasıdır. Bilim ortaya koyduğu sonuçlardan daima şüphe eder. Bu metodik bir şüphedir. Bu şüphe, eleştiri ve özeleştirici, bilimi geliştirir ve yenileştirir. Ortaya konulan herhangi bir bilgiden şüphe edilmemesini istemek, bilimin değil, ideolojinin, dogmatizmin bir özelliğidir. İdeolojiler daima bir bilgi bir hedef koymakta, ona inanılmasını, gereklerinin yapılmasını, yerine getirilmesini istemektedirler. Bilim ise, ortaya koyduğu sonuçları tartışır. Böylece dogmalardan kurtulur. Yeni sonuçlara ulaşabilir. Kendini yenileştirebilir.

Dr. Reşit Galip Beyefendi:

“... Hakikat sizce ve bizce sabittir. Her halukârda cevheri tükenmez Türk kanı taşıyanlar, bundan şüphe edemezler” diyerek, koyu bir dogmatizmi ve resmi devlet ideolojisini dile getirmektedir. Burada, söz konusu olan “hakikat” kısaca: Uzakdoğu, Hint, Çin, Mezopotamya, Mısır, Ege, Latin, Akdeniz, Anadolu medeniyetlerinin, “kadim medeniyet sahalarının” Türkler tarafından kurulduğudur. Bu medeniyetlerin bu alanlara, Orta Asya'dan, Türkler tarafından taşındığıdır. Etilerin, Sümer'lerin ve daha başkalarının Türk olduklarıdır. Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti Genel Kâtibi, bu “hakikat”ın “ilmi yollarla” saptanmış olduğunu belirtmektedir. Bu değişmez, sabit bir “hakikat”tır. Hiç kimse bundan şüphe edemez. Şüphe edenlerin Türk kanı taşıdığından şüphe edilir.

Bu anlayışın bilim yöntemi anlayışına ne kadar uzak durduğu açık seçik ortadadır. Böyle bilim dışı bir anlayışın, bilime uzak bir anlayışın nesnel gerçeği aksettiren bilgi üretmesi de mümkün değildir.

5. Bilimde Ezeli ve Ebedi Hakikat Yoktur

Bilimde, ne ezeli olan, ne de ebedi olan hakikat kavramları yoktur. Bilimin ortaya koyduğu sonuçlar daima nisbi gerçeklerle ilgilidir. Her nisbi gerçek, insanları, mutlak gerçeğe biraz daha yaklaştırır. Veya her nisbi gerçek, mutlak gerçeğin bir parçasıdır. Fakat “hakikatın ebe-

diliği” veya “hakikatın ezeli olduğu” diye bir şey olamaz. Toplumsal yaşantıda, yeni yeni etkenler ortaya çıkarak ilişkileri değişmez sanılan şeyleri, değiştirebilir. Halbuki Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti Genel Kâtibi, “ezeli ve ebedi hakikatların zaferinden” söz etmektedir. Bu ise, onu bilim alanından uzaklaştırmaktadır. Resmi devlet ideolojisinin dar ve katı sınırları içine hapsedmektedir.⁽⁷⁶⁾

76- Dr. Reşit Galip'in ve CHP Genel Başkanı ve Cumhurreisi Büyük Şef Gazi Mustafa Kemal'in kişiliklerini göstermesi bakımından ilginç bir anıyı aynen aktarıyoruz. Bu anının sahibi, 11 yıl müddetle Mustafa Kemal'e hizmet eden bir kişidir. “Atatürk'ün Uşağı İdim” diyen Cemal Granda. Bu bakımdan anıda dikkate değer bir çok yönler vardır. Anı aynen şöyle: “... Dr. Reşit Galip, Atatürk'ün çok sevdiği ve nazını çektiği arkadaşlarından biri idi. Sevdiklerinin nazını çekmek, zaten Atatürk'ün başlıca iyi huylarından biri idi. Reşit Galip'in zekasını, çalışkanlığını, enerjisini, doğru sözlülüğünü, devrimciliğini, yurtseverliğini, kendisine bağlılığını çok beğenirdi.

İşte Atatürk'le Reşit Galip arasında geçen oldukça ilginç bir tartışma vardır ki, birçokları tarafından yanlış bilinmektedir. Bir akşam sofrasında geçen bu tartışmayı, Yakup Kadri Karaosmanoğlu Cumhuriyet Gazetesinde yayınlanan bir yazısında yazmış, sonunu da bilenler tamamlasın demişti. Bilenlerden biri olarak üstadın bu makalesini tamamlamağa çalışacağım.

Atatürk asla kin tutmazdı. Bir kimseye ne kadar kızarsa kızsın bir zaman sonra onu affeder, olanları unuturdu. Bu yüzden çevresinden birçokları zaman zaman gözden düşer, sonra yeniden affedilir, eski yerlerini alırlardı. Atatürk'e karşı gelen ve meydan okuyan Dr. Reşit Galip de işte gözden düşüp sonra itibara kavuşanlardandı.

Dolmabahçe sarayının Harem kısmında (hususî daire) akşam sofrasını yeni kurmuştum. Mevsimlerden yazdı. Konuklar birer ikişer geldiler. Ruşen Eşref Ünaydın, Recep Zühtü, Şükrü Kaya, Tefvik Rüştü Aras, Dr. Reşit Galip, Celal Sahir, Hasan Cemil Çambel ve bayanlar vardı.

Yemek süresince herkes, her konuda konuştu. Gece yarısına dek süren toplantının sonuna doğru, halkın eğitilmesi ile ilgili konular tartışılmağa başlandı. Millî Eğitim sorunları eleştirilirken Reşit Galip'in ayağa kalktığını gördüm. Doktorun pek tabii sayılmayan bir hali vardı. Coşkuyla konuşuyordu. İçi içine sığmıyordu.

O tarihte Halkevleri'nin denetimi, CHP Parti Meclisi'nde bulunan, Reşit Galip'in elindeydi. Reşit Galip söze o zamanın Millî Eğitim Bakanı Esat Hoca'dan yakınmayla başladı. Halkevleri'nin temsil kollarında oynanacak piyeslerdeki kadın rolleri için Kız Lise'sinden kendi istekleriyle seçilecek amatör ruhlu kadın öğretmenlere, Esat Hoca'nın izin vermediğini söyledi. Tiyatronun eski Yunandan beri insanlık için bir sanat ve kültür kaynağı olduğunu, Halkevleri temsil kollarının da bu amaçla kurulduğunu, kadının bu kültür hareketinin dışında bırakılmayacağını, böyle bir düşüncenin devrimlerin ruhuna aykırı düşeceğini belirttiikten sonra sesini perde perde yükselterek:

- Yaş insanlara vekillik yaptırmamalı, memlekete fayda yerine zarar getiriyor, diye sert bir dille konuşmağa başladı.

Atatürk, biraz şaşkınlık, fakat büyük bir sabırla ve durgunlukla dinlediği bu sözlerden sonra:

Görüldüğü gibi tamamen bilim dışı olan, bilim yöntemi anlayışı ile uzak yakın hiçbir ilişkisi olmayan bu görüşler, “ilmî bir surette” adı altında, veya maskesi altında ileri sürülmektedir. Bunun, ilim kavramına duyulan evrensel saygıdan yararlanmak anlamına geldiğini daha önce ifade etmiştik. Yine daha önceleri, Batı yazarlarının, “Türk tarihine katran yağdıran” kişiler olarak yerildiğini belirtmiştik. Fakat aynı

“Merak etmeyin, hepsi düzelecek”, diye doktoru yatıştırmağa çalıştı.

Atatürk'ün o geceki sabrına şaşıyordum doğrusu. Eyüp Peygamber'de bile böyle bir sabır yoktu, belki. Benim gibi herkeste de aynı şaşkınlık vardı. Atatürk doktoru bir kez daha sabır ve durgunluğa çağdırdıktan sonra:

- Siz böyle konuşmakta devam ederseniz, ben size muhatap olmamakta mazurum, dedi.

Fakat doktor öylesine dolgundu ki, giderek sesinin tonunu yükseltiyor, sözlerine gem vurmayaarak daha tiz perdeden saldırılarını artırıyordu;

- Kabahat hep sizde, Hocadır, diye cahilleri başımıza koydunuz. Sofrada bir bomba etkisi yapan bu konuşma üzerine Atatürk:

- Memlekette Maarif Vekili yok mu? - ... - Var ya Esat Hoca mükemmeldir, deyince, Reşit Galip, “Hayır” anlamında başını sallayarak,

- Çok iyi ama çok da bahtiyar. Artık ondan geçmiştir. Bu memleketin Maarif Vekili o adam değildir. Bu memlekete daha dinç bir vekil gerekir, dedi.

Bunun üzerine Atatürk ile Reşit Galip arasında şu tartışma geçti: - Yahu nasıl olur, bu adam beni okutmuştur. Kültürü yerinde. İlme vukufu vardır. Soframda hocam hakkında böyle konuşmanı istemem. Beni okutan adam, nasıl Maarif Vekili olamazmış.

- Değil seni okutmak, senin Allahını okutsa, yine bu adam Maarif Vekili olamaz.

O derinde dalkavukların yanında böyle medeni cesaret sahibi, sözünü sakınmaz cinsten kim-seler de vardı. Fakat bu derece ileri gideceği, bir hükümet üyesi hakkında, hem de Atatürk'ün önünde bu derece sert konuşacağı kimsenin aklından bile geçmezdi.

Hepimizin rengi sararmıştı. Korkudan titriyorduk. Konuklar donup kalmışlardı. Hiç bek-lemeliğimiz bir konuşma, herkesi şaşkına çevirmişti. Ortalıkta çıt çıkmıyordu. Herkes hareketsiz, bu patlak veren olayın nereye varacağını düşünüyordu. Sinirden titrediğini ve ellerini masaya dayadığını gördüğüm Atatürk, tarifsiz bir şekilde kızmıştı. Fakat duygularını belli etmeden çok sakin şu buyruğu verdi:

- Lütfen sofrayı terk ediniz.

O an biraz ferahladık. Reşit Galip kalkıp gider, olay da burada kapanır, ertesi gün unutulur, diye umutlandık. Ne yazık ki sevincimiz bir iki saniye sürdü. Reşit Galip coşmuştu, bir kez. Ne karşılık verdi, dersiniz?

- Burası sizin değil, milletin sofrasıdır. Burada oturmağa benim de sizin kadar hakkım vardır. Gerçi biz saraydayız ama, hocanız Hacı-i Sultani değildir, diye başlayınca Atatürk yavaşça yerinden kalktı. Kucağındaki peçeteyi masaya bıraktıktan sonra:

- Öyle ise müsaade ederseniz ben terkedeyim, dedi ve dünyada eşi, benzeri görülmemiş bir

yazarlar, bütün kadim medeniyetlerin, Türkler tarafından kurulduğunu, Sümer'lerin, Eti'lerin vs. Türk olduğunu belirten iddialar da çoğu zaman da tahrif edilerek, delil olarak kullanılmaktadır.

efendilik ve büyüklük örneği göstererek ayağa kalkıp, salondan çıkıp gitti.

Hemen arkasından koştum. Doğru Harem kapısındaki yatak odasına girmişti. Ben de arkasından girdim. Her zaman olduğu gibi kapıları kilitledim. Atatürk soyunana kadar bir kelime konuşmadı. Sınırları henüz yatışmamıştı. Yüzü sapsarıydı. Cumhurbaşkanı olduktan sonra belki de hiç kimse O'nunla böyle konuşmamıştı.

- Çelebi Efendi, deseneği yılanı koynumuzda büyütüyormuşuz, dedi. Karşılık vermeyerek yavaşa kapıyı açıp dışarı çıktım. Oradaki görevim bitmişti.

O sırada yaver dağılmağa hazırlanan sofradakilere şu emri getirmişti: "Reisicumhur Hazretleri kendileri varmış gibi sofranın devamını arzu ediyorlar."

Yemek salonuna dönünce bir de ne göreyim, Reşit Galip rakı kadehini dişlerinin arasına almış kemiriyor. Baş ucunda da Recep Zühtü ve Ali Kılıç duruyorlar. Öbür davetliler gitmişler. Reşit Galip başını kaldırıp beni görünce:

- Çelebi bana bir kadeh rakı ver, diye bağırıyor.

Nasıl verebilirdim bu durumda? - Efendim, kilerci uyumuş, diye atlatmaya çalıştım. - Demek bana verecek bir kadeh rakı bile kalmadı, desene. Öyleyse kalkıp giderim, diye acı acı söylendi. Sonra Recep Zühtü ile Kılıç Ali'nin koluna girerek salondan çıktı.

Ne yalan söyleyeyim, olaydan çok üzüldüm. Çünkü Reşit Galip'i gerçekten çok seviyordum. Aralarının açılmasına gönlüm razı değildi. Fazla içip de daha kötü bir olaya meydan verilmemesini istemiş, bu yüzden de "rakı yok" demiştim. Rahmetliye bir kadeh rakıyı esirgey-işim içimde eziklik olarak kaldı.

Ertesi günü Reşit Galip Atatürk'e ve İstanbul'a küserek Ankara'nın yolunu tuttu. Hatta cebinde 10 lirası bile olmadığı için tren parasını umumi katip Tefik Bey'den borç aldığını hatırlarım.

Aradan bir ay geçmişti. Biz yine İstanbul'daydık. Saat 15 sularında yemek salonuna gelen Atatürk bir ara bana:

- Çelebi Efendi, şimdi Ankara'da Reşit Galip Bey bir konferans verecek. Onu dinleyelim, dedi.

Daha şaşkınlığım geçmeden koşup radyoyu açtım. O zaman önemli konferanslar radyoda verilirdi. Reşit Galip'in Türk Ocağı Salonu'nda verdiği bir saatten fazla süren konferansı se sizce dinledi. Radyoyu kapattıktan sonra, gözlerinde bir sevinç pırlantısı yandı, söndü.

- Kendisini affettirdi, dedi.

Onbeş gün kadar sonra güzel bir sonbahar günü biz Ankara'ya gittik. Ertesi akşam Reşit Galip'i sofraya çağırılmış gördüm. Sanki aralarında hiçbir şey geçmemiş gibi hareket ediyorlardı.

Atatürk bir ara Reşit Galip'e doğru eğildi. Sadece O'nun işitebileceği bir sesle:

- Yarından itibaren Maarif Vekilisiniz, dedi. Birkaç gün sonra da Anadolu Ajansı, Reşit

Türk Tarih Tezi olarak isimlendirilen görüş veya ideoloji Birinci Türk Tarih Kongresi'nde geniş bir ifade olanağı bulmuştur. Zaten 1932

Galip'in Milli Eğitim Bakanı olduğunu haber veriyordu.

O gece sofralabalaktı. Reşit Galip'in üzerinden sevinç akıyordu. Toplantının en kıvamlı anında Atatürk, kapıda duran askerlerden ikisini çağırdı. Ve güreştirmeye başladı. Çoğunluk böyle yapar, gezilerinde olsun, köşkte olsun, yiğit mehmetçiklerden birkaçını yanına alarak güreştirir, Türk gücünün nelere yettiğini gözleriyle görmek isterdi. Hatta yanında bulunan çok sevdiklerini, bu mehmetçiklerle, -istemeler bile- güreş tutuşturur, onların hırpalanışını hazla seyrederdi. Birkaç keresinde mehmetçikleri kendisiyle güreşe davet etmiş, fakat hiçbiri, "Senin sırtını yedi düvel yere getiremedi, biz mi getireceğiz," diye güreşe yanaşmamışlardı.

Güreş çok zevkliydi. Hepimiz büyük bir dikkat ve merakla sonunun nasıl geleceğini bekliyorduk. Reşit Galip'in ise, merakı son haddini bulduğu bir sıra, Atatürk askerlere işaret ederek yeni Bakanı "altı okka" yapmalarını emretti. Hepimiz şaşırmıştık. Bakan da öyle. Daha şaşkınlığımız geçmeden, o babayani iki asker, Reşit Galip'i karga tulumba kucaklayıverdiler. Havaya kalkan bakan, önce bir iki çırpınmayı denedi. Fakat ne haddine, dev gibi muhafızların birer çelik pençeyi andıran elleri arasında kıpırdamak ne mümkün.

Toplantıda bulunanlarda heyecan son haddini bulmuştu. Sonunun ne olacağını merak ediyorlar, adeta nefes bile almaktan korkuyorlardı. Atatürk ise, soğukkanlı ve tabii görünüyordu.

Askerler Reşit Galip'i iki üç kez havaya kaldırdılar. Tam yere vuracakları sırada, Atatürk'ün bir işareti ile vurmaktan vazgeçiyorlar, tekrar var güçleriyle havaya sallıyorlardı.

Birkaç kere tekrarlanan bu hoş oyundan sonra (biz çocukluğumuzda çok oynardık) Atatürk mehmetçiklere:

- Yeter, dedi. Sonra sofradakilere döndü. Gülerek: - Biz istersek böyle de hareket edebiliriz, dedi.

Acaba Atatürk bu oyunla, vaktiyle kendisine hakaret eden Reşit Galip'e centilmence bir ders mi vermek istemişti? Ama ben, bunun şaka çerçevesini hiçbir zaman aşmadığını sanıyordum. Atatürk Reşit Galip'i sevmeseydi, o olaydan sonra O'nu ne bakan yapardı, ne "altı okka" ettirirdi. Atatürk vaktiyle kalk, dediği halde, sofradan kalkmayan, Reşit Galip'i isterse, böyle kaldıracabileceğini mi ima etmişti, acaba?

Reşit Galip'in Milli Eğitim Bakanı oluşundan birkaç ay geçtikten sonra İstanbul Üniversitesinde "İnkılap Tarihi" için bir kürsü gerekmişti. Bu kürsüde ilk dersi verecek ve devrimlerimizin tarihçesini yapacak kişinin kim olabileceği görüşülüyordu. Yine bir akşam sofradaydık. Atatürk hararetle bu görevin kendisine düşmesi gerektiği tezini savunuyor:

- Bu işi ancak ben yapabilirim. Gerçek inkılabı beraber yaptık, fakat bu kürsüyü ben işgal edebilirim, yoksa bu Maarif Vekili'nin işi değil. Olmazsa benim namına kızım Afet yapar, di-yordu.

Reşit Galip ise itirazı basıyor: - Paşam, her şeyi siz yaparsınız, biz ne iş göreceğiz, di-yordu.

Fakat Atatürk de dediğinde ısrar ediyor: - Ya ben, ya Afet Hanım, diyor da başka bir şey söylemiyordu. Reşit Galip buna da cevabı yetiştiriyor:

- Paşam, Afet Hanım kızınızsa, bizler de oğlunuzuz. Aramızda fark var mı ki? Bu işi Maarif

yılında toplanan Birinci Türk Tarih Kongresi, Türk Tarih Tezi'ni doğrulamaktan, coşkun, destansı ifadelerle bunu anlatmaktan başka bir şey yapmamıştır. Kongreye sunulan bütün tebliğlerde, bu tebliğler

Vekil'nin yapması gerekir. Biz de oğlunuz olarak bu vazifenin kendimize verilmesini istiyoruz, diye söyleniyordu.

Bu iş sonuçlanmadan aynı günler içinde bir başka olaya daha değinmek isterim. Birkaç gün sonra sofrada, Kılıç Ali, Recep Zühtü, Atatürk'ün çevresini çevirmişler, şurdan burdan konuşuyorlardı. Bir ara Recep Zühtü Atatürk'e:

- Paşam, dedi. Reşit Galip'e biri demiş ki, Hitler bugün konuşacak. Bunun üzerine Reşit Galip de şu cevabı vermiş: "Bizim Hitler her gün konuşur."

Atatürk bu lafa kızmak söyler dursun, kahaahalarla gülmüştü.

Aradan günler geçti. Reşit Galip hâlâ, İnkılap Tarihi kürsüsü için çalışıyor, Atatürk'ü uygun bir zamanda kandırabilir miyim, diye düşünüyordu. Tam o sırada Milli Eğitim Bakanlığı'ndan da affedildi. Yerine Hikmet Bayur geldi.

Bakanlıktan ayrılması Reşit Galip'e uğurlu gelmemiştir. O yaz İstanbul'a gitmişti. Birgün Moda'da ailesi ile birlikte gezerken denize düşmüş, zatürreye yakalanmış, iki ay kadar tedavi oldu. Kış yaklaşmıştı. Reşit Galip, Keçiören'deki evinde yatıyordu. Garip raslantı, Hikmet Bayur inkılap kürsüsünde ilk konferansını verdiği gün, bu kürsü uğruna Atatürk'le tartışmayı göze alan Reşit Galip de havata gözlerini yummuştu. (Cemal Granda, Atatürk'ün Uşağı İdim, Hürriyet Yayınları, İstanbul 1973, s. 76-83)

Bu olayı Falih Rıfka Atay da anlatmaktadır. Fakat başka türlü. Şöyle:

"... Rahmetli Reşit Galip'in çok defa yanlış yazılmış bir vakası vardır. Atatürk'ün bir yabancı lokantacıya vermiş olduğu bahşiş meselesini biraz içkili olduğu için mübalağa ile tartışıyordu. Atatürk:

- Galiba rahatsızsınız, biraz dinlenseniz, dedi.
- Burası milletin sofrasıdır, ben milletin sofrasında oturuyorum, cevabını verdi.

Atatürk hiç bozmayarak:

- Beyefendinin hakkı var. O halde biz sofrayı terk edelim, dedi. Herkes ayağa kalkıp çekildiler.

Birkaç gün sonra idi. Reşit Galip yine davetliler arasında bulunuyordu. Bir hayli zaman geçtikten sonra Atatürk:

- Bana iki nefer çağırınız, dedi. İki nöbetçi içeri girdi. Reşit Galip'i işaret ederek.
- Beyefendiyi dışarı götürünüz, dedi.

Kucakladıkları gibi çıkardılar. Reşit Galip bilmeyerek yaptığı eski hatasından utanıyordu. Sıkılarak tekrar sofraya geldi. Atatürk'ün neyi anlatmak istediği belli idi.

O saatten sonra Atatürk en çok yine onunla, keyifli keyifli konuşmakta idi. (Falih Rıfka Atay, Çankaya, İstanbul 1969, s. 508)

Dr. Reşit Galip 1934 yılının ilk aylarında 40 yaşlarında öldü. Reşit Galip'in 10.11.1932-27.10.1933 tarihleri arasında Milli Eğitim Bakanlığı yaptığı düşünülürse, olayın,

üzerinde yapılan tartışmalarda bu konu üzerinde dikkatle durulmuştur. Bu bakımdan Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti Genel Kâtibî, Dr. Reşit Galip Beyefendi'nin söylediklerini kişisel kanıları olarak değil, kongrenin genel kanısı olarak yorumlamak gerekir.

Türk Tarih Kurumu Üyesi Ord. Prof. Dr. Şemsettin Günaltay, “*Türk Tarih Tezi Hakkındaki İhtikatların Mahiyeti ve Tezin Kati Zaferi*” adı altındaki makalesinde,⁽⁷⁷⁾ “*Birinci Türk Tarih Kongresi, Türk Tarih Tezi'nin dahilde, zaferi ile neticelenmişti*”,⁽⁷⁸⁾ demektedir. Bu çok doğru bir beyandır. O halde, Türk Tarih Tezi'ni, dahilde zafere ulaştıran, Birinci Türk Tarih Kongresi hakkında biraz daha etraflı bir şekilde durmakta yarar vardır. 632 sayfalık konferansları ve zabıt tutanaklarını biraz daha yakından görelim:

1932 yılının Eylül-Ekim aylarında meydana geldiğini düşünebiliriz. Öte yandan olayları daha taferruatlı ve birtakım kişilerin isimlerini de vererek anlattığı için, birinci anının daha doğru olduğuna inanmak mümkündür.

Bu olay tek parti döneminin pek çok yönlerini açıklayacak bir güce sahiptir. Bir kere CHF'nin Genel Başkanı, aynı zamanda Cumhurreisi yani Şef, politik yetkilere sahip tek kişidir. Bakanların siyasi bakımdan güçlenmelerini önlemek için her türlü yolu deniyor. Askerlerle, bakanları güreştirip, bakanın politik kişiliğini “rencide” ediyor. Bakanın onurunu kırıyor. Milli Eğitim Bakan'ının ihtiyarlığına itiraz ettiği belirtilen, genç Bakan Dr. Reşit Galip askerlerle güreştirilmesine karşı çıkamıyor. Aslında bu bir güreş bile değil, “altı okka etmek.” Dr. Reşit Galip'in, “Bu milletin sofrasıdır” diye sofradan kalkmadığı belirtiliyor. Bu 1789 Fransız devriminin ne kadar yanlış ve yüzeysel ilişkilerle yansıdığını göstermektedir. Bilindiği gibi o zaman Etat Gerorou'yu meydana getiren üyelerden bir kısmı, “burası milletin meclisidir, bizi ancak milletin gücü buradan çıkarabilir. Aksi halde hiçbir güç bizi buradan çıkaramaz”, diyorlardı.

Şef istediği zaman istediği Bakanı değiştirip yerine istediğini atayabiliyor. Bu konularda tek yetkili kendisi. Hiç kimseye hesap vermek zorunda değil. Jurnalcılık büyük bir iş. Teşvik edilen bir iş. Herkes birbirinden duyduğunu Şef'e kadar götürüyor. Faşist rejimlere, Hitler'e büyük bir hayranlık var.

Öte yandan yazar Cemal Granda, Atatürk hiçbir zaman kin tutmazdı, dediği, anısını anlatmaya böyle başladığı halde, anlattığı olay Atatürk'ün çok küçük işler için bile büyük bir kin beslediğini ve bunu hiçbir zaman unutmadığını göstermektedir.

Fakat bütün bunlar totaliter rejimlerin kaçınılmaz sonuçlarıdır. Totaliter rejimlerde, Şef'ten başka hiç kimsenin güçlenmesine, siyasi yetkiler sahibi olmasına izin verilmez. Böyle olunca çeşitli mekanizmaların kullanılması suretiyle Şef'in siyasi gücünü, karar alma fonksiyonlarını zayıflatabilecek her türlü olayın önüne geçilir.

77. Belleten, Sayı 7-8, 1938, s. 337-365

78. a.g.m., s. 338

Marif Vekili Esat
Beyefendi'nin
Açış Nutku 5-14

Mualim İhsan Şerif
Beyin Nutku 14-17

Konferansın Adı

1- Tarihten evvel ve
Tarih Fecrinde 18-41

2- Türkçe ve Diğer
Lisanlar Arasındaki
İrtibatlar 52-53

3- Türk İrk ve
Medeniyet Tarihine
Umumi Bir Bakış 99-61

Konferansçının Adı

Afet Hanım
(Mualim)

Samih Rıfat Bey
(Türk Tarihi Tetkik
Cemiyeti Azası
Çanakkale Mebusu)

Dr. Reşit Galip
Beyefendi (Türk Tarihi
Tetkik Cemiyeti Genel
Katibi, Aydın Mebusu)

Konferans hakkında Konuşanlar

Maarif Vekili Esat
Beyefendi 42-51
Akçuraoğlu Yusuf Bey
(İstanbul Mebusu)
Küprülüzade Fuat Bey
Dr. Şevket Aziz Bey
Afet Hanımefendi

Köprülüzade Fuat Bey
79-95
Akçuraoğlu Yusuf Bey
(İstanbul Mebusu)
Hasan Cemil Bey (Bolu
Mebusu)
Dr. Caferoğlu
Ahmet Bey
Semih Rıfat Bey
(Çanakkale Mebusu)

Halil Ethem 162-193
Bey(İstanbul Mebusu)
Akçura Yusuf Bey
(İstanbul Mebusu)
Dr. Şevket Aziz Bey
Zeki Velidi Bey
Dr. Reşit Galip Bey
(Aydın Mebusu)

Konferansın Adı

Konferansçının Adı

Konferans hakkında Konuşanlar

4- Ege Medeniyetinin
Menşesine Umumi Bir
Bakış 199-232

Hasan Cemil Bey
(Türk Tarih Tetkik
Cemiyeti Azası,
Bolu Mebusu)

Semih Rıfat Bey 233-237
Çanakkale Mebusu)
Akçuraoğlu Yusuf Bey
(İstanbul Mebusu)
Sıdika İbrahim Hanım
Şemsettin Bey
(Sivas Mebusu)
Memduh Turgut Bey
İsmail Hakkı Bey
(Balıkkessir Mebusu)

5- Mısır Din ve
İlahlarının Türklükle
Alakası 243-260

Prof. Yusuf Ziya Bey
(Darülfünün Müderisi
Eskişehir Mebusu)

6- İptida Türk Aile
Hukuku ile Hindu
Avrupai Aile Hukuku
Arasındaki Mukayese
261-269

Ağaoğlu Ahmet Bey
(Darülfünün Müderrisi
Kars Mebusu)

7-Türklerin Antropolojisi
271-273

Dr. Şevket Aziz Bey
(Darülfünün Müderrisi)

Prof. Akçura Yusuf Bey
(İstanbul Mebusu) 279-284

8- İslam Medeniyetinde
Türklerin Mevkii 289-307

Şemsettin Bey
(Türk Tarihi Tetkik
Cemiyeti Azası Sivas
Mebusu)

9- Türk Edebiyatına
Umumi Bir Bakış
308-320

Küprülüzade Fuat Bey
(Darülfünün Müderrisi)

İsmail Hakkı Bey 321-333
(Balıkkessir Mebusu)
Halil Nimetullah Bey
Prof. Reşer Bey
Şemsettin Bey (Sivas
Mebusu)

<u>Konferansın Adı</u>	<u>Konferansçının Adı</u>	<u>Konferans hakkında Konuşanlar</u>
10- Tarihin Amilleri 339-364	Prof. Sadri Maksudi Bey (Türk Tarihi Tetkik Cemi. Azası Şarkı Karahisar Mebusu)	
11- Hint Akriba Kavimleri Arasında 366-368	Zeyti Erenç	Zeki Velidi Bey 369-400 Dr. Reşit Galip Bey (Aydın Mebusu) Afet Hanım Prof. Yusuf Akçura (İstanbul Mebusu) Şemsetin Bey (Sivas Mebusu) Prof. Sadri Maksudi Bey (Şarkı Karahisar Mebusu)
12- Orta Kurun Tarihine Umumi Bir Bakış 405-444	Afet Hanım	
13- “Yeni Tarih kitabı”(Türk Tarihinin Ana Hatları) Hakkında Mulahazat 445-452	Avram Galanti Bey (Darülfunun Müderrisi)	Semih Rıfat Bey 452-480 (Çanakkale Mebusu)
14- Şarkta İnhitat Sebepleri 485-530	Yusuf Hikmet Bey (Türk Tarihi Tetkik Cemi. Azası Manisa Mebusu)	
15- Müzeler 532-566	Halil Ethem Bey (Türk Tarihi Tetkik Cemi. Azası İstanbul Mebusu)	İsmail Hakkı Bey 567-571 Balıkkesir Mebusu) Dr. Orhan Sadrettin Bey Akçura Yusuf Bey Sadri Maksudi Bey Caferoğlu Ahmet Bey
16-Tarih Yazmak ve Tarih okutmak 577-607	Prof. Yusuf Akçura (Türk Tarihi Tetkik Cemi. Reisi İstanbul Mebusu)	Esat Ahmet Refik Bey M. Ali Ayni Bey Yusuf Şerif Bey Akçura Yusuf Bey Niyazi Tevfik Bey

Kongrenin Kapanış Konuşmaları

Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti Başkanı

Akçuraoğlu Yusuf Bey:	616-619
Edebiyat Fakültesi Reisi Muzaffer Bey'in Nutku	619-621
Muallim Mediha Muzaffer Hanım'ın Nutku	621-624
Muallim Mithat Bey'in Nutku	624-627
Maarif Vekili Esat Beyefendi'nin Nutku	627-628

Bu konferansların ve konuşmaların hemen hepsinde Türk Tarih Tezi sürekli ve şiddetli alkışlarla, coşkulu ve destansı ifadelerle dile getirilmiştir. Mustafa Kemal'e övgüler düzülmüş, minnet duyguları dile getirilmiştir.

Bu konferanslarda ve konuşmalarda göze çarpan ve dikkati çeken en önemli nokta “*onbinlerce yıl*” önceki Türk tarihi üzerinde, Türklerin yayılmaları, medeniyet kurmaları, medeniyet ve kültür taşımaları üzerinde durulduğu halde, Osmanlı hakkında, Osmanlı akınları, Osmanlı'nın kahramanlıkları hakkında tek bir cümle konuşulmamış olmasıdır. Bu da yaratılmaya çalışılan resmi devlet ideolojisi ile ilgilidir.

Bütün bunlara rağmen Dr. Reşit Galip Beyefendi'nin ve öteki konuşmacıların konuşmalarının bazı noktalarına dikkat etmek gerekir. Bu noktaları şöyle belirtmek mümkündür: Türk olmayan araştırmacılar, özellikle Batı tarihçileri ve araştırmacılarının Türk kelimesine, haydut, eşkiya gibi küçültücü anlamlar verdikleri ifade edilmektedir. Türk araştırmacılar ve incelemeciler bu duruma şiddetle karşı çıkıyorlar. Örneğin Birinci Türk Tarih Kongresi'ni açan Maarif Vekili Esat Beyefendi:

“... Yaradılış, ırk ve menşeleri hakkında kulaklarımızı doldura gelmiş olan, umumî mahiyetteki hikaye ve efsaneleri bir tarafa bırakalım, bu kitaplarda Türklerin Yasesibninuh oğlu Türkün afedi olarak Babil bozulmasından sonra Orta Asya'dan geldiklerini...” iddia edildiğini belirterek buna karşı çıkmaktadır. Bununla beraber, Yasesibninuh'a işaret edildiği için de bir parça övünmektedir. Zira bu, Türk ırkının tarihteki kıdemini göstermesi bakımından önemli görülmektedir.⁽⁷⁹⁾ Bunun gibi, konferansından sonraki övücü

79- Birinci Türk Tarih Kongresi, s. 5-6

konuşmalar üzerine bir konuşma daha yapan Afet Hanımefendi de:

“... Herhalde Türk'ün isim babası Çinliler olamazdı. Türklerin isim almak için hiçbir millet tarafından vaftiz edilmeye ihtiyacı olmamıştır ve yoktur.”(Alkışlar)⁽⁸⁰⁾ demektedir. Bu tutum ve davranışlar, Türkiye'deki resmi devlet ideolojisinin “Kürt ulus olgusu”na karşı tutum ve davranışlarını, politikasını göstermesi bakımından son derece önemlidir. Fakat bu sefer Türkler, Avrupalıların kendileri için söylediklerini belirttikleri şeylere, daha başkalarını da ilave ederek, Kürtlere karşı kullanmışlardır. “Kürt demek kurt demektir”, “Kürt demek dağda eriyen kar demektir”, “Kürt sözü, katırın arpa yemesi sırasında çıkardığı sestten meydana çıkmıştır”, “Kürt demek, dağlı demektir, vahşi demektir”, “Pis Kürt, kuyruklu Kürt, beş paralık Kürt” vs. hep resmi devlet ideolojisi ile yakından ilgilidir. Bu bakımdan buraya önemli bir nokta koyalım. Türk kelimesine verilen küçültücü anlamlardan yakınan “Türk ilimcileri”, küçültücü ve aşağılayıcı kelimelerin kat kat fazlasını Kürtler için söyleyeceklerdir.

Konferanslarda ve konuşmalarda, sık sık, “Türk tarihinin üzerine katran yağdırmak”, “Türklerin adını, tarihten, dillerden, kitaplardan silmek” gibi deyimler kullanılmaktadır. Batı tarihçileri ve düşünürleri bu tür düşünce ve eylemlerinden dolayı kınanmaktadır. Fakat bütün bunlar resmi ideolojinin Kürtlere karşı uyguladığı politikaları açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Kürtlerin tarihi bilinmesin, diye belgeler yok edilmekte, yakılmakta, ortadan kaldırılmaktadır. Resmi ideoloji, Kürt diye bilinen bir halkın mevcut olmadığını belirttikten sonra, Kürtlerin zaten köle bir millet olduğunu, tarihte hiçbir zaman bir devlet kuramadıklarını, daima başkalarına bağımlı yaşadıklarını da ifade etmektedir. Bu, Kürtleri kendi tarihlerinden utandırıp Kürtlüğü reddetmeleri ve Türkleşmeleri amacını taşımaktadır. Kendi tarihlerinden utanan, sıkılan Kürtlerin, Kürtlüğü reddedip Türkleşecekleri varsayılmıştır. Kürtçe diye bir dilin olmadığı, bunun “dağlı Türkler”in konuştuğu bir Türk lehçesi olduğu belirtildikten sonra, Kürtçenin zaten çok basit bir dil olduğu, 30 kelimelik bir yapıya bile sahip olmadığı, bu ifadenin hemen arkasından gelmektedir. Bütün bunlar Kürtlerin, Kürt toplumu olma özellikleri ile

ilgili bütün unsurları reddedip Türkleşmelerini sağlamayı amaçlamaktadır.

“Türklerin adını tarihten siliyorlardı. Kitaplardan dillerden silmek istiyorlardı” diye yakınan ve buna şiddetle karşı koyan *“Türk ilimcileri”*, Kürtlerin tarihteki varlığını yok edebilmek, Kürt adını, Kürdistan adını dillerden, kitaplardan silebilmek için olağanüstü gayretlerde bulunmuşlardır. Kasıtlı olarak yanlış bilgi üretmişlerdir. Kürt olgusunu görmemezlikten gelmişler ve yok saymışlardır. Bu bakımdan buraya bir nokta daha koymak gerekir. Çünkü bu, resmi ideolojinin oluşumunda çok önemli bir noktadır.

“Türk ilimcileri”, “taassup ilim ve mefkure alemine girmez sanıyorduk, halbuki, Batılı düşünür ve ilim adamları Türk dostu olmamakla bir taassup içine girmişlerdir” derken bile, koyu bir taassup içindedirler. Batılı yazarları ve düşünürleri, Türk dostu olmamakla itham eden *“Türk ilimcileri”* nin Kürtlere karşı nasıl bir dostluk gösterdikleri ileride örnekleri ile anlatılmaya çalışılacaktır.

Üzerinde durulması gereken önemli bir nokta da, *“Türklerin medenileştirme ve terbiye vazifesi”* kavramından doğmaktadır. Resmi ideolojinin eyleme dönük olan hareket noktalarından biri de budur. Zira Cumhuriyetten sonraki bütün *“Doğu”* isyanlarında, *“Doğu”*daki askeri hareketin ve *“Doğu”*ya asker sevk edilmesinin nedeni, *“Doğu”*yu medenileştirmek ve terbiye etmek olarak gösterilmektedir. Terbiye etmek ve medenileştirmek eylemleri Kürtler üzerinde sık sık uygulanmış, kitle katliamları bu maske ile gizlenmeye çalışılmıştır.

1933'te Atatürk'ün buyruğu ile Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti Üyeliği'ne atanan Dr. Arın Engin (O zaman Saffet Engin) bakınız ne diyor:

“... Şimdi onları Türklüğe kaynaştırma, baş ödevimizdir. İlkokullarda 'Brovny' usulüyle.

Bu usul ulusal Eğitim Bakanlığımızın kayırısıyla benden istenilen ve büyük ölçülerde uygulanan Eğitim Bildirimizde açıklanmıştır ve benimsenmiştir. Övgüler olsun.

Londra'da bu usulü uygulayan kurul üyeleriyle görüştüğüm zaman, belli başlı özel kurulların, sadece bu işle uğraşarak bütün ilkokullarda dolaştığını öğrendim. Bu usulün, İngiliz ulusalcılığını

gönüllerde kökleştiren ve İngiliz birliğini ve bütünlüğünü sağlayan biricik usul olduğunu, bütün yabancı çocukların da bu usulle tüm İngilizleştiklerini anlattılar. İşte bizim de azınlık ırkçılarına karşı tek çıkar yolumuz budur. Kürtleri ve başka Osmanlı azınlıklarını böyle kaynaştıracağız.”⁽⁸¹⁾

Dr. Arın Engin'in kaynaştırma yöntemleri çeşitlidir. Kitabında bu yöntemlerden birini şu cümlelerle ifade etmektedir:

“... Deprem ilişkisiyle birçok Kürtleri dağıtmanın da sırası önümüze çıkmıştır.”⁽⁸²⁾

“... Deprem ilişkisiyle Kürtleri dağıtalım. Öncelikle Almanya'ya gönderelim.”⁽⁸³⁾

“... Şimdi deprem ilişkisiyle Kürtleri dağıtmanın tam sırasındır.”⁽⁸⁴⁾

“... Doğu'ya Türk göçmenler yerleştirelim. Birçok Kürtleri deprem ilişkisiyle öncelikle Almanya'ya gönderelim. Orta ve Batı illerimize dağıtalım.”⁽⁸⁵⁾

Dr. Arın Engin (Saffet Engin) İngiliz emperyalizminin ve sömürgeciliğinin sömürgeleştirdiği alanlardaki, ulusal benliği yok etmek ve onları İngilizleştirmek için uyguladıkları “Brovny” usulünden söz ediyor. 1933-1935 yılları arasında, Milli Eğitim Bakanlığı'nda, Ulusal Öğretim ve Eğitim Kurulu üyeliği yapan Saffet (Arın) Engin, Kürtlerin asimilasyonunda kullanılan bu yöntemin İngilizlerden alındığını belirtiyor. Bu çok doğal bir olaydır. Fakat bu usulün İngilizler ve Türkler tarafından gerçekleştirilen uygulamalarında farklar vardır. Ve Türkler, Kürtleri asimile etmek, “Kürt adını, Kürdistan adını, tarihlerden, dillerden, kitaplardan silmek” için uyguladıkları yöntemler çok daha gerici, ırkçı ve katliamcıdır. İleride bu konular etraflıca ele alınacaktır.

81. Arın Engin, URANUS, Atatürkçülük Kültür Yayınları, Sayı 28, Başlangıç: Ulusal Vicdan 1. Büyük Roma İmparatorluğunun Kurucuları Etrüsk Türkleri, 2. Avrupa Düşüncesi ve Kültürü Tarihi, Gün Matbaası, İstanbul 1971, s. 6

82. Arın Engin, a.g.e., s. III

83. Arın Engin, a.g.e., s. 1

84. Arın Engin, a.g.e., s. 10

85. Arın Engin, a.g.e., s. 13

IV. ANTROPOLOJİ ALANINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Türt Tarih Tezi'ni oluşturan en önemli unsurlardan biri de antropoloji çalışmalarıdır. Antropoloji çalışmaları, elbette, tarih çalışmaları ile birlikte yürütülmüştür. Birbirlerinden bağımsız olarak yürütülmesi söz konusu edilemez. Antropoloji konusunda yapılan çalışmalar daha çok fiziki antropolojiyi ilgilendiren çalışmalardır. İnsan ırklarının, bu arada Türk ırkının fiziki yapısını konu edinen araştırmalardır.

Bu araştırmaların hangi fikirlerden hareket ettiğini, ne gibi sonuçlara vardığını örneklerle göstermeye çalışalım:

“... Türk'ün anayurdu neresidir?”

Bu sorunun hep beraber kısa ve kat'i cevabını verelim:

Türk'ün Anayurdu Orta Asya yaylasıdır. Bu yurdun belkemiği 'Altay-Pamir' mıntıkasıdır. Türkler bu beşikte, en az, milattan 9.000 yıl evvel kültür sahibi bir ırk olmuş bulunuyordu.

Burada bir meseleyi, açıkça ortaya koymak isterim. Orta Asya'dan ve orada yetişen, çoğalan ve başlı başına bir kültür yaratan insan kütlelerinden bahsederken tek bir ırk düşünüyorum. Ve onun adına Türk diyorum. Şüphe etmiyorum ki, bu telakkiyi bugüne kadar, mahiyetine ilişmekten çekinilmiş, bir ananeye uygun görmeyenler çok olacaktır. Bunun ehemmiyeti, bizce ikinci derecededir. Bizce mühim olan kabul ettiğimiz esasın ilim ve mantığa mutabık olmasıdır.

Orta Asya yaylalarının, otokton ahalisi, tek bir ırk manzumesi altında teşekkül etmiştir. Çünkü, başka kandan ve tipten hiç kimşenin karışmasına, yurtların hududundaki tabii maniler yüzünden, onbinlerce yıl imkân olmamıştır.

Bu Orta Asya ırkının umumi olarak, açık vasfi brekisefal olmasıdır. Cismani teşekkülü, her türlü uydurma efsanelere rağmen, mütenasıptir. Teninin de sarı bir renkle münasebeti yoktur. Esas umumi olarak beyaz tenlidir.

Zannediyorum ki bir insan kütlesini, bir ırktan saymak için, ilmin koyduğu en yeni ve en esaslı ölçü budur.

Bir de Orta Asya'nın otokton, yerli ahalisi, zamanla, hasul olan mevzi lehçe farkları bir tarafa bırakılırsa, kamilen ve tabii olarak bütün yurttta bir tek dil konuşuyordu. Bugün dahi aynı yurtlarda bu ana dil konuşulmaktadır. Bu dil hariçten hiçbir devirde, hiçbir yabancı kavim tarafından bu yurda getirilmemiştir. Bilakis bu dil, bütün dünya dillerine götürülmüştür. Bu dilin adı vardır. Türk dili. O halde bu dilin tabii beşiğindeki, tabii sahibi olan insanların adı ne olabilir? Elbette Türk'ten başka bir şey olamaz.” (Alkışlar)⁽⁸⁶⁾

“... Arkadaşlar, Avrupalıları, Ari, Türkleri Mongol ırkıdan, sarı derili saymak nazariyesine gelince, bunun kadar ilmin alay edeceği bir manasızlık olamaz.

Malumdur ki, Mongol adı, Cengiz Han'ın muvaffakiyeti ile duyulur. Cengiz, Baykal gölünün güneydoğusunda, Kerulen ve Onan vadisinde yerleşmiş olan küçük Burçikin kabilesindedir. Türkler gibi Bozkurt'tan ve Alageyik'ten indiklerini söyleyerek öğünen bu kabile, aslen Tunguz kolundandır. Türk Kerait Devletinin Hanı Tuğrul'a tabi olan bu kabileye, Radlof'un ve Çağatay lügatlarının ifadesine göre safdil manasına olmak üzere Mongol sonradan takıldı.

... Moğol adını almış olan küçük Burçikin kabilesi dahi, Büyük Türk kütlesi içinde, Türklerle karışmıştır. Nitekim Cengiz'in anası, Ulun Eke, bir Türk kadını idi. Eğer bu karışmadan dolayı müşterek bir ırk adı olmak lazım gelirse, koskoca Türk ırkının adı anılmak tabidir. Herhalde, bir ırktan bahsolunurken düşünülecek cihet, o ırkı vücuda getiren insanların büyük ekseriyetidir.

... Bu münasebetle tekrar edelim ki, Orta Asya insanların dilleri ve kültürleri bir olduğu gibi, fizik ve antropolojik tipleri de umumî ve brekisefal olmak üzere birdir. Bu insanlardan, Çin'e Hint'e ve sair yerlere olduğu gibi, Avrupa'ya gidenlerin gittikleri yerlerde, zamanla dilleri ve tipleri karışmıştır. Avrupa'ya gidenler

86. Afet Hanım, Tarihten Evvel ve Tarih Fecrinde, Birinci Türk Tarih Kongresi, s. 30-31

arasında, şüphesiz, dillerine Hintçe ve Zentçe karıştırdıktan sonra Avrupa alemine dahil olan gruplar vardır. Avrupa dillerinin İran ve Hindu dilleri ile münasebeti, buradan neşet etmektedir. Bu dillerin hepsinde ise, Türk dili kökleri vardır. Bu hakikatin itiraf olunmaması, eski Türk dilinin bilinmemesidir.”⁽⁸⁷⁾

“... Şimdi üzerinde durulması lazım gelen noktaya bakalım.

Avrupa'nın çok alimleri, tarihten evvelki devirlerde başlayıp tarihin doğuşunda ve tarih zamanlarında, beşeriyetin her parçasına ve Avrupa'lılara, yüksek kültür götüren Orta Asya'lı birtakım kabileleri kendi cedleri yapıyorlar. Ari, İndo-Öropen, İndo-Germen adını verdikleri bu insanları 'Altay-Pamir' yaylasından hareket ettiriyorlar.

Bu telakkilerin hepsi şu veya bu manada doğru bir tefsir bulabilirler. Ancak, doğru olmayan, bir cihet vardır ki, o da, dünyaya yayılan, o medeni insan kütlelerinin öz anası olan asıl ırkı, büyük Türk ailesini unutturmak ve unutturmaya çalışmaktadır.

Halbuki bu büyük hakikati, ne anane inkâr etmiştir, ne de yeni ilimler inkâr edebilmektedir.

Türk ırkı anayurtlarında, yüksek kültür mertebesine varırken, Avrupa halkı vahşi ve tamamen cahil, bir hayat yaşıyordu. Bu halk içine giren insanlarla melezleştikten sonra, Orta Asya Yaylalarını tek gözlü insanlarla dolu bir karanlık dünya gibi tasavvur etti. Çünkü bu geniş halk kütlelerine karışan Türkler de binlerce yıllar içinde ve birçok siyasi ve dini hadiselerle yavaş yavaş kendi benliklerini ve anayurtlarını unuttular.

Hint'e gidenler, geldikleri yerleri hatırlayamaz oldular. İran'a gidenler, ilk yurtlarını Pamir taraflarında, meçhul bir uzaklıkta farzettiler. Fakat bunların unutmadıkları bir hatıra vardı: Onların eski yurtları, muhterem adamlar, erler yurdu idi. Bu hatıradan çok zaman sonra, Avrupalılar, Hindikuş civarında bir Ari diyarı yaratırlar. Ari diyarı demek, Türk diyarı demek olduğunun farkına varamadılar. Bunu tetkike fırsat da kalmadı. Çünkü, Avrupa, yeniden birbirini ardınca gelen, Alan, Hun, Avar, Peçenek, Oğuz, Kuman, vs.

87. Afet Hanım, a.g.e., s. 35

atlı Türk küttelelerinin sersemletici darbeleri altında kaldı. Bu insan küttelelerinin Orta Asya yaylalarından kopup geldiği meydanda idi. Fakat Avrupalılarda kalan son tesirler, bu insanların, Avrupa'ya ilk gidenlerin öz kardeşleri olduklarını o kadim 'Altay-Pamir' ırkının er çocukları bulduklarını anlamak istidadı bırakmadı. Bundan çıkan netice şu oldu. Avrupa'da evvel ve ahir (sonra) görülen Orta Asyalıların, aynı ana kavimlerden olduğunu inkâr eden bir taassup...

Muhterem profesörler, muhterem meslektaşlarım,

Artık, bizi tetkike sevkeden sorgunun cevabını verelim! Orta Asya'nın otokton halkı (yerli halkı) Türktür. (Alkışlar) Binaenaleyh, orada, büyük Türk ailesinden başka ve ondan ayrı 'İndo-Öropen' namı altında bir ırk yaratmaya kalkışmak tabiata isyan olur. Makul ve insani olan, tabiatın, Orta Asya yaylalarında yarattığı ırkı tanımak ve ona hürmet etmektir. (Alkışlar)

Kafasını ve vicdanını en son terakki şuleleriyle güneşlendirmeye karar vermiş olan, bugünün Türk çocukları, biliyor ve bildireceklerdir ki, onlar 400 çadırılı bir aşiretten değil, onbinlerce yıllık âri, medeni, yüksek bir ırktan gelen yüksek kabiliyetli bir millettir." (Sürekli alkışlar)

"Bir de şunu iyi bilmek lazımdır ki, Etilerimiz, Atalarımız, bugünkü yurdumuzun ilk ve otokton sakini ve sahibi olmuşlardır. Burasını binlerce yıl evvel, anayurdun yerine öz yurt yapmışlardır. Türklüğün merkezini Altaylardan, Anadolu-Trakya'ya getirmişlerdir. Türk Cumhuriyetinin sarsılmaz temelleri bu öz yurdun çökmez kayalarındandır." (Alkışlar)

"Bu mukaddes yurdun öz varisi, Türkiye Cumhuriyetinin yılmaz varisi, o büyük, yüksek, asil, Türk kavminin, bugünkü genç ve dinç çocuklarıdır." (Sürekli alkışlar)⁸⁸

Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti Azası ve Tarih Muallimi Afet Hanım'ın, Birinci Türk Tarih Kongresi'nde yaptığı konuşma özet olarak budur. Bu konuşma "ilim"den, "ilim ışığı"ndan sık sık söz etmesine rağmen ilmi (bilimsel) bir içcriğe sahip değildir. Şöyleki:

88. Afet Hanım, a.g.e., s. 40-41

1. Bilim Olgulara, Gerçek Somuta, Nesnel Gerçeğe Dönüktür

Afet Hanım konuşmasında:

"... Kafasını ve vicdanını son terakki şuleleriyle güneşlendirmeye karar vermiş olan bugünün Türk çocukları biliyor ve bildireceklerdir ki, onlar 400 çadırılı bir aşiretten değil, onbinlerce yıllık, âri, medenî yüksek bir ırktan, gelen yüksek kabiliyetli bir millettir" demektedir. Bu nesnel gerçeklere, olgulara, gerçek somutlara dayalı bir ifade değildir. Zira Türk tarihi üzerinde yapılan bütün çalışmalar, çalışmalarda kullanılan temel kaynakların Çin kaynakları olduğunu göstermektedir.⁸⁹ Bu şu anlama gelmektedir. Türkler, kendi tarihleri, tarihte yapıp ettikleri bütün şeyleri, Çinlilerden, Çin kaynaklarından öğrenmektedirler. Çinliler bu kayıtları tutmamış olsalardı, bugün Türk tarihinin eski devirleri hakkında çok az şey bilinecekti. Fakat, bu kaynaklarda Türk tarihi hakkında, ancak, milattan sonra, birinci ve ikinci yüzyıldan itibaren bilgi vermektedirler. Bu bilgiler de çok az ve yüzeyseldir.

"... Moğol devrine kadar Çin ile komşu olan göçebe devletler tarihinde, Orhun Abideleri tamamen ayrı bir yer tutuyor. Altıncı ve yedinci yüzyıl Türk devletinden evvel bozkırlarda ortaya çıkıp kurulmuş olan göçebe devletler hakkında, sadece, Çin kaynaklarındaki pek az bilgilerle yetinmek mecburiyetindeyiz. Bu kavimler ise tarih sahnesinden, -konuştukları dillerden bir kelime bile bırakmayarak- çekilip gitmişlerdir."⁹⁰

89. "Millî tarihimizin Orta Asya'da geçen eski çağlarını aydınlatan kaynakların başında Çin Kaynakları geldiğine göre..." (Türk Tarih Kurumu Başkanı Ord. Prof. Şemsettin Günaltay) Eberdhard, Çin'in Şimal Komşuları, Bir Kaynak Kitabı, Çev. Nimet Uluğtuğ, TTK, Ankara 1942, Önsöz, s. XI; Eberdhard, Çin'in Tarihi, TTK, Ankara 1947, s. XIX; Barthold, Orta Asya Türk Tarihi Hakkında Dersler, Hazırlayanlar, K.Y. Koprıman-A.İ. Aka, Kültür Bakanlığı Yayını, Ankara 1975. Barthold, bu kitabında şöyle demektedir: "Doğu Asya'da özellikle Moğolistan'da yaşayan Türklerin tarihlerini tamamen denebilecek derecede, Çin kaynaklarından öğrenebiliyoruz." (s. 4); Zeki Velidi Toğan, Tarihte Usul, 2. bs., İÜEF, İstanbul 1969, s. 179-182; Faruk Sümer, Oğuzlar (Türkmenler), DTCF, Ankara 1967, s. 1-2; Wilhelm Schmidt, Eski Türklerin Dini, Çev. S. Buluç, İÜEF Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, Cilt 13, 1964, s. 75-90; Wilhelm Schmidt, Tutue'lerin Dini, Çev. S. Buluç, İÜEF Türk Dili, Cilt 14, 1966, s. 68-80; Mathias Hermans, Uygurlar ve Yeni Bulunan Soydaşları, İÜEF Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, Çev. S. Buluç, Cilt 2, Sayı 1-2, 1948, s. 97-124

90. Barthold, Orta Asya Türk Tarihi Hakkında Tetkikler, s. 20

Tarihsel araştırmalar ve antropolojik araştırmalar, her Őeyden önce olgulara ve belgelere dayalı olan araştırmalardır. Herhangi bir belge olmadan bazı görüşleri doğrulamak veya fikir yürütmek mümkün değildir. Örneğin Prof. Barthold, Orhun Abideleri'ni, Çin kaynaklarını, Japon ve Rus kaynaklarını birbirleriyle karşılaştırarak, Hun'ların Türk değil Tunguz kökenli olabileceğini bildiriyor. Siem-Pi'lerin ise Türk kökenli olduğunu bildiriyor.⁹¹ Halbuki, M.. 200 ile M.S. 500 arasında Orta Asya'da egemenlik kuran Hunlar için, Çin kaynakları “Türk” diyordu.⁹²

Türk tarihi hakkındaki Çin kaynakları dikkate alındığı zaman, en önemli kaynak M.S. sekizinci yüzyılda ve Orhun Abideleri diye anılan yazılardır. Bu abidenin biri 732, öteki de 735 yılında dikilmiştir.

Durum bu iken, 10.000 yıllık tarihten ve medeniyetten söz edilmesi, bunun da kesinlikle biliyor sanılması veya öyle iddia edilmesi bilim yöntemi anlayışı ile hiç bağdaşmamaktadır. 10.000 yıllık tarih iddiasına hipotez olarak bakılması da mümkün değildir. Çünkü hipotezler de keyfi olarak kurulamazlar. Her isteyen istediği biçimde hipotez kuramaz. İstek ve arzularını, sübjektif kanaatlarını hipotez olarak neremez. Hipotezlerin de birtakım olgulara, olgusal ilişkilere, gözlemlere dayalı olması gerekir. Halbuki 10.000 yıllık, 14.000 yıllık tarih iddiası, bu niteliklere sahip bir hipotez değildir. Kişinin sübjektif kanaatlarını ifade etmektedir. İdeolojik bir inandırma ve Őevklendirme aracı olarak ortaya atılmıştır.

91. Barthold, a.g.e., s. 28-29

92. Türk Tarihi hakkında Çin kaynaklarında yer alan bilgiler için bk. Eberdhard, Eski Devirlerden Zamanımıza Kadar Uzak Doğu Tarihi, TTK, Ankara 1957, s. 29; Eberdhard, Çin Tarihi, TTK, Ankara 1947, s. 85-97; Eberdhard, Çin'in Şimal Komşuları, Bir Kaynak Kitabı, ev. Nimet Uluğuğ, TTK, Ankara 1942, s. 65-95, Barthold, Orta Asya Türk Tarihi Hakkında Dersler, a.g.e., s. 3-49; Tang Chi, Türk Tarihine Ait Çin Kaynakları, İÜİF Tarih Enstitüsü Dergisi, Sayı 2, Ekim 1971, s. 181-210; Gyula Moravcsik, Hunlar Meselesinin Buğnk Hali, İÜİF Tarih Dergisi, Sayı 3-4, Mart 1951, s. 108-117; Hrand Andreasyon, Türk Tarihine Ait Ermeni Kaynakları, İÜİF Tarih Dergisi, Sayı 1, 1949, s. 95-118; Taruk Sümer, Oğuzlar (Türkmenler), s. 1-3; Mustafa Kafalı, Cuci Ulusunda İl ve Kabilelerin Siyasi Rollerini ve Lhemniyetleri, İÜİF Tarih Enstitüsü Dergisi, Sayı 2, 1971, s. 99-110; Mustafa Kafalı, Deşti Kıpçak ve Cuci Ulusu İÜİF Tarih Dergisi, Sayı 25, 1971, s. 179-188; Viladimircev, Cengiz Han, H.A. Ediz, MEB. Ankara, 1950, s. V-XXVI; Veladimircov, Moğolların İçtimai Teşkilatı (Moğol Göçebe Feodalizmi), ev. Abdülkadir İnan,

2. Bilim, Somut Durumları, Objektif Gerçeği, Yani Gerçek Somutu Yok Saymaz, Reddetmez, Onu Anlamaya Çalışır.

Bilim, daima, olgulardan, gerçek somuttan ve olgusal ilişkilerden hareket eder. Olguları, gerçek somutları, somut şeyleri yok saymaz. Onları reddetmez. Onları kabul eder ve anlamaya çalışır. Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti Üyesi ve Tarih Öğretmeni Afet Hanım'ı, bilim alanının dışına düşüren önemli nedenlerden biri de, bilim yönteminin bu temel ilkesini hiç dikkate almamasıdır. Bu ilkeyi, bilinçle ve ısrarla gözden uzak tutmasıdır.

Konferansçı, “İndo-Öropen” olarak bilinen bir ırk veya grup olmadığını, bunların Türk ırkından başka bir şey olmadığını belirtiyor. Tarihin çeşitli çağlarında, Orta Asya'dan Avrupa'ya ve Asya'nın çeşitli yerlerine göçler olduğunu, bu göçleri ise, aynı kaynaktan insanların meydana getirdiğini söylemektedir. Bunun ise, Türk ırkından başka bir ırk olmadığını ilave etmektedir. Böylece İndo-Öropen diye bilinen ırk veya insan grubu veya dil grubu yok sayılmaktadır. Reddedilmektedir. İndo-Öropen olarak bilinen unsurlara Türklük izafe edilmeye çalışılmaktadır.

Bu son derece ilginç bir iddiadır. Aynı zamanda bilinçli cüretkâr bir iddiadır. İlginçliği, bilim yönteminin dışına düşmek, kesinlikle resmi ideolojiyi savunmak için gösterdiği kararlı tutumdan gelmektedir. Cüretkârlığı, bütün dünyayı, dünyada “bilim” için çalışan kişi ve kuruluşları tek kelime ile “ahmak” yerine koymasından ileri gelmektedir. Bilinçli tavrı ise, resmi devlet ideolojisini yapmada ve yaymada atılan bir adımla ilgilidir. Bu bakımdan bu iddiayı biraz daha açıklamakta yarar vardır.

Konferansçı önce, Orta Asya'yı Türk ırkının 10.000 yıllık öz vatani olarak ileri sürmektedir. Türk ırkının burada, büyük ve ileri bir medeniyet ve kültür yarattığı belirtilmektedir. Daha sonra Orta Asya'yı

TTK, Ankara 1944, s. 18-55; Moğalların Gızi Tarihi, Çev. Ahmet Temir, TTK, Ankara 1948, s. VII-XIV; İbrahim Kafesoğlu, Türk Tarihinde Moğollar ve Cengiz Meselesi, İÜEF Tarih Dergisi, Sayı 8, 1953, s. 105-136; Taner Tarhan, Bozkır Medeniyetinin Kısa Kronolojisi, İÜEF Tarih Dergisi, sayı 24, 1970, s. 17-32; Berthold Spuler, İran Moğolları, Çev. Cemal Köprülü, TTK, Ankara 1957, s. 26; Rasonyi, Tarihte Türklük, TKAE, Ankara 1971, s. 50-51; A. Von Cubain, Hun-Türk Münasebetleri, İkinci Türk Tarih Kongresi, İstanbul 1943, s. 895-91

meydana getiren iç denizin kuruması sonucu, çeşitli yerlere, bu arada, Avrupa'ya da çok büyük miktarda Türk göçleri yapıldığı ileri sürülmektedir. Daha sonra da “İşte bugünkü Avrupalıların ataları bunlardır” denmektedir. Avrupalıları “İndo-Öropen” diye adlandırmanın yanlış, “İlim verilerine” ve “ilim ışığına” ters düştüğünü, bunların, Türklere başka kimseler olamayacakları söylenmektedir. Böylece bugünkü Türklerin ataları ile bugünkü Avrupalıların ataları aynı insanlardır, denmektedir. Avrupalıların da Türk olduğu ifade edilmeye çalışılmaktadır.

Türk Tarih Tezi'nin bu müfrid iddiası ve kabulü üzerinde önemle durmak gerekir. Buraya da büyük bir nokta koyalım. Zira bu tutumla, yani, “İndo-Öropen” grubunu yok saymakla, reddetmekle, resmi ideolojinin, “Kürt olgusu”na bakışı, “Kürt olgusu”nu reddedişi arasında diyalektik bir bağ vardır.

3. Bilimde Önermeler, Mantıksal Bakımdan Bütünlük Arzeder. Birbiri ile Çelişen Önermelerden Biri Doğru Değildir

Konferansçı konuşmasının birçok yerinde, derin çelişmelerden kendini kurtaramamıştır. Bu çelişmeleri elbette, doğal karşılamak gerekir. Yöntemi “Bilim” olmayan kişilerin, resmi devlet ideolojisi yapmak ve yaymak için bu derece şevkle, heyecanla çalışan kişilerin, çelişmelerden kendini kurtaramaması çok doğaldır. Konuşmacı:

“Türk ırkı anayurtlarında, yüksek kültür mertebesine varırken, Avrupa, vahşi ve tamamen cahil bir hayat yaşıyordu” dedikten sonra:

“Fakat bu halk (yani Türk ırkı) birçok siyasi ve dinî hadiselerle yavaş yavaş kendi benliklerini ve anayurtlarını unuttular” demektedir. Bu kadar yüksek bir kültür mertebesine ulaşanlar, kendi benliklerini ve anayurtlarını unutabilirler mi? Bu kadar yüksek bir kültür ve medeniyet seviyesine ulaşanlar, “Vahşi ve tamamen cahil” bir hayat yaşayanların içinde eriyip kendi benliklerini unutabilirler mi? Görüldüğü gibi bir paragraf içinde, birbirini izleyen iki cümle birbiri ile çelişmektedir.

“... İndo-Öropen, olarak bilinen bütün dillerin kökeninde, Türk dili kökleri vardır” dedikten sonra:

“Bu hakikatin itiraf olunmasının temel nedeni, eski Türk dilinin layığı ile bilinmemesidir” demektedir. Bu kadar yüksek bir kültür mertebesine ulaşanların “vahşi ve tamamen cahil” bir hayat yaşayanları etkilediği, başka dillerin kökenini meydana getirdiği nasıl söylenebilir? Birbirini izleyen iki cümlenin bu kadar derin bir çelişme içinde olması “bilimsizlikten” başka, “yöntemsizlikten” başka hiçbir şeyi göstermez.

Birinci Türk Tarih Kongresi'ne sunulan bütün bildirimlerde, konferanslarda ve yapılan konuşmalarda, dünyada medeniyet ve kültürü taşıyan ırkın Türkler olduğu, bilinçle ve ısrarla dile getirilmiştir. Çin'e, Mezopotamya'ya, Anadolu'ya, Mısır'a, Ege'ye kültür ve medeniyetin Orta Asya'dan Türkler tarafından götürüldüğü iddia edilmiştir. Halbuki yukarıda açıkça ifade edildiği gibi Türk tarihi Çin kaynaklarından öğrenilmektedir. Bu demektir ki, Çin kaynakları olmasaydı, Türklerin, milattan evvelki yıllarına ilişkin tarihleri hakkında pek az şey bilinecekti. Bu durumda Türklerin Çin'e kültür ve medeniyet götürdüğü nasıl iddia edilebilir? Çin kültürü ve medeniyeti, yazısı, tarihi, kayıt tutma usulleri⁹³ yok sayılabilir mi? Reddedilebilir mi?

“... Hind'e gidenler, gittikleri yerleri hatırlayamaz oldular. İran'a gidenler, ilk yurtlarını Pamir taraflarında, meçhul bir uzaklıkta farkettiler. Fakat bunların unutmadıkları bir hatıra vardı. Onların eski yurtları, muhterem adamlar, erler yurdu idi.”

Buraya da büyük bir işaret koyalım. Zira bu “unutma” motifi resmi devlet ideolojisinde sık sık kullanılmaktadır. Resmi ideolojiye göre, “Kürtler aslında, özbeöz Türktür; fakat, zamanla, çeşitli etkenlerle kendi benliklerini unutarak Kürt olmuşlardır. Kendilerini Türkten ayrı bir grup sanmışlardır. Kürt sanmışlardır.” Resmi ideolojiyi kavramak için de bu iki olgu üzerinde dikkatle durulmalıdır. Orta Asya'dan, Avrupa'ya gidip Avrupalılaştan ve kendi benliklerini unutan “Türkler” anlayışı ile aslında “Türk” olduğu halde, zamanla bunu unutup “Kürt” olan, benliğini kaybeden “Türkler” anlayışı arasında

93. Çin'de milattan evvel 2.000 yılından itibaren Çin Devleti ve komşu kavimlerle Çinlilerin ilişkilerinin tarihi kayıtları tutulmuştur. Bk. Tang Chi, Türk Tarihine Ait Çin Kaynakları, a.g.m., s. 181-210

diyalektik bir bütünlük ve ilişki vardır. İleride daha etraflı bir şekilde duracağımız bu ilişki üzerinde Türk Tarihinin Ana Hatları ve Türk Tarihinin Ana Hatları Methal Kısmı, kitaplarında şu bilgiler vardır:

“... Ana Yurtlarından ayrılan Türkler ana dillerini kaybediyor. Yeni diller öğreniyorlar. Milli benliğin korunması cihetinden mühim olan, bu lisan temessülü (benzeşmesi) kolaylığı yeni bir dil öğrenmekte, yerlilere nazaran daha müstait, daha kabiliyetli olmaktan ileri gelmiş olabileceği gibi, yerlilerin daha kalabalık bulunmalarından ve her gittikleri yerde, idare mevkiine kendileri geçmek itibarıyla hakimiyetlerini kabule daha çabuk alıştırmak saiklerinden de meydana gelmiş olabilir. Şark vilayetlerinde dedenin yalnız Türkçe, babanın hem Türkçe hem Kürtçe, torunun yalnız Kürtçe konuşmakta olduğu aynı noktayı teyit edecek ve Türklüğün intibahını (uyanışını) davete degecek bir hadisedir.

İran'ın, Mezopotamya'nın bugünkü halkı otokton halk değildir. Sümerlerin, Elamların, İran'ın kadim yerlileri olduğunu kimse ileri süremez. Halbuki bunların yanında son 30 asırlık malum devrede büyük istilalar yapmış ve her yerde, büyük küçük, belki yüzden fazla devlet kurmuş, birçok medeni merkezler yaratmış bir Türk ırkı vardır.”^()*

Yukarıdaki alıntılar, Türk Tarih Tezi'nin, en önemli işlevinin Kürt ulusunun asimile edilmesi, köleleştirilmesi, Kürt adının ve Kürdistan adının dillerden ve tarihlerden silinmesi olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Fakat burada bile, Türk Tarih Tezi, bilimsizliğini ve sahteliğini gizleyememektedir. Bütün dünya medeniyetlerinin Türk ırkı tarafından geliştirilip yayıldığıнын, bütün dillerin Türk dilinden doğduğunun iddia edildiği yerlerde bile, “Mezopotamya'ya gelen Türkler kendi dillerini unutarak yerli diller öğrendiler. Çünkü onların efendisi olabilmek için onların dillerini öğrenmek gerekiyordu. Ayrıca yerliler yeni bir dil öğrenecek kadar akıllı değillerdi” denilmektedir.

*- Türk Tarihinin Ana Hatları, s. 60- 67; Türk Tarihinin Ana Hatları Methal Kısmı, s. 15-72

4. Bilgi Teorisinin Kavramları ile

Ahlak Teorisinin Kavramları Ayrı Ayrıdır

Konferansçı Afet Hanım, “İndo-Öropen” diye bir ırk ve insan grubu yaratmanın tabiata aykırı ve tabiata isyan olduğunu belirttikten sonra:

“... makul olan ve insani olan, tabiatın Orta Asya Yaylalarında yarattığı ırkı tanımak ve ona hürmet etmektir” diyor. Böylece bilgi teorisinin ve ahlak teorisinin kavramları birbirine karışıyor. Bilim, sadece ve sadece olguları, gerçek somutları ve olgusal ilişkileri kavrama yöntemidir. Olguların ve olgusal ilişkilerin iç ve dış bağlantı ve çelişkilerini, çeşitliliklerini bir bütünlük içinde, zaman ve mekân boyutunda kavramaya çalışır. Bilim, sadece doğa, tarih, toplum ve insan hakkında bilgi verir. Nesnel gerçeği bilmeye ve anlamaya çalışır. “*Hürmet etmek*” bilimin kavramı değildir. Ahlak teorisinin kavramıdır. İdeolojik bir kavramdır. İdeolojinin inandırma aracı olarak kullanılmasının ötesinde, “tapma-tapınma” aracı olarak da kullanılması ile ilgilidir.

Bilim, Orta Asya'nın coğrafi durumunu, orada yaşayan insanların, etnik yapılarını; dil ve kültürlerini, medeniyetlerini, üretim araçlarını, üretim ilişkilerini ve bu ilişkilerin zaman ve mekân boyutunda gelişmesi hakkında bilgi verir. Kısaca, bu insanların yapıp ettikleri hakkında nesnel bilgi verir. Bu insanlara, “*hürmet etmek*” gibi bir eylem, bilim yöntemi anlayışının değil, resmi ideolojinin bir etkenidir. Konferansçı bilim alanının dışında olduğu için, resmi ideoloji yapmayı ve yaymayı; savunmayı temel bir görev kabul ettiği için, bu tip karışıklıkların içine sık sık düşmektedir.

5. Bilimin “Hürmete Layık Olanı”,

“Hürmete Layık Olmayı” Yoktur

Bilim nesnel gerçek hakkında, yani, doğa, insan ve toplum hakkında bilgi vermektedir. Burada önemli olan, bilginin nesnel gerçeklerle bağlantısının araştırılmasıdır. Üzerinde durulması gereken husus bilginin nesnel gerçekleri aksettirip aksettirmedir. Konferansçı ise, resmi ideoloji lehinde, yani Türk Tarih Tezi lehinde söz söyleyen bazı Avrupalı bilginleri övmekte, onların “biliminc

hürmet" etmektedir. Resmi ideoloji dışında söz söyleyenleri küçümsemekte "onların bilimine" hürmet edilemeyeceğini bildirmektedir.⁹⁴

Fakat konferansının bilim yöntemine ters düşen ve resmi ideolojiyi savunan tavırları, Birinci Türk Tarih Kongresi'nde hararetle savunulmuş ve alkışlanmıştır. Örneğin, İstanbul Darülfünun (Üniversite) müderrislerinden Köprülüzade Fuat Bey şöyle demektedir:

"... Afet Hanımefendi, Cengiz'in anasının Türk olduğundan bahsettiler. Bendeniz de ilave edeyim. Babası da aslen Türk'tür.

*Sonra Türk ırkı ve Türk ırkının güzelliği meselesi, Hanımefendinin noktaî nazarına bendeniz de iştirak ediyorum. Hakikaten, benim, şimdiye kadar görebildiğim, birçok tarihi ve edebi vesikalar, Türk ırkının bazı antropoloji kitaplarında yazıldığı veçhile, bir çirkinlik numunesi değil, bilakis, güzellik timsali olduğunu sarahaten anlatmasıdır."*⁹⁵

Tıp Fakültesi antropoloji müderrisi Şevket Aziz Bey'in konuşması ise şöyledir:

"... O halde diyeceğiz ki, Asya brakisefallerin ocağıdır. Bunlar Alp adamı tipleridir. Ve Türk de bu tiptir. Bizim, son telakkiye göre, esasen bir ırk olmaktan uzak bulunan sarılarla bir alakamız yoktur... Keza diyeceğiz ki, ilim metotla yapılır. İlim metodun mahsulüdür. O metodu tatbik etmiş olan adamın kanaatlarına göre değil, o metodu alarak kendi elimiz ve kafamızla yap-

94. Daha önceleri, "Türk Tarihinin Ana Hatları" isimli 606 sayfalık eserin eleştirileri alınması için çeşitli kişilere sunulduğunu ifade etmiştik. Bunlardan biri de İstanbul Darülfünunu Şark Dilleri ve Kavimleri Müderrisi Avram Galanti Bey'dir. Avram Galanti Bey, kitap hakkındaki eleştirilerini, bir metin halinde, Birinci Türk Tarih Kongresi'nde sunmuştur. (bk. Birinci Türk Tarih Kongresi Konferanslar, Zabıtlar, s. 445-452) Bu konuşmasında Avram Galanti Bey, Genel olarak Türk Tarih Tezi'ne karşı durmaktadır. Mezopotamya, Mısır, Ege, Anadolu, Akdeniz medeniyetlerinin kurucularının Türklerle hiçbir ilişkisi olmadığını, örneklerle göstermektedir. Sümerlerin, Etilerin Türklerle hiçbir ilişkisi olmadığını belirtmektedir. Örneğin Etilerin konuştuğu dilin İndo-Öropen bir dil olduğunu belirtmektedir. Bu konuşma kongrede çok sert eleştirilerin yapılmasına sebep olmuştur. (s. 451-480) Zaten Birinci Türk Tarih Kongresi boyunca, genel olarak resmi ideolojinin dışına taşan tek konuşma Avram Galanti Bey'in konuşmasıdır. Bu görüşleri gürtmek ve resmi ideolojiyi egemen kılmak için uzun uzun eleştiriler yapılmıştır.

95. Birinci Türk Tarih Kongresi, s. 46-47

tığımız tetkiklere istinad etmek zarureti vardır. Bendeniz Anadolu'da gezdiğim zaman, ne kadar saf, güzel, velût Türk ırkına tesadüf ettim. Aldığım ölçüler, antropolojik karakterler, bu kanaatimi sarsılmaz bir imana döndürdü. Esasen bugünkü Türk, medeniyeti tarihten evvelki devirde, garba getirmiş Alp Broca'nın tabiri ile Calte, ırkına bağlıdır. Ve maddi manevi inkişaflara müsait, biyolojikman söylüyorum, mütekmil bir iskelete, ete ve kafaya, hamura malik bir beşer tipidir. Yine müsadenezle söyleyeyim ki, mütekmil karakterleri itibarıyla bütün bu terakkilere müstenid olan insan tipini hurafelerden, zincirlerden, kurtaran büyük adam, size hudutsuz bir inkişaf zemini hazırlamıştır. Öyle bir inkılap yapmıştır ki, o inkılabı şahit olan bizler ve nesillerimiz, daima ileri gideceğiz.” (Sürekli alkışlar)⁹⁶

Görüldüğü gibi konuşmacı Şevket Aziz Bey, “İlim metotla yapılır, ilim metodun mahsulüdür” dedikten sonra, daha aradan bir iki cümle geçmeden, bilim yöntemi ile hiç bağdaşmayan tutumlarını bir bir sıralamaktadır. Bunlardan birincisi “kanaatinin sarsılmaz bir imana dönüşmesi”dir. Halbuki ilimde, sarsılmaz iman derecesine varan kanaat olamaz. Böylesine bir kanaat sadece dinde olur. Dini inançlarla ilgilidir.

Bilimdışı olan ikinci bir tutum “büyük kurtarıcıya” hitap edilip onun, doğrunun tek ölçütü olarak kabul edildiğinin haykırılmasıdır.

Bilim yöntemi anlayışına ters olan bu tutumların muhteva ile ilgili olarak söyledikleri de bilimdışıdır. Gülünçtür. Şevket Aziz Bey, İndo-Germen olarak bilinen (Calte)lerin aslında Türk olduğunu söylemekte böylece, İndo-Öropen, İndo-Germen, Ari olarak bilinen, insan, dil ve kültür gruplarını tümüyle reddetmektedir. Yok saymaktadır. Bugünkü Avrupalıların atalarının Türkler olduğunu, dolayısıyla, Avrupalıların da Türk olduğunu ifade etmeye çalışmaktadır.

Şevket Aziz Bey Birinci Türk Tarih Kongresi'nde, verdiği, Türklerin Antropolojisi, isimli konferansta da şöyle söylemektedir:

“... Alp adamı brakisefal, ince burunlu, vasati veya vasatiden uzun boylu, buğday renkli yahut kumral, dağlı adam dediğimiz tipdir. Önünüze koyduğum bu dört kuru kafadan bir tanesi Türk

96. a.g.e., s. 49-50

antropoloji enstitüsüne, geçen sene, Viyana Tabii İlimler Müzesi'nden hediye olarak gönderilen altı kafadan bir tanesidir. Diğer kafalar da geçen seneden beri, Maarif ve Dahiliye Vekâletleri tarafından Anadolu mezarlıklarında bulunmuştur. Birisi Aksaray öteki Alaşehir taraflarına aittir. Üçüncüsü ise, Etnografya müzesi tarafından gönderilmiştir. Bu kafa Ankara yol inşaatı sırasında bulunmuştur... İşte şimdi laboratuvarımda mevcut ikibine yakın ve tasnif edilmiş kafalardan tesadüfen seçtiğim bu dört kafayı görüyorsunuz. Bunlar, Alp'lı dediğimiz beşer zümresinin el ile tuttuğumuz birer numuneleridir. Ve ben değil, bu kafalar, kendileri, size nereye ve kime ait olduklarını söyleyeceklerdir." (Alkışlar)⁽⁹⁷⁾

"... 1929 senesinde ilk antropolojik tetkiklerime başladığım zaman 25 Türk kadını ile 25 Türk erkeğinin kafasını ölçtüm. Bu ölçütlerin vasatilerini Fransızların kafa ölçütleri ile mukayese etmek istedim. Fransa'da bugün şimal adamı, Akdeniz Adamı, Alp adamı yaşamaktadır."⁽⁹⁸⁾

Şevket Aziz Bey daha sonra bu iki grubun ölçülerini birbirleriyle karşılaştırmaktadır. Bu karşılaştırmadan sonra her iki grubun da aynı antropolojik özellikleri gösterdiğini belirterek şöyle demektedir:

"... Vasatinin üstünde bir boy, brakisefal bir kafa, ince uzun bir burun. Kulaklar vasati dediğimiz ebatta bulunuyor: Mongol yüzü yok. Bu tip Avrupaî denilen Alp adamı tipinin aynıdır. Hiç fark yoktur. Yalnız bize, Türk memleketlerinde çalışan, Türk araştırmacısına ve Türk incelemecisine şimdi bir soru sormak icab ediyor: Avrupaî tip dediğimiz bu tip nereden gelmiştir? Bunu Avrupa'ya mı bağlayacaksınız? Yoksa Avrupa'yı ona mı? Tereddütsüz cevabını derhal verelim ki, brakisefal Avrupa bize bağlıdır." (Alkışlar)⁽⁹⁹⁾

Antropoloji Müderrisi Dr. Şevket Aziz Bey, Avrupa'nın Türk olduğunu, bir kere daha, "tereddütsüz" ve "ilmi usullerle" gösterdikten sonra, iddialarını biraz daha delillendirmeye ve belgelendirmeye çalışmaktadır.

97. a.g.e., s. 276

98. Dr. Şevket Aziz Bey, Türklerin Antropolojisi, a.g.e., s. 276

99- 99. Şevket Aziz Bey, a.g.e., s. 277

“... Efendiler, müsaade ederseniz, size, şimdi hiçbir istifu zihniyeti takip etmeden, bir Türk ailesini göstereceğim. Minimini yavruları ile bir genç kadın ve bir genç erkeği tesadüfen buldum ve getirdim. Size göstereyim.

Ankara'nın biraz şimalinde Bağlum köyünden Abdullah'ı, kadını ve küçük yavrularını takdim ediyorum. İşte, ince ve uzun burunlu, brakisefal ve antropoloji kitaplarında bu karakterle tavsif edilen halis dağlı adam. Türk adamı. (Alkışlar) Abdullah koyu olmayan gözlere, buğdaydan daha açık renkli kumral bıyıklara ve beyaz bir tene sahiptir. Fakat, işte yavruları, saçları altın renkli olan bu yavru Türk ırkına mensuptur. (Alkışlar) İşte Alp adamı, Orta Asya'dan gelmiş olan adam. (Alkışlar) Bizim ecdadımıza bağlı olan adam.

Efendiler, asırlardan beri mütefekkirlerimizin, ilim namına garba, körü körüne bağlanmış olan araştırmacılarımızın ve münevverlerimizin ihmal ettiği, fakat ihmal etmesine rağmen istikbale sessiz fakat çok ümit veren adımlarla ilerleyen Türk ırkını ve Türk neslini idame ettiren Türk yavrusuna bakınız. Asırlık ihmale rağmen, hâlâ bereketli olarak ve bereket taşıyarak fişkırان uyanıklığı, kabiliyetleri katiyen mahvolmayan fakat ona karşı ihtimama, dikkate, alakaya, bugünkü münevverlerin mecbur olduğu, mecbur olduğumuz Anadolu Türk köylüsüne bakınız. (Alkışlar)

Şimdi, kahraman irade ve büyük adam sana hitap ediyorum:

Bu mütekamil uzviyet tipi asırlarca ihmal olunmuş bir halde bırakılmıştı. Sen bu uzviyet ve ırk tipini yaşamak iradesi ile yıkanacağı bir denize, manevi bir denize götürecek muazzam yolları hazırladın. Ve hazırlıyorsun. Bu uzviyetin asırlarca hapsedilmiş, şuur altında bırakılmış arzu ve ihtiyaçlarına belki hâlâ muazzam ehemmiyet ve genişliğini idrakten aciz olduğumuz kanallar açtın.

Kahraman, asil ve büyük irade, büyük adam,

Seni Türk ilmi, Türk mütefekkiri namına şuurla ve samimiyetle selamlıyorum.” (Sürekli alkışlar)⁽¹⁰⁰⁾

100. Şevket Aziz Bey, a.g.e., s. 277-278. Ayrıca Bk. Şevket Aziz Kansu, Türk

Burada çok ilginç gördüğümüz bir noktaya değinmekte yarar görüyoruz. O da şu: Konferansçı, Antropolog Dr. Şevket Aziz Bey, iddialarını kitap bilgilerinden başka başlıca üç unsur aracılığı ile delillendiriyor. Birinci unsur 4 adet kuru kafa. Bunlar birer birer masa üzerine konularak Birinci Türk Tarih Kongresi'nin bütün konferansçı, konuşmacı ve dinleyicilerine gösteriliyor. İkincisi, tesadüfen bulunup getirilmiş üç kişilik bir aile. Karı koca ve çocukları. Bunlar da masa üzerine birer birer çıkarılarak ilgili açıklamalar yapıyor. Üçüncüsü ise, “kahraman ve asil irade”, “büyük irade”, “büyük adam”ın söyledikleri. “Büyük irade”nin bizzat dinleyiciler arasında olması ve kongreyi izlemesi. Böylece “asırlarca ihmal edilmiş Türk köylüsü”, dört kuru kafa ile birlikte, böylesine yüksek bir “ilim heyeti”nin önüne çıkmakla “ihmal olunmuşluk” çemberini de kırıyordu.

1925'te kurulan Türk Antropoloji Kurumu tarafından 1925 yılı Ekim ayından itibaren yayınlanan “*Türk Antropoloji Mecmuası*”nda şu araştırmalar yayınlanmıştır:

1. Nureddin Bey *İstanbul'da Yaşayan Türk Irkının*
2. Necket Eumer Bey *Karşılaştırmalı Mukayesesi,*
3. Mauchet *Türk Antropoloji Mecmuası,*
4. Süreya Bey *Sayı 2, Mart 1926, Üniversite*
5. İsmail Hakkı Bey *Constantinople, s. 1-18 Sayı 3,*
Eylül 1926, s. 1-38 Sayı 4,
Mart 1927, s. 9-19

Antropoloji Enstitüsü Tarihçesi, Maarif Matbaası, İstanbul 1940, s. 1-34; Nebile İlbars, Ankara İlkokul Çocuklarının Bedeni Kabiliyetleri Üzerine Araştırmalar, Antropoloji ve Etnoloji Araştırmaları, DTCF Yıllık Çalışmaları 1940-1941, İstanbul 1941, s. 529-541; Şevket Aziz Kansu, Muine Atasayan, Anadolu'nun Irk Tarihi Üzerinde Antropolojik Yeni Bir Tetkik, Tebliğler Kitabı (18. Beynelmilel Antropoloji ve Prehistorik Arkeoloji Kongresi, İstanbul- Ankara, 18-25 Eylül 1939) Ankara 1939, s. 10-17. Ayrıca bk. Tebliğler Kitabında yer alan öteki ilgili tebliğler.

6. Nureddin Bey: *Türk Irkının Antropolojisi Üzeri-*
7. Neşet Ömer Bey *ne Notlar, TAM, s. 5-21, Sayı*
8. Süreya Bey *5, Ekim 1927*
9. M. Bouchet *Sayı 6, Mart 1928, s. 5-14*
10. Hamza Bey *Sayı 7, Mart 1929, s. 6-12*
- 11- Eugene Pittard: *Küçük Asya Türklerinin*
Antropolojik Mütalaası, Türk
Irkının Menşei, TAM, Sayı 8, Eylül
1929, s. 5-25 (Bu araştırmada,
Türklerin brakisefal, Rumların,
Ermenilerin, Kürtlerin dolikisefal
oldukları söylenmektedir.)
- 12- Dr. Şevket Aziz: *Alelumum Prognatisma ve*
Türk kafalarının Prognatisması,
TAM, Sayı 9, Mart 1930, s. 5-14
Dr. Şevket Aziz: Hitit'lerin
Kronolojik Tetkikatına Methal,
TAM, Sayı 10, Eylül 1930, s. 3-17

Bu araştırmada özetle şöyle deniyor: "Hititlerin hangi ırka mensup oldukları, kati olarak belli değildir. Yalnız Sami olmadıkları kanaati umumdur. Bu itibarla Hititlerin İndo-Öroopen beşer küntlesine mensup olmaları lazım geliyor. Hitit lisanının okunması hakkında yapılan tecrübeler bu lisan dahilinde pek muhtelif idiom (lehçe)'lerin mevcut olduğunu meydana çıkardı." (s. 4)

Görüldüğü gibi bu araştırmada "Hitit'lerin hangi ırka mensup oldukları kati olarak belli değildir" gibi bilimsel bir ifade kullanılmıştır. Sami olmadıkları, İndo-Öroopen olabilecekleri, belirtilmiştir. Bu incelemenin yapıldığı sırada, henüz Türk Tarih Tezi, Güneş-Dil Teorisi gibi görüşler tam anlamıyla, belirgin olarak ortaya atılmamışlardı. Daha sonra Dr. Şevket Aziz Bey bu tür ifadelerini

terkedecek, Hitit'lerin Türk olduklarını, Türk ırkından geldiklerini ispat etmeye çalışacaktır.

Dr. Şevket Aziz: *Türk Irkı ve Türk Dili, TAM, Sayı 13-14, Mart-Eylül 1932, s. 5-8* (Derginin bu sayısında Gazi Mustafa Kemal için, Ulu Türk İlim Başbuğu denilmektedir.)

Bu incelemede de özetle şöyle söylenmektedir:

“Türk ırkı ve Türk dili meselesinin Bio-Antropolojik ve Socio-Antropolojik görüşle, yani müsbet ve objektif bir usul ve çerçeve içinde tatbik, tesbit ve terkip etmek büyük ve samimi iradenin (Mustafa Kemal kastediliyor) samimi ruhlarda yarattığı sıcak ve bereketli bir ilim ideali haline girdi. Bugünkü nesil Türk kültürünün istikbale atılan bu kocaman manevi dalgasından ve yalnız maziye değil, istikbali de aydınlatacak kudrette olan fişkirmasından kaynaşmasından haklı olarak iftihar duymalıdır.

Biz bu satırlarda, Türk ırkı karşısında Türk dili meselesini bir antropolojist sıfatı ile, umumî olarak gözden geçirmek istiyoruz.

Türk mektebinin yani Türk Tarihi Tetkik Cemiyetinin ırk hakkındaki tezi şudur: Türk, ırk tasnifinde beyaz ırka girer. Daha etraflı söylüyoruz: Türk brakisefal (yuvarlak kafalı) Alp ırkına mensuptur.

Türkleri Moğollarla karşılaştırmak yanlıştır. Türkler Alp ırkının yüksek derecede hususiyet kazanmış bir dalıdır. Hint-Avrupa Alp ırkı tarafından Pamir'den Avrupa'ya getirilmiştir.

1851'de İngiliz Latham, Hint-Avrupa lisanını konuşan kavmin Asya'da değil, Avrupa'da yaşamış olduğunu söyledi. Almanlar bu görüşü beğendi. Bu fikre dayanarak Germanyayı Şimal ırkının yurdu ilan ettiler. Hint-Avrupa lisanları yerine Hindo-Germen tabirini koydular.

Bu suretle Gobineau'nun mahdut telakkisi, yani kumral dolikisefal şimal adamının beşer ırkının mütekamil tipini oluşturduğu kanaat ve telakkisi bir kere daha canlanmış oldu. Alp adamı, Türk dilini Avrupa'ya nakletti. Kendi içine dönmeğe ve bizzat kendisini, oluş halinde bulunan, bu nesle öğreten, büyük ve samimi irade çalışanlarla beraberdir.”

- Dr. Saim Ali:*
- Dil Birliğine Doğru,*
- I. Irk Temeli Üzerinde, TAM, Sayı 11,*
Mart 1931, s. 2-35
- II. Dil Birliği, Sayı 12, Eylül 1931,*
s. 1-62, 63-95
- III. Hint-Avrupa Dilleri Önünde Türkler,*
Sayı 13-14, Mart-Eylül 1932, s. 14-36
- IV. Hint-Avrupa Dillerindeki Son Ekler ve*
Bunun Türkçe ile İlişkisi, Sayı 15-16,
Mart 1934, s. 7-24
- V. Kelt Dili-Türkçe Problemi, Sayı 15-16,*
Mart 1934, s. 25-40
- VI. Kelt Dili Türkçe Problemi, Sayı 17-18,*
1935, s. 35-55
- Ali Saim Dilemre: Türk Fiil Tasrif Sistemi ve Hint Avrupa*
Fiilleri Tasrif Sistemi ile Aralarındaki
Birlikler, TAM, Sayı 19-22, Eylül 1939,
s. 336-343.

V. TÜRK TARİH TEZİ KONUSUNDA GELİŞTİRİLEN “BİLİMSEL” BİLGİLER TÜRK EDEBİYATINA NASIL YANSIDI?

Türk Tarih Tezi konusunda geliştirilen görüşler Türk edebiyatına büyük bir yoğunlukla yansımıştır. Bu konuda birkaç örnek vermeyi yararlı görüyoruz. Ergenekon isimli şiirinde Behçet Kemal (Çağlar) şunları söylüyor:

*Gönlümün yaylasında meyledursun kuzum
Diyelim: “Her zamanki efendin Türk’ü tanı!”*

*Türk örnektir Tanrı'nın her pürüzsüz huyuna
Dünya yaratılmıştır, Türk'ün güzel suyuna.*

*Türk kalbinden geçti İlk Tanrı'ların kanları
Öbür ırklar sürüyken, Türklerdi çobanları*

*Dünyayı tarla gibi sürdü uçtan uca Türk
İmrenerek taptığı Tanrılardan yüce Türk*

*Türklerden ün almışsa yeryüzünde kaç kişi
O kadardır Tanrı'nın toprakta belirişi*

*Türk gönlü Türk kafası tam 30.000 senedir
İnsanlara gösterdi, sevmek inanmak nedir?*

*Ne çok gecikecekti, insan olmakta insan,
Olmasa Türk, ilk seven, ilk inanan, ilk yazan*

*Bir tek adım atılmaz çarpışmalar boş emek
Türk'süz insanlık demek, gözsüz yolculuk demek*

*Göğsümüzün içinde gönlümüz bir kurt gibi
Bağrımız delik deşik parçalanmış yurt gibi*

*Hey Bozkurt, Börtücene, tanrısı müjdelerin,
Bir sesin gelsinde tek, gelsin içinden yerin.*

*Müjde Ozan... Müjde Türk öncümüz belirde bak
Milletin iradesi bir kılığa girdi bak.*

*Gün gelecek bir insan kılığına girecek,
Türk şimdi kıracak, eritecek, devirecek*

*Bir kovuktan süzüldü, yaylalar aşmakta kurt
Bir kovuktan bizlere görünecek bütün yurt!*

*İnsanlık mahvolurdu daha kurtulmasaydın
Koca Türk gözün aydın, yüce Türk gözün aydın.*

*Hey ufuklar açılın, açıl yalçın dağ açıl.
Hey Türk! Işık ol gene, kara toprağa saçıl*

*Dünya murada erdin, dünya yeşiller giyin
Geliyor gene eski sahibin, eski beyin.*

*Hey esirler, mazlumlar rahat bir nefes alın.
Nara Türk'ün narası, dağlar taşlar ses verin.*

*Bu Güneş doğdu artık gönlümüzün yasasına
Dünyayı çevirelim bir şölen sofrasına ⁽¹⁰¹⁾*

Kılkışlı Hüseyin Hüsnü tarafından yazılan, “*Türklüktür Bu*” isimli şiirde söylenenler ise şunlar:

*Türklüktür bu! Altayın bir boz kurdu
Bir işaret verir, çıkar bir ordu
Türklük için canevinden coşulur.
Birlik için dolu dizgin koşulur.*

101. Behçet Kemal (Çağlar) Ergenekon, Ülkü, Sayı 1, Şubat 1933, s. 11-13

*Bir Koyunlu Çin'e gider Han olur.
Çin seddini aşar, geçer şan olur,
Yeşil, Sarı ırmaklarda oturur,
Fağfur olur, bütün Çin'e buyurur.*

*Türk'ün oğlu ayak bassa Afgan'a
Eski beylik adı söker Sultana
Az yürürse beş su boyu bir Sultan
Ganj yolunu açık tutar Hindistan*

*Bir Türk Beyi at koştursa bir yanda
Soluklanır, yorgun atı İran'da
Biraz sertçe dizgin çekse şahlanır.
Eğilerek herkes onu şah tanır.*

*Bir Türk oğlu yola çıksa Aral'dan
Sürüleri yüzer geçer Ural'dan
Bir Elmalı elma atsa Faris'e
Bir Selt kalkar oku atar Paris'e*

*Bir küçük Türk dalsa Sümer koyuna
İnci takar Akatların boynuna
Alışınca biraz ılık huyuna
Hürmalıkta ceylan sarar koynuna
Türklüktür bu! Van Gölü'nden bir Artık
Bir Ahlat'a çıkar, kurar bir Hanlık
Bir eksiği inse Ahlat altına
Dicle suyu pek az gelir atına.*

*Türklüktür bu! Düşkün kalsa hilali
Çıkar, koşar bir Mustafa KEMAL'i*

*Düşmanları ezer, toplar Türkleri
Yükselttirir, yürüttürür ileri!*⁽¹⁰²⁾

Bu şiirlerin, Türk Ocağı Türk Tarihi Tetkik Heyeti üyesi mebus profesörlerin konuşma ve yazılarıyla, dolayısıyla, Ziya Gökalp'in şiirleriyle büyük bir benzerlik içinde oldukları şüphesizdir. Ziya Gökalp'in şiiriyle, Behçet Kemal'in şiirinin isminin bile aynı olması (Ergenekon) dikkat çekicidir.

Tiyatro eserlerinde de aynı konuların tekrarlandığını görüyoruz. Faruk Nafiz (Çamlıbel) 1932 yılında yazdığı "Akın ve Özyurt", 1933 yılında yazdığı "Kahraman" isimli manzum tiyatrolarında Orta Asya'dan göç konusunu işlemiştir.⁽¹⁰³⁾ Bunun gibi Yaşar Nabi (Nayır) "Mete" (1932), "İnkilap Çocukları" (1933); Ve Behçet Kemal Çağlar, "Çoban" (1934), Atilla (1935) manzum tiyatrolarında yine aynı konuyu dile getirmişlerdir.⁽¹⁰⁴⁾ "Aka Gündüz", "Mavi Yıldırım" (1932), "İkizler" (1932), "Beyaz Kahraman" (1933), "Yarım Osman" (1933); Reşat Nuri, "İstiklal" (1932); Nahit Sırrı, "Ateş" (1933); Kazım Nami, "Uyanış" (1932); Halit Fahri, "On Yılın Destanı" (1933); Ahmet Nuri, "Şeriye Mahkemesinde" (1932) adlı eserleri yine bu tür konuları işlemektedir. ^(*)

Bu kitaplar CHF Genel Sekreterliği tarafından Halkevlerine gönderilir ve temsil edilmeleri istenirdi. CHF'nin Fırka Teşkilatına gönderdiği Umumi seriler arasında, bu tür olanları bir hayli yekun tutmaktadır.⁽¹⁰⁵⁾

102. Hüseyin Hüsnü, Türklüktür Bu Ülkü, Sayı 7, Ağustos 1933, s. 28-29

103. İsmail Habib Sevük, a.g.e., s. 353-356

104. İsmail Habib Sevük, a.g.e., s. 418-419

105. Örneğin bk. CHF Kâtibi Umumiliğinin Fırka Teşkilatına Umumi Tebligatı, İkinci Kanun 1934'ten Haziran 1934 Sonuna Kadar, Cilt 4, Hakimiyeti Milliye Matbaası, 1934, s. 42

* Yeni Türk, Sayı 11-14, Birinci Teşrin 1933, s. 1082-1087

VI. TÜRK TARİH TEZİ'NE İTİRAZLAR

1930 yıllarında, Türk Tarih Tezi ortaya atıldığı zaman ciddi araştırma ve inceleme yapan kişi ve kurumlar bunu “gülümseme” ile karşıladılar. Bilim adına bu kadar gayri ciddi işlerin yapılmaması gerektiğini belirttiler. Bu itirazları şöylece özetlemek mümkündür:

1. Orta Asya'da iç denizin kuruması diye bir olay yoktur. Orta Asya'nın kuruması olayı, milattan sonraki yüzyıllarda meydana gelen bir olaydır. Tarihten önceki zamanlar için bu tür olaylar söz konusu edilemez.

2. Orta Asya denilen mıntıkanın tarihten önceki devirlerde meskun bir yer olduğu sabit değildir. Buralar bir kültür merkezi olamayacağı gibi, buradan etrafa göçler de söz konusu değildir.

3. Türkler, Moğollar ve Tunguzlarla ırkdaştır. Türk ırkının İndo-Öropen, Aryen kavimlerle hiçbir ilişkisi yoktur. Türk dili de İndo-Öropen bir dil olmayan Ural-Altay dillerdendir.

4. Türklerin Çin'e, Hint'e medeniyet götürmeleri mümkün değildir. Türklerin tarihteki kıdemi M.Ö. ikinci yüzyıldan başlamaktadır. Yani Hiyongnu'lara, Sien-pi'lere kadar çıkmaktadır. Halbuki, gerek Çin'de, gerek Hint'te M.Ö. 3.000'den itibaren kültür ve medeniyet vardır. Yazı vardır.

5. Sümerlerin, Etilerin, öteki Ön Asya kavimlerinin Türklükle hiçbir ilişkileri yoktur. Bunlardan bir kısmı Samî, bir kısmı Arî kavimlerdir. Bir kısmı tamamen yerli bir kavimdir. Bunların konuştukları dilin de Türklerin konuştukları dil ile hiçbir ilişkisi yoktur. Zaten Göktürk'lerden önce (M.S. altıncı ve yedinci yüzyıl) bozkırlarda ortaya çıkmış devletler, tarih sahnesinden, -konuştukları dillerden birkaç kelime bile, bırakmayarak- çekilip gitmişlerdir.

6. Türklerin Ön Asya'ya ve Anadolu'ya gelişleri M.S. onuncu ve onbirinci yüzyıllara rastlamaktadır. Bundan önce Ön Asya'da ve Anadolu'da Türk izi yoktur.

7. Bugünkü Avrupa'nın yerli ahalisi Avrupa kökenlidir. İran ve Pencap kökenlidir. Orta Asya kökenli Hunların, Türklerin ve Moğolların Avrupa'yı istilasını beşinci ve altıncı yüzyıllarda gerçekleştirmiştir.

8. Brakisefal ırkının vatanının Orta Asya sayılması ve ırki bir nişane olarak da kafanın kısısalığının esas olarak alınması keyfi bir şeydir. Zira Avrupa'nın Türk olmayan halkları, yerli halkları, Alsaslar, Bavyeralılar ve Bretonlar da brakisefaldir.

VII. İKİNCİ TÜRK TARİH KONGRESİ

Fakat bütün bu iddılar ve görüşler 20-25 Eylül 1937'de İstanbul'da toplanan ikinci Türk Tarih Kongresi'nde hiç dikkate alınmamıştır. Türk Tarih Tezi Birinci Türk Tarih Kongresi'nde olduğu gibi, yine şevkle ve hararetle savunulmuştur. Bu sefer kongreye yabancı uzmanlar da çağırılmıştır. Onlar da tebliğler sunmuşlardır. Bu kongrede:

“Türk Tarih Tezi yeni tetkik ve hafriyatlarla gittikçe kuvvetlenmiş, birçok yeni meselenin, dünya ilim aleminin tetkik ve münakaşasına arz edilmiştir.”⁽¹⁰⁶⁾

Kongrede Etilerin, Sümerlerin Türk olduğu, Mezopotamya, Anadolu, Mısır, Ege, Girit, Akdeniz medeniyetlerinin, Çin, Hint medeniyetlerinin Türkler tarafından yaratıldığı ve geliştirildiği üzerinde sık sık durulmuştur.⁽¹⁰⁷⁾ Bu kongrede, Birinci Türk Tarih Kongresi'nde ileri

106. İkinci Türk Tarih Kongresi, (İstanbul, 20-25 Eylül 1937) Kongre Çalışmaları ve Kongreye Sunulan Tebliğler, TTK, İstanbul 1943, s. XXXVII

107. Eugene Pittard, Kongreye İştirak eden Yabancılar adına kongreyi açış Nutku, s. 5-7; Afet, Türk Tarih Kurumunun Arkeolojik Faaliyeti, s. 8-9;

Hamit Zübeyr Koşay, Türk Tarih Kurumu Tarafından Alacahöyük'te yaptırılan Hafriyatta Elde Edilen Neticeler, s. 21-32;

Şevket Aziz Kansu, Ankara ve Civarının Prehistoryasında Yeni Buluşlar, s. 35-48;

Eugene Pittard, Neolitik Devirde Küçük Asya ile Avrupa Arasında Antropolojik Münasebetler, s. 65-84;

İbrahim Necmi Dilmen, Türk Tarih Teorisinde Güneş-Dil Teorisinin Yeri ve Değeri, s. 85-98;

Yusuf Ziya Özer, Son Arkeolojik Nazariyeler ve Subarlar, s. 115-125;

Abdülkadir İnan, Altay'da Pazırık Hafriyatında Çıkarılan, Atların Vaziyetini, Türklerin Defin Merasimi Bakımından İzah, s. 142-151;

Von Der Osten, Anadolu'da Milattan Önce Üçüncü Bin Yıl, s. 151-156;

Güterbock, Etilerde Tarih Yazıcılığı, s. 177-181;

Arif Lütfi Mansel, Ege Tarihinde Akalar Meselesi, s. 181-211;

Brandestin, Etrüsk Meselesinin Şimdiki Durumu, s. 211-219;

Hasan Reşit Tankut, Dil ve Irk Münasebetleri Hakkında, s. 221-223;

Kerim Erim, Sümer Riyaziyesinin Esas ve Mahiyetine Dair, s. 243-270;

İsmail Hakkı İzmirli, Şark Kaynaklarına Göre Müslümanlıktan Evvel Türk Kültürünün Arap Yarımadasındaki İzleri, s. 280-289;

Geza Feher, Turko-Bulgar, Macar ve Bunlara Akraba Olan, Milletlerin Kültürü, Türk

sürülmeyen bazı iddialara da yer verilmiştir. Örneğin, Prof. İsmail Hakkı İzmirli, İkinci Türk Tarih Kongresi'nde yaptığı iki konuşmasında bu yeni iddialar üzerinde durmuştur. Prof. İsmail Hakkı İzmirli:

-
- Kültürünün Avrupa'ya Tesiri, s. 290-320;
- Reşit Rahmeti Arat, Türklerde Tarih Zaptı, s. 329-337;
- Ernst Von Aster, Felsefe Tarihinde Türkler, s. 336-375;
- Marguerita Dellenbach, Türklerin Antropolojik Tarihlerine Dair Vesikalar, s. 376-383;
- Bossert, Tabii Sanatının Keşfi, s. 421-438;
- Şevket Aziz Kansu, Selçuk Türkleri Hakkında Antropolojik Bir Tetkik ve Neticeleri, s. 440-456;
- Henri V. Valois, Garbi Asya'nın Irklar Tarihi, s. 456-483;
- Henri A. Alföldi, Türklerde Çift Krallık, s. 507-519;
- Kont Zici, Macar Kavminin Menşesine Dair, s. 569-577;
- T.J. Arne, Türkmen Stepinin Kabile Tarihi, Nüfusu ve Bunun Anadolu İle Münasebetleri, s. 603-607;
- H.H. Sayman, Riyaziye Tarihinde Türk Okulu, s. 625-634;
- W. Keppers, Halk Bilgisi ve Cihanşümül Tarih Tetkiki Karşısında Öz Türklük ve Öz İndo-Germenlik, s. 645-665;
- H. Schell, Eski Vesaik İlmi, s. 666-673;
- Sabri Atayolu, Türk Kırmızısı, s. 697-705;
- Saffet Engin, Eti ve Grek Dini Sistemlerinin Mukayesesi, s. 774-794;
- C. Bosch, Tarihte Anadolu, s. 801-811;
- Nevzat Ayas Türkler ve Tabiat Kanunu, s. 817-863;
- Fatin Gökmen, Eski Türklerde Heyet ve Takvim, s. 833-841;
- Sadi Irmak, Türk Irkının Biyolojisine Dair Araştırmalar, Kan Grupları ve Parmak İzleri, s. 841-845;
- Nurettin Onur, Kan Grupları Bakımından Türk Irkının Menşei Hakkında Bir Etüt, s. 845-851;
- Ş. Akkaya, Sümer Dilinin Babil Diline Tesiri, s. 851-858;
- Remzi Oğuz Arık, Proto-Etilere Dair, s. 863-874;
- Pralty, Türklerde Hıristiyanlık, s. 887-895;
- A. Von Gabain, Hun-Türk Münasebetleri, s. 895-911;
- T.H. Baltacıoğlu, Edremit Civarında Türk Aşiretleri, s. 923-938;
- Kamil Kepecioğlu, Türklerde Spor, s. 939-948;
- İsmail Hakkı İzmirli, Peygamber ve Türkler, s. 1013-1044;
- W. Brandestein, Limni'de bulunan kitabe- Etrükslerin Anadolu'dan Neşet Ettiklerine Dair Dil Bakımından En Ehemmiyetli Delil, s. 1051-1062;
- Sadri Maksudi Arsal, Beşeriyet Tarihinde Devlet ve Hukuk Mefhumu ve Müesseselerinin İnkişafında Türk Irkının Rolü, s. 1062-1093;

“... İslamın doğduğu Arap yarımadasında Müslümanlıktan evvel Türk kültürünün izleri hakkında hiçbir şey yazılmamış, ilim dünyasını pek ziyade alakadar eden bu konu bugüne kadar perde arkasında kalmıştır”⁽¹⁰⁸⁾ dedikten sonra, perdeyi şöyle aralamaktadır:

“... Evs ve Hazrec kabileleri, Mezopotamya'dan, Sümer ilinden kalkıp, Sümer medeniyetinin yayıldığı Yemen'e gelmişler; oradan Medine'ye göçmüşlerdi. Kendilerinde Türk kültürü görülmekle Türk olabilecekleri anlaşılıyor. Evs, Us'tan, Hazrec, Hazer'den, Arapçalanmış, olabilir. Nitekim, Arapçada Evs, kurt, hazrec, aslan manasına gelir. Evet, Uz, Oğuz'dan, gelmiş ise de, bunun iştihaklarını (türevlerini) bilmeyen veya düşünmeyen, Araplar, Kurt ananesini hatırlayarak Kurt manasını vermiş olurlar.”

“... Peygamberin bir haremi Türk'tür.

Tarihülhamis'in beyanına göre, Mısır Kralı Mukavvis'in Peygambere gönderdiği Marye bir Türk kızıdır. Marye ile beraber gelenlerden, adı malum olan kızkardeşi, Şirin, erkek kardeşi Mağburda Türk olmakla, Peygamberin bir haremi, bir baldızı, bir kayınbiraderi hep Türk'tür. Marye ile Şirin'in Kıbit kavmi arasında yüksek bir mevkide bulduklarını Mukavvis mektubunda bildiriyor. Bu Türk güzeli Marye'den İbrahim doğmuş, Peygamber buna pek çok sevinmişti. Peygamberliği zamanında, doğan yegane erkek çocuğu budur. Bu Türk yavrusu 18 ile 22 ay arasında yaşadıkdan sonra ölmüştür. Peygamber bundan çok acı duymuştu.”

“Peygamber bir Türk kubbesinde ibadet etmiştir. Peygamber bir ramazan ortalarında Türk kubbesinde (çadırında) ibadet etmiştir ki, tam on gün on gece tanrısına ibadette bulunmuştur. Bu Türk kubbesi hakkında tafsilat bulamadım.”⁽¹⁰⁹⁾

Prof. İsmail Hakkı İzmirli, daha sonra, “Peyamberin Türk'ü Zem Eden Bir Hadis'i Bile Yoktur”, “Kur'an'da Türk Vasfı İle Mezkûrdur”, “Kur'an'da Türkçe Kelime Vardır”, “Peygamber

L. Deloporte, Eti (Hatti)nin Aşağı Mezopotamya ile Siyasi ve Kültürel Münasebetleri, s. 1093-1103

108. İsmail Hakkı İzmirli, Şark Kaynaklarına Göre Müslümanlıktan Evvel Türk Kültürünün Arap Yarımadasında İzleri, İkinci Türk Tarih Kongresi, s. 280

109. İsmail Hakkı İzmirli, a.g.e., s. 281

Türklere Tecavüzü Men Etmiştir”, “*Peygamber Türkçe Bir Mektup Yazmıştır*”⁽¹¹⁰⁾ diyerek iddialarını ispat etmeye çalışmaktadır. Bu arada *Berberiler*'i de Türk olarak gösterdikten sonra⁽¹¹¹⁾ *Selahattin Eyyubi*'yi de Türk hükümdarı olarak ileri sürmektedir.⁽¹¹²⁾ Türkler hakkındaki görüşlerini de şu şekilde dile getirmektedir:

“... Bir Türk başlı başına bir ümmettir. Kısacası, Farsluların, Irak-ı Acemin, Irak-ı Arabın, Haricilerin kuvvetleri bir şahısta toplansa, o şahıs bir Türk'e denk olamaz.”⁽¹¹³⁾

“... Yüksek bir kültür sahibi olan Türkler, dünyanın haberleri yok iken, birtakım ilmî ve felsefî nazariyeleri ilim alemine mal etmişlerdir. Bu hususta daha nice nice vesikalarımız vardır. Fakat mevzumuz bütün İslam kültüründe amil olan yüksek simalar olmadığından, burada durmayacağım. Artık, ‘İşte atalarımız, haydi bir mislini getirin bakalım’ diyerek sözümü bitiriyorum.”⁽¹¹⁴⁾

Görüldüğü gibi Prof. İzmirli, hiçbir delile dayanmadan, keyfi bir şekilde, Sümerleri Türk olarak görmektedir. Ondan sonra, Evs ve Hazrec kabilelerine, Mezopotamya'dan kalkıp Yemen'e gelmiş kabileler gözü ile bakmakta, Yemen'i de Sümer Türklerinin medeniyetinin yayıldığı alanlar olarak mütalaa etmektedir. Böylece Evs ve Hazrec kabilelerinin (Yemen Araplarının) Türklüğü, giderek Peygamberin Türklüğü üzerinde durmaktadır. Bütün bunlar tamamen keyfi, hiçbir objektif temele dayanmayan, zihinsel tasarruflardır. Sübjektif kanaatların ifadesidir. Konuşmasının sonunda, Avrupa'dan davetli tarihçilere ve arkeologlara karşı meydan okurcasına söylediği, “*Artık işte atalarımız, haydi, bir mislini getirin bakalım*” diye konuşmasını tamamlaması bu tutumun doğal bir sonucudur.

Prof. İsmail Hakkı İzmirli, İkinci Türk Tarih Kongresi'ne sunduğu, “*Peygamber ve Türkler*” isimli ikinci konferansında, yine aynı görüşleri savunmaktadır.⁽¹¹⁵⁾ Prof. İzmirli bu ikinci “*bilimsel*” konfe-

110. a.g.m., s. 282-289

111. a.g.m., s. 284

112. a.g.m., s. 285

113. a.g.m., s. 285

114. a.g.m., s. 289

115. İsmail Hakkı İzmirli, *Peygamber ve Türkler*, a.g.e., s. 1013-1044.

ransında, Peygamberden başka, İsrailoğulları olan Yahudi'lerin de Türk olduğunu, "Türk uruğu"ndan geldiğini ileri sürmektedir.

"... Asırlarca müslümanlara önder olan Türkler ile müslüman peygamberi arasında ne gibi münasebet vardır. Bu münasebet bizleri nereye kadar götürebilir? Şimdiye kadar araştırılmamış olan bu mevzu hakkında Türk Tarih Kurultayı için gizli kalan bazı noktaları kuvvetli vesikalar, ilginç me hazlar ile izah edeceğim"⁽¹¹⁶⁾ dedikten sonra söz konusu mevzuları da şöyle özetlemektedir:

"... 1. Peygamber kuvvetli bir ihtimal ile uruk (kabile, ırk) itibarıyla Türk olabilir.

2. Evs ve Hazrec kabileleri de Türk uruğundan, Türk ırkından gelmektedir.

3. Peygamberin eshabı arasında malum olan üç Türk vardır.

4. Peygamber ramazanda bir Türk çadırında ibadet etmiştir.

5. Peygamber Türkçe bir mektup yazmıştır.

6. Peygamber'in Türkler hakkında hadisi vardır.

7. Kur'an'da Türkçe kelime vardır.

8. Malum olan Türk Yüksek Alimi Mübarekoğlu eshabe derecesindedir.

9. İmam-ı Azam Ebu Hanife Türk'tür, ideolojisi Türk ideolojisine uygundur.

10. İmam-ı Azam kadınlara hakimlik vermiş, Kur'an'ı manadan ibaret görmüştür."⁽¹¹⁷⁾

Prof. İzmirli Peygamber'in Türk ırkından olduğunu şöyle ispat etmektedir:

"... Umumiyetle şark yazarlarının yazdıklarına göre, Peygamber, Adnan göbeğinden gelmekte, Arab-ı mütaribe (başka cinsten iken Araplaşmış)dir. Irk kabile itibarıyla Arap değildir. Peygamber'in büyük babası İbrahim Peygamber'dir. İbrahim, dedelerinden Abir'e

116. a.g.m., s. 1013

117- a.g.m., s. 1013

(Avar) nisbetle İbranî'dir. İbranilerden, Sâm'a nisbetle Samî'dir.

İbrahim'in Sâm'a kadar dayanan dedeleri hakkındaki sözler; hiçbir tetkikata dayalı değildir. İlkönce ne söylenmiş ise, o sözler aynıyla tekrarlanmıştır. Bu sözler ince elekten geçirilirse İbrahim'in Sâm evladından olmayıp, belki Târk'lerin babası saydıkları Yafes evladından olduğu daha ziyade anlaşılır.”

“... Ur şehri Türkçede hendekle çevrilmiş, kale demek olup, Sümer'in medeniyet merkezi olan büyük bir Türk şehridir. İbrahim de işte bu Türk şehrinde doğmuştur... Hülasa, Tarek ile Tarık ve Türk, Azer ile He-zer ve Haser, Übur ile Amur, Abir ile Avar adları gözönünde tutulunca, Türk şehrinde doğan Türk hakanına damat olan İbrahim, Türk ırkından olacaktır. Artık İsmailoğulları olan Adaniler ve bu arada Peygamber, İsrail oğulları olan Yahudiler ve bu arada Peygamberler de hep ırk itibariyle Türk olurlar.”⁽¹¹⁸⁾

Prof. İzmirli, Evs ve Hazrec kabilelerinin Türk ırkından olabileceğini ikinci konferansında da şu şekilde ifade etmektedir.

“... Medine'deki Evs ve Hazrec kabileleri, Yemen'deki Fahtan oğullarındandır... Evs ve Hazrec bir babanın oğulları olup, kardeş çocuklarıdır. Büyük babaları, Fahtan Mezopotamya'dan, Babil taraflarından yani Sümer ilinden kalkıp Yemen'e, Sümer medeniyetinin yayıldığı şehre gelmiştir. Dili Süryani iken Arapça olmuştur. Ve ilk Arapça söyleyen Fahtan oğlu Yarüb'dür. Fahtan'ın konuştuğu dil Âramilerden bir kol olan kavmin dili olmasına, kendisinin Sümer diyarından kalkıp Sümer medeniyetinin yayıldığı bir şehre hicret etmesine göre, Fahtan oğulları da yani 'Arab-ı Arike soy ve kök itibariyle kesinkes Arap, halıs Arap'lar da Türk ırkından olabileceklerdir.”⁽¹¹⁹⁾

Prof. İzmirli Türkçe mektup ile ilgili olarak da şöyle söylemektedir:

“... Kazan şehrinin büyük alimlerinden olan ve hicri 1306'da vefat eden Şehabettin Mercani 'Müstefadülahbar' isimli bir eser

118. a.g.m., s. 1013-1015

119. a.g.m., s. 1015

yazmıştır. Bu eserinde Mercani, İbn-ül Esir'in (1160-1233) saha-belere ait olarak kaleme aldığı 'Usuldügube fi Marifettissaha-be'sinde 'umeri ibn-Efsales-lemi' tercümesini Türkçeye şöyle çeviriyor. 'İbnül Esir, Usuldügube'de, Ümeir bin Efsel Ersemi' tercümesinde yazdığına göre Resulû Ekrem'e Ümeir, öz kabilesinden, bir cemaat ile geldi, Peygamber ona Türkçe bir mektup yazdı. Ravi, Ebu Ümeir'e o yazılan sözü zikretti. Fakat o mektubu rivayet edenler, Arapça lafızlar ile naklettiler. Onu değiştirdiler. Bu başkalaştırma ile hata ortaya çıktı. Bundan dolayı biz o mektubu zikretmekten vazgeçtik.'⁽¹²⁰⁾

Rivayet olarak sözü edilen bu mektup üzerine Prof. İzmirli'nin görüşü ise şudur:

"... Bu mektup Ümeir'e ve Beni Eslem'e yazılmış değildir. Belki Türk halkına yazılmıştır. Arap Şam ve Rum diyarlarında Türk malum değildir. Çin ve Hata da uzaktır. Belki Bulgar ve Hazer Türklerine yazılmıştır. Çünkü İslamın zuhurundan çok zaman evvel Araplar buralara gelmişlerdir... Usuldügube'nin beyanından anlaşıldığı üzere, Peygamber huzurunda Türkçe bilen ve Türkçe mektup yazan vardı. O vakitler Hicaz'a yakın yerlerde, Anadolu'da Etiler gibi Türkler bulunmakla, onlardan birine yazılmış olması dahi racih (mümkün) görünüyor.'⁽¹²¹⁾

Burada, Prof. İzmirli, İkinci Türk Tarih Kongresi'nde konuşan ve kongreyi izleyen heyetten bir de ricada bulunmaktadır. Kendisini dinleyenlere, "Şam'da veya daha yakın yerlerde, Etiler veya Sümerler varsa, o yolda tashih olunmasını pek rica ederim" demektedir.⁽¹²²⁾

İmam-ı Azam Ebu Hanife'nin Türklüğü ve ideolojisinin de Türk ideolojisine uygunluğu konusunda söylenen ise şudur:

"... İmam-ı Azam ırk itibarıyla Türk'tür. Sabit oğlu Numan'ın büyük babası Zota, Kabil şehrendir. Kabil, Camütarip'te tasrih olunduğuna göre, Türk ilinin en meşhur bir şehridir.

120. a.g.m., s. 1017

121. a.g.m., s. 1017

122. a.g.m., s. 1017

Mucemülbuldan'ın tasrihi veçhile Halaç Türklerinin sakin oldukları bir şehirdir. Mürücüzzeheb'in beyanı üzere Kabil, Büst, Bukhaç'ta Halaçlar, Dokuz Oğuzlar vardır.

Filvaki, Zota oğlunu Tirmiz gibi Maveräünnehir diyarından Anbar ve Nese gibi Horasan diyarından, Babil gibi Sümer ilinden gösterenler de vardır. Buraları hep Türk ilidir.”

“... Kuran'a manadan ibaret dememek de, tamamen Türk ideolojisine uygundur. Görülüyor ki, Türkiye Cumhuriyetince, kadınlara hakimlik vermek ve ezanı ve kameti, selatüsselamı Türkçe okumak, hutbeyi Türkçe irad etmek, Ebu Hanife'nin mezhebine uygundur. Daha, hâlâ bu Ebu Hanife'nin Türklüğünden şüphe edilebilir mi?”⁽¹²³⁾

Bütün bu iddialar, epey bir kısmı da Avrupa'dan gelen “bilim heyeti” önünde çok ciddi tavırlarla ifade edilmiştir. Prof. İzmirli, Peygamber'in İsmailoğullarının, İsrailoğullarının, İmam-ı Azam Ebu Hanife'nin Türk olduğunu ispat etme gayretine girmesi ötesinde, tarih zamanları hakkında, çeşitli kültür ve medeniyetlerin etki alanları hakkında çok ciddi yanlışlara düşmekten de kendini kurtaramıyor. Örneğin, M.Ö. 4.000 yıllarında Mezopotamya'da yaşayan Sümer'lerin ve M.Ö. 2.000 yıllarında Anadolu'da yaşayan Etilerin, M.S. 600 yıllarında hâlâ yaşamlarını, varlıklarını sürdürdüklerini sanıyor. Bu bakımdan Peygamber tarafından Türkçe olarak yazıldığı rivayet edilen mektubun, “Sümer veya Eti Türklerine” yazılmış olabileceğini iddia ediyor. Bunun gibi Sümer kültür ve medeniyetinin Yemen'e kadar ulaştığı da belirtiliyor. Bu da mümkün değildir.

O halde, burada, Sümerlerin, Etilerin; Peygamber'in İsrailoğullarının, İsmailoğullarının, keyfi bir şekilde Türk olarak gösterilmesi ve ispat edilmeye çalışılması yanında affi mümkün olmayan büyük yanlışlar da vardır. Bütün bunlar bilim yönteminden uzaklaşarak ne pahasına olursa olsun, resmi devlet ideolojisini doğrulamaya ve bu ideolojiyi yüceltmeye çalışmanın kaçınılmaz sonuçlarından başka bir şey değildir.

123. a.g.m., s. 1020-1026

Burada, iki-üç, kademeli, yanlışlığı belli olan önermeler uygulanmış da dikkatten uzak tutulmamalıdır. Örneğin, önce, Sümerlerin, Türk olduğu kabul edilip, Sümer Türklerinden söz edilmektedir. Halbuki, Sümerlerin Türk olduğu önermesi yanlış bir önermedir. İkinci olarak Sümer memleketinden Yemen'e bir kabilenin gittiğinden söz edilmektedir. Kabile Sümer memleketinden gittiği ve Yemen'de Sümer medeniyetinin etki alanı içinde kabul edildiğinden bu kabilenin de Türk ırkına mensup olabileceği söylenmektedir. Halbuki, Yemen'in Sümer medeniyetinin etki alanı içinde olduğu önermesi de doğru değildir. Üçüncü olarak Yemen'deki kabilenin bir kolunun, Medine ile bağlantısı kurularak, oradaki kabilenin Türklüğü ispat edilmeye çalışılmaktadır.

Görüldüğü gibi doğru olmadığı kesinlikle bilinen bir önerme üzerine yeni bir önerme daha bina edilmektedir. İkinci önermenin dayandığı temel yanında, bizzat ifade etmeye çalıştığı önerme de doğru değildir. Fakat, "bilimci" profesör katlı katlı yanlışlar yaparak, bu yanlışları doğru kabul ederek, üçüncü, dördüncü dereceden yanlış bilgiler üretmektedir.

İkinci Türk Tarih Kongresi'nde Prof. Eugene Pittard tarafından, Persler'in de Türk olduğu iddia edilmiştir. Şöyle:

"... Binaenaleyh, Anadolu'nun bugünkü brakisefal insanların, Asya'nın bu kıtasının yerlileri, yani cetlerinin işgal etmiş oldukları aynı geniş sahada oturmakta olan insanlar farz ve tasavvur edebiliriz. Bugün bu kavimler başka başka isim taşımaktadırlar. Türkistan'da adları Türkmendir. İranda Pers'tir. Anadolu'da Türk'tür. Ancak bunların ırk itibarıyla aynı menşeden çıktıkları, hepsinin aynı esasa mensup olduğu, pek güzel tasavvur olunabilir... Etilerin cetleri olan Anadolu'nun bu eski brakisefalleri, illetten neticeye varmak yolu ile Türklerin de cetleri telakki olunabilirler."⁽¹²⁴⁾

Birinci Türk Tarih Kongresi'ne nazaran, İkinci Türk Tarih

124. Eugene Pittard, Neolitik Devirde Küçük Asya ile Avrupa Arasında Antropolojik Münasebetler, a.g.e., s. 72-73

Kongresi'nin bir özelliği de “Türklerin Kan Grupları” konusunda da araştırmalara girilmiş olmasıdır. Bilindiği gibi, Birinci Türk Tarih Kongresi'nde Türklerin daha çok fizik antropoloji ile ilgili yapıları üzerinde durulmuştur: Kafa biçimleri, göz renkleri, saçlar, burun, kemikleri vs. Bu kongrede ise, kan grupları konusunda, iki bildiri sunulmuş ve tartışılmıştır. Bu arada parmak izleri üzerinde de durulmuştur.⁽¹²⁵⁾

İkinci Türk Tarih Kongresi'nin, Birinci Türk Tarih Kongresi'ne benzeyen en önemli tarafı ise, Mustafa Kemal'e düzülen övgülerdir. Konferansların ve tartışmaların sonunda Mustafa Kemal'in büyük dehası, büyük iradesi, Mustafa Kemal'e duyulan hayranlık, en büyük doğrunun O'nun söyledikleri, emirleri olduğu konuları üzerinde sık sık durulmuştur. Bu tür övgü ve hayranlık belirtmelerini, hemen hemen bütün konuşmalarda ve yazılarda bulmak mümkündür.⁽¹²⁶⁾ Bu konuşmaların ortak özelliği, Mustafa Kemal'in söylediklerinin, yazdıklarının, hiçbir eleştiriye tabi tutulmadan, aynen kabul edilmiş olmasıdır. Bu yazı ve sözlerin, doğruluğundan kati surette şüphe edilmeyen, edilemeyen, eleştirisi mümkün olmayan görüş ve fikirler olarak kabul edilmesidir. Bu tutum ise, gerek ifade eden, gerekse,

125. Sadi İrmak, Türk Irkının Biyolojisine Dair Araştırmalar, Kan Grupları ve Parmak İzleri, a.g.e., s. 841-845; Nurettin Onur, Kan Grupları Bakımından Türk ırkının Menşei Hakkında Bir Etüt, a.g.e., s. 845-851

126. İkinci Türk Tarih Kongresi, s. XXXII vd. Ayrıca bk. Kongreyi Açış Konuşmaları, s. XLIII-LIII; Türk Tarih Kurumu Başkanı Hasan Cemil Çambel'in, Milli Eğitim Bakanı Saffet Arıkan'ın, Türk Dil Kurumu Başkanı İbrahim Necmi Dilmen'in, Dil-Tarih Coğrafya Fakültesi ve İstanbul Edebiyat Fakültesi Dekanlarının ve yabancı profesörler adına, Eugene Pittard'ın Açış konuşmaları, s. 1-8

Muzaffer Göker, Türk Tarih Kurumunun İlmî ve İdari Faaliyeti, s. 20; İbrahim Necmi Dilmen, Türk Tarih Tezinde Güneş-Dil Teorisinin Yeri ve Değeri, s. 98; Yusuf Ziya Özer, Son Arkeolojik Nazariyeler ve Subarlar, s. 125; Abdülkadir İnan, Altay'da Pazarlık Hafriyatında Çıkarılan Atların Vaziyetini, Türklerin Defin Merasimi Bakımından İzah, s. 151; Kerim Erim, Sümer Riyaziyesinin Esas ve Mahiyetine Dair, s. 270; O. Menghin, Milattan 3.000 Yıl Evvel Anadolu'nun Cenubu Şarki Avrupası Üzerinde Tesiri, s. 350; Fuad Köprülü, Orta Zaman Türk Hukuki Müesseseleri, s. 418; Afet İnan Türk-Osmanlı Tarihinin Karakteristik Noktalarına Bir Bakış, s. 756, s. 764-765; Saffet Engin, Eti ve Grek Dini Sistemlerinin Mukayesesi, s. 774-776, s. 793; Hamit Sadi Selen, 16. Asırda Yapılmış Anadolu Atlası, Nasuh Silahi'nin Menazil'i, s. 817; Fatih Gökmen, Eski

ifadeyi aynen kabul eden kişiler bakımından koyu bir taassubu ve dogmatizmi anlatmaktadır.

Bu konuşmalarda ilginç bulduğumuz bazı benzetmeleri belirtmekte yarar vardır. Örneğin Prof. Garstang, Eti hükümdarlarından Murşil'in azametli seferlerinden, zaferlerinden söz ederek:

"... Murşil'in seferleri, bize bu hususta daha çok şeyler öğretmektedir. Bunlar asrımızda yalnızca Türklerin Şefinde, daha yüksek olarak görülen, askeri bir dehayı gösterir"¹²⁷ demektedir. Böylece bu "askeri dehalar" arasındaki benzerlikten hareket ederek, Etilerin Türk oldukları bir kere daha ispat edilmektedir. Bunun gibi Mustafa Kemal tarafından ifade edilen "Bir Türk Dünyaya Bedeldir" sözü, bir slogan, "bilimci profesör" tarafından aynen kabul edilerek doğrulanmaya çalışılmıştır. "Bilimci profesör":

"... Bir Türk başlı başına bir ümmettir. Kısacası, Farslıların, Irak'ı Acemin, Irak-ı Arabın, Haricilerin kuvvetleri, bir şahısta toplansa, o insan bir Türk'e denk olamaz" derken, amacı bu sloganı bir kere daha doğrulamaya çalışmaktır. Yine bunun gibi kongreye katılan Avrupa heyetine karşı:

"... İşte atalarımız, haydi, bir mislini getirin bakalım" demesi, bu sloganın ispat edilmeye çalışılmasından başka bir şey değildir. Halbuki bilim alanı ve sloganlar alanı çok farklı alanlardır. Sloganlar, ideoloji alanlarının ürünleridirler.

Bütün bunlara rağmen, resmi devlet ideolojisinin teşekkülü bakımından önemli olan bir noktaya değinmekte yarar vardır. Bu, Sümerlerin, Etilerin ve benzer kavimlerin, yani tarihte Mezopotamya ve Anadolu'da yaşamış bütün kavimlerin Türk olarak kabul edilmeleridir. Bu kavimlerin Türklüğünün ispat edildiğinin, herkes tarafından bilinmesinin, anlaşılmasının istenmesidir. Bunun tek doğru

Türklerde Heyet ve Takvim, s. 833, s. 841; Psaltty, Türkelî'de Hıristiyanlık, s. 887, s. 895; Kamil Kepecioğlu, Türklerde Spor, s. 947-948; Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, Türk Kadınının Hukuki Vaziyeti (Tarihte ve Yeni Türk Hukukunda), s. 995; Cemil Bırsel, Lozan Antlaşması, s. 996-997; Sadri Maksudi Arsal, Beşeriyet Tarihinde Devlet ve Hukuk Mefhumu ve Müesseselerinin İnkişafında Türk İrkanın Rolü, s. 1075-1081

127. J. Garstang, a.g.e., Muharip Eti Hükümdarlarının Stratejisi, s. 50-51

olduğunun, bu görüşün dışında bir görüş geliştirmenin mümkün olmadığını bilmesinin istenmesidir. Böyle olunca Sümerlerin, Etilerin veya benzer kavimlerin kültür ve medeniyet adına meydana getirdikleri, geliştirdikleri bütün şeyler Türklüğe mal edilmekte ve Türklüğün yüceltilmesinde bir araç olarak kullanılmaktadır.

İşte bu nokta üzerinde önemle durmak gerekir. Çünkü resmi devlet ideolojisi, günümüzde, “Kürt diye bir halk yoktur, herkes *Türktür*” derken yine aynı görüşten hareket etmektedir. Kürtlerin bütün dil, kültür, folklor ve tarih zenginlikleri Türklere mal edilmekte, Türklüğün yüceltilmesinde bir araç olarak kullanılmaktadır. Örneğin Kürt komutanı olarak bilinen Selahattin Eyyubi, Türk olarak gösterilmekte, Selahattin Eyyubi'nin Haçlı Seferlerinde gösterdiği başarılar Türklüğe mal edilmektedir. Bunun gibi Kürt folklor ürünleri Türkiye içinde veya Türkiye dışında, Türk folkloru olarak sunulmaktadır. Kürt olgusunu kabul etmemenin, Kürtleri Türk saymanın doğal sonucu budur. M.Ö. 4.000 yıllarında Mezopotamya'da, M.Ö. 2.000 yıllarında Anadolu'da yaşamış kavimlerle, bugün Ortadoğu'da, yaşamını sürdüren Kürt ulusunun “Türk sayılması” elbette farklı farklı olaylardır. Fakat aynı resmi devlet ideolojisinin ürünü olduğu şüphesizdir. Veya aynı ideolojiyi doğrulamak için, zaman ve mekân boyutunda kullanılan iki tarihsel olgu oldukları şüphesizdir.

İkinci Türk Tarih Kongresi'ne yurt içinden 250'ye yakın yerleşme biriminden tebrik telgrafları gönderilmiştir. Çeşitli il, ilçe ve nahiyelerden, valiler, kaymakamlar, nahiyе müdürleri, CHF il, ilçe ve ocak başkanları, Halkevleri başkanları, belediye reisleri, umumi müfettişler, Kızılay kurumu başkanları, ticaret odası başkanları gönderdikleri telgraflarda başarı dileklerinde bulunmuşlardır. Van, Urfa, Silvan, Siirt, Pülümür, Patnos, Muş, Mardin, Maden, Lice, Hozat, Hınıs, Hakkâri, Eleşkirt, Elazığ, Diyarbakır, Bitlis, Bismil, Baskil, Bayazıt gibi yerlerden, valiler, kaymakamlar, Halkevi başkanları, belediye reisleri başarı dileklerinde bulunmuşlar ve kongrede geliştirilen fikirleri yaymak için her türlü olanağı kullanacaklarını belirtmişlerdir.⁽¹²⁸⁾

128. İkinci Türk Tarih Kongresi, s. XXIV-XXXI

VIII. "TÜRK TARİH TEZİ'NİN KATI ZAFERİ"

Sivas Milletvekili ve Türk Tarih Kurumu Üyesi Ord. Prof. Şemsettin Günaltay, Türk Tarih Tezi hakkında şöyle söylemektedir:

"... Yedi sene evvel Türk Tarih Tezi ortaya atıldığı zaman, tarihçi geçinen mahdut bilgili bazı zatlar, dudak bükmeğe, yabancı telakkilere göre yazılmış eserlerden toplanılan derme çatma bilgilere istinaden uluorta tenkitler yürütmeye başlamışlardır. Türk Tarih Tezi hakkında konferanslar vermek üzere, Ankara'dan İstanbul'a gittiğim vakit, bazı simalar müstesna olmak üzere böyle bir muhitle karşılaşmışım. Büyük Türk İnkılabının her hatvesinde mahiyetteki insanların acı tenkitlerini duymuş, fakat bir müddet sonra başarılan işin şaşaa⁽¹²⁹⁾ karşısında afallamış olduklarının daimi şahidi olmuş bulunduğumuzdan, tarih tezi hakkında bilgiye istinad etmeyen tenkitleri de sahiplerini utandırmakla neticeleneceğini biliyorduk. Bu sebepten esassız tenkitleri dinlerken hiç sinirlenmemiştik.

Esasen, eğer cehalet özür sayılırsa, bu gibi zavallıları mazur görmek, hakşinaslık icaplarındandı. Çünkü İmparatorluk devrinde, yabancuların üstünlüğü altında inleyen ve bütün hakları ayaklar altına alınan Türk'ün tarihine sadece, 600 senelik bir kıdem verilmiş, daha önceki tarih unutturulmaya çalışılmıştı. Şerefli görülen her şey imparatorluğun, Türk olmayan unsurlarına mal edilmişti... Böyle bir muhit içinde çok dar bir bilgiye malik insanların karşısında yepyeni bir ufuk açılınca, şaşımaları, bilir bilmez söylenmeleri, hatta saçmalamaları pek tabii değil midir? Şu halde bunlara kızmak değil, acımak, kamaşan gözlerini, yavaş yavaş bu yeni ufuktan taşan şualara alıştırma lazımdır. Birinci Türk Tarih Kongresi bu vazifeyi parlak bir suratte ifa etti."⁽¹³⁰⁾

129. Burada sözü edilen "şaşaa" 10.000 yıllık tarih anlayışıdır. Bütün kadim (eski) medeniyetlerin Orta Asya kökenli olduğu ve Türkler tarafından kurulduğunun araştırıldığı ve ispat edildiği şeklinde özetlenen anlayıştır.

130. Şemsettin Günaltay, Türk Tarih Tezi Hakkında, İntitakların Mahiyeti ve Tezin Kati Zaferi, Belleten, 1938, Sayı 7-8, s. 337-338

“... Kongrede emsalsiz Türk dehasının, asırların karanlıkları içinde bulup çıkardığı Türk Tarih Tezi, yine o dehanın saçtığı nurlu şualar yardımı ile esas ve metotlara dayanılarak izah edildi ve yorum yapıldı. Kötü bir anlayışa sapananlara, inatçılara, tenkit ve itirazlarını kongre önünde serbestçe yapabilmelerine imkân verildi.⁽¹³¹⁾ Denilmek istenilen sözler söylendi. Fakat ilmî bir kıymeti olmayan bütün bu tenkit ve itirazları çürütmek pek kolay oldu. Tenkitler Türk Tarih Tezi'nin ilmi kıymetini nazarlarda bir daha tebarüz ettirmekle nihayetlendi.”

“... Birinci Türk Tarih Kongresi, Tarih Tezi'nin, dahilde zaferi ile neticelenmişti. İkinci Türk Tarih Kongresi ise, tezin, cihan alimleri karşısında izahı ve cihan alimlerinin ilmî tenkitlerine arz edilmesi imkânını vermişti. İkinci kongre daha parlak bir şekilde sona erdi. Türk Tarih Tezi'ne taç giydirildi. Selahiyetler büyük alimler, yeni açılan bu tetkik sahasında yapılan araştırmaları takdirle karşıladılar... Türk Tarih Tezi artık, kati surette muzaffer olmuştu.”⁽¹³²⁾

Ord. Prof. Şemsettin Günaltay, ilim, ilmi bir kıymet, ilmi tenkit, metot gibi sözleri kullanmasına rağmen, yöntemi bilim yöntemi olmaktan, kullanıldığı kavramlar da bilimin kavramları olmaktan çok uzaktır. “Başarılan işin şaşaaası”, “afullama”, “cehaletin özür sayılması”, “kızmak”, “acımak”, “gözlerin kamaşması” gibi kişisel beğeni ve sübjektif kanaatlarını ifade eden kelimeler bunlardandır. Bunun yanında Avrupalı tarihçilere ve uzmanlara karşı takınılan tavır da ilginçtir. Eğer Avrupa'lı bir kişi Türk Tarih Tezi'ni yani resmi ideolojiyi doğruluyorsa, onun, ne kadar büyük bir ulema, bilgin, alim olduğundan söz edilmektedir. “Falanca büyük alim de... falanca büyük ulema bile bu görüşü kabul etmektedir” denilerek ileri sürülen fikirlere bir dayanak yapılmak istenmektedir. Eğer herhangi bir kişi, bu teze, yani Türk Tarih Tezi'ne karşı duruyor bunun bilimsel bir esasa dayanmadığını ileri sürüyorsa, ona, “cahil, zavallı” bir kişi denmek-

131. Bu konuda Avram Galanti Bey'in tebliğinden başka hiçbir tebliğ olmadığını, herkesin aynı görüşü tekrarladığını belirtmiştik. Avram Galanti Bey'in resmi ideolojiyi aksettirmeyen 7 sayfalık tebliğine hiçbir tutarlı cevap verilmediğini de belirtmiştik.

132. Şemsettin Günaltay, a.g.m., s. 338.

tedir. “Zaten cahil, zavallı, ilimsiz kişiler göz kamaştırıcı bu şaşaadan hiçbir şey anlayamaz” denilmektedir.

Ord. Prof. Şemsettin Günaltay, ilgili yazısına böyle bir giriş yaptıktan sonra, Türk Tarih Tezi'ne karşı yapılan tenkit ve itirazları sıralamakta Türk Tarih Tezi'nin tüm iddialarını bir bir ispatlamaya çalışmaktadır. Bu arada Orta Asya'nın kuruması olayını, Orta Asya'nın Türklerin anayurdu olduğunu, coşku ve destansı ifadelerle anlatmaktadır. Bunun yanında brakisefal ırkın anayurdunun Orta Asya olduğu, Türklerin beyaz ve brakisefal ırktan olduğu yine bu tür ifadelerle anlatılmaya çalışılmaktadır.⁽¹³³⁾ Ord. Prof. Günaltay'ın en fazla üzerinde durduğu konulardan biri de; *“Başta Sümerler ve Etiler olmak üzere, Ön Asya'nın bütün kavimleri Orta Asya'dan gelmişlerdir, bunlar Türktür. Ve Türk kültür ve medeniyetini, Orta Asya'dan Mezopotamya'ya ve Anadolu'ya yani Ön Asya'ya bunlar taşımışlardır”*, konularıdır.⁽¹³⁴⁾ Mısır ile Orta Asya'lı brakisefaller yani Türkler arasında da ilişkiler kurulmaktadır.⁽¹³⁵⁾

133. Şemsettin Günaltay, a.g.m., s. 339-358

134. Şemsettin Günaltay, a.g.b., s. 358-362

135. Şemsettin Günaltay, a.g.m., s. 362-365

IX. TÜRK ANTROPOMETRİ ANKETİ

1937 yılında, geniş ölçüde bir antropometri anketi düzenlenmiştir. Bu ankette Türklerin ırk özellikleri, fiziki antropolojik yapıları, en ince teferruatına kadar ölçülmeye çalışılmıştır.

“... 1937 yılında Türkiye’de büyük mikyasta bir antropoloji anketi ebedi şef Atatürk’ün emirleriyle yapılmıştır. 64.000 kadın ve erkek vatandaş üzerinde icra edilen bu anket, 1937 yılının Temmuz, Ağustos, Eylül ve Ekim aylarında devam etmiş ve on ekip tarafından on muntıkada yapılmıştır. Bu muntikalar ve ankete tabi tutulan nüfus miktarı aşağıya kaydedilmiştir.

1. Trakya Muntikası	6.000 anket
2. Bursa, Bilecik Muntikası	6.000 anket
3. Çanakkale, Balıkesir,
Manisa Muntikası	6.000 anket
4. Ege Muntikası	6.000 anket
5. Eskişehir, Afyon, Burdur,
Kütahya, Isparta, Antalya Muntikası	6.000 anket
6. Orta Anadolu Muntikası	8.000 anket
7. Garbî Karadeniz Muntikası	6.000 anket
8. Cenup Muntikası	6.000 anket
9. I. Şark Muntikası	7.000 anket
10. II. Şark Muntikası	7.000 anket

Bu anket için kullanılan memurları, askeri ve sivil doktorlar, sıhhiye memurları ve kısmen de beden terbiyesi öğretmenleri teşkil etmektedir.”⁽¹³⁶⁾

Prof. Dr. Afet İnan ise, Türk Irkının Vatanı Anadolu adı altında yayınladığı kitapta, Türk Antropoloji Anketi ile ilgili olarak şöyle demektedir:

“... Bu kitabın Türkçe olarak basımını hazırlarken güttüğüm gaye şudur:

136. Şevket Aziz Kansu, Türk Antropoloji Enstitüsü Tarihçesi, Maarif Matbaası, 1940, s. 20-21

Türk okurlarına yurdumuzun kısa tarihi ve ırkı hakkında toplayabildiklerimi sunmak. Bu büyük anketi tasavvur ettiğim vakit, kendi gücümün yetmeyeceğini, 200 kadın üzerinde aldığım ölçülerdeki tecrübemle anlamıştım. Onun içindir ki bu işi bir hükümet kadrosu ile başarmayı tasarladım ve Atatürk'ün emirleriyle fiiliyata geçilmiş oldu."⁽¹³⁷⁾

Prof. Afet İnan, Atatürk'ün prehistorya ve antropoloji araştırmalarına gösterdiği ilgiyi ise, Prof. Pittard'dan naklen şöyle ifade etmektedir:

"... Atatürk'ün Türk milletinin menşeyini kabil olduğu kadar iyi tanımak hususundaki şiddetli arzusu, milletin şefini, etnik ve ırkî meselelerle alakadar olmaya süratle teşvik etti. Dünyanın bir tarafından, Atatürk kadar, ateşin, onun kadar dinamik bir ilmî alaka besleyen bir devlet reisi, daha var olup olmadığını ekseriya düşünürüm."⁽¹³⁸⁾

Prof. İnan, bu kitabında, Anadolu'da gelmiş geçmiş bütün kavimlerin, bütün ırkların, Türk olduğunu ispatlamaya çalışmaktadır. Anadolu'nun çeşitli yerlerinde yapılan antropolojik kazılar ve bu kazılar sonunda elde edilen buluntularla Türk Antropometri Anketi'nin sağladığı bilgileri birbirleriyle karşılaştırarak bu ispatı gerçekleştirme gayreti içine girmektedir.

"... Türkiye, tarihte çok eski bir kідeme maliktir. Topraklarının üstünde dikili duran abideleri, yer altında saklı kalmış olan eserleri, bu tarihe şahitlik ediyorlar.

Anadolu'da tarihin seyri içinde türlü isimler altında devletler kurulmuş ve siyasi hakimiyetler olmuştur. Bu isim ne olursa olsun halk çoğunluğu değişmemiştir.

Tarih devirleri içinde en hareketli olaylar bu topraklar üzerinde geçmiştir. Kavimlerin göç dalgaları gidip gelişine sahne olmuş, büyük istilalara yol vermiştir. Fakat bütün bunlara rağmen, bu Türk toprakları, bu anketle ırk tipini tesbit ettiğimiz halk, yine aynı ırk karakterini taşıyan eski atalarıyla yakın ilgilerini muhafaza edebilmişlerdir."⁽¹³⁹⁾

Ord. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu gibi, Prof. Dr. Afet İnan da, Türk

137. Afet İnan, Türkiye Halkının Antropolojik Karakterleri ve Türkiye Tarihi, Türk Irkının Vatanı Anadolu, (64.000 kişi Üzerinde Yapılan Anket), TTK, Ankara 1947, s. 1; Ayrıca bk. s. 67

138. Afet İnan, a.g.e., s. 9-10

Antropoloji Anketi için, Türkiye'nin on bölgeye bölündüğünü, anket uygulamasında sivil ve askeri doktorların kullanıldığını belirtmektedir. 1., 2., 3., 4., 7. bölgelere sivil doktorların, 5., 6., 8., 10. mntıklara ise askeri doktorların gönderildiği anlaşılmaktadır. Askeri doktorların gönderildikleri bölgelerin Kürt bölgeleri olduğu veya Kürtlerin mecburi iskân kanunları ile sürgüne gönderildikleri bölgeler olduğu dikkati hemen çekmektedir.⁽¹⁴⁰⁾

64.000 Türk kadın ve erkeği üzerinde yapılan antropometrik incelemeler hakkında Prof. Afet İnan şöyle söylemektedir:

"... Türkiye'de bu anket neticesinde toplanan mühim antropolojik malzeme, yalnız bir bakımdan değil, birçok noktalardan incelenmeye, açıklamaya yarayacaktır. Antropologlar uzun seneler bu malzeme üstünde işleyebilirler. Ben bu kitabımda, bu kadar zengin olan vesikalardan, ancak umumî sonuçları bildirmeyi yeter gördüm.

İrkî teşhiste en çok kullanılan morfolojik karakterlerle bazı tavsifi halleri tesbit etmek istedim. Bu suretle sıra ile şu bahisleri göreceğiz. Boy, iskelet, karine, kolaç, vücut ağırlığı, baş ölçüleri, kafa karinesi, alın genişliği, baş yüksekliği, uzunluk karinesi, yüzün bazı karakterleri, burun ölçüleri ve burun karinesi, göz ve burun biçimleri, kafanın arka profili, cilt, göz ve saç renkleri.

Şu noktayı da belirtmek isterim ki bütün bu incelemeler antropolojik olduğu kadar sosyolojik ve tarihi noktalardan da büyük önemi olan konulardır."⁽¹⁴¹⁾

Prof. Dr. Afet İnan, bu incelemesinde, "Anadolu Türklerinin boyu", "Türklerin boy ölçüleri", "Türk'ün ortalama boyu", "Türk erkeklerinin boyu", "Türk kadınlarının boyu", "Türklerde cins farkları", "Türklerin iskelet karinesi", "Türklerin vücut ağırlığı", "Türk erkeklerinin baş ölçüsü", "Anadolu Türklerinin kafa karinesi", "Bulgaristan Türkleri", "Avrupa Türkleri", "Rumeli Türkleri", "Kırgız Türkleri", "Türklerin alın genişliği", "Anadolu Türklerinde baş uzunluğu", "Türklerde burun uzunluğu" "Anadolu Türklerinde burun yüksekliği", "Anadolu Türklerinde burun genişliği", "Türklerin gözleri", "Türklerde göz çukurluğu",

139. Afet İnan, a.g.e., s. 24, s. 56, s. 57-60

140. Afet İnan, a.g.e., s. 75

141. Afet İnan, a.g.e., s. 78-79

“Anadolu Türklerinin göz renkleri”, “Türklerin cilt renkleri” gibi kavramları sık sık kullanmaktadır.⁽¹⁴²⁾

Bu büyük araştırmanın ortaya koyduğu sonuçlar ise, araştırmacı tarafından şu şekilde ifade edilmektedir:

“... Bu kitabımı burada bitirirken, birkaç esaslı noktayı belirtmek isterim.

Bugün umumî tarihler yazılır iken, ırk meselesini ilmî bakımdan tahlil etmek ve kavimleri ona göre sıralamak adet olmuştur. İşte bu anket ve tahlilleriyle bugün, Türkiye’de oturmakta olan halkın, maddî dillere dayanarak, ilmî metotlarla, antropoloji alanında yeni tespit edilmiştir. Bu suretle de milletlerarası antropometri listelerinde Türklerin hakiki yeri tayin olmuştur.

Türklerde ayrı ayrı kabile isimlerini zikrederken, başka adlar altında da olsa Türk ırkı birliğini tebaruz ettirmek istedik. Bilhassa Anadolu’da bu anketten önce yapılmış olan incelemelerde bazı kabile isimlerine göre (Mesela Laz, Kürt gibi) rakamlar verilmiştir. Biz bunları coğrafi bölgeleri gösterdiği için öylece koyduk. Bu karşılaştırmalarda görülmüştür ki, Türkiye’de bir ırk birliği mevcuttur.”⁽¹⁴³⁾

“Bu anketin diğer bir safhası da, Türk Tarih Kurumu’nun kuruluşundaki ilmî gayelerden birisinin tahakkuk etmiş olmasıdır.

142. Afet İnan, a.g.e., s. 80-180

143. Afet İnan, a.g.e., s. 181, Prof. Dr. Afet İnan’ın sözünü ettiği araştırma Prof. Pittard tarafından 1920 yıllarında yayınlanmış bir araştırmadır. Prof. İnan kitabının 150. sayfasında, Prof. Pittard’dan aldığı iki tabloyu aynen kullanmaktadır.

“Dünyanın diğer sakinleriyle mukayeseler yapmak hususunda elimizde bazı imkânlar mevcuttur. Bizi alakadar edenler, Türklere coğrafi bakımdan en yakın olanlardır. Ön Asya halkına ait olup Pittard’dan iktibaz ettiğimiz bazı rakamları aşağıya alıyoruz:

Sırlar	50 mm	92 Yahudiler	50 mm	81
Romenler	51 mm	38 Tatarlar	53 mm	02
Arnavutlar	51 mm	35 Gagavuzlar	53 mm	15
Bulgarlar	51mm	93 Lazlar	54 mm	34
Grekler	52 mm	30 Ermeniler	55 mm	17
Türkler	52 mm	48 Kürtler	55 mm	86

Bu tasnifte Asyalı oldukları aşikar birtakım halk ile herhalde Asya’dan gelip bugün Avrupalı telakkî edilen diğer birtakım kavimleri görüyoruz. (Romenler, Rumlar, Arnavutlar, Bulgarlar) Bu tablonun başka iki ferdini karşılaştırdığımız zaman,

Birinci Türk Tarih Kongresi'nde, bazı dillere dayanarak verilen hükümler, bu kitabımızdaki izahlar ve rakamlarla teyid edilmiş bulunuyor."⁽¹⁴⁴⁾

Bu büyük ve masraflı anketin amacı ve sonucu aynıdır. Birinci Türk Tarih Kongresi'nde ileri sürülen görüşleri ispatlamak. Araştırmanın amacı da budur, sonucu da budur. Yani Birinci Türk Tarih Kongresi'nde ileri sürülen bütün görüşlerin doğru olduğu ispat edilmiştir. Bilindiği gibi Birinci Türk Tarih Kongresi'nde, Türklerin anayurdunun Orta Asya olduğu, Orta Asya'da meydana gelen bir kuraklık ve deniz kuruması sonucunda, Türklerin dünyanın dört tarafına yayıldığı tezi üzerinde durulmuştur. Yine bu teze ilişkin olarak, bütün kadim medeniyetlerin ve kültürlerin Türkler tarafından yaratıldığı ve geliştirildiği, bu arada Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin kurucularının, dolayısıyla Sümerlerin ve Etilerin Türk oldukları iddia ve ispat edilmiştir.

Araştırmanın sırf Anadolu'ya inhisar etmesi elbette anlamlıdır. 64.000 kişi üzerinde yapılan antropometrik incelemeler, örneğin, Hakkâri'deki fizik özelliklerin, Manisa'da aynen var olduğunu, dolayısıyla herkesin Türk olduğunu göstermiştir.

Bu araştırma, maliyeti, alanı, hacmi büyük olduğu için, ciddi görünümlü bir araştırmadır.

Prof. Afet İnan Kürtlerin bir kabile olduğunu söylüyor. Türklerin bir kabilesi. Coğrafi bir bölgeyi gösterdiği için bu sözü kullandığını belirtiyor. Kürtler Anadolu'nun doğu taraflarında, Irak ve Suriye'nin kuzey, İran'ın batı taraflarında oturuyorlarsa, bu bölgesellik neyi ifade eder? Türklerin bir kabilesi olduğunu mu?

Avrupalıların burun yüksekliği, Asyalılardan daha az olduğu görülüyor.

Burun genişliğine gelince, bu genişlik, aynı kavimlerde artış kıymetine nazaran şöyle görülüyor:

Yahudiler 35 mm 15 Sırlar 36 mm 30 Arnavutlar 35 mm 30 Gagavuzlar 36 mm 35

Almanlar 35 mm 37 Türkler 36 mm 63 Romenler 35 mm 37 Bulgarlar 36 mm 67

Kürtler 35 mm 50 Lazlar 36 mm 87

Grekler 35 mm 90 Tatarlar 37 mm 44

Ermeniler 36 mm 21

(Afet İnan, a.g.e., s. 150, Ayrıca bk. s. 110, s. 155)

144. Afet İnan, a.g.e., s. 181

Görüldüğü gibi bu araştırma, önceden verilmiş sonuçları doğrulamak, onlara sözde bilimsel kılıflar aramak, ortaya atılmış iddiaları delillendirmek amacı ile yapılmıştır. Zaten her iki tarih ve antropoloji profesörünün iftiharla, övünçle belirttikleri gibi, araştırmaya Atatürk'ün emirleri ile başlamıştır. Demekki, “Büyük irade”, “Bulunmaz deha”, “En büyük Türk”, “Gerçeğin şanlı timsali” diye hitap ettikleri Mustafa Kemal, “Anadolu'da yaşayan herkesin Türk olduğunu ispat eden bir araştırma yapılsın” diye emir buyurmuş, bu buyruk üzerine, profesörler kolları sıvamış ve bu buyruğu “bilimsel metotlarla” ispat etmişler. Araştırma alanının, uygulanan anket sayısının, uygulayıcıların, araştırma maliyetinin büyüklüğü, yapılan işin, “Ne kadar ciddi”, “Ne kadar ilmi”, “Ne kadar şaşıklı”, “Ne kadar göz kamaştırıcı” olduğunu göstermek içindir. “Göz kamaştırmak”, “Şaşaa yaratmak” içindir.

“... Antropometri tatbikatı 19 Haziran 1937'den 31 Ekim 1937 tarihine kadar sürmüştür.

Toplanan 64.000 anket fişi, tasnif ve terkip için İstatistik Umum Müdürlüğü'ne devredilmiştir.

Bu işin ilerlemesi için o zaman Başvekil bulunan Celal Bayar, Atatürk'ün emri üzerine, İstatistik Umum Müdürlüğü'ne icap eden yardımı hükümetçe yapmıştır.”⁽¹⁴⁵⁾

64.000 kişi üzerinde yapılan antropometrik incelemeler üzerinde, Prof. Afet İnan'ın sözü edilen kitabından ve makalesinden başka bir yayın daha vardır. Bu yayın İstatistik Umum Müdürlüğü tarafından yapılmıştır.⁽¹⁴⁶⁾

Bu dönemde Anadolu'da yaşayan herkesin Türk olduğunu ispat eden başka araştırmalar da yapılmıştır.⁽¹⁴⁷⁾ Bu arada Anadolu'da yaşayan kişilerin kan ilişkileri araştırılarak herkesin Türk olduğu, bu yol ile de ispat edilmeye çalışılmıştır.⁽¹⁴⁸⁾

145. Afet İnan, Türkiye Halkının Antropolojik Karakterleri Üzerinde Büyük Anket ve Umumî Neticeleri, Belleten, TTK, Sayı 13, 1940, s. 39-51

146. Türkiye Antropometri Anketi, 1937, İstatistik Umum Müdürlüğü, Ankara 1940, Yay No. 151

147. Şevket Aziz Kansu, Türk Antropoloji Tarihçesi, a.g.e., Muine Atasayan, Anadolu'nun Irk Tarihi Üzerinde Antropolojik Yeni Bir Tetkik, Tebliğler Kitabı, Ankara 1939, s. 10-16; Sadi Irmak, Anadolu Yörüklerinin Antropolojisine Dair Tetkikler, Tebliğler Kitabı, s. 75-82; Kemal Güngör, Yörükler ve Antropometrik Tetkikler Üzerine İlk Bir Not, Tebliğler Kitabı, s. 83-89

148. Sadi Irmak, Türk Irkının Biyolojisine Dair Araştırmalar, Kan Grupları ve Parmak

X. 3. ve 4. TÜRK TARİH KONGRELERİ

Üçüncü Türk Tarih Kongresi 15-20 Kasım 1943 tarihleri arasında Ankara'da toplandı. Daha önceki kurultaylarda dile getirilen istekler, arzular, sübjektif kanaatlar, bu kurultayda da dile getirildi. Sivas Milletvekili ve Türk Tarih Kurumu Başkanı Ord. Prof. Şemseddin Günaltay, Kurultayı açış konuşmasında şunları söylüyor:

“... Türkler geriye doğru gidildikçe mazisi derinleşen, yayılan çok eski bir ırktır. Onun zaman ve mekânlara sığmayan heybetli tarihi de eski kavimlerin hemen hepsini kucaklamaktadır. Denilebilir ki Asya tarihi baştanbaşa kahramanlıklarla dolu, Türk tarihidir. Türk tarihi olmaksızın Avrupa ve Afrika tarihlerinin seyrini takip etmek imkânsızdır. Geçmişin karanlık devirlerinden beri asır asır, zaman olmuş ki, eski dünyanın dört bucağında ancak Türk akıncılarının nal sesleri çınlamış, Huvang-hu kıyılarında, Sind ve Ganj boylarında, Fırat ve Tuna sahillerinde, Kızılırmak ve Sakarya kenarlarında, Nil deltasında yalnız Türk'ün hakim sesi duyulmuş, bütün bu ülkelerde zaman zaman ve yer yer Türk kültürünün büyük abideleri kurulmuştur.

Fakat bizde, düne kadar tarihimizin bu önemi kavranmış değildi. Mazimiz ihmal ediliyor, tarihimizde altıyüz senelik bir yaş verilmek veya biraz daha ileri gidilerek Selçuklulara kadar çıkılmak yeter görülüyordu. Ana kökümüz şanlar ve zaferlerle dolu engin tarihimiz bilinmiyor ve benimsenmiyordu.

Halbuki, Türk tarihi önsüz geçmişten, sonsuz geleceğe doğru, bazan coşarak taşan, bazan dinerek inen fakat durmadan akan bir varlıktır. Osmanlı tarihi, Selçuk tarihi hep bir değil, bu varlık zincirinin halkaları, büyük Türk tarihinin, öğündüren başarılarla dolu, şanlı fakat muayyen safhalarıdır.

Irkıımızın büyüklüğünü aydınlatan tarihimiz, bir bütün olarak alınmadıkça, milli enerji kaynağımızın payansızlığı kavranılmış, gerçek benliğimiz bulunmuş olmaz. Nasıl ki düne kadar böyle olmuştu.

İzleri, İkinci Türk Tarih Kongresi, s. 841-845; Nurettin Onur, Kan Grupları Bakımından Türk Irkının Menşei Hakkında Bir Etüt, İkinci Türk Tarih Kongresi, s. 845-851

Şimşek dehasıyla görüş ufkumuzu örten kara bulutları parçalayan Büyük Ata, her noksanımız gibi bunu da sezdi. Türk Tarih Kurumu'nu yaratırken geniş bir program çizdi. Türk çocuklarına bu ufkun gerisinde gizlenen sonsuz ve engin tarihini, müstakil ve üstün bir millet olarak yaşamak için daima muhtaç olacağı heyecan ve enerji kaynağını belirtti.

İlmi metotlarla çalışmak suretiyle, fakat zekâları çemberleyen fikir kapitülasyonlarından sıyrılarak, dimağları uyuşturan yabancı projöjeleri (önyargıları) parçalayarak bu feyizli gür kaynağı meydana çıkarmayı Türk çocuklarına kutsal bir amaç olarak gösterdi.

Yolumuz işlenmemiş ve sarptı. Asırların yığıldığı projöjelerin tesirleri altında Türk'e hasmî düşman olan ve Türk tarihinin şan ve şerefle dolu sayfalarını karalamaktan zevk alan bir kısım müelliflerin saçtıkları çamurlar yolumuzu örtmekte, açtıkları çukurlar her adımda aşılmaz engeller halinde önümüzde belirmektedir.

Bunlar, Türk beşiğinden ve Türk ırkından başlamak üzere, kasten yaptıkları tahrişlerle, milli tarihimize büsbütün başka bir sima vermiş, Türk'e ait şerefleri, başarıları başkalarına mal etmiş, milattan iki üç bin sene kadar önce Hazar ötesinden gelerek yakın şarkta insanlığın ilk medeniyet meşalesini yakan, Türkler gibi kafaları brakisefal, dilleri iltisaki (eklemeli) kavimlerin gerçek milliyetlerini bir türlü itiraf etmek istememişlerdir.

Biz bugün bütün tahrişleri vesikalara dayayarak düzeltmek, gasp edilen hak ve şerefleri kurtarmak, Türklükleri unutulmuş ve inkâr edilmek istenilen kavimlerin gerçek hüviyetlerini ilmi temellere dayayarak meydana çıkarmak, asırların mirası olan projöjelerin yaptığı isnadları, iftiraları çürütmek, haksızlıkları düzeltmek gibi sayısız vazifeler karşısında bulunuyoruz. Milli Şefimiz, Atamızın gösterdiği aynı sevgi ve ilgi ile Kurumumuzu koruyor. Feyizli irşadlarıyla, yolumuzu aydınlatıyor, şevkimizi, cesaretimizi, hızlandırıyor."⁽¹⁴⁹⁾

149. Üçüncü Türk Tarih Kongresi, 15-20 Kasım 1943, TTK, Ankara 1943, s. 2-4. Burada Türk Tarih Kurumu Başkanı, Sivas Milletvekili Ord. Prof. Şemseddin Günaltay,

Kongrede, Kongre Başkanı ve Maarif Vekili Hasan Ali Yücel tarafından yapılan konuşma ise şöyledir:

“... Biz Atatürk'ün ölümünden sonra milli ülkümüzün insanlaşmış bir sembolü olarak şefimiz İnönü'nün etrafında bu duygu ile toplandık. Milli birliği yalnız bugünün müşterek hisleri halinde görmek hatadır... Sümer medeniyetinin Turanlı bir medeniyet olduğu söylendiği zaman, ona isyan eden bilginlere inanmıyorsak, bu inanmayışın manası, ancak, hakikat olmayana inanmayıştır.”⁽¹⁵⁰⁾

Bu kongrede de büyük Şef Gazi Mustafa Kemal'in ve Milli Şef İsmet İnönü'nün söyledikleri, doğrunun, “hakikatın” bizzat kendisi olarak değerlendirilmiştir. Dördüncü Türk Tarih Kongresi'nde ⁽¹⁵¹⁾ ve daha sonraki kongrelerde yapılan konuşmalarda da aynı görüşlerin tekrarlandığını görmek mümkündür.

“gasp edilmiş haklar ve şerefler” uğruna mücadele verdiklerinden söz etmektedir. Bunu söylerken bile, Kürt ulusal ve demokratik haklarının gasp edilmesi için olağanüstü bir gayret sarfedildiğine okuyucular dikkat etmelidirler.

150. a.g.e., s. 8-9

151. Dördüncü Türk Tarih Kongresi, 10-14 Kasım 1948, TTK, Ankara 1952, s. 1-18

DİL ARAŞTIRMALARI (GÜNEŞ- DİL TEORİSİ)

I. “ARİLERİN TÜRKLÜĞÜ”

“Türk Tarih Tezi”nin geliştirilmeye çalışıldığı sıralarda Türk dili ile ilgili görüşler de geliştiriliyordu. Örneğin İndo-Öropen de denilen arî dillerin, kökeninin Türk dili olduğu, Türk dilinin dışında Arî bir dil bulunmadığı görüşü ispat edilmeye çalışılıyordu. Birinci Türk Tarih Kongresi'nde konuşan Afet Hanım şöyle diyor:

“... Müracaat edebildiğim muhtelif dillerdeki lügatlara göre, Avrupalıların çok benimsedikleri (Arî) kelimesi Türkçedir.

Bu lügat malumatı yanına, Gobineau'nun, 1853 tarihi, 'Irklar Arasında Eşitsizlik Üzerinde Bir Deneme' isimli eserinden alınmış küçük bir notu da koymak isterim. Not aynen şudur:

İranlılar ilk halk olunmuş memleket olarak bildikleri yeri, kendilerine göre, Kuzey-Doğu'da Seyhun ve Ceyhun nehirlerinin kaynakları civarında, çok uzakta gösterirlerdi.

Şimdiye kadar münhasıran sarı ırka mensup milletlerin oturmuş olduğu, yanlış olarak zannolunan ve şarklıların Turan dediği bu memlekette, tarihi devirlerde, bir çok Arî millet isimleri bulunur.

Ar kelimesi, 'Orta Asya'dan çıkan' ırkın muhtelif kollarını, her yerde takip etti. Ve onların zihniyetini daima işgal etti.

Yunanlılar bu kelimeyi gayet iyi muhafaza ederek ve yerinde kullanarak, tam hürmete değer adam, harp ilahı, kahraman, pehlivan manasını ifade ederlerdi.

Ar; ir, yahut er kelimesini Almanca, latince kelimelerde de buluruz.

Arkadaşlar,

Arî kelimesinin, (er) kelimesi ile münasebeti, meydandadır. Bu kelimenin (ar) veya (ir) dahi telaffuz olunması, hiçbir şeyi değiştirmez. Bugünkü kavimlerin kullandıkları dillerin hiçbirinin lügatında, asil olarak Arî kelimesi bulunmadığı gibi, Er kelimesi de

yoktur. Bu kelime yalnız Türk dilinde vardır.

Arî denilen dillerin temelinde, Hinçe veya Persçenin mahdut kelimelerinden ziyade, Türk dili kökleri aramak mümkün olduğu kanatındayım. Bundan çıkacak hakikat behemahal hayreti mucip olacaktır. Bu büyük meselenin aydınlatılması, ancak, yüksek Türk üstadlarımızdan beklenebilir."⁽¹⁾

Bayan Afet'in konuşması, o zamanlar Türk dili konusunda yapılmakta olan, yapılacak olan araştırma ve incelemeler hakkında önemli bir ipucudur. Bu dil araştırmaları elbette, dünyadaki bütün kadim medeniyetlerin, Türkler tarafından kurulduğunu iddia eden, onları Türk olarak gösteren Türk Tarih Tezi görüşüne uygun olacaktır. Bütün dünya dillerinin Türk dili kökenli olduğunu, Türkçeden doğduğunu söyleyecektir. Bunun için bu konuşmayı bir direktif gibi anlamak yerinde olur.

Bayan Afet, Arî denilen dillerde Türk dili kökleri aramak gerektiğini ve bunun mümkün olduğunu söylüyor. Bundan çıkacak hakikatın "hayreti mucip" olacağını da belirtiyor. Artık, bu konuşmalardan sonra "Yüksek Türk üstadlarının bütün İndo-Öropen dillerde Türk dili kökleri" araştırmaları yoğunlaşacaktır.

Birinci Türk Tarih Kongresi'nde, bu tür konuşmalar başka konuşmacılar tarafından da yapılmıştır. Samih Rifat Bey'in konuşmaları bu bakımdan ilginçtir. Samih Rifat Bey kongrede başlıca iki konferans vermiştir. Birinci konferansta Türkçe ile öteki lisanlar arasındaki ilişkileri söz konusu edilmiştir.⁽²⁾ Samih Rifat Bey bu konuşmasında, Asya'da, Afrika'da, Avrupa'da, bu kıtaların çeşitli yerlerinde konuşulan dillerde Türk dili kökenleri araştırmıştır. Mezopotamya'da, Mısır'da, Kuzey Afrika'da, İberik yarımadasında, Orta Avrupa'da, Ortadoğu'da konuşulan dillerin Türk dili ile olan ilişkilerini kurmaya çalışmıştır. Medlerin ve İranlıların da aslının Türk olduklarını belirttikten sonra Arî dillerin Türk dili kökenli olduğunu söylemektedir.⁽³⁾

1. Afet Hanım, Tarihten Ewel ve Tarihin Fecrinde, Birinci Türk Tarih Kongresi, 1932, s. 39-40

2. Samih Rifat Bey, Türkçe ve Diğer Lisanlar Arasındaki İrtibatlar, Birinci Türk Tarih Kongresi, s. 52-78

3. Samih Rifat Bey, a.g.e., s. 70-78. Samih Rifat Bey'in konuşması üzerine yapılan tartışmalar hakkında bk. a.g.e., s. 79-93

Samih Rifat Bey ikinci konuşmasını, Avram Galanti Bey'in, Türk Tarihinin Ana Hatları, kitabı üzerine yaptığı yedi sayfalık eleştiri, daha doğrusu, kitap hakkındaki görüşlerini ihtiva eden rapor⁽⁴⁾ üzerinde yapmıştır. Daha önce de belirttiğimiz gibi, Avram Galanti Bey, genel olarak Türk Tarih Tezi'ni eleştiren bir rapor vermiştir. Yedi sayfalık bu mütalaa hakkında, Samih Rifat Bey 30 sayfa tutan bir konferans vermiştir. Avram Galanti Bey'in mütalaalarını reddederek, Türk Tarih Tezi'ni doğrulamaya çalışmıştır.

"... Mısır ve Sümer tarihi bahsindeyiz. Tarihin bu kısımlarını tenkit eden, Şark Kavimleri Tarihi Müderrisi, Avram Galanti Bey Mısır medeniyetini tesis eden kavimlerin mutlak samî olduğuna kani gibi görünüyorlar. Bu kanaat kendilerine en eski ananelerden gelmiştir. Bu ananelere göre, Babil, Kalde ve Akat kelimeleri, Ahdi Atik'te olduğu gibi Samiliği temsil eder. Başka türlü bir iddia katiyen varid değildir. Garb müelliflerinden biri, Mısır ve Babil'i birbirine bağlayan lisan ve medeniyet rabitalarından bahsetti mi, muhterem müderris hemen parmağını uzatıyor ve bize gösteriyor ki, Mısır'a giden insanların Türk harsını taşıdığı, bu müellifin fikri ile kabili telif değildir.

Halbuki, yarım asırdan beri yazılan bütün tarih kitaplarını açınız. Münderecat fihristlerine bakınız. Bunlarda mühim bu mevzu izlerini bulursunuz. Ahdiatik'te, Sennar'a geldikleri zikredilen şarklıların doğrudan doğruya Türklerden, yahut, kullandıkları tabirde Turan ailesinden müellifler olduğu müellifler tarafından kayıt ve tespit edilmiştir."⁽⁵⁾

Avram Galanti Bey, Arî, Arien kelimesinin menşei hakkında şöyle bir mütalaa vermiştir:

"... Milattan 14 asır evvel, Mitanni memleketinde, yerli ilahlar ile beraber, aslen İranlı olan ilahlara da tapılırdı. Bu memleketin sülalesinin menşei şüphesiz Arî idi. Mitanni'de Arî unsurlar Harri diye iki (r) diye gösterilmiştir. Dera'nın, Susa'daki kitabelerinde, Ariler, Harriye diye iki (r) ile gösterilmiştir." (Meyer, Not 455, 465, Cilt 2)

4. Avram Galanti Bey, a.g.e., s. 445-451

5. Samih Rifat Bey, a.g.e., s. 453

"Harriye bilahare, Ariye olmuştur. Arien, bu kelimenin Frenkçesidir. 'Ari'nin manası, 'efendi' 'necip' tir.

Harri kelimesinin telaffuzuna ve manasına benzeyen bir kelime varsa, o da Almancanın, 'efendi ve mecip' ifade eden 'Herr' kelimesidir."⁽⁶⁾

Samih Rifat Bey'in, Avram Galanti Bey'in Mütalaasının bu yönü üzerine verdiği cevap şudur:

"... Daha evvel, bu konuşmamızın ortalarında, Harri'lerden bahsetmiştik. Hrozny ve Forrer'in birleştiği bu kavim hakkında yaptıkları tetkikler, onların Türk olduğunu ve Türkçeye çok yakın bir lisan konuştuklarını lüzumu kadar ispat etmiştir. Meyer'in Harri'leri bugünkü manası ile Ari zümreye ithal etmesi ciddi bir tetkike müstenid değildir... Bu kongrede mükerreren söylediği gibi boğaz harfleri olmayan eski Türk lisanında Saitile başlayan kelimeler, Garba doğru yaklaştıkça, başlarına bir (Ha) yahut (He) ilave edilir. Bu iklim ve fizyolojik bir tesir neticesidir. Türk'ün (e) ve (ey) tarzındaki hitabı garb lehçesinde (Hey) olmuştur. Garb Türkleri Arapça (elbet) kelimesini (Helbet) diye telaffuz ederler. Baştaki Said'lerin, muhtelif lisanlar ve lehçeler arasındaki uğradığı bu tahavül hemen hemen düzgün bir kurala bağlı olduğu için Ari'yi Harri'den ayırmak doğru değildir. Avram Galanti Beyefendi'nin ariya kelimesini frenklerce vucuda getirilmiş bir kelime halinde telakki etmeleri çok kısa bir tetkiktir. Arya ve aryana tabirleri, milattan altı asır evvel Avesya'ya girmişti. Arya ve Harri kelimelerinin hepsi menşece Türkçenin (er) kelimesine dayanır. Çünkü aynı kelimenin dahil olduğu lisanlardan hiçbirinde er, irkek, eren, hatta nutfe (dölsuyu) manasına olan erre gibi müşterek bir asıl görünmüyor. Bütün arî lisanlarda, arî ve arya ile münasebettar isimler tek bir ismi camit (cansız isimler) halinde yaşamaktadır. Avram Galanti Beyefendi lisanıyatla uğraşmayı asıl mütehassıslarına bıraksalar daha isabat ederler."⁽⁷⁾

Ari kelimesi ile (er) kelimesi arasındaki böyle bir ilişki aranmaya çalışılmasından sonra araştırma ve incelemelerin ne yönde gelişeceği ne yönde geliştirileceği, artık, iyice belli olmaktadır. Güneş-Dil Teorisi böyle bir anlayış sonucu ortaya atılmıştır.

6. Avram Galanti Bey, a.g.e., s. 451

7. Samih Rifat Bey, a.g.e., s. 479-480

II. TÜRK DİLİ TETKİK CEMİYETİ VE MEBUS ÜYELERİ

12 Temmuz 1932'de, Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti'ne paralel olarak bir de Türk Dili Tetkik Cemiyeti kurulmuştur. Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin amacı, Türk dilinin yapısı, diğer dillerle ilişkisi, tarih içerisinde Türk dilinin gelişmesi ile ilgili araştırmalar yapmaktır. Türk Dili Tetkik Cemiyeti, "*Türk Dilini Araştırma Kurumu*" daha sonra da "*Türk Dil Kurumu*" adını almıştır.⁽⁸⁾

Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti üyeleri gibi Türk Dili Tetkik Cemiyeti üyeleri de mebuslardan meydana geliyordu. 12 Temmuz 1932'de kurulan TDTC'nin Başkanlığına Çanakkale Mebusu Samih Rifa' getirildi. Genel Kâatibi Ruşen Eşref (Ünaydın) Kütahya Mebusu idi. Üyeleri Celal Sahir (Erozan) ve Yakup Kadri (Karaosmanoğlu) Zonguldak ve Manisa Mebusları idiler. TDTC'nin çeşitli zamanlarda teşkil edilen merkez heyetlerinde görev alan, Samih Rifat, Ruşen Eşref (Ünaydın), Celal Sahir (Erozan), Yakub Kadri (Karaosmanoğlu), Besim Atalay, Ahmet Cevat (Emre), Hasan Ali (Yücel), İbrahim Necmi (Dilmen), Saffet Arıkan, Ali Canib (Yöntem), Hasan Reşit (Tankut), Naim Nazım (Onat), Refet Ülgen, İzzet Ulvi (Aykurt) gibi üyeleri aynı zamanda mebus idiler. Örneğin 18 Ağustos 1934'te toplanan İkinci Türk Dil Kurultayı'nda meydana getirilen 11 kişilik Merkez Heyetinin hepsi de mebus idi. Böylece kurum üzerinde Cumhuriyet Halk Fırkası'nın ve Genel Başkanı'nın etkinliği tamamen sağlanmış oluyordu. Bilindiği gibi o devirde mebuslar CHF Tüzüğü gereğince, CHF Genel Başkanı tarafından bizzat tayin ediliyorlardı. Bu ilişkileri Türk Tarih Tezi ile ilgili bölümde ele aldığımız için burada tekrarlamayı gerekli görmüyoruz.

8. Vecihe Hatiboğlu, Ölümsüz Atatürk ve Dil Devrimi, TDK, Ankara 1973, s. 30-32; Agah Sırrı Levend, Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri, TDK, 3. bs., Ankara 1972, s. 408-409; Ruşen Eşref, Türk Dili Tetkik Cemiyeti Nasıl Kuruldu? Ülkü, Sayı 8, Eylül 1933, s. 81-97

III. OLGU III. GÜNEŞ-DİL TEORİSİ

Güneş-Dil Teorisi, Üçüncü Türk Dil Kurultayı'nda ileri sürülmüştür. Birinci ve İkinci Türk Dil Kurultaylarında verilen konferanslar, yapılan konuşmalar ise, Güneş-Dil Teorisi'ne geniş ölçüde hazırlık mahiyetindedir.

1. Birinci Türk Dil Kurultayı

Birinci Türk Dil Kurultayı, 26 Eylül-5 Ekim 1932 tarihleri arasında İstanbul'da toplanmıştır. Türk Dili Tetkik Cemiyeti Genel Kâtibi Ruşen Eşref (Ünaydın)'in hazırladığı çalışma programı, "*Mustafa Kemal'in bu meseleyi nasıl düşündüğünün grafiğinden başka bir şey değildir.*"⁹⁾ Bu konuda, Prof. Dr. Vecihe Hatiboğlu şöyle diyor:

"... Atatürk, incelemelerinin sonuçlarını, önemli konulardaki düşüncelerini kurultaydan önce ve kurultay sırasında akşamları yapılan özel toplantılarda, inandıklarına, güvendiklerine açıklıyor, onların da inanmalarını, aydınlanmalarını, elindeki belgelerle, kaynaklarla sağlamaya çalışıyordu. Onlar da kurultaylarda, kendisinin huzurunda bu düşünceleri, her türlü karşı akımlar önünde kuvvetli inançla savunuyorlar, Atatürk'ün sözcülüğünü yapıyorlardı. Birinci Türk Dil Kurultayı'nda, Atatürk'ün en çok yorulan sözcüsü, Türk Dil Kurumu Tetkik Cemiyeti Başkanı Samih Rifat olmuştu. İsmail Müştak Makoyan, İbrahim Necmi Dilmen, Ruşen Eşref Ünaydın, Falih Rıfki Atay sayılı sözcülerdendi.

Samih Rifat'ın o günkü bütün konuşmalarından, Atatürk'ün başlıca dünya dilleri ve Türk dili hakkındaki görüşlerini öğrenmek mümkündür. Ashında, Atatürk, bütün dilticiliğinin esaslarını, Birinci Türk Dil Kurultayı'nda sözcüleri ile açıklamıştır. Bu bakımdan Birinci Türk Dil Kurultayı'nın başlıca konuları, Atatürk'ün dilticiliğinin başlıca esaslarını açıklamak, önem taşır ki, dil konusunda-

9. Birinci Türk Dil Kurultayı Müzakere Zabıtları, Maarif Vekâleti, Devlet Matbaası, İstanbul 1932, s. 471

10. Vecihe Hatiboğlu, a.g.e., s. 34-35

ki düşüncelerinin başlangıcı, son araştırmalara göre, Birinci Dünya Savaşına ulaşır."⁽¹⁰⁾

Ruşen Eşref Ünaydın da, Atatürk, Dil ve Tarih Kurumları, Hatıralar isimli kitabında buna benzer görüşleri ifade etmektedir. Ruşen Eşref Ünaydın, özetle şöyle demektedir: Atatürk 1930 yıllarında, Sümer, Akat, Babil, Miken, Eti (Hitit), Sippililuyuma, Bask, Bröten, Kelt gibi sözleri diline doladı. Türk'ü zaman ve mekân içinde arayıp bulmak, Türk'ün benliğini, yüceliğini, asilliğini ispat etmek istiyordu. Türk Tarih Tezi ve Güneş-Dil Teorileri bu düşüncenin ürünüdür. Atatürk sofrasında oturmak mazhariyetine erişen kişilere, bu konularda ödevler verirdi. Türk dili ve Türk tarihi konusundaki bu ödevler sofrada ciddi olarak tartışılırdı.

Ruşen Eşref Ünaydın, Atatürk'ün sofrasında yer alan kişilerin bazılarını da şöyle sıralamaktadır. Vasıf Çınar, Reşit Galip, Yusuf Ziya (Özer), Ahmet Ağaoğlu, Yusuf Akçora, Hikmet Bayur, Hasan Cemil (Çambel), Afet İnan, Tevfik Akbiyık, Ruşen Eşref (Ünaydın), Yunus Nadi.⁽¹¹⁾

Prof. Hatiboğlu, Birinci Türk Dil Kurultayı'nda konuşan kişilerin Mustafa Kemal'in sözcüleri olduklarını, O'nun görüşlerini ifade ettiklerini belirtmektedir. O konuşmalarda ise, Sümer ve Hitit (Eti) dillerinin Türk dili olduğu, Türk dilinin sadece Ural-Altay dillerine değil, İndo-Öropen ve Sami Dillerine de kaynaklık ettiği dünyanın en eski ve en yüksek dilinin Türk dili olduğu belirtilmektedir. Bu konuşmalarda Sümerler ve Etiler (Hititler) için, "*Türklerin babası olan Sümerler*", "*ecdadımız Etiler*" gibi terimler kullanılmaktadır. Ariler için de, "*arilerin babası olan Türkler*" denmektedir.

Ruşen Eşref Ünaydın, sözü edilen Hatıralar'ında, Atatürk, Sümer, Eti, Babil, Bask, Kelt gibi sözleri diline dolamıştı, diyerek bu görüşleri ifade etmeye çalışmaktadır.

Birinci Türk Dil Kurultayı'nda yapılan bu konuşmaların başlıcaları şunlardır:

11. Ruşen Eşref Ünaydın, Atatürk, Dil ve Tarih Kurumları, Hatıralar, TDK, Ankara 1954, s. 51-60, 61-65

Samih Rifat Bey:	
<i>Türkçenin Ari ve Sami Lisanlarla Mukayesesi</i>	21-65
Dr. Saim Bey:	
<i>Türk Dili Bir Hint Avrupa Dilidir</i>	71-81
Ahmet Cevat Bey:	
<i>Sümer Dili ile Bizim Dilimizi, Fonatik, Morfoloji, Lügat ve Nahvî Teşekkül Noktalarından Mukayese</i>	81-94
Agop Martayan Efendi:	
<i>Türk, Sümer, Hint-Avrupa Dilleri arasında Mukayeseler</i>	94-105
Mehmet Saffet Bey:	
<i>Türk Dilinin Kıdemi, Türkçenin Arî Dillerle Münasebeti</i>	110-124
Hakkı Nezihî Bey:	
<i>Türkçenin Diğer Dillerle Alaka ve Münasebeti, Türkçenin Manevi Hususiyeti, Hint Avrupa Lisansı</i>	129-149
Raif Paşazade Fuat Bey:	
<i>Dillerin Ayrılması, Dilimizin Zenginliği, Halk Dilinin ehemmiyeti ve İstilahlar, Lahikalar, Hindu-Avrupa Dilleri İle Türkçe Arasında Birlikler, Ayrılıklar, Savti Mukayese</i>	215-232
Hüseyin Cahit Bey:	
<i>Dilimizin Hindu-Avrupa Dillerle Münasebetini Araştırmak Lüzumu</i>	233
Yusuf Ziya Bey:	
<i>Ecnebi Dillerle Mukayese Nasıl Yapılır?</i>	248-249

Birinci Türk Dil Kurultayı'nın en önemli özelliği şudur: Türk dili, kendi içerisinde, henüz iyice araştırılmadan, iyice bilinmeden, Türk dilinin tarihsel gelişimi açıklığa kavuşturulmadan, O'nun öteki dillerle karşılaştırılması yapılmış ve bütün dillerin kaynağı olduğu ispat edilmiş olmasıdır. Aslında, karşılaştırılması yapılan öteki dillerin de Türkler tarafından çok iyi bilindikleri söylenemez. Örneğin Sümerce, Hititçe böyledir. Bunun sonucu olarak karşılaştırmalar, objektif delillere, bulgulara göre değil, sübjektif kanılara, arzu ve isteklere göre yapılmaktadır. Kurultay'ın sonunda, alınan kararlarda da, Türk dilinin yapısı, kökleri, ekleri, tarihsel gelişimi gibi konuların araştırılması önerilmemektedir.

“Türk dilinin gerek Sümer, Eti gibi eski Türk Dilleri ile gerekse Sami ve Hint-Avrupa dilleri ile mukayesesinin yapılması” önerilmektedir. Türk dilinin, bütün dünya dillerine kaynaklık ettiğinin ispat edilmesi önerilmektedir.⁽¹²⁾

Bu arada bütün dünya dilleri, Hint-Avrupa dillerine, Sami dillere örneğin Arapçaya kaynaklık ettiği iddia edilen Türkçe hakkında şu olgular da dile getiriliyordu:

“... Ne tuhaf iştir ki birden Arapça söz kuralları, öz Türk söz kurallarını ortadan kaldırmağa çalışıyor iken, öteden katıksız Türk çocukları Arap dilini diriltiyor, onun sözlüğünü ve yapı türelerini yapıyorlardı. Daha sonra en yüksek düşünceler, yazıcılar, Türk çocuklarından çıkıyordu. İsmail Hamat olmasaydı, Arap dili kum çöllerinde dolaşanlar arasında kalmış, derlenmemiş bir dil oluyordu. Yüzbinlerce Arapça yazan ışıklı bilgililerin tümü Türktür. Arap dili 1300 yıl Türk diline düşmüş (musallat olmuş) ve Türk sözleri bunların arasında eklenti kalmıştır. Hele salt Türkçe söylemek kadar, ortada, kıskanılan bir iş yoktur. Dipdiri bir dünya adamı olan Türk bu sataşanların yüzünden, öz benliğini diliyle beraber yitiremezdi.”⁽¹³⁾

Bu konuşmada bütün kurultaylara egemen olan temel çelişme, küçüklük duygusu ve bu duyguya karşı duyulan tepki, açık bir şekilde

12. Birinci Türk Dil Kurultayı, Müzakere Zabıtları, s. 456

13. Birinci Türk Dil Kurultayı, Şeref Bey'in Konuşması, s. 250-251

belirtilmektedir. Kurultaylarda, Türk dilinin bütün dünya dillerine, İndo-Öroopen, Hamito-Semitik dillere bu arada Arapçaya da kaynaklık ettiği iddia edilirken, Türk toplumunun Arapçanın etkisiyle, kendi özbenliğini kaybetmeye başlaması sürecinden ve bu sürecin tehlikelerinden söz edilmektedir.

Birinci Türk Dil Kurultayı'nın en önemli özelliklerinden biri, Türkiye'nin her tarafından Kurultaya başarı telgraflarının gönderilmesidir. CHF'nin il, ilçe, ocak ve bucak teşkilatları, Halkevleri başkanlıkları, valiler, kaymakamlar, nahiye müdürleri, belediye başkanları, muhtarlar, ticaret odaları, ticaret ve sanayi odaları, vs. kurultaya başarı telgrafları göndermişlerdir. Kurultayda alkışlar arasında okunan bu telgraflar, kurultay tutanaklarını toplayan kitapta da yer almıştır.⁽¹⁴⁾ Çeşitli yerlerden ve çeşitli kuruluşlardan kurultaylara başarı telgrafları gönderme eylemi, daha sonraki kurultaylarda da devam etmiştir.⁽¹⁵⁾

2. İkinci Türk Dil Kurultayı

18 Ağustos-22 Ağustos 1934 tarihleri arasında İstanbul'da toplanan İkinci Türk Dil Kurultayı'nda da, Birinci Türk Dil Kurultayı'nda beliren istek ve özlemler dile getirilmiştir. Bu istek ve özlemler daha çok, Türkçenin horlanmışlığına karşı bir tepki olarak doğmaktadır. İkinci Türk Dil Kurultayı'nın açılış konuşmalarından birini yapan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Kazım Paşa bu tepkileri şöyle ifade etmektedir:

"... Dil birliği, el birliğinin, düşünüş birliğinin, en sağlam temeli olduğu gibi, göz kamaştırıcı gözcüsüdür de. Uruğumuzun dil işlerini bu kadar önde tutması bundandır.

Türk urukları (ırkları, kabileleri) bilindiği gibi Orta Asya'dan, Donşaklar Kıranına, Doğu-Batı yörelerine Isı Yakalara, binlerce yıllar içinde yürümüş, yayılmış yerleşmiş, bütün acunu, kültür ışıkları ile şenlendirmiştir. Ancak bütün Türk göçmenleri,

14. Birinci Türk Dil Kurultayı, s. 475-492

15. Örneğin bk. İkinci Türk Dil Kurultayı, Türk Dili, Sayı 8, Eylül 1934, s. 114-162. Burada 2000'e yakın yerden kurultaya başarı telgrafı gönderildiği anlaşılmaktadır. Üçüncü Türk Dil Kurultayı, Dördüncü Türk Dil Kurultayı, s. 27-29, 42-57

İçlerine girdikleri çevrelerde, türlü değişikliklere uğradılar. O kadar ki, çoğu ana dillerini bile unuttular. Yavaş yavaş öz benliklerinden de uzaklaşan Türk göçkünlerinin Türk ana dili ile ilişkileri bugün yalnız çevrelerine saçmış oldukları eski dil kök ve izlerinde görülür. Türk ana dilini ve benliklerini koruyabilmiş Türk ulus ve uruklarının buldukları yerlerde de binlerden artık yıllardan beri (binlerce yıllardan beri) türlü, siyasi, din baskısı ve zorluğu onları öz Türk dili üzerinde işleyip onu yükseltmekten geri bıraktı. Bu çağların siyasi ve dini kurumları ise Türkçeyi yükseltmeye çalışmak şöyle dursun, tersine olarak onun değerli özünü bozmak için ellerinden geleni yaptılar.”⁽¹⁶⁾

Türk Dili Tetkik Cemiyeti Genel Kâtibi İbrahim Necmi Bey, Türk dili ile ilgili olarak yapılması gerekli araştırmalar ve ispat edilmesi gerekli tezler hakkında şöyle söylemektedir:

“... Kurultayın kararlaştırıp başarılması için kendi seçtiği umumî merkez heyetinin eline verdiği çalışma raporu şudur:

Türk dilinin gerek Sümer, Eti gibi en eski Türk dilleri ile, gerek Hint-Avrupa, Sami denilen dillerle mukayesesi yapılmalıdır... Türk dilinin İndo-Öropen denilen dillerin şimdiye kadar aranıp da bulunmayan ana kaynağı olduğu günden güne yer kazanmaktadır. Arap dilinde de Türk öz kökleri aranıyor.”⁽¹⁷⁾

Bu konuşma Türk Dil Kurultaylarına egemen olan düşünceyi göstermesi bakımından önemlidir. Kurultayı yönlendiren kişiler istek ve arzularını, “görüşler-teoriler” diye ileri sürmekte, bunun ispat edilmesini istemektedirler. Bu ise olgulara dayalı olmayan ve olgulardan kopuk bir düşünce biçimidir. Bilim yöntemi, olgularla, olgusal ilişkilerle hiçbir zaman bağını koparmaz. Gerek hipotezler ve teoriler kurarken, gerek bunları test ederken, daima olguları gözönünde bulundurur. Bilim yönteminde kişilerin istek ve arzuları gerçek somutların, nesnel gerçeklerin yerine konamaz.

İkinci Türk Dil Kurultayı'nda yapılan konuşmaların, ileri sürülen tezlerin önemlileri şunlardır:

16. İkinci Türk Dil Kurultayı, Türk Dili, Sayı 8, Eylül 1934, Türk Dili Tetkik Cemiyeti Bülteni, s. 10-11

17. İkinci Türk Dil Kurultayı, Türk Dili, Sayı 8, s. 17-19

Yusuf Ziya Bey⁽¹⁸⁾:
Samiler Turaniler 18 19 vd.

Ahmet Cevat Bey:
Türk Dilinin Yapılış Karakterleri ve 52-53
Türkçenin Ural-Altay Dilleri İle
Mukayesesi⁽¹⁹⁾

Dr. Şevket Aziz Bey:
Hint-Avrupa Dili Türk Dilidir 64-65

Hakkı Nezihi Bey:
Türklerin Menşei ve Türk Dili 73

Tahsin Ömer'in Tezi:
Meksika'da Müstamel (eski)
Maya Dilindeki Türkçe Kelimeler
Hakkında İzahat⁽²⁰⁾

Naim Hazım Onat'ın Tezi:
Türk Dilinin Sami Dillerle Münasebeti⁽²¹⁾

İkinci Türk Dil Kurultayı'nda, Saim Ali Bey'in yaptığı konuşma, konuşmaların ve tezlerin genel havasını göstermesi bakımından önemlidir. Bu konuşma kurultay tarafından şöyle özetlenmektedir:

18. Ayrıca bk. Yusuf Ziya Özer, Ural-Altay Dilleri ile Türkçenin Münasebeti, Türk Dili, Sayı 12, Haziran 1935, Türk Dili Tetkik Cemiyeti Bülteni, s. 53-72

19. Ayrıca bk. Ahmet Cevat Emre'nin Tezi, Türkçenin Hint Avrupa Dilleri ile Mukayesesi, Türk Dili, Sayı II, Mayıs 1935, TDTCB s. 2-120

20. İkinci Türk Dil Kurultayı, Türk Dili, Sayı 12, Haziran 1935, TDTCB, s. 89-91

21. İkinci Türk Dil Kurultayı, Türk Dili, Sayı 14, İlk Kanun 1935, s. 1-103

“... Hint-Avrupa dillerinde kullanılan örneklerin çoğu ile bazı soneklerin Türkçede tam kelime halinde varlığını ileri sürerek ‘CO’ ekinin Türkçe ‘Komak’tan, ‘AD’ ekinin dilimizde isim demek olan ‘AD’ ile ‘ADAMAK’tan, ‘DİS’ ekinin Türkçe ‘DIŞ’tan... geldiğini göstererek sürekli alkışlar içinde, en eski dil Türk dilidir neticesine varmıştır.”⁽²²⁾

Bu konuşmada, Türkçede ve Hint-Avrupa dillerinde kullanılan “Örnekler” ve “sonekler” yolu ile, her iki dil grubunun birbirine benzediği, dolayısıyla, Türkçenin Hint-Avrupa dillerinin kaynağı olduğu ispat edilmeye çalışılmaktadır. Bu ispatı gerçekleştirmek için ne kadar büyük zorlamalara girişildiği açıktır. Kişilerin istek ve arzuları, gerçek somutların, olgusal ilişkilerin yerine konunca, bu tür ispatlarla, zorlamalara başvurmaktan başka bir yol da yoktur.

İkinci Türk Dil Kurultayı, kurultayı izleyen, yabancı dil uzmanlarından, Türk dili ile ilgili tezleri kendi memleketlerine götürmelerini ve çevrelerine anlatarak, bilime katkıda bulunmalarını da istemektedir. Şöyle:

“... İkinci Türk Dil Kurultayı'na, iştirak eden, Sovyet, Alman, Leh dil bilginlerinin, kendi memleketlerinde ve mensup oldukları dil bilimi mekteplerinin organlarında Türkçenin artık, Hint-Avrupa dillerinden ayrı bir dil olarak mütalaa edilmeyeceği, Türkçe ile Hint-Avrupa dilleri arasında nisbi ve merhalevi ayrılıklar bulunup kökenli bir ayrılıktan bahsedilmeyeceği hakikatını bildirmeleri ve yazmaları Türk dil biliminin esaslı bir dileğidir. Burada serbestçe kanaatlarını ifade etmiş olan bilginler, bu bilimlik (bilimsel) vazifeyi ifadeden çekinmeyeceğine de şüphemiz yoktur.”⁽²³⁾

Bütün bunlara rağmen, yabancı dil uzmanları ve bilginler tarafından, Türk dil teorisi ile ilgili bu iddiaların ciddiye alındığı söylenemez. Zaten kurultaylara davet edilen bu uzmanlar ve bilginler, bu tür tartışmalara da katılmamışlardır.

22. İkinci Türk Dil Kurultayı, Türk Dili, Sayı 8, Eylül 1934, s. 53-54

23. İkinci Türk Dil Kurultayı, Türk Dili, Sayı 8, s. 92

3. Üçüncü Türk Dil Kurultayı (Güneş-Dil Teorisi'nin Açıklaması)

Birinci ve İkinci Türk Dil Kurultayları'nda ileri sürülen görüşler tezler, Üçüncü Türk Dil Kurultayı'nda sistematik bir biçimde Türk Dil Teorisi olarak ifade edilmiştir. Bu teoriye “Güneş-Dil Teorisi” denmektedir.

Üçüncü Türk Dil Kurultayı, 24 Ağustos-31 Ağustos 1936 tarihleri arasında İstanbul'da toplanmıştır. Kurultayın müzakere zabıtlarını toplayan kitabın Önsöz'ünde Kurultayın çalışma tarzı ve amacı şöyle ifade edilmektedir:

“... Bu kurultayın mihveri, Türk dehasının lengüistik önüne koyduğu yepyeni bir diltcilik ekolü, ‘Güneş-Dil Teorisi’ olmuştur. Bu bakımdan kurultayın önemi yalnız bir dil ve bir ülke sınırlarıyla çevrilmiş değil, bütün üreyen bilgisine yaygın olarak düşünülebilir. Türk Dil Kurumu'nun daveti ile 11 memleketten 15 ecnebi dil bilgininin kurultayda bulunması da bu önemi artırmıştır. Ve toplantıya arzı ulusal bir özellik vermiştir.

Ulu Önder KÂMAL ATATÜRK'ün kutsal bakışı, Türk Dili üzerinde durduğu günden beri, Türk diltciliğinin attığı adımlar, hızlı olduğu kadar da özlü olmuştur.

Türk dilinin bütün varlığı, bütün tarih ve hatta bütün tarihten öncesiyle kavrayarak incelemek ve böylece dilimizi, bugünkü ve yarınki medeniyeti en güzel kemaliyle kavrayabilecek şiveli ve ahenkli bir ifade vasıtası haline getirmek prensibini düşünen ve çalışma esası olarak veren, yalnız KÂMAL ATATÜRK olmuştur.

İşte bu yüksek prensip üzerinde işe başlayan Türk Dil Kurumu, ülke içinde halk ağzından, ülke içinde ve dışında bütün lügat kitaplarıyla başka eserlerden Türk dili hazinelerini toplayıp ortaya koymak, bunlara ve dil bilgisi üzerindeki araştırmalara dayanarak Türk dilinin, dünya dilleri arasındaki yüksek yerini belirtmek, Hint-Avrupa dilleriyle, Sami dillere Türkçe ana kaynak olduğunu meydana çıkarmak gibi birçok yollarda çalışmaya koyulmuştur.”⁽²⁴⁾

24. Üçüncü Türk Dil Kurultayı 1936 Tezler Müzakere Zabıtları, Devlet Basımevi,

Zamanın Kültür Bakanı ve Türk Dil Kurumu Başkanı Saffet Arıkan da aynı görüşleri dile getirmektedir. Türk dilinin, sadece, Ural-Altay dillerine değil, İndo-Öropen ve Hamito-Semetik dillerin de kaynağı olduğunu belirtmektedir.⁽²⁵⁾

Kurultayın toplanma nedeni olan “Güneş-Dil Teorisi”nin ne amaçla yapıldığını, nasıl yapıldığını, en iyi açıklayan konuşma ise, Türk Dil Kurumu Genel Sekreteri İbrahim Necmi Dilmen tarafından yapılmıştır. İbrahim Necmi Dilmen şöyle söylemektedir:

“... Türk Tarih Kurumu tarafından büyük bir kuvvetle ortaya konmuş bulunan, Türk Tarih Tezi dünya neolitik kültürünün Orta Asyadaki brakisefal Türk uruğunun malı olduğunu, bu kültürün türlü göç yolları ile, Şarkî Asya'ya, Amerika'ya, Hint'e, İran Yaylasına, Mezopotamya ovalarına, Ön Asya'ya, Fenike'ye, Mısır'a ve Şimali Afrika'ya, Ural ve Volga kıyılarından Tuna, Vistül, Ren boylarına ve Atlas Okyanusu yakalarına yayıldığını ispat ediyordu. (Alkışlar) O halde dil çalışmalarında, bu yeni buluşlardan, hareket ederek, dünyaya ilk yayılan ve kültür götüren Türk göçleri ile birlikte her yere tohum eken Türk kültür dili varlığının araştırması gerekti.

Bu gerekliliğin önünde kalan ve Türk milletinin yüce dehasından ilham alan Türk Dil Kurumu geçen yıl sonlarına doğru kendisinin ve milletinin tarihine onur verecek yeni buluşla akademik dil çalışmaları sahasına atıldı. Bu yeni buluşa 'Güneş-Dil Teorisi' diyoruz.”⁽²⁶⁾

Avrupa'nın bugünkü yüksek kültür dillerinin, Fransızcanın, İngilizcenin, Almancanın bunlara bir bakımdan kaynaklık etmiş denilen Grekçe ve Latincenin, kelime etimolojilerini anlatırken adeta aciz ve kifayetsizlik göstermesi etimoloji lügatlarının birçok kelimelerin yanına, ‘etimolojisi karanlık ve bilinmez, denilen sözlerin Türkçe ile pek kolay izah edilebilmesi halli lazım gelen bir büyük mesele

İstanbul 1937, s. III-IV. Bu kurultayda, Atatürk'ün adına KÂMAL ATATÜRK denmesi dikkat çekicidir. Kemal sözü, Güneş-Dil Teorisine uygunluk sağlasın, diye KÂMAL olarak değiştirilmiştir.

25. Üçüncü Türk Dil Kurultayı, s. 3

26. Üçüncü Türk Dil Kurultayı, s. 8-9

önünde olduğumuzu açıkça gösteriyordu.”⁽²⁷⁾

Görüldüğü gibi Güneş-Dil Teorisi, Türk Tarih Tezi'ne paralel olarak ortaya atılmıştır. Ve geliştirilmiştir. Türk Tarih Tezi'ne göre, bütün dünya medeniyetlerinin kaynağı Orta Asya'dır. Ve medeniyetler, Orta Asya'dan Türkler tarafından yayılmıştır. Bütün bu medeniyetleri yaratan ve taşıyan Türkler olduğuna göre, bütün dünya dillerine kaynaklık eden dilin Türkçe olması çok doğaldır. Güneş-Dil Teorisi bunun gereği olarak ortaya atılmıştır.

Bütün dünya dillerinin Türkçeden doğduğu tezine o kadar inanılmıştır ki, elektrik, dinamo, metre, gram gibi terimlerin kaynağının da Türk dili kökleri olduğu söylenmiştir. Bu konuda İbrahim Necmi Dilmen şöyle demektedir:

“... Kökü Türkçeden gelen ve kültür dünyasının müşterek malı olan, (elektrik, dinamo, metre, gram) gibi terimlerin olduğu gibi alınması gerekir.”⁽²⁸⁾

Türk Dil Kurumu Genel Sekreteri İbrahim Necmi Dilmen, “Güneş-Dil Teorisinin Ana Hatları” isimli konuşmasında ise, teorinin tarihle ve dil ile ilgili delilleri konusunda şunları söylemektedir:

“... Bütün kültür dillerine ana kaynaklık eden monofonemik dilin hangi dil olduğu bahisine gelince, Türk dil tezi, bunun, öz ve ilkel Türk dili olduğu davasıdır. Bu davamızın biri istorik (tarihi) öteki, lengüistik (dil ile ilgili) iki delili vardır.

1. İstorik Delil: Tarih insan soysallığının, Orta Asya'daki brakisefal Türklerden doğduğunu ve bunların muhaceretiyle Avrupaya, Afrikaya ve Amerika'ya yayıldığını; Okyanusya'ya yayıldığını, ispat etmektedir. Bunların gittikleri yerlerde bulunmakta olan dolikisefal Afrika insanına nisbetle çok büyük bir tekamül safhasında oldukları da anlaşılıyor.

Bugün bile görülen sosyal hadise vardır. Bir halka soysallık nereden gelirse, o soysallığa ait olan sözler de oradan gelir. İslam soysallığı tesiri altında Türk diline birçok Arap ve Fars sözlerinin

27. Üçüncü Türk Dil Kurultayı, s. 10

28. Üçüncü Türk Dil Kurultayı, s. 22

aslı Türkçeden geldiği bilinmeyerek Arapça ve Farsça kılıklarını ve kuruluşlarını muhafaza ederek girmeleri Fransa yolu ile Avrupa endüstrisi ve kültürünün memlekete girmesinden sonra birçok Fransızca bilinen kelimenin dile karışması hep bu sosyal kanun icabıdır.

Kültürce üstün olanın brakisefal Orta Asya Türkünün yeryüzüne yayıldığı ve gittikleri yerlerdeki dolikisefallere kendi üstün kültürünü götürdüğü zaman da, bu kültürden doğmuş yeni kelimeleri vermemiş olmasına imkân yoktur. Bu brakisefal kültür yayılmasının yarattığı, yeni dünya hayatının, kültürel düşünceleri, o kültürün ilk yaratıldığı yerin ve milletin dilinde idi. Ve öylece bütün dillere yayılmıştır.

Tarihin ilk bilebildiği bütün dillerin kültürlerinde müşterek olan Türk kültür varlığının izleri bu milletlerin dillerinde de bulmamak mümkün değildir.

İşte tarihin bu ana hatlarına dayanarak Türkçenin bütün dillerin ana kaynağı olduğu sabit olur.

2. Lengüistik Delil: Şimdiye kadar dil sahasında yapılan etütlerin verimleri göz önüne alınırsa, görülür ki, Türk dili hesaba katılmadan yapılan bütün etütlerin sonuçları yarım ve kısır kalmıştır. Yüz yıldan fazladır, kendi diellerinin ana kaynağını ve ilkel köklerini arayan Avrupa dilcileri bunu bile bulamamışlardır. İndo-Öropen dillerinin ilk ana dili diye ileri sürdükleri, birtakım kökleri, Türk dilinin varlıkları ile karşılaştırıldığı zaman, bunların Türkçede canlı olarak bulunduğu görülmektedir. Bu hadise, İndo-Öropen dillerin aranıp da bir türlü bulunmayan ana kökü Türk dilinden ibaret olduğunu ispata kafidir.

Semitik diller üzerinde etütler daha az olmakla beraber onlar da Türk dili ile karşılaştırılmadıkça, tam bir sonuca varamamıştır. Halbuki semitik dillerin Türk dil kökleri ile karşılaştırılması bu dillerin de Türkçeden türemiş olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Bu iki delile, fiili ve tecrübi olarak bir üçüncü delil daha ilave edebiliriz. O da bugüne kadar, on aydır yapılan analizlerde Türk, İndo-Öropen ve Semitik dil gruplarında aynı veya birbirine yakın

anlamlara gelen sözlerin kökleri araştırıldıkça yalnız bu iki ana principal köklerinin değil, kuruluşlarının ek ve unsurlarının bile tekabül etmesidir.”⁽²⁹⁾

Anlaşıldığı üzere,

“Güneş-Dil Teorisi beşerin yalnız dil tarihini değil, bütün tefekkür tarihini de aydınlatacak köksel bir ışıktır. O psikoloji ve sosyoloji tarihine de ışıklar serpecek yepyeni bir ufuktur.”⁽³⁰⁾

Bu konuşmalardan, Güneş-Dil Teorisi'nin, Mustafa Kemal tarafından Türk Tarih Tezi'ne paralel olarak geliştirildiği açıklıkla anlaşılmaktadır. Olgulara dayalı bir teori değildir. İstekleri, arzu ve özelemleri dile getiren bir teoridir.⁽³¹⁾ Güneş-Dil Teorisi'ndeki “Güneş”

29. İbrahim Necmi Dilmen, Güneş Dil Teorisinin Ana Hatları, Üçüncü Türk Dil Kurultayı, s. 64-65

30. Naim Onat, Güneş- Dil Teorisine Göre Türkçe-Arapça Karşılaştırmaları, Üçüncü Türk Dil Kurultayı, s. 152

31. Burada, amaç, Güneş Dil Teorisi'nin açıklamasını yapmak değildir. Teorinin ne amaçla ve nasıl geliştirildiğini, nasıl ifade edildiğini, hangi araçlar kullanılarak kabul ettirmeye çalışıldığını anlamaya çalışmaktır. Güneş-Dil Teorisi hakkında bk. Hasan Reşit Tankut, Güneş-Dil Teorisine Göre Dil Tetkikleri, Birinci Kitap, Türk Dil Bilgisine Giriş, DTCF Devlet Basımevi, İstanbul 1936, s. 3-73; İbrahim Necmi Dilmen, Türk Dil Bilgisi Dersleri, İkinci Kısım, Dilin Fonetik Kuruluşu ve Güneş-Dil Analiz Metodu, DTCF, Devlet Basımevi, İstanbul 1936, s. 3-166; Şemsettin Günaltay, Hasan Reşit Tankut, Dil ve Tarih Tezlerimiz Hakkında Gerekli Bazı İzahat, TDK, Devlet Basımevi, İstanbul 1938, s. 27-68; Vecihe Hatiboğlu, Cumhuriyetin 50. Yılında Ölümsüz Atatürk ve Dil Devrimi, TDK, Ankara 1973, s. 55-58; Vecihe Hatiboğlu, Atatürk ve Türk Dili, TDK, Ankara, 1963, s. 148; Ruşen Eşref Ünaydın, Atatürk, Dil ve Tarih, Tarih Kurumları, Hatıralar, TDK, Ankara 1954, s. 61-65; Afet İnan, Atatürk Hakkında Hatıralar, Belgeler, 2. bs., İş Bankası Yayını, Ankara 1968, s. 190-242; Ömer Asım Aksoy, Güneş-Dil Teorisini Yanlış Anlayanlar, Cumhuriyetin, 50. Yılında, Özleştirmeye Durdurulamaz, TDK, Ankara 1973, s. 33-45; Ayrıca bk., Türk Dili, Kasım 1967; Falih Rıfkı Atay, Atatürk ve Dil, Türk Dili, Sayı 3, Aralık 1951; Ayrıca bk. Hikmet Dizdaroğlu, Dilcilere Saygı, TDK, Ankara 1966, s. 7-10; Dil Devriminin 30. Yılı, TDK, Ankara 1962, s. 28-35; Hikmet Bayur, Atatürk ve Dil Devrimi, Dil Devrimi Üzerine, TDK, Ankara 1967, s. 26-37; İbrahim Necmi Dilmen, Türk Tarih Tezinde Güneş-Dil Teorisinin Yeri ve Değeri, İkinci Türk Tarih Kongresi, s. 85-98; Saffet Engin, Eti ve Grek Dini Sistemlerinin Mukayesesi, İkinci Türk Tarih Kongresi, s. 774-772; Agah Sırrı Levend, Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri, s. 433-445; Arın Engin, Atatürkçülük Savaşımızda Avrupa Kültürü Nedir Ne Değildir?, Atatürkçülük Kültür Yayınları, Sayı 16, Atatürkent (İstanbul) Sıralar Basımevi, 1960 s. 43-81

etkeninin yeri ise, “Güneşin insan kafasındaki bütün genel anlamlara kaynaklık etmesidir.”⁽³²⁾

Üzerinde durulması gereken önemli bir nokta da, Güneş-Dil Teorisi ispat edilmeye çalışılırken, Türk Tarih Tezi'ne dayanılmasıdır.

32. “... Eski insanların inanları üzerine derinleşen her tarihçi, Mezopotamya'da, Mısır'da, eski Hint'te, eski İran'da, eski Amerika'da hasılı dünyanın her yerinde ve her yurdunda güneşe, aya, yıldızla tapıldığını görür. İşte Türk Dil Teorisinin Birinci Prensibi, bu hakikattan ilham almakta, ilk Türk dilinin güneşe ait olarak kullanılan bir kökten doğduğunu kabul etmektedir. Bu mefhumlar 6 grupta toplanabilir.

1. Güneş'in kendisi: Bunun gök yüzündeki benzerlerini ve mümessilleri olarak ay, yıldız, yıldırım, fecri şimail; Abartma olarak: Esas, sahip, Allah, efendi; vasıf olarak: yükseklik, büyüklük, çokluk, kudret, kuvvet.

2. Güneşin saçtığı ışık: Vasıf olarak: aydınlık, parlaklık; Abstre olarak: Zeka, hassiyet, nur.

3. Güneşin verdiği sıcaklık: Bunun yeryüzündeki konkre mümessili olarak: Ateş; Vasıf olarak: sıcaklık; Abstre olarak: Sevgi, duygu, heyecan.

4. Güneşin şarktan garba doğru yapar gibi görüldüğü hareketten alınarak: Hareket, imtidat, zaman, mesafe; Bunun daha abstre bir mefhumna nakli ile: bulut; Güneşin ışıklandırması ile gözüken varlıklar olarak: yer, kara, toprak; Toprağın verimi olarak: Gıda, mahsül; Abstre olarak: Hayat, büyüme, çoğalma, tekamül.

5. Güneşin ışığı aksederek eşyada görünen muhtelif renklere göre: renk; Vasıf olarak: televvün; Güneşin ışığıyla görünmesine meydan verdiği maddelerden biri, yahut yağmur şeklinde gökyüzünden gelen ve güneşin bir ihsanı gibi görünen varlık olarak: Su.

6. Yıldırım tesirden, yahut güneşe karşı duyulan vecit ve istiğrakın çıkarttığı sedadan alınarak: ses, söz. İşte Güneş, insan kafasındaki, bütün bu genel anlamlara, ana kaynaktır. Türk-Dil Teorisinin birinci prensibi bu hakikattan ilham almakta, ilk kültür dilinin, güneşe ait olarak kullanılan bir ana kökten doğduğunu kabul etmektedir.

Güneş, bütün varlığın kaynağı olan, yüksek bir kudret şeklinde alınınca, kültür diline esas olan, kongre ve abstre bütün genel mefhumların da bu kaynaktan doğmuş olacağı tabidir.

Bu genel mefhumlarla birlikte, güneşi bütün varlıkların kaynağı tanıyan, insan kendi varlığını da onunla birleştirmiş ve benlik mefhumunu yine bu esasa bağlamıştır.

Güneş-Dil Teorisinin temel iddiası ise, bütün kültür dillerine kaynaklık eden dilin Türk dili kökleri olduğudur.

Türk-Dil Teorisi, bir kere güneşi, şuur ve idrake dayanan insan dilinin ana mefhumu olarak aldıktan ve bütün mefhumları buna bağladıktan sonra, ilkin güneşe verilen ve sonra bütün öteki mefhumları da anlatınaya yarayan ilkel adın fonetik kuruluşunu araştırmıştır.

Bu Türk Tarih Tezi ispat edilmiş şüphe kabul etmez, sarsılmaz bir doğru olarak mütalaa edilmektedir. Dolayısıyla Güneş-Dil Teorisi, Türk Tarih Tezi'nin bir fonksiyonu olarak belirtilmektedir. Türk Tarih Tezi doğrulandığı, ispat edildiği kabul edildiğinden, Güneş-Dil Teorisi de doğru sayılmaktadır. Bu bakımdan Güneş-Dil Teorisi sadece, Türk ırkı ile ilgili değil, bütün beşeriyet ile ilgilidir. Hem de beşerin sadece dil tarihini değil, bütün tefekkür tarihini de anlatacak, aydınlatacak bir ışık olarak kabul edilmektedir. Sadece dil ile ilgili değil, psikoloji ve sosyoloji ile de ilgisi kurulmaktadır.

Güneş-Dil Teorisi'ni açıklamak üzere, Üçüncü Türk Dil Kurultayı'nda, ifade edilmiş, savunulmuş ve tartışılmış tezler ise şunlardır:

1. Yusuf Ziya Özer:

Din ve Medeniyet 37-50
Bakımından Güneş

2. İbrahim Necmi Dilmen:

Güneş-Dil Teorisinin 56-72
Ana Hatları

3. Vecihe Kılıçoğlu:

Ata kelimesi, 64-69
(Hatiboğlu) "Lallwort"
"Çocuk Sözü" değildir

İnsanlığın daha, hayvanlıktan ayırt edilmediği devirlerde el ve yüz işaretlerine refakat eden karışık ve müphem haykırışlar bir insan dili olarak alınmayacağına göre, bu seslerin güneş idraki aldığı ilk net şekil, (ağ) fonemi olmak icap eder. Yani bu ses Türk dilindeki 'ağ/ak' sözleri ile biçimlenmiştir. 'Ağ/ar/mak', 'Ak/ar/mak' gibi türevleri bu izleri taşıyordu." (İbrahim Necmi Dilmen, Güneş-Dil Teorisinin Ana Hatları, Üçüncü Türk Dil Kurultayı, s. 56-72; Veche Hatipoğlu, Ölümsüz Atatürk ve Dil Devrimi, s. 55-58)

4. Hasan Raşit Tankut:
Güneş-Dil Teorisine 95-139
Göre Pankronik Usulle Paleo.
Sosyolojik Dil Tetkikleri
5. Sebahat Turhan:
Güneş-Dil Teorisine 140-146
Göre Toponomik Dil
Tetkikleri
6. Naim Onat: *Güneş Dil Teorisine* 151-189
Göre Türkçe Arapça Karşılaştırmalar
7. Ahmet Cevat Emre:
Terminoloji ve 190
Güneş-Dil Teorisi
8. A. İnan:
(V-K) Ekin Kanunu 209-212
9. İsmail Müştak:
Güneş-Dil Teorisi 210-223
Makoyan Analiz Metodu
10. Agop Dilaçar:
Güneş-Dil 229-260
Antropolojisi

11. Mehmet Ali Ağakay:

Güneş Dil Teorisi

261-273

Karşısında Grek Dilinin Bazı Hususiyetleri

12. Hami Danişment:

İşaret Dili ve Tarihsiz

274-284

Zamir

Üçüncü Türk Dil Kurultayı'na gönderilen, fakat, tartışılmasına vakit kalmayan tezler ve raporlar ise şunlardır:

1. Muzaffer Muhuttin Dalkılıç:

Güneş-Dil Teorisinin Esaslarına Dair İtirazlar Bakımından Tetkiki

2. İ. Hakkı Cendey:

Güneş-Dil Teorisinin Tarihe Tatbiki

3. Saffet Engin:

Eti Dilinin Mahiyeti ve Ural-Altay Dil Zümresi İle Münasebeti

4. İsmet Ulukat:

Güneş-Dil Teorisine Göre Gramer Dersleri ve Tatbikat Örnekleri

5. Şeref Ergenekon:

Türk Dili İlk Kültür Dilidir

eden karışık ve müphem haykırışlar bir insan dili olarak alınamayacağına göre, bu seslerin güneş idraki aldığı ilk net şekil, (ağ) fonemi olmak icap eder. Yani bu ses Türk dilindeki 'ağ/ak' sözleri ile biçimlenmiştir. 'Ağ/ar/mak', 'Ak/ar/mak' gibi türevleri bu izleri taşıyordu." (İbrahim Necmi Dilmen, *Güneş-Dil Teorisinin Ana Hatları*, Üçüncü Türk Dil Kurultayı, s. 56-72; Veche Hatipoğlu, *Ölümsüz Atatürk ve Dil Devrimi*, s. 55-58

6. Saffet Tuna:

Batı Dillerine Geçmiş Türkçe Kelimeler

7. Kazım N. Duru:

Güneş Tanrı'dan Güneş Dile

8. Baha Arıkan:

Türk Dilinin Dünya Dilleri Üzerindeki Tesisi ve Etrüsk Dili. ⁽³³⁾

Bu konuşmalarda da, Güneşin sadece Orta Asya Türklüğünün değil, oradan dünyaya yayılan bütün Türklerin de ibadet ettikleri bir şey(ilah) olduğu belirtilmektedir. Mısır'da, Cermenler'de, Sümerler'de, Akatlar'da, İskandinavya'da ilahları ifade eden, Aton, Vodan, Bel, İl-odin, gibi ilah isimlerinin hepsinin de Türk dili kökenli sözler olduğu belirtilmekte ve iddia edilmektedir.⁽³⁴⁾

Üçüncü Türk Dil Kurultayı'nda, “*Güneş-Dil Teorisi ve Dil Karşılaştırmaları Komisyonu*” raporunda da şu görüşler tekrarlanmaktadır:

“... Komisyonda bulunan bütün ecnebî alimler Türkçenin derin ve esaslı bir surette tetkiki yapılmaksızın İndo-Öropen ve Hamito-Semitik dillerin ve umumiyetle lisaniyatın tetkiki noksanlaşacağında müttefiktirler.”⁽³⁵⁾

Komisyonunda sözü edilen bu rapor ile, yabancı dil uzmanlarının ve yabancı dil bilginlerinin de Güneş-Dil Teorisi'nin benimsediklerini anlatmaya çalışmaktadır. Aslında yabancı bilim adamları, Üçüncü Türk Dil Kurultayı'nda, Güneş-Dil Teorisi hakkında hiç konuşmamışlardır. Sadece, Atatürk'ü övücü konuşmalar yapmışlardır.⁽³⁶⁾

33. Üçüncü Türk Dil Kurultayı, s. XXXI, s. 34-35

34. Üçüncü Türk Dil Kurultayı, s. 40 vd.

35. Üçüncü Türk Dil Kurultayı, s. 342

36. Üçüncü Türk Dil Kurultayı, s. 278-328

IV. GÜNEŞ-DİL TEORİSİ UYARINCA YAPILAN ÇALIŞMALARDAN ÖRNEKLER

Gerek Güneş-Dil Teorisi üzerinde, gerek Güneş-Dil Teorisine uygun olarak pek çok çalışmalar yapılmıştır. Bu konularda çeşitli yarışmalar düzenlenmiştir. Burada Güneş-Dil Teorisine uygun olarak yapılan çalışmalar ve bu konudaki yarışmalar üzerinde birkaç örnek vereceğiz.

Örnek I.

Burdur Milletvekili Prof. İbrahim Necmi Dilmen'in Güneş-Dil Teorisi Üzerine Birkaç Soru ve Cevaplar.⁽³⁷⁾

Güneş-Dil Teorisinin asıl büyük hedefi Türk dilinin yeryüzü dillerine ana kaynak olduğu davasının ispatıdır. Konuşulan ve yazılan dil, halkın bildiği, kullandığı manasını anladığı sözlerden kurulur. Öz Türkçe olduğundan hiç şüphe olmayan (Kangı, kaçan, nite) gibi kelimeler bile, bugünkü konuşulan, yaşayan dilde yer bulmuyor. Bu halde, Arapça, Farsça, Fransızca sanılan ve halkça bilinmeyen bir kelimenin Türk kökünden geldiğinin ispatı demek, onun, konuşulan ve yazılan dile alınması demek değildir ve olmaz, bunu göstermek için iki küçük örnek almak faydalı olur.

I. Soley Kelimesi: Fransızcada (Soleil) şeklinde yazılan bu sözün “Güneş” demek olduğu malumdur. Bu kelime Latince (Sol)'dan gelir. Manası, “Ziya ve hareket menbaı” demektir. Türkçenin Yakut Lehçesinde (Sılay) kelimesi vardır. Yakutçada (s)'ler öteki Türk lehçelerinde (y) olur. Bu halde kelimenin ziya anlamına olan (ıy) kökünden geldiği kolaylıkla anlaşılır.

İşte bu esasa dayanarak (Soley) kelimesinin Türk kökünden geldiği anlaşılmıştır. Bu kelime ve benzerleri hakkında Ulus'un 24.12.1935'te çıkan sayısında çok değerli bir etimoloji etüdü

37. İbrahim Necmi Dilmen, Güneş-Dil Teorisi Üzerine Birkaç Soru ve Cevapları, Ülkü, Sayı 39, Mayıs 1936, s. 178-183; Ulus, 24 Kanunewvel, 1935; Ulus, Kanunisani 1936; Ayrıca bk: İbrahim Necmi Dilmen, Güneş-Dil Teorisinin Ana Kanunları ve Analiz Yolları, Ülkü, Sayı 38, Nisan 1936, s. 88-95

neşredilmiş, kelimenin aslı Türk dilinden geldiği ispat olunmuştur.

Bununla beraber hiç kimse Türklerin alıştığı “Güneş” dururken bundan sonra (Soley) diyecek değildir. Yalnız bu (sol) aslının Türkçeden geldiğinin ispatı büyük bir dil ve ilim hakikatının meydana konmasıdır ve bundan pek mühim neticeler çıkar.

2. Elektrik Kelimesi: Yine Ziya anlamına olan (ay) kökünden, (yaltırık) sözü Türkçede vardır. (Elektrik) kelimesinin de bununla aynı kuruluşta olduğu etimoloji analizinden anlaşılıyor. Bu kelimenin de Türk kökünden geldiği Ulus'un 19.1.1936'da çıkan sayısında ispat edilmiştir.

Elektrik kelimesi memleketimizde de herkesin bildiği ve söylediği bir sözdür. İşte bunun için bu kelimeyi Türkçe olarak, Türk lügatına almak lazımdır.

Görülüyorki, bir kelimeyi benimsemek bahsinde, yalnız analizin, onu Türk kökünden getirmesi kafi değildir. Çünkü bizim inanımıza göre, İndo-Öropan ve semitik diller umumiyetle Türk kökünden kaynaklanmıştır. Fakat Türkiye'nin konuşma ve yazı dilinin lügatı, bütün Türk kökünden gelen kelimeleri değil, Türkiye'de konuşulan yazılan, yahut konuşulup yazılması lüzumlu görülen kelimeleri koynuna alacaktır.

Bu yazıda görüldüğü gibi, Türk Dili Tetkik Cemiyeti Başkanı ve Burdur Milletvekili, Prof. İbrahim Necmi Dilmen, Kangı, Kaçan gibi Türk dili kökenli kelimeleri bir tarafa atarak, onları küçümseyerek, soley, elektrik gibi kelimelerle uğraşmakta, elektrik gibi Fransızca kelimeleri Türk Dili Lügatına almaya çalışmaktadır. Bu Fransızcanın kökeninin de Türk dili olduğunu ispat gayretidir. Bu gayret aslında, Türk dili ve Türk kültürü kaynaklarına dönüşü engellemektedir. Yine bu yıllarda, dünyadaki bütün kültür ve medeniyetlerin Orta Asya'da yaratıldığı ve Türkler tarafından yayıldığı iddia edildiği halde, kaba bulunduğu için radyoda Türk Halk Müziği yasaklanıyor, Klasik Batı Müziği çalınıyordu. Çünkü Avrupa'nın bütün “kültürlü” ve “medeni” milletleri, Türk Halk Müziği değil, Klasik Batı Müziği dinliyorlardı.⁽³⁸⁾

38. Kemal Tahir, Yol Ayrımı, 2. bs. Sander Yayınları, İstanbul, 1973, s. 81

Örnek II.

Ceyp ve Teceyp'in Türkçeleri Sinüs ve Kosinüstür.⁽³⁹⁾

Türk Dil Kurumu Genel Sekreterliğinden,

29.3.1937'de Ceyp ve Teceyp'in Türkçelerinin bulunması hakkında ilan edilmiş olan müsabakanın müddeti bu akşam bitmiştir.

Yüzlerce cevap alındı. Ekseriyetinde isabetli noktalar vardır. Bu çok istifadeli ve ciddi alakaya teşekkür ederiz. Kurumca en isabetli olduğu kabul edilen yazı aynen aşağıya dercolunmuştur. Bu yazıya ait şekiller Ulus gazetesinde görülecektir. Vadedilen hediye eser sahiplerinin adına İş Bankasına yatırılmıştır.

TDK Genel Sekreteri adına Hasan Raşit Tankut

TDK Genel Sekreterliğine,

Ceyp ve Teceyp'in Türkçeleri Sinüs ve Kosinüstür.

Kısaca izahı şu: Sinmek, Yakut lehçesinde, sadece, sin sözü çökmek çekilmek demektir. 'Petkarski' '... Bugün Anadolu'da elastikî manasında kullanılmakta olan', 'suneç' ve bunun diğer telaffuzları olup aynı manayı taşıyan 'Siniş-Sinüş-Sinüs' sözleri sinmek sözünün bir türevidir. Sinik, sinsi ve iplik manasına gelen 'singir' 'Petkarski' elastiki olan sinir ve hep aynı orijinin türevleridir.

Sinmek sözünün etimolojik şeklinde başında bulunan vokalı yerine konursa, kelime, 'esinemek, esnemek' şeklini alır. Bunun manası da 'elastiki olmak'tır. Esnek de elastiki demektir. Sinmek ve esnemek oijinde aynı sözdür. Yayın Türklerin en eski savaş silahı olduğu dünyaca bellidir. Türkler yaylarının kiriş ipine 'sinüg' 'Sinüs' demişlerdir. Çünkü o elastikidir. Oku atmak için ortasından çekilerek çukurlaştırılır. Ğ'nin, "c", "s", "ş", "z" ve bunun kategorisi ile değiştiği Türk dilcilerince bellidir. Yayın kirişi ile beraber olan şekli, herhangi bir kavisin veteri ile beraber olan şeklinden başka bir şey değildir. Bunun içindir ki, bir kavisin veteri ile onun iki ucuna ulaşan nısıf kuturlarından meydana gelen bir müsellese veter olan dil'a sinüs denmiştir.

39. Aydın Tarihi, Sayı 41, Mayıs 1937, s. 19-21

Kosinüs, ‘*Ko-sinüs*’ mürekkep teriminden yapılmıştır. Sinüs’ü biliyoruz. Ko’ya gelince: Bu söz Türkçede mütenasip, ahenktar manasındadır. ‘*Radolf, Kitap II, Tekevüt Lehçesi.*’

‘Kosinüs’ adı verilen dil’i ile sinüs arasında değişmeyen bir münasebet ve ahenk vardır. Filhakika bir yayda, sinüs düz bulundukça kosinüs yoktur. Ok kirişin ortasına getirilerek geriye çekildikçe, kosinüs meydana çıkmaya başlar.

Kosinüs’ün Ko unsuru, Dictionnaire Ethimologive De la Langue Latine’de yoktur. İngilizce büyük Webster lügatı, ‘Ko’yu izah için, onu sinüs’ün *complemanı* (tamamlayanı) manasına gelen, ‘*complementis sinüs*’ten gelmiş olduğunu yazıyor. Halbuki yukarıda söylediğimiz gibi *Co* sözü *Complement* kelimesinin ilk hecesi değildir. Müstakil bir Türk sözüdür. Eğer yakıştırma yoluna sapılmak mecburiyeti olsaydı, ‘*ko*’ sözünün ‘*complement*’den ziyade ‘*kansu, komşu*’ sözleri ile tam alakasını kabul etmek hiç de hata olmazdı. Filhakika sinüs ve kosinüs, kaim zaviyenin birer dil’ini teşkil eden, aralarında tam komşuluk münasebeti ve ahengi bulunan dıllardır. Derin saygılarımızla sunarız.

Ankara Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi

Türkoloji Etüdiyanlarından

Fehmi Güven Vecihe Kılıçoğlu, Hüseyin Arıtürk

Bu yarışmayı kazananlardan Vecihe Kılıçoğlu’nun bugün, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde Türk Dili Profesörü ve Türk Dil Kurumu Yönetim Kurulu Üyesi olduğu düşünülürse (Prof. Dr. Vecihe Hatiboğlu) “*bilim*”ciliğin nasıl teşvik edildiği, hangi tür bilgilerin “*bilim*” sayıldığı daha iyi anlaşılacaktır.

V. HAKİKATIN, “DOĞRUNUN” YEGANE ÖLÇÜTÜ, BÜYÜK ŞEF GAZİ MUSTAFA KEMAL

Türk Tarih Kongrelerinde olduğu gibi, Türk Dil Kurultaylarında da, gerçeğin, doğrunun, hakikatın ölçütü olarak hiçbir zaman olgular dikkate alınmamıştır. Doğrunun, hakikatın tek ölçütü vardır. O da Mustafa Kemal'dir. Üçüncü Türk Dil Kurultayı'nda, Güneş-Dil Teorisi'ne uygun olarak Kemal, ismi de değiştirilmiş KÂMAL Atatürk denilmiştir.

Kâmal ATATÜRK'ün, hakikatın, doğrunun, tek ölçütü olarak nasıl kullanıldığını birkaç örnekle göstereyim:

“... Güneş-Dil Teorisi'ni ispat etmek için pek çok delil vardır.. Fakat delillerin en katisi, dilin kaynağı diye güneşi gösteren işareti, yine güneş'ten, şimdiye kadar hiçbir kusufa uğramayan (erişilebilecek son noktada bulunan) ‘Bizim Güneşimiz’den almış bulunmamızdır.”⁽⁴⁰⁾

“... Atatürk, O semavi nurun yeryüzüne aksetmiş, en parlak lem'asıdır ki, O da Türk Milleti için bulunmaz bir hazine-i hakikattir. (Şiddetli alkışlar) Her ani temas, O'nda ne hakikatler keşfettirir, O'nun dimağında bir ateş vardır. Volkanlar gibi yanan, tutuşan, feveran eden bir ateş... Binaenaleyh bir ateşin ve ateşi tutuşturan azametli dehanın önünde eğilmek, yürekten doğan en derin şükran ve minnetlerimizi bütün samimi ruhumuzla arzetmeyi vecibe biliriz.” (Alkışlar)⁽⁴¹⁾

“... Zamanımızda yaşamak isteyen milletler, tarihlerine ve tarihlerini her şeyde yansıtan dillerine sağlam sarılırlar. Dil bilgisi tarihin en uzak, en karanlık köşelerini aydınlatır... Bize her hususta güneş olan büyük Türk'ün zeka ışıkları karşısında saygıyla eğilirim.”⁽⁴²⁾

40. Mehmet Ali Ağakay, Güneş-Dil Teorisi Karşısında Grek Dilinin Bazı Hususiyetleri, Üçüncü Türk Dil Kurultayı, s. 273

41. Yusuf Ziya Özer, Din ve Medeniyet Bakımından Güneş, Üçüncü Türk Dil Kurultayı, s. 48

42. Üçüncü Türk Dil Kurultayı, Bayan Afet'in Söylevi, s. 6-7

“... Atatürk, Atatürk antlıyız sana
Güneşinden içtik hep kana kana.”⁽⁴³⁾

“... Yeryüzünün en asil, en kabiliyetli, en çalışkan ve en fedakar milleti olan Türk'ün ölüm uçurumu kenarına geldiği korkunç bir günde tarih, kendini yaratan bu millete, yeni ve yüksek bir başbağışladı. (Alkışlar) Büyük kurtarıcımızı varlığımızı, uçurumdan kurtardı.” (Alkışlar).

“O günden beri milletle bu öz evladı arasında bir anlaşma var. Büyük Başbuğ bütün varlığını Türklüğü kurtaracak ve yükseltecek işleri ileri götürmeye, Türk Milletini asrî medeniyet seviyesinin üst tarafına çıkarmaya, Ulu Türk milleti de kendini ölüme kadar sürükleyen, bütün karanlıklardan sıyrılmak yolunda büyük yol göstericisinin ardından korkusuz, yürümeye ant içti. Bu karşılıklı anlaşmanın neticesidir ki, büyük şefin, geniş inkılap programında Türk dili ve Türk tarihi en ön sıralarda yer alıyor.”⁽⁴⁴⁾

“... Bu dil yeni Türk'ün, en asıl, en ulu varlığı olan Gazi'nin dili (alkışlar) dillerin en sağlamı, en dirisi, en eskisidir.”⁽⁴⁵⁾

“...Türkiye Cumhuriyetinin şanlı reisi, Türk irfan aleminin dahi Başbuğu Gazi Mustafa Kemal Hazretlerini saygı ile selamlarım.”⁽⁴⁶⁾

Bu konuşma ve yazılardan açıkça anlaşıldığı üzere, Mustafa Kemal, O'nun söyledikleri, hakikatın, doğrunun, tek ölçütü, yegane ölçütü olarak ele alınmaktadır. Bunun dışında hiçbir doğru, hakikat kabul edilmemektedir. Böylece, Mustafa Kemal'in istek ve arzuları, düşündükleri, ispat edilmesini istediği görüşler, hakikat doğru olarak kabul edilmektedir. Bu düşünceler ve görüşler nesnel gerçeği, gerçek somutların yerine konulmaktadır. Bu tutum ise, bilimsel düşünce anlayışıyla hiç bağdaşmayan bir

43. Ahmet Cevat Emre, Terminoloji ve Güneş-Dil Teorisi, Üçüncü Türk Dil Kurultayı, s. 201

44. İkinci Türk Dil Kurultayı, Türk Dili Tetkik Cemiyeti Reisi ve Maarif Vekili Abidin Bey'in konuşması, s. 8

45. Hakkı Nezih Bey, Türkçenin Diğer Dillerle Alaka ve Münasebeti, Türkçenin Menşei Hususiyeti, Hint-Avrupa Lisansı, Birinci Türk Dil Kurultayı, s.139

46. Birinci Türk Dil Kurultayı, Dr. Reşit Galip Bey'in Konuşması, s. 14. Ayrıca Bk. Bedros Zeki, Büyük Gazi'mize Hitap, Birinci Türk Dil Kurultayı, s. 247

tutumdur. Çünkü bilim yönteminde, kişiler, devlet yöneticileri kendi istek ve arzularını, düşündüklerini, “olması gerekir” diye arzuladıkları bazı şeyleri, nesnel gerçeklerin yerine, gerçek somutların yerine koyamazlar. Aksi halde bilim yönteminden tamamen uzaklaşmış ve resmi devlet ideolojisi alanına girilmiş olur. Nitekim bu kurultaylar da, yani, gerek Türk Tarih Kongreleri, gerek Türk Dil Kurultayları da Mustafa Kemal'in düşündüklerini doğrulamak ve övmek çabasından başka bir şey değildir. İstek ve arzuları olguların yerine koyan, bir düşünce olduğu için, ispat çabalarında zorlamalara başvurmaktan başka bir yol da yoktur. Bu zorlamalar daha sonraları, bazı yazarlar tarafından ifade edilmiştir. Örneğin Falih Rıfkı Atay, 1950 yıllarında yazdığı bir yazıda şöyle söylemektedir:

“... Atatürk'ün dil ve tarih davalarına sarılışının ve mirasını Dil ve Tarih kurumlarına bırakışının sebebini hemen görüyorsunuz. Türk'ü kendi şahsiyetine ve Şark-İslam dünyası dışında bir medeni topluluk yaratabileceğine inandırmak için diline ve tarihine inandırmak lazımdı. Atatürk kendi milletini aşağılık duygusundan kurtarmak için, dilci ve tarihçilerin zaman zaman, en mübalağalı, iddialarını dahi benimsemekten kaçınmamıştır.

... Atatürk bir noktada çok ısrar ediyordu. Türkçede kalacak kelimelerin aslında, Türkçe olduğu izah edilmeli idi. Atatürk ile anlaşılmadığım, pek sayılı meselelerden biri budur. Ben yabancı kelimelerin, bir dilin milli olması bakımından hiçbir zararı olmayacağı fikrinde idim. Türkçenin bağımsız dillerden, biri olacağına asla şüphe etmezdim. Bunun için de dilbilgisinin batii kanunlarını zorlamanın faydasız olduğunu söylerim. Bu izah zorlamaları yüzünden sarıldığı Güneş Dil Teorisine kıymet vermezdim.”⁽⁴⁷⁾

Türk Tarih Tezi'nde olduğu gibi Güneş-Dil Teorisi anlayışında da esas amaç, resmi ideolojinin temel dayanaklarını kurmaktır. Asırlarca ihmal edilmiş, horlanmış olduğu ifade edilen Türk Ulusuna moral vermek, O'nun aslında, “Ne kadar asil, yüksek, eski, köklü bir ulus” olduğunu ispat etmeye çalışmaktır. Birinci Türk Dil Kurultayı'nda, kurultay adına yapılan konuşma, daha doğrusu kurultay kararı, bu duyguları ifade etmesi bakımından önemlidir.

47. Falih Rıfkı Atay, Atatürk ve Dil, Türk Dili, Sayı 3, Aralık 1951, s. 7-10

“... Her halis Türk kelimesinde Türk mazisi yaşar. Biz bu kelimeleri duydukça atalarımızın mezarlarından bize seslendiklerini ve kendilerinin yaptıkları büyük işleri yapmaya bizi çağırdıklarını işitir gibi oluyoruz.”⁽⁴⁸⁾

Kurultay adına yapılan bu konuşma, üzerinde dikkatle durmak gerekir. “...Atalarımızın mezarlarında bize seslendiklerini ve kendilerinin yaptıkları büyük işleri yapmaya bizi çağırdıklarını işitir gibi oluruz” şeklindeki bir ifade ne anlama gelebilir? Bilindiği gibi Türk Tarih Tezi anlayışına göre, medeniyetlerin kaynağı, Orta Asya'dır. Dünyada yüksek kültürün ilk beşiği Orta Asya'daki Türk Anayurtları ve medeniyeti kuranlar, yaratanlar, geliştirenler ve dünyaya yayanlar da Türk'lerdir. Dünyadaki bütün kadim medeniyetler Türkler tarafından kurulmuştur. Güneş-Dil Teorisi ise bu medeniyet ve kültürlerin Türk dili aracılığı ile yayıldığını ve geliştirildiğini, Türk dili aracılığı ile ifade edildiğini iddia etmektedir. İşte, İkinci Türk Dil Kurultayı'nda, eskiden Türk Atalar tarafından başarılmış işlerin tekrar başarılmaması, dünyaya medeniyet ve kültür taşıma, dünyayı medenileştirme görevinin tekrar başarılmaması özlemi ifade edilmektedir. Bu özlem daha sonraki kurultaylarda da ifade edilmiştir. Örneğin İsmail Hakkı Baltacıoğlu Dördüncü Türk Dil Kurultayı'nda şöyle demektedir:

“... Şimdi Türk'ün sesini daha iyi işitiyorum.

Türk Kendine güven!

Türk Durma yarat!” (Bravo sesleri, şiddetli alkışlar)⁽⁴⁹⁾

Beşinci Türk Dil Kurultayı'nda ise, öğretmen Melahat Sezener tarafından yazılan ve okunan bir şiirde, “*Türk dilinin Tanrı'nın öz dili*” olduğu, bu bakımdan da “her lısandan üstün olduğu” ifade edilmektedir.⁽⁵⁰⁾ Yine bununla ilgili olarak, İkinci Türk Dil Kurultayı'nda, ordu adına yapılan bir konuşmada şöyle denmektedir:

48. İkinci Türk Dil Kurultayı, Türk Dili, Sayı 8, TDTCB, s. 105

49. Dördüncü Türk Dil Kurultayı, 10 Ağustos-12 Ağustos 1942, Ankara, Toplantı Tulgaları, Tezleri, Alaaddin Kral Basımevi, İstanbul-Ankara 1943. İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun Konuşması, s. 99

50. Beşinci Türk Dil Kurultayı, 26 Kasım-30 Kasım 1945. Birleşimler, Tutanaklar, Tezler, Cumhuriyet Basımevi, İstanbul 1946, Melahat Sezener Tarafından yapılan konuşma, s. 154

“... Son sözumüz: *Türk Cumhuriyeti Ordusunun dileği Türk dili ile sevk ve idare, Türk dili ile emir ve kumandadır. Türk ordusu yüreğiyle ve kanyla olduğu kadar dili ile de Türk olmak istiyor. Büyük Başbuğumuzun, öz dilimizi yabancı istilasından kurtarmak, dilimizden de yabancıyı söküüp çıkarmak için açtığı savaşta zafer muhakkaktır.*” (Sürekli ve şiddetli alkışlar)⁽⁵¹⁾

Türk Tarih Tezi ve Güneş-Dil Teorisi anlayışlarının kurultay dinleyicilerine verdiği moral, o kadar yüksek olmuştur ki, Birinci Türk Dil Kurultayı'nda, kurultay üyeleri, “Türk dilinin öteki dillerle ilişkilerini” araştırmak için kurulan, komisyon raporunda, “Türk dilinin öteki dillere kaynaklık ettiği” şeklindeki bir ifadenin, komisyon raporunda muhakkak belirtilmesini istemişlerdir.⁽⁵²⁾

Bu arada Güneş-Dil Teorisi ile ilgili birçok yayın yapılmıştır. Bu yayınların başlıcalarını şu şekilde sıralayabiliriz:

Ahmet Cevat Emre: *Türkçe'nin Hint-Avrupa Dili İle Mukayesesi*,
TDK, Ankara 1934.

Naim Onat: *Türk Dilinin Sami Dillerle Münasebeti*,
TDK, Ankara 1934.

İbrahim Necmi Dilmen: *Güneş-Dil Teorisinin Ana Hatları*, TDK,
Ankara 1936.

Hasan Reşit Tankut: *Güneş-Dil Teorisine Göre Pankronik Usulle
Sosyolojik Dil Tetkikleri*, TDK, Ankara 1936.

Naim Onat: *Güneş-Dil Teorisine Göre, Türkçe-Arapça
Karşılaştırması*, Ankara 1936.

A. İnan: *Güneş Dil Teorisine Göre Ders Notları*, TDK, Ankara 1936.

Hami Danişment: *Türklerle Hint Avrupalılarının Menşe Birliği*,
2 Cilt, Devlet Basımevi, İstanbul 1935-1936.

51. İkinci Türk Dil Kurultayı, Türk Dili, Sayı 8, TDTCB, s. 87

52. Birinci Türk Dil Kurultayı, Celal Sahir Bey'in Konuşması, s. 438

VI. MEDENİ OLMAYAN KABİLELER TARAFINDAN KONUŞULAN DİL MATLUP DEĞİLDİR

Birinci Türk Dil Kurultayı'nda, Türk dilinin bütün dillerin kökeni olduğu savunulurken, eskiliği ve yüksekliği belirtilirken, kurultayın sadece, yüksek dillerle, medeni ulusların ve kültür sahibi ulusların dilleri ile meşgul olduğu, “medeni olmayan kabilelerin” konuştuğu dillerle meşgul olmadığı da belirtilmektedir. Bu konuda Celal Sair Bey şöyle demektedir:

“... Şüphesiz medeni olmayan kabileler tarafından konuşulan diller matlup değildir.”⁽⁵³⁾

Kongre tutanaklarından “medeni” olmayan kabilelerin Kürtler, “medeni olmayan kabileler tarafından konuşulan ve bunun için de matlup olmayan değerli sayılmayan” dilin de Kürtçe olduğu anlaşılmaktadır.

Türk Tarih Kongrelerinde olduğu gibi, Türk Dil Kurultayı'nda da “Herkesin Türk olduğu”, dolayısıyla Kürt diye bilinen bir kavimin mevcut olmadığı sık sık tekrarlanırken, zaman zaman ve fiili olarak Kürtler horlanmakta ve küçük görülmektedir. Örneğin Dördüncü Türk Dil Kurultayı'nda S. Fethi Gökçaylı şöyle demektedir:

“... Avar, Geçen, Lezgi, Kumuk, Nogay, Kırgız, Tecik, Özbek-Başkırt, Ostiyak, Votiyak, Tepter lehçelerinin cüzi ayrılıkları dolayısıyla hepsi Türk oldukları halde, bugün aralarında bu muhtelif lisanlarla, anlaşmak ihtimali çok müşkülleşmiştir. Yalnız dini bağlar ve milli anane birlikleri, Türklüklerini muhafaza ettirmiştir. Lehçeleri birleştirilmiş olsaydı, hepsi bir boydan olan bu Türklere yalnızca Türkistan Türklüğü, Kafkasya Türklüğü adı verilirdi. Bu kadar boylara parçalanmazlardı. Osmanlı Devleti zamanında da aslen Türk oldukları halde, lisan serbestisi bırakılmış olan Kürtler, Lazlar, Çerkezler, bu serbesti tesiri altında zamanımızda da bırakılmış olsalardı, dilimizin bütünlüğü için bir gerilik kaydedilirdi.

Az bir diyalek farkı olmasına rağmen, Karadeniz, Aydın,

53. Birinci Türk Dil Kurultayı, s. 438

Şark, Cenup, Kastamonu, Orta Anadolu şivelerini İstanbul şivesine inkılap ettirmelidir.⁽⁵⁴⁾

Bu sözler gerek Türk Tarih Kongrelerinde, gerekse Türk Dil Kurultaylarında görülen bilimsizliğin, yöntemsizliğin ve temel çelişmelerin açık bir göstergesidir. Osmanlı İmparatorluğu devrindeki Kürtler için, “*aslen Türk oldukları halde, lisan serbestisi bırakılmış olan Kürtler*” denmektedir. Aslen Türk olunca lisanlarının serbest bırakılmasından daha doğal ne olabilir?

Bu konuşmada görülen ikinci bir çelişmede, Cumhuriyetten sonra, “*aslen Türk olan Kürtlerin*” lisanlarının yasak edilmesidir. Aslında “*Türk*” olan bu toplumun lisanı neden yasak edilmiştir? Bir başka çelişme de, “*az bir diyalek farkı olmasına rağmen, Karadeniz, Aydın, Şark, Cenup, Kastamonu, Orta Anadolu şivelerini, İstanbul şivesine inkılap ettirmek gerekir*” cümlesinden doğmaktadır. Hem Kürtlerin aslında Türk olduğu, fakat lisanlarının yasak edildiği belirtilmekte, hem de, şark lisanı, (yani Kürtçe) ile örneğin, Kastamonu veya Aydın ağızları arasında az bir diyalek farkı bulunduğu belirtilmektedir. “Az bir diyalek farkı” “*O dilin*” yasak edilmesinin, konuşulmasının ve yazılmasının engellenmesini gerektirir mi? İstanbul şivesi ile Kastamonu şivesi arasında da bu kadar bir diyalek farkı vardır. Kastamonu ağızı da yasak ediliyor mu?

Görüldüğü gibi, bu küçük paragrafta, belli başlı üç büyük çelişme vardır. Birbirini izleyen iki cümle, birbirleriyle çelişme halindedir. Bu çelişmenin temel nedeni ise objektif gerçekleri, gerçek somutları reddetmekten başka bir şey değildir.

Kürtçenin dünya dilleri arasındaki yerini ise aşağıdaki tabloda açık bir şekilde görmek mümkündür:

Başlıca dört ana grupta toplanabilen dünya dilleri arasında Kürtçe, Çekimli Dil Grubu yani, Hint-Avrupa Dilleri arasında yer almaktadır.⁽⁵⁵⁾

54. S. Fethi Gökçaylı, Dil İnkılabı Programı ve Gramerin Dildeki Önemi, Dördüncü Türk Dil Kurultayı, s. 299

55. Bu tablonun hazırlanmasında şu kaynaklardan yararlanılmıştır: A. Dilaçar, Türk Diline Genel Bir Bakış, TDK, Ankara 1964, s. 2-3; Süheyla Bayrav, Romen Dillerinin Doğuşu ve Gelişmesi, İÜEF, İstanbul 1967, s. 5-11; The Random House Dictionnary of the English Language, İç Kapak.

I. Çekimli Dil Grubu (Hint-Avrupa Dilleri)

A. Centum (Damaksal Sesi kapıntılı biçimde sürdürenler	B. Satem (Damaksal Sesi Isıklıya Çevirenler)
1. Cermen Dilleri	1. Hititçe
2. Baltık ve Slav Dilleri	2. Sümerce
3. Kelt Dilleri	3. Yunanca
4. İtalik Diller (Latince)	4. Sanskritçe
b) Fransızca	5. Farsça
c) İngilizce	6. Afganca
d) İspanyolca	7. Ermenice
	8. Kürtçe
	9. Arnavutça

II. Eklemlili Dil Grubu (Ural-Altay Dilleri)

A. Ural	B. Altay
1. Yukagir	1. Türkçe
2. Eskimo-Aleut	2. Moğolca
3. Samoyed	3. Mançurca
4. Fin-Ugor	4. Tunguzca
	5. Kore dili
	6. Japonca

III. Çekimli ve Eklemlili Dil Grubu (Sami Diller)

- A. Doğu Sami Dilleri (Babil, Asur)
- B. Kuzey Sami Dilleri (Amurru, Aram)
- C. Batı Sami Dilleri (Süryani, Kenanca, İbranice, Moabca, Fenike)
- D. Güney Sami Dilleri (Mail, Seba, Habeş, Mehre, Arapça)

IV. Tek Heceli Diller

A. Çince	B. Tibetçe

VII. GÜNEŞ-DİL TEORİSİ'NİN PRATİK YARARLARI

Güneş-Dil Teorisi'nin pratik yararları, Türkçeye yabancı dillerden geçmiş kelimelerin geri atılmamasını da amaçlamaktadır. Güneş-Dil Teorisi her ne kadar, dillerin kökenini açıklayıcı bir teori olarak, felsefi bir teori olarak ortaya atılmışsa da, böyle pratik bir sonuç doğurması da doğaldır. Mademki bütün diller Türkçeden doğmuşlardır, bütün dillerde Türk dili kökleri vardır, o halde Türkçedeki bütün kelimelerin, hangi dillerden olursa olsun Türkçe olması doğaldır. Türk Dil Kurumu Genel Sekreteri İbrahim Necmi Dilmen'in konuşması bu bakımdan anlamlıdır.

"... Kökü Türkçeden gelen ve kültür dünyasında, müşterek olan, (elektrik, dinamo, metre, gram) gibi terimlerin olduğu gibi alınması gerekir."⁽⁵⁶⁾

Bu konuşmada açık olarak anlaşıldığı gibi, elektrik, dinamo, metre, gram gibi sözlerin Güneş-Dil Teorisi analiz yöntemleri sonucu, Türkçede olduğu sonucunda varılmaktadır. Dolayısıyla bu sözlerin dilden atılmasına gerek yoktur.

Buna rağmen İbrahim Necmi Dilmen, kurultaya sunduğu raporun bir yerinde de:

"... Şu noktayı da önemle belirtmek isterim. Güneş-Dil Teorisi, yalnız, dilimize lazım görünen ve karşılığı bulunmayan birtakım Arapça, Fransızca, Farsça sözleri, Türkçe diyerek muhafaza gayreti ile ileri sürülmüş zannedenler pek büyük bir gaflet ve yanlışlık içindedirler"⁽⁵⁷⁾

demektedir. Bu düşünce ise, O'nu yukarıdaki görüşleriyle temel bir çelişme içine sokmaktadır. Prof. Vecihe Hatiboğlu'nun ve Ruşen Eşref Ünaydın'ın belirttiği gibi, bunlar Mustafa Kemal'in sözcüleridirler. Bu sözcüler görevlerini yaparlarken sık sık çelişmelere düşmekten kurtulamamışlardır.

Güneş-Dil Teorisi'nin ikinci pratik faydası, Osmanlı İmparatorluğu döneminde horlandığı, küçümsendiği iddia edilen Türk unsurunun moralini yükseltmektir. Üçüncü bir faydası, "böylesine yüksek bir kültürü, kendisine kaynaklık etmiş bir kültür ve medeniyeti" istila emellerini kırmaktır. Güneş-Dil Teorisi'nin en önemli ve başta gelen ödevlerinden biri ise, Kürtlerin Türkleşmeleri, asimile edilmeleri konusunda önemli bir işleve sahip olmasıdır.

56. Üçüncü Türk Dil Kurultayı, İbrahim Necmi Dilmen'in Açış Konuşması, s. 22

57. Üçüncü Türk Dil Kurultayı, İbrahim Necmi Dilmen'in Açış Konuşması, s. 13

VIII. TÜRKÇE SÖZLÜK'E GÖRE KÜRT NEDİR?

Türk Dil Kurumu tarafından yayınlanan Türkçe Sözlük'ün dördüncü basımında (1936) Kürt ve Kürtçe sözcükler şöyle tanımlanmaktadır:

Kürt: Çoğu dillerini değiştirmiş Türklerden ibaret olup bozuk bir Farsça konuşan ve Türkiye, Irak, İran'da yaşayan bir topluluk adı ve bu topluluktan olan kimse.

Kürtçe: Kürt dili. (s. 481)

Aynı Sözlük'ün altıncı baskısında ise (1974) Kürt ve Kürtçe sözcükleri şu şekilde belirtilmiştir:

Kürt: Soyca Türk olup dillerini değiştirerek bozuk bir Farsça konuşan, Türkiye, Irak, İran'da yaşayan bir topluluk adı ve topluluktan olan kimse.

Kürtçe: Kürt dili. (s. 533)

Bu tutumun 1930 yıllarında belirmeye başlayan tutumdan hiçbir farkı yoktur. Gerçek somut inkâr edilmekte, nesnel gerçeği bilme çabası, nesnel gerçeği bilme ihtiyacı tamamen bir tarafa itilmektedir. Türk Dil Kurumu'nun Türkçe sözlüğünde, Kürtlerin Türk asıllı oldukları ileri sürülmektedir. Türk Dil Kurumu hangi delillere dayanarak bu görüşü ileri sürmektedir. Bu tamamen keyfi bir görüştür. Sübjektif bir kanaatin ifadesidir. Bu Kürdistan'a ve Kürt ulusuna karşı uygulanan sömürgeci politikanın bir sonucudur. Türk-Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu gibi kurumlar Kürt ulus sorunu konusunda daima bilim dışı bilgiler üretmişlerdir. Kürt ulusu için sömürgeci kurumlardır.

Türk Dil Kurumu'nun Türkçe Sözlük'ünde ikinci olarak “*Aslı Türk olan*” topluluğun zamanla öz dilini değiştirdiği ileri sürülmektedir. Bu da bilimsel bir görüş olamaz. Kendi dillerini değiştirerek “bozuk bir Farsça” öğrendiler, demek, “bozuk bir Farsça”nın aslında, çok daha gelişkin bir dil ve kültür olduğunu ortaya koymaz mı?

Üçüncü olarak “*Kürt topluluğunun*”, Türkiye, Irak ve İran'da yaşadığı söyleniyor. Fakat bu sonucun ortaya çıkmasına neden olan Lozan emperyalist bölüşümü üzerinde durulmuyor. Bu adeta ezeli ve ebedi hakikat olarak ileri sürülüyor.

Bütün bunlar elbette bilimsel bir tutum olamaz. Bunlar sömürgeci tutumlardır. Bu tutum uyarınca Türk Dil Kurumu, Kürtçeden Türkçeye geçmiş ve halen kullanılan birçok sözün karşısına “Farsça” işaretini koymuştur. Bu Türk Dil Kurumu'nun Kürt dil ve kültürünün gasp edilmesinde önemli bir fonksiyona sahip olduğunu göstermektedir. Türk Dil Kurumu Kürt dili ve kültürüne karşı sömürgeci bir kurumdur. Dünyada uygulama alanı bulan kültür “emperyalizmi” çeşitlerinin en gericisini, en katliamcısını uygulayabilmek için devlet tarafından maddi ve manevi araçlarla desteklenmektedir.

Örneğin Türk dilinde kullanılan, çerçeve, çapraz, schpa, hoşaf, düşman, serkeş, herkes, çarşaf, manda, sarhoş, ana-baba, peçe, zingil, peynir, pillav, zebun, ağa, turşu gibi kökü ve yapısı Kürtçe olan kelimelerin, bir kısmının önüne, (Farsça), çok az bir kısmının önüne (Arapça), işareti konmuştur. Çapraz, manda, peçe, ağa gibi kelimelerin önüne ise hiçbir işaret konmamıştır. Dolayısıyla bunların Türkçe olduğu kabul edilmektedir. Görüldüğü gibi Kürtçe sözler benimsenmiş, fakat onlara Farsça, Arapça veya Türkçe denmiştir. Böylece Kürtçenin varlığı ırkçı ve sömürgeci politikalarla gözden uzak tutulmaya çalışılmaktadır. (*)

Türk Dil Kurumu gibi kurumlar bu tavırlarından dolayı utanç duymak şöyle dursun bu sömürgeci tavırlarıyla iftihar etmektedirler. Fakat, asılları Türk olarak belirtilen Kürtler, kışın ortasında napalm bombalarından, zehirli gazlardan, mig uçaklarından, tanklardan, binbir türlü zulüm ve işkenceden kaçarak, çoluk-çocuk, sınıra kadar gelip Türk Devletinden iltica hakkı istedikleri zaman, susmakta, ses çıkarmamaktadırlar. Kendi militarist burjuvazilerinin sömürgeci tutumlarına aynen iştirak etmektedirler. Kadınlara, çocuklara iltica hakkı vermeyen, kendi devletinin tutumunu alkışlamaktadırlar. Fakat Kıbrıs için durum hiç böyle değildir. “*Makarios'un zulümü*” edebiyatını, tıpkı militarist sömürgeci burjuvazisi gibi sık sık tekrarlamaktadır.

*- Yukarıda belirtilen kelimelerin etimolojisi için bak. Devrimci Doğu Kültür Ocakları Dava Dosyası I. Komal Yayınları, Ankara 1975, s. 183-187

TÜRK TARİH TEZİ'NİN ve GÜNEŞ-DİL TEORİSİ'NİN GELİŞTİRİLDİĞİ SIRALARDA, TÜRKİYE'DEKİ İÇ POLİTİKA GELİŞMELERİ VE TÜRKİYE'NİN DIŞ ÜLKELERLE BAĞLANTILARI

Herhangi bir olguyu bilim yöntemi gereğince ele almanın en önemli koşulu, o olguyu öteki olgularla birlikte ele almaktır. Ve bu süreci zaman ve mekân boyutunda gerçekleştirmeye çalışmaktır. Böylece ele alınan olgunun öteki olguları etkilemesi, veya onlardan etkilenmesi bir bütün olarak kavranılabilir. Yine bu süreç ile olguların ve olgusal ilişkilerin iç ve dış bağlantıları, çelişme ve değişimleri kavranılabilir. Bütün bunların sonunda, toplum yapısı ve yapıdaki değişimler doğrultusu hakkında, somut, bütünsel bir bilgi elde edilebilir. O halde Türk Tarih Tezi veya Güneş-Dil Teorisi, öteki olgulardan kopuk, onlardan tecrit edilmiş bir şekilde ele alınamaz.

1930 yılı yaz aylarında Kürdistan'ın çeşitli kesimlerinde direnmeler vardır. Güney Kürdistan'da Kürtler İngiliz emperyalizmine karşı savaş halindedirler. Bu tarihler İngiliz emperyalizminin Irak'taki manda yönetimine son vermeye hazırlandığı tarihlerdir. Bu sırada Kürtler de Güney Kürdistan'ın özerkliğini isterler. İngilizler bu isteği reddederler. Güney Kürdistan'ın Bağdat'taki krallığa bağlanmış olduğunu bildirirler. Bunu Kürtler kabul etmez. Bunun üzerine İngiliz ordu birlikleri, Güney Kürdistan üzerine şiddetli bir askeri harekate geçer. Yanına yardımcı olarak, kukla Arap krallığının askerlerini de alır. Savaş 1930 yılı yaz aylarında Güney Kürdistan'da bütün şiddetle sürer. Bu aslında, Kürtlerin ulusal ve demokratik hak ve özgürlükleri için, İngiliz emperyalizmine karşı, 1919 yıllarından itibaren sürdürdüğü savaşın bir devamıdır.

Aynı tarihlerde, İran'da, Simko liderliğindeki Kürtler, İran hükümetinden, Kürtlerin “ulusal” hak ve özgürlüklerini, Kürdistan'ın “özerkliğini” talep etmektedirler. Fakat, Simko, 1930 yılı Temmuz ayı ortalarında, İran hükümeti tarafından tuzağa düşürülerek, “kahpece” öldürülür. İran ordu birlikleri Kürtler üzerine büyük bir taarruza geçer.

Yine bu tarihlerde Kürtler, Ağrı'da, Zilan'da, Türk hükümetinden ulusal ve demokratik hak ve özgürlüklerini isterler. Türk hükümeti, İran, İngiliz ve Fransız hükümetleriyle de işbirliği yaparak bu talepleri kanla boğar. Fakat Ağrı direnmesi 1930 yılı, Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül aylarında bütün şiddeti ile devam eder. Aynı tarihlerde, Fransız Mandası altındaki Suriye'de, Fransız yönetimi, Kürtleri, öteki ülkelerdeki Kürtlerle ilişki kurmasını, onlara yardım etmesini diye büyük bir baskı altında tutar. İngiliz ordusunun, Türk ve İran ordularının zulmünden kaçarak, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'ne iltica etmek isteyen Kürtlere ise iltica hakkı verilmez. Hatta, iltica etmek isteyen Kürtlere karşı saldırıda bulunulur.

1930 yıllarından sonra, Türkiye, Irak, İran Başbakanları, İran, Irak, İngiltere, Fransa, Türkiye Dışişleri Bakanları, Türkiye-İran-Sovyetler Birliği, Türkiye-İran, Türkiye-İngiltere, Türkiye-Suriye (Fransa) hudut komisyonları arasında, çeşitli zamanlarda ve çeşitli yerlerde toplantılar yapılmıştır. Türkiye, İran, Irak, Suriye, Fransa, İngiltere arasında yapılan bütün bu toplantı ve görüşmelerde, Kürtler ortak düşman ilan edilmiştir. Bu ortak düşmana karşı mücadele etmek için ideolojik, politik ve askeri işbirliği yapılmış, hazırlanan planlar birlikte uygulamaya konulmuştur. Kürt ulusal ve demokratik haklarının kanla boğulması, sınırlarda 4-5 ordunun baskısı karşısında sıkışıp kalan Kürtlere iltica hakkı verilmemesi, orduların sınırları aşarak Kürtlere karşı taarruzlarını sürdürebilmeleri, aynı anda 4-5 ordunun birden Kürtlere saldırması, kadınlara, çocuklara, ihtiyarlara, sivil halka aynı saldırıların sürdürülmesi, köylerin, evlerin, ekinlerin, ormanların, hayvanların yakılmaları, sürgünler, mahkemeler, hep müşterek olarak yapılan ve uygulanan politikaların bir sonucudur. 1930 yılı Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül aylarına ait Milliyet gazetesi ve öteki gazeteler incelendiği zaman bu durumlar bütün çiplaklığı ile ortaya çıkmaktadır.

Bütün bunlar, Kürdistan üzerindeki emperyalist bölüşüm mücadelesi, Lozan ile ilgili araştırmada bütün teferruatı ve belgeleriyle ele alınacaktır. Burada sadece biri üzerinde küçük bir alıntı vermekle yetiniyoruz. Tahran'a tayin edilen yeni büyükelçi Rıdvanbeyoğlu, Hüsrev Gerede, 15 Eylül 1930'da İran Şahı Rıza Pehlevi ile yaptığı görüşmede şöyle diyor:

“... Şah'a cevaben, hissiyatı necibane ve dostanelerine, Gazi'ye karşı gösterdikleri müveddet ve muhabbetlerine teşekkürden sonra asıl meseleye geçtim. Yani Ağrı Dağı ve hudut üzerindeki Kürt asilerine ve eşkıyalarına karşı yapılması gereken müşterek askeri harekate temas ettim. Kendisinin İran Ordusunun Başkumandanı, yüksek bir asker olduğunu da ileri sürerek bütün muharebelerde gayenin düşmanı imha olduğuna nazaran, kıtalarımızın hudut mintikasında, karşılarında ricat edecek eşkıya gruplarını imha için süratle, şiddetle takibe mecbur olduklarını, binaenaleyh hareket esnasında 'hududu tecavüz' meselesinin mevzubahis olamayacağını, her iki memleketin asayişini bozan, hudut üzerinde haydutluk, kaçakçılık yaparak dostluk münasebetlerimizi ihlal eden bu asilere karşı müşterek askeri hareket yapılmasının siyasi ehemmiyetini ve askeri faydalarını izah ettim.”⁽¹⁾

Görüldüğü gibi bu görüşmede Kürtler müşterek politikalarla ezilmesi, ortadan kaldırılması gereken müşterek bir düşman olarak ele alınmaktadır. Gerek bu tarihlerden önceki, gerek bu tarihlerden sonraki müşterek politikalar ise, bu eylemlerin nasıl gerçekleştirildiğini, “müşterek düşman” a karşı müşterek mücadelenin nasıl yapıldığını, hangi sonuçların ortaya çıktığını açıkça göstermektedir. Kürt ve Kürdistan adlarının, dillerden ve tarihlerden silinmesi için ne işler yapıldığı, “Kürdistan emellerinin Ağrı Dağı'na nasıl gömüldüğü”, bu işlerin nasıl iftiharla, kahramanlık örneği, mucize olarak anlatıldığı bellidir.

1930 yılının iç politikadaki en önemli olaylarından biri ise, Serbest Cumhuriyet Fırka'sının kurulması ve kapatılmasıdır. Serbest Fırka, CHF Genel Başkanı ve Cumhurreisi, Gazi Mustafa Kemal'in

1. Rıdvanbeyoğlu Hüsrev Gerede, Siyasi Hatıralarım I İran, 1930-1934, İstanbul 1952, s. 69

emirleriyle, en yakın adamlarından Fethi Bey (Okyar) tarafından kurulmuştur. Umut edilenleri ve Fethi Beyin kapasitesini de aşan bir muhalefet odağının belirmesi üzerine CHF Genel Başkanı ve Cumhurreisi Gazi Mustafa Kemal'in emirleriyle kapatılmıştır. Büyük Şef Gazi Mustafa Kemal'in CHF'nin Genel Başkanı olmasına rağmen, Serbest Fırka'nın da manevi başkanı, olması kabul ediliyordu.

Büyük Şef Gazi Mustafa Kemal ile Fethi Bey'in anlaşmaları üzerine Serbest Fırka'nın kurulduğu, 12 Ağustos 1930'da açıklanmıştır. 17 Kasım 1930'da ise, Fethi Bey Serbest Fırka'yı feshettiğini açıklamıştır.⁽²⁾

Serbest Fırka kendi kendini feshettiğini açıkladıktan sonra, bütün muhalefet odakları kırılmış, Şeflik düzeni, yeni totaliter bir düzen bütün kurumlarıyla yerleştirilmeye çalışılmıştır. Serbest Fırka'nın kuruluşunun ve feshedilmesinin, Kürt direnmelerinin en yoğun olduğu bir safhada gerçekleştirilmiş olması dikkat çekicidir. 1925 yılında, Kürt direnmelerinin ve Kürdistan'da ordu kullanılmasının hemen arkasından Takrir-i Sukun Kanunu getirilmiş ve bütün muhalefet odakları kırılmaya ve susturulmaya çalışılmıştı. Kürt direnmeleri bahane edilerek “sol” üzerinde bir baskı uygulandı. İşte, aynen 1925 yıllarında olduğu gibi, 1930 yıllarında da, Kürt direnmeleriyle, totaliter rejimin, Şeflik rejiminin, bütün müesseseleriyle kurulması arasında yakın bir ilişki olduğu kanısındayız. 1925'te Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın, Kürt direnmelerini teşvik ettiği nasıl iddia edilmişse, 1930'da da Serbest Fırka ile, Kürt direnmeleri arasında da böyle bir bağ olduğu iddia edilmiştir. Bu konular üzerinde, Kürdistan üzerinde emperyalist bölüşüm mücadelesi: Lozan ve Misaki Milli, CHF'nin Tüzüğü ve Programı ile ilgili araştırmalarda etraflı olarak durulacaktır. Örneğin 1930 yıllarının, üzerinde en çok durulan ve tartışılan konusu olan Şimendifer Politikası da Kürt direnmeleri ile çok yakından ilgilidir. Şimendifer, birinci planda, “Doğu”ya asker ve cephane göndermek için istenmektedir.

2. CHF'nin Tüzüğü ve Programı ile ilgili araştırmalarda, Serbest Fırka üzerinde daha etraflı bir şekilde duracağız. Serbest Fırka'nın perde arkası ile ilgili olarak bk. Kemal Tahir, Yol Ayrımı, Sander Yayınları, 2. bs., İstanbul 1973, Birinci Bölüm.

1930 yıllarında iç politika bakımından önemli bir olgu da zirai buhrandır. Köylünün ürettiği malların, (buğday, arpa, tütün, pamuk, fındık, vs.) fiyatı düşmüş, satın aldığı malların (gaz, tuz, bez, şeker, vs.) fiyatı yükselmiştir.⁽³⁾ Köylünün üzerinde, yol vergisi, arazi vergisi, hayvanlar vergisi gibi ağır vergiler vardır.⁽⁴⁾ Köylüden ucuza buğday almakta, Ziraat Bankası'na, 2-3 misli fazla fiyatla satılmaktadır.⁽⁵⁾ Bu ise, sırf buğdaydan, milyonlarca lira kazanan aracılardan, tefecilerin ortaya çıkmasına ve güçlenmelerine sebep olmuştur.

Aynı tarihlerde, Avrupa'da faşist rejimlerin büyük bir gelişme gösterdiği ve bunun Türkiye'yi yakından etkilediği de bilinmektedir. CHF'nin, dolayısıyla devletin, her türlü yayın organında Hitler'e ve Mossolini'ye ve bunların rejimlerine her gün sayfalar dolusu övgüler düzülmemektedir.⁽⁶⁾ Yukarıda belirttiğimiz gibi bütün bunlar, yine yukarıda sözünü ettiğimiz araştırmada etraflı olarak ele alınacaktır. İşte Türk Tarih Tezi'nin ve Güneş-Dil Teorisi'nin böyle bir ortamda ele alındığını hiçbir zaman unutmamak gerekir. Somut, bütünleşmiş bir gizlinin elde edilmesi bakımından bu şarttır.

Türk Tarih Tezi ve Güneş-Dil Teorisi, Kemalist ideolojinin en önemli yönlerinden biridir. Birincisi Türk Tarih Kurumu, ikincisi Türk Dil Kurumu tarafından geliştirilmiştir. Böylece Kemalist ideoloji bu kurumlar aracılığı ile kurumlaşmış, kökleşme ve kendini sürdürme olanağı bulmuştur. Zaten kurumlaşan, kendisini kökleştirecek, sürdürecektir, topluma kabul ettirecek kurumları yaratan ideolojilerin çok daha etkili olduğu bilinen bir gerçektir. Doğrudur. O halde Türk Tarih Tezi, Güneş-Dil Teorisi gibi görüşlerin ortaya atılması, Kürt ulus sorunu ile son derece yakından ilişkilidir. Bu, somut sorunlara, somut planda çözüm getirmeyen Kemalizmin, bu sorunları ideolojik planda çözmeye kalkışması eylemidir.

3. Şevket Raşit Hatiboğlu, Türkiye'de Ziraî Buhran, Yüksek Ziraat Enstitüsü Yayını, Ankara 1936, s. 57-62

4. a.g.e., s. 76-83

5. a.g.e., s. 110-115

6. Johannes Glasneck, Türkiye'de Faşist Alman Propagandası, çev. Arif Gelen, Onur Yayınları (tarihsiz) Çağ Matbaası, Ankara s. 295

Bütün bunlar, Türk ulusal bilincinin zayıf olduğunu da göstermektedir. Bu bakımdan Türk Milliyetçiliği (ırkçılığı) ideolojisine zorlama görevi düşmektedir. “*Milliyetçiliği*” yapmaya ve anlatmaya çalışan yönetici Kemalist kadroya çok büyük zorlamalarla, 10.000 yıllık Türk tarihi yaratma, bilinçleri, bilinmeyen, eski karanlık devirlere doğru çevirme görevi düşmektedir. Böylece yaşanan hayatın somut sorunları gizlenmeye çalışılmakta, sorunlar ideolojik planda çözümlenmektedir.

Bu konularda aşağıda belirtilen bazı çelişmelerin tespit edilmesi ve çözümlenmesi gerekir. Ankara'da Türk Ocağı toplantılarında, Türk Tarihi Tetkik Heyeti görüşmelerinde, Türk Dili Tetkik Cemiyeti konuşmalarında, “herkesin Türk olduğu, Türklüğünden mutlu olduğu, Kürt olarak anılan bir milletin, Kürtçe olarak bilinen bir dilin olmadığı” ileri sürülmekte, fakat, “*Doğu*”da, Ağrı'da, Zilan'da, Hakkâri'de, Sason'da, Tunceli'de Kürtler, Kürt oldukları için katledilmekte, sürgüne gönderilmektedir.

Ankara'da çeşitli toplantılarda Kürtçe diye bir dilin mevcut olmadığı belirtilmekte, fakat, “*Doğu*”da, Kürtçe konuşanlar para cezasına tabi tutulmaktadır. Hapse atılmaktadır. Kürtçe konuşanlar, para cezasına tabi tutulmakta, hapse atılmakta, Kürt dilinin yok edilmesi için her türlü eylemlere girişilmekte, “*Doğu*”daki idare adamları, Türk Dil Kurultaylarına, Türk Tarih Kurultaylarına başarı telgrafları göndermekte, kararlarınızı aynen yürüteceğiz (Kürtlüğü yok edeceğiz) demektedirler.

Ankara'da, “*emperyalizme karşı ilk ulusal kurtuluş savaşını biz verdik.*” Bütün ezilen, köle ve mazlum uluslara önder olduk “*güneşin ufuktan ağardığını nasıl görüyorsam, şarkın köle ve mazlum uluslarının da birer birer uyandıklarını öyle görüyorum*” gibi laflar edilmekte, fakat, fiili olarak zamanın en büyük emperyalist güçleri ile işbirliği yapılarak, Kürdistan bölünmekte ve parçalanmaktadır. İngiliz ve Fransız emperyalizmi ile işbirliği yapılarak Kürt ulusu bölünüp, yönetilmeye çalışılmaktadır. Kürt ulusunun kendi kaderini tayin için giriştiği bütün eylemler kanla boğulmaktadır.

SONUÇ

I. TÜRK TARİH TEZİ ve GÜNEŞ-DİL TEORİSİ

Türk Tarih Tezi ve Güneş-Dil Teorisi ortaya atıldıktan sonra bu tezlerdeki görüşlere uygun olarak Türk Tarihi ve Türk dili hakkında birçok araştırmalar yapılmıştır. Birçok yazı yazılmıştır. Bu araştırmaları ve yazıları şu şekilde sıralamak mümkündür:

1. Şemseddin Günaltay, *Türk Tarihinin İlk Devrelerinde Yakın Şark Elam ve Mezopotamya*, TTK, Ankara 1937.

2. Şemseddin Günaltay, *Yakın Şark II, Anadolu En Eski Çağlardan Ahemenişler İstilasına Kadar*, TTK, Ankara 1946.

3. Şemseddin Günaltay, *Yakın Şark III, Suriye Ve Filistin*, TTK, Ankara 1947.

4. Şemseddin Günaltay, *Yakın Şark IV, Bölüm I. Bölüm II.*, TTK, Ankara 1951.

5. Şemseddin Günaltay, *İran Tarihi Cilt I*, TTK, Ankara 1948.

6. Şemseddin Günaltay, *Türk Tarihinin Ana Hatları Müsveteleri II No. 33. Mezopotamya-Sümerler, İstanbul 1943, s. 208.*

Bu eserde Türklerin kendi benliklerini kaybetmeleri şöyle anlatılmaktadır:

“... Menşeleri Orta Asya'ya dayanan bu etnik gruplar, bidayette kültürlerinin yüksekliği, ırkı seçiye ve kabiliyetlerinin icabı neticesi olarak bu insan yığınının müteşebbis unsurunu teşkil ediyorlardı. Fakat bu müteşebbis unsur, Arap yarımadasında mütemadiyen akan, muhaceret seylaseleri içinde yavaş yavaş öz dillerini kaybetmiş, tüsalüp (benzeşme, erime) neticesi, olarak, ekseriyet içinde kaynamış ve samileşmişlerdir.

Bu devirlerden binlerce sene sonra aynı mıntıklarda aynı hadiselerin, tekerrür etmiş olduğunu görüyoruz. Abbasilerin halifeliği devrinde, Bağdad'a ve Ön Asya'ya gelen Türklerin, bidayette İslam İmparatorluğunun müteşebbis ve hakim unsuru teşkil ettikleri halde, zamanla ekseriyet içinde kaynaşıp gittikleri, tarihten malum bir hakikattir. Samra'daki Türk kıtalarının, Bağdad'daki Emrül Ümeraların, ve kuvvetlerinin daha sonraları da Selçuk prensleri ve Atabeylerinin, Mezopotamya, Suriye ve Palestin'de, hakim oldukları ekseriyet içinde zamanla öz dillerini kaybederek, Araplaşmış oldukları kısmen yeni bir vaka değil midir?" (s. 59)

7. Şemseddin Günaltay, *Türklerin Ana Yurdu ve Irkı Meselesi, Tarih Semineri Dergisi, İÜEF, İstanbul 1937.*

8. Şemseddin Günaltay, *Türk Tarihinin İlk Devirlerinden Uzak Şark Kadim Çin ve Hind, İÜEF, İstanbul 1937, s. 309.*

9. Kadri Kemal (Kop), *Anadolunun Doğusu ve Cenupdoğusu, Folklor, Ankara 1933, Hakimiyeti Milliyet Matbaası.*

"Bu kitap ünlü ve çok sevgili Başbakanımız İsmet Paşa Hazretleri'ne armağandır", denilen bu kitapta özetle şöyle söylenmektedir:

"Bugün nüfusunun yarısı Türkçe, öbür yarısı da öteki dillerle konuşan memleketlerin tarihi ve bu memleketlerde yapacağımız araştırmalar, bize çok değerli şeyler öğretebilecektir:

- Niçin Burada herkes Türkçe konuşmuyor?

- Niçin bu memleketler halkının yarısı Türkçeden başka ayrı bir dil konuşuyor?

- Bu öz Türk yurdunda ayrı ayrı dillerin konuşulması doğru mudur? Bu soruların karşılığını bize ancak, bu memleketlerin tarihi söyleyecektir. Onun için Doğu ve Cenupdoğu Anadolu Vilayetlerinin tarih ve halk bilgisine ehemmiyet vermek lazımdır. (s. 8-9)

Türklerin bu memleketlere gelip yerleşmeleri en az 7000 yıl öncedir. Osmanlı İmparatorluğu devrinde şark vilayetleri deni-

lince, bir kısım okumuşların ve halkın hatırına Kürdistan gelirdi. İmparatorluğun son devirlerinde ise, bu diyarın bir adına da Ermenistan denildi. O zamanlar Cenupdoğu Anadolu Vilayetlerinin bir kısmı da Kilikya sayılmıştı.

Orta Asya'dan dünyanın dört köşesine Türk kavimleri akınları başladığı, Maveraünnehir taraflarından, Şimale, Batıya ve Cenuba doğru Türk kabile ve boylarının yol uğradığı ve zaman zaman yerleşip oturdukları bir diyar olmuştur.

Hazer kıyılarından ve Orta Asya'dan, Garba doğru uzanan Türk kabileleri, tarihin her devrinde buradan geçerek, buralara göç ve iz bırakarak Orta ve Batı Anadolu'ya ve oradan öteki memleketlere yayılmış, geçip gitmişlerdir. Onun içindir ki şimdi bu memleketlerde Türk kavimlerinin Anadolu'ya gelerek buraları kendilerine yurt edindiklerini, Dicle ve Fırat ırmakları kıyılarına yayılarak oralarda yüksek medeniyetler kurdukları şüphesizdir.

Türklerin asıl anayurttan ayrılarak Anadolu'ya gelip yerleşmelerinin tarihi en az 7000 yıl olarak hesaplanmaktadır." (Türk Tarihi, Cil I. s. 30, s. 9)

"Dicle ve Fırat adlarının da öztürkçe olduğu ve Türk kavimleri tarafından bu ırmakların adlandırıldığı kuvvetle ileri sürülmektedir. Fakat biz bu eski tarihin pek derinliklerine gitmeyerek, hatta son zamanlarda, Malatya civarında bulunan Hitit asarının bulunuşu hadisesini de bir tarafa bırakarak şimdilik bu medeniyetler tarihinin yakın zamanlarını araştıracağız ve bulduklarımızı, düşüncelerimizle birlikte, kısaca tarihçilerin ve okurların gözleri önüne koyacağız." (s. 10)

"Doğu ve Cenupdoğu Anadolu, eski Türk tarihinin tetkike değer bir mevzuudur. Muhtelif tarih devirlerinde Anayurttan taşın gelen, Türk kabileleri, buralardan bazan geçerek bazan da üzerinde yurtlanarak, Türk tarihinin her türlü medeniyetlerini ve bu medeniyetlerin bugüne kadar süre gelen izlerini, bu zengin ve fakir topraklar üzerinde bırakmışlardır. Hiç şüphe etmeyelim ki bu büyük yurt parçasının Türk tarihinde devam eden bu hususiyet bizim henüz bilmediğimiz yahut yarım bildiğimiz, birçok gizli ve

kapaklı kalmış ve fakat, bulunup ortaya dökülmesi zaruri bulunan, birtakım hakikatlarla doludur. Bu hakikatları araştırıp bulmak ve ortaya yaymak ve bununla Türk milletine yeni bir hizmet yapmak lazımdır.” (s. 8)

“Şunu tekrarlamak lazımdır ki soy ve adet bakımından halis Türk olan bu memleketler halkı, Osmanlı saltanatını unutan ve köşeye atan yıkıcı idaresi yüzünden asırlarca derebeylik esareti altında çok acı çekmiştir. Doğu ve Cenupdoğusu Anadolu vilayetlerinin eski idareleri ve tarihi çehresi, devlet ve hükümet kurumu bakımından feodal bir şekil gösterir. Ya birkaç sultan, birkaç melik, ya birkaç prens, bey tarafından idare olunmuştur. Derebeyler buralarını ayrı ayrı parçalara ayırarak en ağır sıkıntılar altında haraca kesmişlerdir. Bunlarla beraber şeyhler, molalalar da bu soyguna yardım etmiş, devlet ve din mefhumu derebeylerin ve ruhani sınıfın elinde en kuvvetli en harap edici bir istismar vasıtası olmuştur. Bu memleketlerin geri kalma nedenlerinden, başlıcalarından birisi de budur.” (s. 17)

“Köy, bina, yurt, aile, şahıs, kabile ve oymak adları Türkçedir.” (s. 18-19)

“Türk tarihini ve Türk folklorunu zenginleştirme bakımından Doğu vilayetlerimiz de diğer Türk ülkeleri gibi bol kültür materyelleri ile doludur... Doğu vilayetlerimizde ekilecek soğan ufaklarına kışa derler. Erzurum vilayetinin Tortum kazasının bir nahiyesinin adı da Kışa'dır.

Türk kültürü binlerce yıldan beri buralarda yerleşerek yayılarak beslenmiştir. Fakat bununla beraber bu geniş ülkelerde yayılarak yurt tutmuş ve kurmuş Türk kabilelerinin çoğu da Araplardan gelen Arap, Doğu'dan gelen Acem kültürünün karşısında kendi öz varlıklarından birçok şeyler de yitirmişlerdir.” (s. 35)

“En büyük Hakikat şudur: Anadolu'nun Doğu ve Cenupdoğusu memleketlerini, biz tamamıyla layık oldukları ehemmiyetle tanımıyoruz. Çünkü bu memleketlerin her hususiyetini en doğru bir görüşle öğrenmiş değiliz. Bu yolda sayılı teşebbüslerimiz de hemen yok gibidir. Şunu sağlamca bilmek ve asla unutmamak

lazımdır ki, Doğu ve Cenupdoğu Anadolu vilayetleri, Orta ve Batı Anadolu Vilayetleri gibi Türk vatani olarak kurulmuş bir ülkedir. Bugün yurdumuzun ilk sakinleri olan atalarımız bundan onbinlerce yıl evvel buralara gelerek (Yazar kitabının başında 7000 yıldan söz ediyor. Şimdi 10.000 diyor), buralardan Orta ve Batı Anadolu'ya, oradan Trakya'ya ve öteki diyarlara kadar yayılarak bütün bu topraklar üzerinde şimdiki büyük Türk Cumhuriyeti'nin asla sarsılmayacak olan sağlam temellerini kurmuşlardır. En eski Türk medeniyet izleri bu memleketlerin her köşesinde ve bucağında yer etmiştir. Ve birçokları da gömülü duruyor." (s. 64)

10. Yusuf Ziya Özer, *Mısır Tarihi, İstanbul 1939, s. 341.*

Mısır'ın ilk ve yerli ahalesinin, Mısır tanrılarının Türk soyundan geldikleri savunulan bu kitapta şunlar söylenmektedir:

"Cilalitaş ve maden medeniyeti Orta Asya'dan dünyaya yayıldı. Ve Medeniyeti hazırlamanın esası olan bu ilk medeniyetin tarihten evvelki devirlerde, Ön Asya'yı ve Akdeniz havzasını dolduran halk tarafından getirildiği bugün hemen hemen kabul edilmeye başlanmıştır. Asya'lı olduklarından kimsenin şüphe etmediği eski Mısırlılar ise bu medeniyetin ön sırasında gelenlerdir.

Bunun tarihini ve menakabını görmek uzak ecdadımıza nisbet ve karabetlerini tespit etmek, bizzat Türk tarihini tetkik etmek demektir. Çünkü tarihten evvelki devirlerin Mısır'ı, Orta Asya'dan gelen ahalesinin tabiri ahara (başka bir tabire) Türk ve Uralo-Altai ahalesinin Mısır'ıdır. İşte bu kitapta eski Mısırlıların Türklere ne derece münasebet ve karabet (soyca yakınlığı) haiz olduklarını arkoloji ve antropoli ve bilhassa lengüistik bakımından tetkik ederek, bunların Türklere Ural-Altay kabilelerinin bir halitasından (karışımından) ibaret olduğu neticesine vardık.

Bu neticeyi mübalağalı ve iddialı görenler olacaktır. Bunlara karşı söylenecek söz şudur. Mısırlıların Afrikalı olmadıkları, bütün ilim alemince kabul edilmiştir. Avrupalı bir halk olduğunu da kimse iddia edemez. Ve edememektedir. Şu halde bunların Asya'dan Mısır'a gelmiş oldukları muhakkaktır. Ve bunun maddi delilleri vardır. Bu ahalesinin menşeyini Arabistan'da aramak bey-

hudedir. Çünkü bunların dili Arap lisanı ile karabet (akrabalık) götürse bile, esasen Arap lisanı orijinal bir lisan değil, o da Uralo-Altaik dillerin bir karışımıdır. Cenubi Rusya ve Kafkas ahalisi olmasına da imkân yoktur. Çünkü Cumudiyeler (buzullar) devrinde bu saha ve Kafkas Dağları ile İran Yaylası buz tabakaları altında bulunuyordu. Ve öyle ki insan yığınları yaşatacak bir vaziyette değildi. Şu halde, Mısırlılar için de asli menşe olarak kabul olunabilecek yegane yer Orta Asya'dan başka bir yer değildir. Bunların simaları ve cismani hassaları ve dilleri de bunu göstermektedir. Binaenaleyh vardığımız netice ne mübalağalı, ne de iddialı addolunabilir. Bilakis beşeriyetin yürüyüşünün tabii ve mantıki bir neticesidir.

Büyük Atatürk'ün feyizli dehasının işaret ettiği nurlu yol üzerinde yürüyenler, şüphesiz uzak olmayan bir atide hakikatın ta kendisini bulacaklardır.” (s. 2)

“Fikrimize göre, Yukarı Mısır'a Tep civarına, neolitik medeniyeti getiren ve nâm nesline nisbet edilen 'ulus'lar Türk olduğu gibi Aşağı Mısır'a Neolitik medeniyet getirenler de Türklerdir. Kuşiler bugün bile OrtaAsya'nın sayılı Türk kabilelerinden biri olarak yaşamaktadır. Libiler, Nbiler aynı kabile meyanında bulunmaktadır.”⁽¹⁾

11. Yusuf Ziya Özer, *Dil Tetkiklerinden: Samiler-Turaniler, Cilt 2, Kısım I, İstanbul 1934.*

Bu araştırmada Sami dillerin kökeninin Türkçe olduğu iddia edilerek şöyle söylenmektedir:

“Bu araştırmalar, Türklüğün siyasi varlığını kurduğu ve koruduğu gibi fikri ve harsi varlığını da kurmak ve onu cihanda

1. Eskişehir Milletvekili ve Ord. Prof. Yusuf Ziya Özer'in Mısır Halkı ve Mısır tarihi üzerindeki görüşleri bu. 1956 yılında Prof. Dr. Afet İnan Mısır tarihi konusunda yeni bir kitap yayınlamıştır. (Eski Mısır Tarihi ve Medeniyeti, TTK, Ankara 1956, s. 395) Bu kitapta Prof. Dr. Afet İnan, Ord. Prof. Yusuf Ziya Özer'in yukarıda sözü edilen kitabından kati surette söz etmemektedir. Ne dipnotlarında, ne de bibliyografyada, Ord. Prof. Yusuf Ziya Özer'in adına rastlanılmamaktadır. Halbuki 1930 yıllarında ve sonrasında Büyük Şef Gazi Mustafa Kemal'in sofralarında, Türk Tarih ve Türk Dil Kongrelerinde Mısır'ın yerli ahalisinin Türk olduğunu birlikte savunuyorlardı.

layık olduğu mevkiye yükseltmek azminde olan Ulu Gazi'nin vücudunda getirdiği ilmî uyanışın eseridir. Maddi ve siyasi inkılaplar derecesinde manevi ve fikir inkılapları da ebediyete kök salıp Büyük Dahiye sonsuz minnettar ve tazimler.” (s. III)

“Semitik ve İndo-Avrupai lisanların Turani lisandan bir şube ve bu lisanın karışık ve mürekkep bir lehçesi olduğu ilk söylendiği vakit, bunu söyleyen adam büyük bir günah işlemiş addediliyordu. Şimdi bu fikir ile tam bir ülfet (uyuşma) hasıl olmuş ve bunu iddia edenler çoğalmıştır.

Büyük Gazi'nin yüce, diriltici, himaye ve teşviklerinde yetişmekte olan Türk gençliği ümid ederim ki ve Türk dilinin diller anası ve Türk ırkının milletler anası olduğu büyük hakikatını bütün dünyaya tanıtacaklardır. (Önsöz)

İndo-Avrupai kavimlerin asıl ve menşeleri Uralo-Altai olduğu hakkında Ariler-Turaniler namı ile Almanca tercümesini neşrettiğimiz birinci ciltte verdiğimiz izahat ve tafsilat meseleyi gereği gibi tenvir ve ispat etmiş olacağını ümid ederiz... Araplar Arabistan'da doğmuş bir kavim değil, Sibiryaya ve Turan yaylalarından kopup gelen insan yığınlarının ilk kabilelerinden biridir. (s. 314) Bunun bir kısım delili Arap kabile isimleri, diğer bir kısım delili de Arap lisanının cezirleri ve kaideleridir.” (s. 314)

12. Saim Ali Dilemre, *Dil Birliğine Doğru, Türk Antropoloji Mecmuası, Sayı 13-14, Mart-Eylül 1934; Sayı 15-16, Mart 1934; Sayı 17-18, 1935; Sayı 19-22* (Bu inceleme Fransızca olarak yazılmıştır. İncelemede Hint-Avrupa dillerinin Türk dili kökenli olduğu ispat edilmeye çalışılmaktadır.)

13. İsmail Hami Danişmend, *Türklerle Hint-Avrupalıların Menşe Birliği, Cilt I, 1935, Cilt II, 1936*, Devlet Basımevi, İstanbul.

14. Ahmet Cevat Emre, *Sümerlerin Konuştuğu Dil ve Türkçe, Yeni Türk, 1 Teşrinevvel 1932, s. 48-58*.

15. Saffet Engin, *Kemalist İnkılabının Prensipleri Büyük Türk Medeniyetinin Tarihi ve Sosyolojik Tetkikine Methal*, Cumhuriyet Matbaası, İstanbul 1938.

16. Kadri Kemal, *Anadolu'nun Doğusunda Dil Meselesi, Ülkü,*

Sayı 5, Haziran 1933, s. 404-407. Bu yazıda şöyle söylenmektedir:

“İstatistiğin bize bildirdiğine göre, Doğu ve Güneydoğu'nun bugünkü halkının büyük bir kısmı öz Türkçeden gayri dillerle konuşmaktadır. Vaktiyle hemen bütün halkın Türkçe konuştuğu ve tarih vesikalarının gösterdiğine göre Türkten başka bir soy olmayan bu insanlar nasıl olmuş da öz dillerini yitirmişler ve yabancı diller edinmişlerdir.

Anadolu'nun Doğu ve Güneydoğu çevresinde oturanlar, bundan birkaç asır öteye gelinceye kadar, hep öz Türkçe konuşurdu. Bugün buralarda birkaç dil konuşuluyor. Bu diller arasında Türkçeden sonra en çok yaygın olanlar kurmanç ve zaza dilleridir. Her ikisi de iptidâî dillerdir. Yapılan birçok araştırmalar neticesi bu dillerin 'dağlı Türkler' tarafından konuşulan Türkçenin 'hali-talaştırılmış' (karıştırılmış) iki lehçesi olduğu anlaşılmıştır. Hakkârî'nin bir vadisinde yaşayan bir Türkmen aşireti kendisine 'Kürt' diyor.”

17. Dr. Reşit Galip, *Türk Tarih İnkılabı ve Yabancı Tezler*, *Ülkü*, Sayı 9, *Birinci Teşrin* 1933, s. 164-177 (Bu yazıda Nasyonal Sosyalizm ve Kemalizmin tarih anlayışı karşılaştırılmakta, ikincisinin birincisini de kapsadığı savunulmaktadır.)

18. Hüseyin Namık, *Sümerlere Dair*, *Ülkü*, Sayı 11, *Birinci Kanun* 1933, s. 386-393. (Bu yazıda Sümerlerin Türk olduğu ispatlanmaya çalışılmaktadır.)

19. Şevket Aziz, *Türk Tarihinin ve Asya'nın Biodinamik ve Antropodinamik Kudreti*, *Ülkü*, Sayı 18, *Ağustos* 1934, s. 413-418.

20. Mehmet Saffet, *Anadolu'da En Eski Türk Medeniyeti, Eti İmparatorluğu*, *Ülkü*, Sayı 21, *İkinci Teşrin* 1934, s. 164-172.

Ülkü, sayı 23, *İkinci Kanun* 1935, s. 323-328.

Ülkü, Sayı 24, *Şubat* 1935, s. 418-426.

Ülkü, Sayı 29, *Temmuz* 1935, s. 321-323.

(Bu yazı serisinde Etilerin Türk olduğu ispat edilmeye çalışılmıştır.)

21. Muzaffer, *Türk Soy ve Türk Tarihi*, *Ülkü*, Sayı 22, *Birinci Kanun* 1934, s. 249-254.

22. Hasan Reşit Tankut, *Sümer, Mohancodara, Harappa ve Ana Dil, Ülkü, Sayı 32, Ekim 1935, s. 90-92.* (Bu yazıda Sümerlerin Türk olduğu ispat edilmeye çalışılmaktadır.)

23. Nafi Atuf Kansu, *Yeni Fakültemiz, Ülkü, Sayı 36, Şubat 1936, s. 401-402,* (9 Ocak 1936'da Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nin açılışı dolayısıyla yapılan bu konuşmada, Sümerlerin, Hititlerin, Mısır'ın, Mezopotamya'nın Türk olduğu ispat edilmeye çalışılmaktadır.)

24. Saffet Arıkan'ın Söylevi, *Yeni Fakültemizin Açılışı, Ülkü, Sayı 36, Şubat 1936, s. 403-405* (Aynı Fakültenin açılışı dolayısıyla yapılan bu konuşmada, Çin'de, Hind'de, Mezopotamya'da, Türklerin kurdukları kültür ve medeniyetler anlatılmaktadır.)

25. Afet, *Yeni Fakülte Açıldıktan Sonra Bayan Afet'in İlk Dersi, Ülkü, Sayı 36, Şubat 1936, s. 406-409, Ayrıca bk. Ayın Tarihi, Sayı 26, Şubat 1936, s. 18-23.* Dil ve Tarih, Coğrafya Fakültesi'nin açılışında verilen ilk derste, konuşmasının bir yerinde Bayan Afet aynen şöyle demektedir:

“... Sümerlerin, Etilerin, Türk olduklarını, onların, Mezopotamya'da ve Anadolu'da kurdukları medeniyetlerin de doğrudan doğruya Türk medeniyeti olduklarını söylemeliyim. Bizim tarihimizdeki sarsılmaz hakikatları... yeni tarihi keşiflerle yakından ilgilenen, bitaraf alimler yakından incelemekte ve teyit etmektedirler.”⁽²⁾

26. Türk Dil Kurumu Genel Sekreteri, Burdur Milletvekili, Prof. İbrahim Necmi Dilmen'in Radyoda verdiği konferans. Bu konferans özetle şöyledir: (*Ülkü, Sayı 43, Eylül 1936, s. 161-166*)

2. Bayan Afet ve ötekiler konuşmalarını yaparlarken, CHF Genel Başkanı ve Cumhurreisi Büyük Şef Gazi Mustafa Kemal de dinleyiciler arasındadır. Bayan Afet, Açış Dersi konuşmasında, Türk tarihinin sarsılmaz hakikatları, olarak belirttiği bu kısmı, 1960 yıllarından sonra yayınladığı hatıratına almamıştır. Örneğin, Atatürk Hakkında Hatıralar ve Belgeler (İş Bankası yay, 2. bs., Ankara 1968) kitabında (s. 237-241) bu konferansın tam metnini verdiğini belirtmektedir. Fakat aslında, yukarıda sözü edilen, Türk tarihinin sarsılmaz hakikatları kısmını çıkarmıştır. Bu hiçbir özeleştirme yapmadan, sessiz sedasız bir düzeltme, bir geçiştirme. Ayıpları gizlemedir. Aslında ise, gizlenen hiçbir şey yoktur. Bilimsizlik, yöntemsizlik, dogmatizm, vakavünlük, ücretli tarih yazıcılığı bütün koyuluğu ile devam etmektedir.

“Bundan dört yıl önce, bugün Ulu Önder Atatürk'ün yüce dehasından yeni bir güneş doğmuştur. Türklüğün yeni varlığına kültürden bir temel kurmak isteyen, Büyük kurtarıcı, Türklüğe, Türk gençliğine, dil üzerinde çalışma yollarını açıklıyordu.

26 Eylül 1932'de Dolmabahçe Sarayı'nda toplanan 1. Türk Dil Kurultayı işte bu yeni ve parlak güneşin ilk etrafa yayılan ışığı sayılabilir. 20 Ağustos 1928'de yeni Türk alfabesinin kabulü ile Türk kültür hareketine ilk çıkışı açan lider, dil devrimine el koymazdan önce, başka büyük bir konunun üzerinde uğraşmıştır: Türk historyası,

Dünkü ve bugünkü historyamız;

Atatürk'ün kutsal eli değdiği tarihten önceki historyamız, acınacak bir yokluk içinde görünüyor ve gösteriliyordu. Historya diye Avrupadan tercüme edilmiş kitaplarla, padişahların doğuş, tahta geçiş ve ölüm tarihlerinden ve biyografilerinden başka, bir şey bilmiyorduk. Bunlar sanki el birliği etmiş gibi -Türk milletine-kendi varlığını değersiz, düşkün göstermeye çalışıyorlardı. Güya bütün varlığımızın başlangıcı 400 çadır halkının Anadolu'ya geçmesi ile başlıyordu. Güya kültürün bilginin kaynağı, eski Yunan ve Roma, Orta çağlarda Arap, yeni çağlarda ise, Avrupa idi. Güya, Türk'ün bütün bu historya akışında, savaştan, akıandan, vurup kırmaktan başka bildiği bir şey yoktu.

Türk Historya Tezi, (Türk Tarih Tezi)

Atatürk'ün yüce dehasından doğan Türk historya tezi, bütün bu hakikatten uzak, görüş ve düşüncelere karşı yeni bir yol gösterdi. Dünyanın gözü önüne, ilim aleminin en kuvvetli belgeleriyle konuldu ki, cihan kültürünün ilk açılışı, ilk gelişmesi Türk'ün eli ile olmuştur. İnsanlığın hayvanlıktan sıyrılarak ilk varlığını idame ettiği uzun paleolitik hayattan yani çok eski taş sanatı devirlerinden sonra, zekanın ilk yaratılışlarına kapı açan neolitik yani yeni ve cilalutaş kültürü ilk defa Orta Asya Türk İç Denizleri kıyılarında oturan brakisefal dedelerimizin kafalarında kurulmuştur. İlk defa madeni bulup işleyen ve bu sayede yeni ve mühim bir kültür alemini yaratan gene o brakisefal Türklere dir. Orta Asya'dan

göçerek yeryüzünün dört bir yanına göç eden Türklerin neolitik ve maden kültürlerini dünyaya yaydıkları bir hakikattir. Bu hakikatı henüz inkâr edenlere karşı Türklüğü ve Türk gençliğini, daha çok uğraştırmaya mecbur olduğunu unutturmak istemem. Fakat şuna da eminim ki ne de olsa tezimizin muvaffakiyeti, Türk zekasının ortaya koyduğu hakikat aydınlığı ile artık gizlenebilir: halden çıkmıştır.

Ulu Önder ve Dil

Jeolojik, arkeolojik, antropolojik, etnolojik ve bunların ortaya koyduğu hakikatlerle hergün daha çok kıymet ve ehemmiyet almakta olan prehistoryanın erdiği bu neticeyi tamamıyla meydana koyacak olan bilgi ancak dilbilgisi olabilirdi. İşte bunun içindir ki historya tezi muvaffakiyet yoluna girince, Ulu Önder'in önemli bakışları yeniden dil üzerine dönmüştür.

Türk dili gerçekten bakım isteyen bir halde idi. Osmanlı İmparatorluğu asırlar içinde Türk dilinin türlü diyarlarda şekil değiştirmiş varlıklarını, yabancı birer dil varlığı gibi ileri sürmek gafletinden kurtulamamış, o varlıkları, kendi alemlerindeki inkişaf şekilleri ile olduğu gibi alırken yabancı damgasını vurmak suretiyle 'Osmanlıca' diye kozmopolit ve dönmüş bir dile hayat vermek yolunda Türklüğe boşuna zaman kaybettirmişti.

Türklüğü şanlı mazisi kadar, parlak istikbaline de layık yeni ve modern bir kültürle canlandırmağa azmeden Türk bilginlerin öğrenme aleti ile bilhassa Türk kültürünün hazinesi olan dili bu karanlık, karışık, donuk halde bırakamazdı.

Türk dilini ilim yollarıyla derinleştirerek tam mahiyetini ve yeryüzü dilleri arasındaki yerini tayin etmek lazımdı...

Atatürk'e Minnet:

Bütün bu çalışmaların verimi bir Jeni'den (Dahi'den) geliyor. O Jeni O müvellit (doğurtan, meydana getiren), O Meşime (ilk ve son), O beşik Türklerin kolay anlaşılmasız orjinal varlık cevheridir. Bu cevheri milletin ruhu içinde keşfeden ve kendisinde tecelli ettiren de bütün bildiklerimizin merkezi ve kaynağı olan Atatürk'tür.

Yurttaşlarım,

Size, dördüncü Dil Bayramını kutlarken, O büyük Jeni'yi bulan ve kendinden canlandıran, Türklüğü kudrete, ışığa kavuşturan Ulu Önder Atatürk'e sonsuz teşekkürlerimi ve tükenmez hürmetlerimi sunarım."⁽³⁾

27. Şevket Aziz Kansu, *Hamit'in Antropolojik Tetkiki, Ülkü, Sayı 51, Mayıs 1937, s. 183-186.*

28. Dr. Mukdim Aysan, (4. Umumi Müfettişlik Sıhhat Müşaviri) *Antropoloji Nedir? Türk Irkının ve Türk Dilinin Antropolojik Mevkii, Ülkü, Sayı 62, Nisan 1938.*

29. Basri Gocul, *Çin'e Yürüyüş, Ülkü, Sayı 82, Birinci Kanun 1939, s. 360-363.*

30. Kazım Nami Duru, *Kızıl Elma ve Halkevleri, Ülkü, Sayı 85, Mart 1940, s. 7-10.* Bu yazının son üç satırı şöyledir:

"... Halkevleri, hür Türk yurdunda, hür Türk milleti için, gerçekten birer 'Kızıl Elma' yaratacak yerlerdir. Türk Gençleri! Siz buralara koşunuz ve Kızıl Elma'ya kavuşmanın yollarını arayınız." Ayrıca bk. *Kazım Nami Duru, Halkevleri ve Halk Terbiyesi, Ülkü, Sayı 81, Kasım 1939, s. 204-207.*

31. Şevket Aziz Kansu, *Doğu Anadolu'da, Ülkü, Sayı 95, Birinci Kanun 1945, s. 388-389.*

32. Esat Demiray, *Soyum, Yeni Türk, Sayı 10, Temmuz 1933, s. 338-339.* Bu şiirde özetle şöyle söylenmektedir:

*Dedem (Çin)'e hükmeden, (Hint)'e boyun eğdiren
Bir erdiki tarih adını hürmetle anar
Şan dolusu hatırası damarlarımda yanar
Dedem bir at sırtında öyle hür ve öyle şen*

3. Konuşma radyoda Türk milletine karşı yapılmaktadır. Fakat konuşmanın sonunda, "sevgi, saygı..." Türk milletine değil, yine Atatürk'edir. Burada, totaliter sistem, şeflik sistemi bir kere daha somut olarak görülmektedir. Zira Şef milletin ruhi özelliklerinin bir özüdür. Bu özellikleri kendi kişiliğine tecelli ettirmiş, somutlaştırmıştır. Öte yandan Milletvekili tayin eden bizzat Şef'tir. O halde gelecek dönemki tayini elde tutmak için Şef'e dalkavukluk etmek en geçerli yoldur. Dalkavukluk, Şeflik sistemlerinin, totaliter sistemlerinin kaçınılmaz sonucudur.

Akardaki Altay'lardan bir hızla garba doğru

Tükenmeyen bir kavgaya bitmez bir harbe doğru⁽⁴⁾

33. Münir Müeyyet, *İnkılabın Tabloları*, *Yeni Türk*, Sayı 11-14, *Birinci Teşrin* 1933, s. 53.

34. Münir Müeyyet Bekman, *Savaşımızın Sembolü*, "Ne Mutlu Türküm Diyene", *Yeni Türk*, Sayı 15, *Teşrisanı* 1933, s. 1159-1160.

Bu şiir şöyledir:

Bir göz... bir kulak... bir kalp olmuştu dünya

Bekliyordu.

Ve tarihe baş eğdiren Türk söylüyordu,

Gazi!

Bir heyecan... bir aşk... bir ateş olmuştu kütle

Dinliyordu.

Ve onbeş yılın, yıllar kadar sonsuz nefesi gürlüyordu.

- "Ne mutlu Türküm diyene"

Ta Asya içlerinden, Batı ellerine kadar

İnledi,

Sonra yayıldı, havanın derinliğine bu ses,

Türk kanyla ıslanan her toprak zerresini

Oynattı yerinden

"Ne mutlu Türküm diyene"

İrade,

Kudret

Ülkü hamurundan yoğrulmuş bir abide karşısında

Gururumun özlü bir ifadesi

Ve savaşımın sembolüdür, sembolü savaşımın!⁽⁵⁾

4. Şiirin yazarı Esat Demiray, ilçe Edebiyat öğretmenidir.

5. Bu şiirin yazarı Münir Müeyyet Bekman, Lise Edebiyat öğretmenidir. CHP Genel Başkanı ve Cumhurreisi Gazi Mustafa Kemal, "Ne Mutlu Türküm Diyene" sözünü ilk defa, 29 Teşrinvevel (Ekim) 1933'te yani Onuncu Yıl nutkunda kullanmıştır. Bu yıllarda Kürtler'de, çoluk-çocuk, kız-kızan, fakir-zengin, toprak ağası-topraksız köylü, vs. hep birlikte sürgünlere gönderiliyordu. "Ne Mutlu Türküm Diyene" sözü Kürtler için mesajdı. Türk olmayanların, Türkleşmeyenlerin Kürt benliğini kaybetmek istemeyenlerin, köleleşmeyenlerin "mutlu" olamayacakları belirtiliyordu.

35. Ali Rıza, *Cumhuriyetin 10. Yılına Bir Bakış, Yeni Türk, Sayı 16-17, Kanunievvel 1933-Kanunisani 1934, s. 1233-1238.*

Bu yazıda özetle şöyle söylenmektedir:

“... Evet böyle vaziyetlerden kurtulmanın bir tek çaresi vardır: Türk olmak, Tarihine esaret devri yazdırmamış, tarihten asırlarca evvel varolan, tarihten sonra da varolacak olan, Türk milletinin ezeldenberi hiç değişmemiş, ebede kadar hiç değişmeyecek olan, bir milli hasleti vardır: O da tarihinin her karanlık ve dönüm yerinde, harikalar, dehalar, fıskırtmak, hassasıdır. Nitekim, bu sefer de öyle oldu. Dünyada eşi görülmemiş bu son vaziyete düştüğü zaman bundan kurtulabilmek için engin bir deha fıskırdı! Mustafa Kemal.”

36. Osman Şerafettin, *Bir Irkın Islahı, Yeni Türk, Sayı 23-24, Haziran-Temmuz 1934, s. 1556-1559* (Bu yazıda, Hitler'in Nazilerin her türlü eylemlerine, övgüler düzülmekte, “biz de öyle yapalım” denmektedir.)

37. Ahmet Ekrem Kösemihal, *Ana Türk Yurdunun Deniz Kıyısı Olduğu Çağlar, Yeni Türk, Sayı 29, Kanunisani 1935, s. 1836-1838.*

38. Halide Nusret Zorlutuna, *Ondörtbin Yıldan Beri, Yeni Türk, Sayı 33, Mayıs 1935, s. 2077.*

Bu şiir şöyledir:

*Bütün dünya karanlık içerisinde yaşarken
Ufka bir Güneş gibi doğmuştu, Ey Türk, deden
Medeniyet nurunu dağıttı erken erken
O olmasaydı dünya kalacaktı, güneşsiz.
Orta Asya'da 5000 yıl nur ile ışıklandı
Fakat bir zaman geldiki susuzluktan yandı
O zaman başka iller medeniyete kanadı
Akına başlamıştı çünkü dedelerimiz
Asya'da Çin, bir de Hint, Anadolu'da Eti,
Mezopotamyadaki Büyük Sümer Devleti*

Elem, Mısır, Akdeniz, Roma Medeniyeti
Hepsi arzın göğsünde Türk gücünden birer iz
Türk biliyordu, nedir, hür yaşamanın tadı,
Ondörtbin yıldanberi hep egemen yaşadı,
Değerli tarihini yüceltti 'Kemal' adı,
Acuna, 'turam' (Kemal) veren en mutlu millet biziz⁽⁶⁾

39. Kazım Nami Duru, *Kurultay Kapanırken, Yeni Türk, Sayı 45, Eylül 1936, s. 478-479.* Şairin Kurultay kapanırken okuduğu şiir şudur:

O Güneşten süzüldü, Güneş-Dil Teorisi
Dil Teorilerinin en doğru görenidir
Bu teoriyle Türk'ün açıldı ilerisi
Bu teoriyle Türk'e sonsuz şerefler gelir⁽⁷⁾

40. Oğuz Türkkkan, İsmail Hami ve İlim, Türklerde Hint-Avrupalıların Menşe Birliği Hakkında I, *Yeni Türk, Sayı 83, Birinci Teşrin 1939, s. 483-487.* Bu yazıda, yazar, İsmail Hami Danişmend'in, 13 numarada sözü edilen Türklerle Hint-Avrupalıların Menşe Birliği, adlı eseri eleştirmektedir. Türklerin Cermen ırkından olmadığı, müstakil bir ırk olduğu iddia edilmektedir. Yazar özetle şöyle diyor:

"... Irkçılara Alman taklitçisi diyorlar. Biz de ırkçiyız. Fakat Alman taklitçisi değiliz. Bilakis Alman Faşizmini en saçma bulanlar biziz. Fakat İsmail Hami'nin ırkçılığı doğrudan doğruya Alman taklididir. Türkleri Cermen boyundan göstermek için münasebetsiz ve temelsiz bir gayrettir. Nordik-Aryen nazariyelerinin boşluğunu ve saçmalığını anlamayan Danişmend Türkleri Alman ırkının göstermek istiyor. Beyhude gayret."

6. Şiirin yazarı Halide Nusret Zorlutuna, Lise Edebiyat öğretmenidir. Dikkat edilirse şair Türk tarihinin on dört bin yıllık olduğunu söylemektedir. Şair'in hür yaşamanın tadından söz ettiği sıralarda, Türk Devletinin, İngiliz ve Fransız emperyalizmi ile İran şahlığı ile işbirliği yaparak Kürt ulusunu boyunduruk altına almak için büyük gayretler sarfettiğini okuyucular hatırlayacaklardır.

7. Sözü edilen şiir Üçüncü Türk Dil Kurultayı'nın (1935) kapanışı sırasında okunmuştur. Şair Lise Edebiyat öğretmenidir.

II. TÜRK TARİH TEZİ VE GÜNEŞ-DİL TEORİSİ'NİN “KÜRTLER” GÖRÜŞÜ

1920-1938 arasındaki Kürt direnmeleri, kan ile boğulduktan Kürdistan iyice işgal edildikten, bütün muhalefet odakları kırıldıktan sonra, Kürt ulusu üzerinde sürdürülen asimilasyon politikasına büyük bir hız ve yoğunluk verildi. Kürt ulusunu köleleştirmek, Kürt ulusunun benliğini yok etmek için her türlü tedbir alındı. Ve yürürlüğe konuldu. 1930 yıllarında düşman ilan edilen, “eşkıya”, “haydut”, “vurguncu-soyguncu” denen, “Kürtleri insandan saymak gereksiz, bunlara hayvan muamelesi yapmak gerekir” denen Kürtler, artık “Öztürk, halis Türk” ilan ediliyorlardı. Örneğin, Çorumlulara, Kastamonululara, Yozgatlılara, Türk, Diyarbakırlılara, Hakkârililere, Mardinlilere, “Öztürk” “Halis Türk” deniliyordu. Kürt olarak bilinen bir milletin, Kürtçe olarak bilinen bir dilin var olmadığı belirtiliyordu. İddia ediliyordu. Bu konuda 1940 yıllarından itibaren geliştirilen araştırmalardan, örnekler vermeyi yararlı görüyoruz. Bu araştırmaların hepsi de, Türk Tarih Tezi'ni, Güneş-Dil Teorisi'ni, dolayısıyla yukarıda, yani, daha önceki kısımlarda belirtilen araştırmaları temel kaynak yapmışlardır.

1. Kadri Perk (Kurmay Yarbay) *Cenupdoğu Anadolu'nun Eski Zamanları, İnkılap Kitabevi, İstanbul 1934, s. 245-246*, Kurmay Yarbay Kadri Perk, bu kitaba yazdığı 28.11.1941 tarihli Önsöz'de şöyle diyor:

“1938 senesi Şubatında şark hizmetim için hareket ederken sevgili yurdumuzun bu kısmında kalacağım zaman zarfında buraların tarihini tetkik fırsatını kaçırmamak istemiştim. Evvelce yazmış olduğum tarihi eserlerim hakkında gerek büyüklerimin ve gerekse, arkadaşlarımla tevaccühünü ve bu husustaki sönmez heves ve işyakım benim teşvik kaynağım idi.

Tetkikatıma esas olacak malzemeyi hazırlarken Türkçe kıymetli eserler buldum. Fakat bunların büyük kısmı mevzii idi. Yerinde tetkik edilmemiş ve noksandı. Avrupa'dan getirttiğim

Fransızca ve Almanca eserlerde ise hayrete şayan olarak, bu bölgeye verilmiş, yabancı, isimlerle karşılaştım. Hâlâ Avrupa eserleri bu diyara Kürdistan ve Ermenistan ismini vermekte idiler.

Büyük neslimiz Doğu'da türemiş ve üremiş, ve asırlarca garba doğru akmıştı. Bu akış yolları üzerinde olan bu bölge bizim ilk durağımız olmuştu. O halde burada, neslimize ait eski ve kıymetli eserler ve izler bulacaktım. Bulduklarımı tesbit ise, ayrıca benim milli bir vazifem idi.

Bölgenin büyük kısmını (bazı yerleri müteaddit defalar olmak üzere) dolaştım. Birçok vakaları yerinde tetkik ettim. Ondan sonra bu diyarın eski ve ayrılmaz bir Türk eli, içinde yaşayanların da hatta katıksız denecek surette Türk soyundan olduklarını ve Kürt diye bir kavmin olmadığını Ermenilerin ise, buraya yalnız bir muhaceret neticesi gelerek, tarihin derinlikleri içinde pek uzun denmeyecek bir zamanda kaybolduklarını, tarihi olarak tetkik ettim. Tarih yazmanın müşkilatını biliyorum. Bulunacak kusurların af buyurulmasını arz ederim.”⁽⁸⁾

2. M. Şerif Fırat, *Doğu İlleri ve Varto Tarihi, İstanbul 1948, Şaka Matbaası, s. 217, 2. Basım, MEBY, Ankara 1961, 176 s.*

M. Şerif Fırat, bu kitabın Önsöz'ünde şöyle demektedir:

“... Yavuz Sultan Selim, 1514 yılında Şah İsmail Ordusunu Çaldıran Ovasında yenip, Doğu illerimizden dönerken, İdris-i Bitlisi'nin delaleti ile Halti-Lohorto, dağlı Türk aşiretlerinin reislerini huzuruna kabul ederek, bunların başları olan (Kurt baba) aşiretine Baba-Kürdî adını takmış. Bunları çeşitli derebeyliklere ayırıp 'Kürt' namı altında teşçi ederek Şah İsmail ve Şiiliğe cephe almalarını sağlamıştır! Doğu illerinin yüce dağlarında bu şekil imtiyaz altında bağımsız bir halde istediğini yapan bu aşiretler; tamamen milli birlik ve Türklük duygusundan uzaklaştırılarak,

8. Yazarın yalana dayalı resmi ideolojinin yapılması ve yazılması göreviyle “Doğu”ya gönderilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Bu Türk askerinin, Türk subaylarının başta gelen görevlerinden biri olarak belirlemektedir.

kendilerini gerçek Kürt ve Baba-Kürdî sanmışlardı.

Yavuz Sultan Selim devrinden önce yazılmış tarih ve haritalarda Doğu illerimizin yukarı kısımlarına 'orarto' denilmekte iken, Yavuz'dan sonra yazılan tarihlerde, bu Türk yurduna Kürdistan, buralardaki Türk halkına da Kürt diye aslı astartı olmayan bu hayali adlar takılmıştır. Bu sahte adlar altında inleyen Doğu illerimiz⁽⁹⁾ bütün osmanlı Padişahları devrinde yabancılığa sürüklenmiş, Türk milli birliğinden uzaklaştırılmış bu illerdeki Türk halkı felaketten felakete sürüklenmiştir.

Yavuz Sultan Selim Doğu seferinden Anadolu'ya dönerken Baba-Kürdî'lerini takviye etmek için ve onları Şah İsmail'e ve Şiiliğe karşı koyacak bir üstünlüğe çıkarmak için, İç Anadolu'dan birçok Türk aşiretlerini kaldırıp, Doğu illerimize göndermişti. Bu yakın çağ Türk aşiretleri Doğu illerine yerleştikten sonra, Baba-Kürdî'lerle kaynaşıp, öz Türkçe dillerini ve milli varlıklarını aşiret ve Kürdistan ünvanına feda edip, 'Kormançolar' adını almışlardır." (İkinci baskı, s. 9)⁽¹⁰⁾

Bu kitap üzerinde çok dikkatli bir şekilde durulmalıdır. Bu son derece anlamlıdır. Bu anlam, kitabın, 1961 yılında, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ikinci basımı yapılırken, devrin Devlet Başkanı ve Başbakanı Orgeneral Cemal Gürsel'in kitaba, "Sunuş" olarak yazdığı yazıda ifadesini bulmaktadır. Orgeneral Cemal Gürsel, Devlet

9. Yalana dayalı resmi ideolojinin ne kadar gülünç ve saçma sapan bilgilere dayandırıldığı burada iyice görülmektedir. "Kürt halkı Kürdistan adı altında inliyor"muş. Fakat bu derece anlamsız gülünç ve çelişkili bilgilerle dolu bir kitaba Türk Cumhurbaşkanı Önsöz yazmakta, Türk profesörleri, "en bilimsel eser", "en ciddi eser", "en yurtsever eser" diye öğrencilerine salık vermektedirler. Ayrıca Bab-ı Alinin "Doğu" röportajcıları için vazgeçilmez bir kaynaktır.

10. Resmi ideolojinin uzlaşmaz çelişmelere dayanan bilgisi burada bir kere daha ortaya çıkıyor. Yazarın iddiasına göre, 1514 Çaldıran savaşından hemen sonra orta anadolu'dan birtakım Türk aşiretleri "Doğu"ya gönderilmiş. Yine yazarın iddiasına göre henüz o zaman Kürt, diye, Kürdistan, diye bir kavram yok. Çünkü bu "ünvanlar" Yavuz Sultan Selim tarafından verilmiş. Yani o zaman halk henüz "Türk". Fakat Orta Anadolu'dan gönderilen bu Türk aşiretleri böylesine "Türklerin" arasında, Kürtleşivermişler. Kürt ve Kürdistan ünvanını benimsemişlerdir.

Başkanı ve Başbakan imzası ile yazdığı bu yazıda sözü edilen kitapta yazıların tek gerçek, tek doğru, “tek hakikat” olarak kabul edilmesini ve bu açıdan herkesin kitabı okumasını özellikle istemektedir.

Bu kitap sadece Şerif Fırat'ın görüşleri olarak yayınlansaydı da çok önemli olmayabilirdi. Fakat Devletin Cumhurbaşkanı ve Başbakanı da aynı fikirlere iştirak edince, durum ister-istemez değişmekte ve yazılar resmi bir görüş olarak belirmektedir. Böylesine bir ideolojiyi ihtiva eden bir kitabın Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanması ise yine anlamlıdır. Devlet Başkanı ve Başbakanı, Orgeneral Cemal Gürsel şöyle demektedir:

“... Bugün Milli Eğitim Bakanlığımızca ikinci baskısı yapılan bu eserin bütün Türk aydınları tarafından okunması büyük faydalar sağlayacaktır. Çünkü bu eser, Doğu Anadolu'da oturan, Türkçeye benzemeyen bir dil konuştukları için kendilerini Türkten ayrı sayan, bilgisizliğimiz yüzünden, bizim de böyle sandığımız vatandaşlarımızın su katılmamış Türk olduklarını bir defa daha ispat etmektedir. Hem de inkârına imkân bırakmayan ilmi deliller ile... Tarihin hiçbir devrinde Doğu illerinde bugünkü sakinlerini tortu olarak bırakacak yabancı bir göç vaki olmamıştır. Dünya yüzünde 'Kürt' diye adlandırılabilen müstakil hüviyetli bir ırk yoktur. Kürtler yalnız vatandaşımız değil, soydaşımızdır da... Fakat asırlarca devam eden kötü idare ve ihmaller, onların da kapalı yaşama ihtiyaçları, maalesef, bu neticeyi doğurmuştur...

Bütün Türk aydınlarının bu durum karşısında vazifelerinin ne olduğunu tayin etmelerinin zamanı gelmiştir. Bilhassa, bu ve buna benzer aslı astarı olmayan propagandalara kanmış, aldanmış, neticede yollarını şaşırılmış Doğu Türklerinin kendilerini aydınlığa çıkaracak bu kitabı dikkatle okumaları, can evine çekilip, derin derin düşünmeleri lazımdır. Bu takdirde hakiki ve doğru yolu bulacaklarına inanıyorum.

Tarihin karanlıklarına ilmin ışığını tutarak, bize milli benliğimizi gösteren ve öğreten büyük Türk mütefekkeri Ziya Gökalp nerelidir? Tahrikçilerin, propagandacıların 'Kürtlüğün' merkezi

saydıkları Diyarbakır'lı değil mi? Bu gerçek bizi, başlı-başına bu kitapta yazılı olanlar kadar düşündürecek ve aydınlatacak bir vakiadır..” (İkinci basım, s. 3-4) ⁽¹¹⁾

3. Fahrettin Kırzioğlu, *Kürtlerin Kökü, 1. Bölüm, Kürtlerin Kökü Oğuz Boylarındanır. Diyarbakır'ı Tanıtma Derneği Yayını, Ankara 1963, s. 32.*

4. Fahrettin Kırzioğlu, *Her Bakımdan Türk Olan Kürtler, 1. Bölüm, Tarih Bakımından Kürtlerin Türklüğü, Çalışkan Basımevi, Ankara 1961, s. 130.*

5. Fahrettin Kırzioğlu, *Aran (Gence-Karabağ) “Yiğirmidörtlü” ile “Otuzikili” adı “Ulus”ların Oymakları ve Kürt-Aras Kürtlerinin Menşei, 6. Türk Tarih Kongresi, 20-26 Ekim 1961, TTK, Ankara 1967, s. 363-413.*

6. Fahrettin Kırzioğlu, *Kars Tarihi, Cilt 1, Işıl Matbaası, İstanbul 1953, s. 96-102.*

Bu kitapta Kardukların Kürt oldukları belirtilmektedir.

7. Mehmet Eröz, *Kürtlerin Menşei ve Türklerin Kürtleşmesi, Sosyoloji Konferansları, 5. Kitap, 1964-1965, İÜİF, s. 106-121.*

8. Salih San, *Doğu Anadolu ve Muş'un İzahlı Kronolojik Tarihi, Özel Yükseliş Koleji Yayınları, Ankara 1966, s. 256.*

9. Ömer Kemal Açar, *Tunceli-Dersim Coğrafyası, Türkiye Basımevi, İstanbul 1940, s. 64, (Bu kitapta bir taraftan Kürtlerin Türk oldukları ispat edilmeye çalışılmakta, diğer taraftan da Kürtlere çok ağır küfürler edilmektedir.)*

10. Edip Yavuz, (Emekli Vali) *Tarih Boyunca Türk Kavimleri,*

11. Kürtlerin Türk olduğunu iddia eden Devlet Başkanı ve Başbakan Orgeneral Cemal Gürsel, aslında, Kürt ulusuna karşı ne derin bir düşmanlık hisleri ile dolu olduğunu şu konuşması ile ortaya koymaktadır: “... Eğer yola yordama gelmezlerse, dağlı Türkler (Kürtler) rahat durmazlarsa, ordu, şehir ve köylerini bombalayıp yıkmakta, tereddüt etmeyecektir. Öyle bir kan gölü olacaktır ki, onlar da ülkeleri de yok olacaktır.” (Stockholm'un Dagens Nyheter Gazetesine verilen demec, 16 Kasım 1960.

Kurtuluş Matbaası, Ankara 1968, s. 427-428. (Bu kitapta, Yunan, Latin, Mısır yani bütün Akdeniz halklarının Türk ırkından geldiği ispat edilmeye çalışılmaktadır. Kitabın adı, Tarih Boyunca Türk Kavimleri, olmasına rağmen hep Kürtler anlatılmaktadır.)

11. Mehmet Eröz, *Doğu Anadolu Hakkında Sosyo-kültürel Bir Araştırma, Baylan Matbaası, Ankara, (Tarihsiz) s. 67.* (Bu kitapta, Kürt diye bir ulus, ve Kürtçe diye bir dil yoktur, denilmekte ve ispat edilmeye çalışılmaktadır.)

12. Mehmet Eröz, *Doğu Anadolu'nun Türklüğü, Türk Kültür Yayınları, İstanbul 1975, s. 175.*

13. Mehmet Eröz, *Doğu Anadolu'da Köy Adları üzerinde Sosyolojik Bir Araştırma, Belgelerle Türk Tarihi Dergisi(BTTD), Sayı 56, Mayıs 1972, s. 30-32.*

II. BTTD Haziran 1972, s. 36-38,

III. BTTD Temmuz 1972, s. 32-33,

IV. BTTD Ağustos 1972, s. 37-39,

V. BTTD Eylül 1972, s. 35-37.

(Bu yazı serisinde, Kürt diye bir milletin, Kürtçe diye bir dilin mevcut olmadığı ispat edilmeye çalışılmaktadır. Doç. Dr. Mehmet Eröz bütün yazılarında bu iddiayı savunmaktadır.)

14. Mahmut Rişvanoğlu, *Doğu Aşiretleri ve Emperyalizm, Türk Kültürü Yayınları, İstanbul 1975, s. 323.*

15. Salih Fethi Gökçaylı, *Türk Soylu Aşiretler ve Kabileler, BTTD, Sayı 55, Nisan 1972, s. 32-35* (Bu yazının gayesi Kürt diye bir milletin, Kürtçe diye bir dilin olmadığını ispat etmektir.)

16. Arın Engin, *Atatürkçülük Savaşımızda Avrupa Kültürü Nedir? Ne Değildir?, Atatürkçülük Kültür Yayınları, Sayı 16, Atatürkkent (İstanbul) Sıralar Basımevi, 1960, s. 280.*

(Bu kitapta, Çin, Hind, Mezopotamya, Mısır, Ege, Latin, Anadolu kültür

ve medeniyetlerinin kaynağının Türk kökenli olduğu savunulduğu gibi Kürt diye bir ulusun, Kürtçe diye bir dilin mevcut olmadığı da savunulmaktadır. Bununla beraber Kürt dilinin nasıl ortadan kaldırılacağı, Kürtlerin nasıl köleleştirileceği, Kürt benliğinin nasıl yok edileceği konusunda pek çok öneriler vardır.) Yazar şöyle diyor:

“Türk Bütünlüğünü Nasıl Sağlayabiliriz?”

İlkokullarda Eritme Kazanı Usulü:

“Kamuculuklarda (demokrasilerde) azınlıkları kaynaştırma, ulusal bütünlüğü sağlama, Eritme Kazanı denilen sert eğitim kuramları ile, son kertede ulusal disiplin ilk ve ortaokullarda aşılır. Avrupa ve Amerika'da bu okulların bu yöndeki sertliği ve yabancı çocukları eğitip kaynaştırma, ilkesi, şaşılacak derecede çekimli ve disiplinlidir. Hele İngiltere'de 1947-1949 yıllarındaki incelemelerimizde gördüğümüz, 'Brownny Usulü' denilen usul, üzerinde bizim için inceden inceye düşünülecek ve olduğu gibi alınıp, bize göre doğal değişikliklerle uygulanacak bir eşsiz kuraldır.

İngiltere'de bütün ilkokullarda ulusalcılığın ve siyasa demokrasi eğitiminin temel kayası olarak uygulanan bu 'Brownny Usulü'nün 1947-1949'da, Avrupa'da incelemeler yaptığımız sırada gördüğümüz gibi anlatmamıza bırakılmamızı dileriz:

Londra'da 'Pemberton Gardens' sokağında bir İngiliz okulundayız. Eğitim yönetmeliğinden gelen üç kişilik özel bir kurul o gün okulda 'Brownny Töreni' yaptıracaktır. Her yedi günde bir yapılıyor. Çocuklar büyük odada toplanmışlardır. Karşıya kralın büyük kılığı İngiliz bayrağına süslenmiş olarak asılıyor. Çocuklar ulusal türküyü hep br ağızdan söylerlerken iki yana İngiliz bayrakları çekiliyor. Sonra o gün 'Brownny'den geçecek her çocuk sıra ile kralın kılığı önünde çok içli ve ezberlenmiş bir ant içeriyor. En küçük bir ses, en küçük bir gevşeklik yoktur, oda loşçadır ve kırmızımtırak ışıklar kralın üzerine çevrilmiştir. O andiçme sözleri çocuğun içine işlemekte ve kimisinin gözlerinden yaşlar getirmektedir.

'Ben İngilizim, ingilizliği her şeyin üstünde, canımdan, evimden, barkımdan da üstün tutarım. Gönlümde ve kafamda İngiliz onurunu yaşatırım. Onun korunması ve yükselmesi uğrunda her an ölmeye hazırım... Ben İngiliz olmadıkça bir hiçim...'

Bu törenden sonra, bu amaca uygun büyük bir titizlikle düzenlenmiş birtakım toplu oyunlar oynanıyor. Demin içilen andların, İngiliz onurunun sırasında yerine getirilip getirilmeyeceği deniyor. Gene toplu ulusal türküler söyleniyor. Ve kurul üyelerinden biri çocuklara, keskin-güzel öğütler veriyor, bir iki ulusal, kamçılıyıcı masal anlatıyor. En sonunda her çocuğa süt ve şekerlemeler dağıtılıyor.

Kurul üyeleriyle görüştüğümde, bu oyunların birkaç ayda bir değiştirildiğini ve çocukların, ilgilerini çekecek, yenileri yapıldığını ve belli başlı özel kurumların sadece bu işle uğraşarak bütün ilkokulları dolaştıklarını anlattılar. Bu usulün, İngiliz ulusalcılığını gönüllerde kökleştiren ve İngiliz birliğini ve bütünlüğünü sağlayan biricik usul olduğunu, bütün yabancı çocukların da, bu usulle tüm İngilizleştiklerini anlattılar. İşte bizim de azınlık ırkçılığına karşı tek çıkar yolumuz budur." (s. 279)⁽¹²⁾

17. Arın Engin, *Atatürkçülük Savaşımızda Türk Kültürü Geçmiş Bilimi, Eti Tarihi, Atatürkçülük Kültür Yayınları, Sayı 17, Atatürkent (İstanbul) Sıralar Basımevi, 1961, s. 224.*

18. Arın Engin, *Atatürkçülük Savaşımızda Türk Kültürü Geçmiş Bilimi, Sümer Türkleri, Atatürkçülük Kültür Yayınları, Sayı 24, Atatürkent (İstanbul), Gün Matbaası, 1969.*

19. Arın Engin, *Atatürkçülük Savaşında Promete, Türk Avrupa*

12. Türk Devletinin her sabah, Kürt çocuklarına söyletmeye çalıştığı, "Türküm, doğuyunu, çalışkanım, Yasam, büyüklerimi saymak, küçüklerimi korumak. Ülküm, yükselmek, ileri gitmektir. Varlığım Türk varlığına armağan olsun" biçimdeki AND'ı kimlerden örnek aldığı yazıda açıkça anlatılmaktadır. Dikkat edilirse yazar, başka ulusları köleleştirmeyi, kendi kültürünü onlara her türlü tedbiri olarak empoze etmeyi normal görmektedir. Fakat köleleşmeye karşı direnenleri, ırkçı politikalara karşı çıkarak, kendi benliğini korumak isyenleri "azınlık ırkçısı" olarak nitelemektedir.

Kültür Güneşleri Nasıl Doğdu? Nasıl Parladı? Atatürkçülük Kültür Yayınları, Sayı 25, Atatürkkent (İstanbul), Gün Matbaası, 1969, s. 256.

Bu kitabın başında, Kültür Güneşimiz Büyük Atatürk İdeolojisi başlığı altında, “Bütün Atatürkçüler birleşiniz, sosyalist-Osmanlı zincirinden başka yitirecek bir şeyiniz yoktur” denmektedir.

20. Arın Engin, Uranus: Başlangıç: *Ulusal Vicdan, 1. Büyük Roma Uygarlığının Yaratıcısı Etrüsk Türkleri 2. Avrupa Düşüncesi ve Kültürü Tarihi, Atatürkçülük Kültür Yayınları, Sayı 28, Gün Matbaası, İstanbul 1971, s. 272.*

Bu kitapta çeşitli yerlerde, Kürtlerin Türk olduğu iddia edildikten ve ispat edilmeye çalışıldıktan sonra, Kürt ulus varlığını yok etmenin, Kürtleri köleleştirmenin, yolları da gösterilmektedir. (s. II-IV, XVI-XVII, 9-15, 286)

Bu kitapta, Türklük için yaptığı çalışmalardan dolayı yazara gönderilen, tebrikler de yer almıştır. Devlet Başkanı ve Başbakan Yardımcısı Sadi Koçaş, Yazar Yakup Kadri Karaosmanoğlu, MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş, Yazar Cihad Baban, Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Celal Eyicioğlu, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, Anayasa Mahkemesi Üyesi Recai Seçkin, Türk Dil Kurumu Genel Sekreteri Ömer Asım Aksoy, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Enstitüsü Başkanı, Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluk, Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Zeki Kunalalp, yazarı, çalışmalarından dolayı tebrik edenler ve teşekkürlerini sunanlar arasındadır.

21. Arın Engin, *Cumhuriyetimizin 50. Yıldönümünde Atatürkçülük Bildirisi, Atatürkçülük Kültür Yayınları, Sayı 29, Atatürkkent (İstanbul) 1972, s. 128.*

Bu kitap Milli Eğitim Bakanlığı ve Kültür Bakanlıklarının isteği üzerine hazırlanmıştır. Kitapta, Kürtlerin Türk olduğu ispat edildikten(!) sonra (s. 26-31) “Kürtleri yoketmenin yolu, onları sürgüne göndermek ve Doğu’ya Türkleri yerleştirmektir” diye önerilerde de bulunuluyor. (s. 9) Bundan evvelkilerde olduğu gibi çeşitli resmi kişi ve kurumlardan gelen tebrik ve teşekkür ifade eden mektuplara bu kitapta da yer verilmiştir. Bu

mektupların bazılarının sahipleri şunlardır: Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Cihat Alpan, Yazar Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Sadi Koç, Kültür Bakanı Talat Halman, MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş, Eski Başbakanlardan Suat Hayri Ürgüplü, CHP Eski Genel Sekreteri Kasım Gülek, Manisa Milletvekili Dr. Kamil Şahinoğlu, Tabii Senatör Ahmet Yıldız, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Faruk Gürler, Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Celal Eyicioğlu, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Muhsin Batur, Donanma Komutanı Oramiral Kemal Kayacan, Hava Kuvvetleri Kurmay Başkanı Korgeneral Ahmet Dural, Birinci Ordu Komutanı Orgeneral Faik Türün, 3. Hava Kuvvet Komutanlığı, Yazar Cihat Baban, Anayasa Mahkemesi Üyesi Recai Seçkin, Türk Eğitim Vakfı Yürütme Kurulu Başkanı Vehbi Koç, Türk Eğitim Vakfı Başkan Yardımcısı Dr. Nejat Eczacıbaşı, Türk Eğitim Vakfı Yönetim Kurulu adına Başkan Vehbi Koç ve Başkan Vekili Dr. Nejat Eczacıbaşı, Türk Dil Kurumu Genel Sekreteri Ömer Asım Aksoy, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluk, Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi Tiyatro Kürsüsü ve Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Melahat Özgü.

Dr. Engin Arın, eserlerinin hepsinde de, Atatürk'ün buyruğu ile Türk Tarih Kurumu üyeliğine atandığını, (1933) yine Atatürk'ün buyruğu ile Milli Eğitim Bakanlığı Milli Eğitim ve Öğretim Kurulu Üyeliği (1933-1935) yaptığını vurgulamaya dikkat etmiştir. En çok kullandığı metinlerden biri “*Ne Mutlu Türküm Diyene*” cümlesiyle biten 10. yıl nutkudur.

22. Nazmi Sevgen, *Kürtler, BTTD, Sayı 5, Şubat 1968, s. 27-30.*

II. *Kürtler, BTTD Sayı 6 Mart 1968, s. 44-62.*

III. *Kürtler, BTTD Sayı 7 Nisan 1968, s. 57-61.*

IV. *Kürtler, BTTD Sayı 8 Mayıs 1968, s. 47-52.*

V. *Kürtler, BTTD Sayı 9 Haziran 1968, s. 70-76.*

VI. *Kürtler, BTTD Sayı 10 Temmuz 1968, s. 64-71.*

VII. *Kürtler, BTTD Sayı 11 Ağustos 1968, s. 49-59.*

VIII. Kürtler, BTTD Sayı 12 Eylül 1968, s. 42-51.

IX. Kürtler, BTTD Sayı 13 Ekim 1968, s. 40-45.

X. Kürtler, BTTD Sayı 14 Kasım 1968, s. 59-65.

XI. Kürtler, BTTD Sayı 15 Aralık 1968, s. 54-58.

XII. Kürtler, BTTD Sayı 16 Ocak 1969, s. 39-47.

XIII. Kürtler, BTTD Sayı 17 Şubat 1969, s. 50-57.

XIV. Kürtler, BTTD Sayı 18 Mart 1969, s. 62-73.

XV. Kürtler, BTTD Sayı 19 Nisan 1969, s. 63-66.

XVI. Kürtler, BTTD Sayı 20 Mayıs 1969, s. 64-68.

XVII. Kürtler, BTTD Sayı 21 Haziran 1969, s. 62-65.

XVIII. Kürtler, BTTD Sayı 22 Temmuz 1969, s. 63-66.

XIX. Kürtler, BTTD Sayı 23 Ağustos 1969, s. 69-73.

XX. Kürtler, BTTD Sayı 24 Eylül 1969, s. 39-53.

XXI. Kürtler, BTTD Sayı 25 Ekim 1969, s. 75-78.

XXII. Kürtler, BTTD Sayı 26 Kasım 1969, s. 64-68.

XXIII. Kürtler, BTTD Sayı 27 Aralık 1969, s. 77-78.

XXIV. Kürtler, BTTD Sayı 28 Ocak 1970, s. 67-70.

XXV. Kürtler, BTTD Sayı 30 Mart 1970, s. 74-78.

XXVI. Kürt Beylikleri, Mahmudiye Beyliği, BTTD, Sayı 37 Ekim 1970, s. 42-44.

Nazmi Sevgen bu yazı dizisinde, Kürtlerin Türk olduklarını iddia etmektedir. Bununla beraber, Şerefname, Nikitin, Minorsky ve Friç gibi yazarlara ve kitaplara dayanarak Kürtler hakkında bilgi vermektedir.

23. Nazmi Sevgen, *Kürt Meselesinin İç Yüzü, Irak-Barzani Anlaşması ve Muhtemel Neticeleri*, BTTD Sayı 31, Nisan 1970, s. 64-71.

II. Sayı 32 Mayıs 1970, s. 54-61

III. Sayı 33 Haziran 1970, s. 57-64

IV. Sayı 34 Temmuz 1970, s. 68-70

V. Sayı 35 Ağustos 1970, s. 75-79

VI. Sayı 36 Eylül 1970, s. 79-82.

Nazmi Sevgen, Kürt Meselesinin İç Yüzü, Irak-Barzani Anlaşması ve Muhtemel Neticeleri konulu yazı dizisinde, Kürtlerin, Barzani'nin de Türk olduğunu iddia etmekte, fakat bu anlaşmadan duyduğu endişeyi dile getirmektedir. Türk Hükümetinin bu anlaşmaya seyirci kalmaması, bozulması için gayret göstermesi yolunda öneriler öne sürmektedir.

24. Nazmi Sevgen, *Kerkük Türkleri*, BTTD Sayı 38, 1970, s. 8-12.

II. Sayı 39 Aralık 1970, s. 13-16

III. Sayı 40 Ocak 1971, s. 24-27

Nazmi Sevgen bu yazı dizisinde de Kürtlerin Türk olduğunu, Kürtçe diye bir dilin mevcut olmadığını belirtmektedir. Bununla beraber, Irak hükümetinden, Kürtlere olduğu gibi, Kerkük Türklerine de özerklik vermesini istemektedir.

25. Ertuğrul Zekai Ökte, *Dış Türkler ve Kerkük Türkleri*, BTTD, Sayı 38, Kasım 1970, s. 2-3.

Belgelerle Türk Tarihi Dergisi sahibi ve Genel Yayın Müdürü Ertuğrul Zekai Ökte, Irak'taki (Yani Güney Kürdistan'daki) Kürtler için şöyle demektedir:

“... Kaldığı Irak'ta yaşayan 1.100.000'e yaklaşan ve kendilerini Kürt telakki eden halkın % 80'i Türk olduktan başka, bu 1.100.000'in yanında 900.000 Türk hars ve kültürü ile Türkiye'den kopmuş, anayurtta dil, din ve mefkure birliği halinde yaşayan Türk vardır.”⁽¹³⁾

13. Bu “Türlere”, Baas ırkçılığına ve sömürgeciliğine karşı verdiği ulusal kurtuluş mücadelesinde ne gibi yardım yaptınız, diye sormak gerekir. Sınırları kapatmak, napalm bombalarından, zehirli gazlardan kaçan kadınlara, ihtiyarlara ve çocuklara iltica hakkı vermemek nasıl yorumlanır. Kıbrıs'ta böyle mi oluyor? Yazarın kullandığı bu ifade, Türk ırkçılığının ve sömürgeciliğinin ne derin bir ikilem içinde olduğunu açıkça göstermektedir.

26. Kayhan Sağlamer, *Molla Mustafa Barzan'la bir Röportaj*, BTTD, Sayı 37, Ekim 1970, s. 37-41.

27. Kayhan Sağlamer, *Ortadoğu Barışını Engelleyecek İki Silah: Molla Mustafa Barzani ve Yasir Arafat* BTTD, Sayı 38, Kasım 1970, s. 36-39.⁽¹⁴⁾

28. Kayhan Sağlamer, *Araplar, Kürtler ve Kerkük*, BTTD, Sayı 39, Aralık 1970, s. 34-38.

29. Necmi Onur, *Dağların Ardında Neler Oluyor?* Yeni Gazete, 22 Ekim 1970-6 Kasım 1970, ayrıca bk. Necmi Onur, *Şark Cephesinde Yeni Bir Şey Yok. Cumhuriyetin 50. Yılına Armağan*, No. 2., BTTD Yayını, İstanbul 1972, s. 423-474.

Yazar röportajının sonunda “Doğu”ya “Kesinlikle Kültür emperyalizmi uygulanması gerekir” diyor. Önerileri kısaca şöyle:

“... İlgililerin hazırlattıkları raporlara göre, bu bölgedeki insanlar istisnasız Kürt'tür. Ve idarecilerin tutumları nedeni ile, Kürtlükleri devamlı olarak yüzlerine vurulurcasına hatırlatılmaktadır. Hemen burada ‘görevlilerden’ derlediğim bilgilere dayanarak açıklayayımki, hududunu çizdiğim bölgelerdeki Kürtleri bir ‘ihane’ içinde belirtmek ve öyle göstermek, vicdan ölçülerine sığmaz. Ancak ne var ki bu ortamı ve bu hudutlar içindeki insanları istismar eden, zümre, ‘domuzcasına’ vardır.

Evet. Bütün bu olanlardan ve olması muhtemel görülenlerden sonra, ‘Ne yapmak gerekmektedir’, önemli olan husus budur. Olanları tahlil etmek ve böylelikle, olacakların oluşumlarına meydan vermemek.

14. Kayhan Sağlamer'in bu yazısı üzerinde dikkatle durmak gerekir. Belgelerle Türk Tarihi Dergisi, etkili çevrelerin, daima iktidarda olan, yani Milli Güvenlik Kurulu'na çok yakın bir yayın organı olduğu düşünülürse bu önem daha iyi anlaşılır. Demekki etkili çevreler 1971 yılı başlarında Filistin halkının mücadelesinde de Ortadoğu barışı için büyük bir tehlike görüyorlar. Burada, “Barış” kelimesinin içerdiği açıkça gözler önüne serilmektedir. Ezilen halkların, ulusal kurtuluşları için yaptıkları mücadele “Barış” a aykırı görülmektedir.

Bu konuda da yıllarını Doğu illerinde idareci olarak harcamış 'Temiz bir memleket evladından' yararlanmaktayım. Bakınız, uzun ve gerçeğe inen tetkikler sonunda bu idareci yapılması gerekenleri nasıl maddeleyerek tavsiye ediyor.⁽¹⁵⁾

1. Bölge esaslı bir şekilde etüt edilerek bilhassa adli ve idari mercilere olağanüstü yetkiler verilmelidir.

2. Kurulacak yepyeni bir eğitim sistemi ile aşiretleri yıkıp yok etmek, başlıca iştir. Bu da bölgedeki okul sayısını artırmak ve buna paralel bir 'eğitim seferberliği' ile ancak gerçekleşebilir.

3. Bölgedeki 'ağa'ların halk üzerindeki otoritelerini sıfıra indirecek tedbirleri en kısa zamanda almak. Bu iş için gerekiyorsa bir operasyona gitmek bile, zarardan çok fayda sağlar.

4. Komando harekâtını, daha planlı ve hukukî hale getirmek lazımdır. Ve bütün bölge vasıflı yollarla birbirine bağlanıncaya kadar da bu planlı komando hareketına devam edilmelidir.⁽¹⁶⁾

5. Bölgenin örf, adet ve diğer şartları gözönüne alınarak buna göre bir seçim sistemi bulunup uygulanmalıdır. Zira birçok yerlerde seçimlere 'tek adam' etkilidir.

6. Bütün bölgede bir kültür emperyalizmi uygulanmalıdır. Bunu gerçekleştirmek için de, konut ve ücret meseleleri halledilmiş 'kaliteli öğretmenler' buralarda görevlendirilmelidir. Uygulanacak eğitimde çocuk, mutlaka aileden koparılacaktır. Yetişen neslin eski nesil ile bağı kesilmelidir.⁽¹⁷⁾

15. Yazarın kullandığı kavramlara özellikle dikkat etmek gerekir. Tırnaklar ve alt çizimler, yazara aittir.

16. Okuyucular, "Doğu"da yol politikasının da amaçlarla yürütüldüğüne dikkat etmelidirler.

17. Bu uygulamanın, İngiliz ve Fransız emperyalizminin, sömürgelerindeki uygulamalardan çok daha gerici ve katliamcı olduğuna okuyucular dikkat etmelidirler. 1952 yılında, profesörler tarafından hazırlanan, Doğu Üniversitesi Hakkında Rapor (MEB İstanbul 1952) adlı raporda, "Kaliteli öğretmenler" hakkındaki görüşler aynen vardır. Bölge Yatılı İlkokullarında da öğrenciler ailelerinden tamamen tecrid edilmeye çalışılmaktadır.

7. Bölgeye devlet hizmeti yığınla akıtılacaktır. Köylü devleti yanında ve kendini koruyucu olarak gördüğü zaman, kendisini çeşitli şekillerde istismar etmek isteyenlere katiiyen yüz vermeyecek bir karaktere sahiptir.

8. En iyi tedbir ve vaktiyle kötü denemesi yapılmış, olan 'iskan meselesidir.' Bu bölgeye yerleştirilecek Batı insanları, bölgenin değişmesinde en büyük rolü oynayacaktır.

Dilimin döndüğü kalar, kalemimin oynadığı kadarı ile, size 'Dağların ardındaki planları' anlatmaya çalıştım. Bundan sonrası, bu yazıları oluyup da, bu memlekete hizmet etmeyi görev olarak üzerine almış olanlara ve hele hele, 'aydınlara' düşmektedir." (s. 472-474)

Yazar Necmi Onur, bütün bu önerilerine rağmen, Kürtlerin Türk olduklarını iddia etmekten ve savunmaya, ispat etmeye çalışmaktan da geri kalmamışlardır.⁽¹⁸⁾ (Necmi Onur'un bu röportajı, *Devrimci Doğu Kültür Ocakları tarafından şiddetle protesto edilmiştir. Bk. Devrimci Doğu Kültür Ocakları Bülteni, No. 6, 7, DDKO Dava Dosyası I, s. 542-544, 550-551*)

Bu yazılar, Kürtlerin Türk oldukları konusunda yapılmış araştırmaların sadece birkaçıdır. Aslında, Türk düşüncesi, Türk üniversitesi, Türk adaleti bunu tartışılması gerekli olmayan bir doğru "hakikat" olarak kabul etmiştir. Düşünce ve eylemlerini buna göre yürütmektedir. Bu bilim dışı ve ciddi olmayan iddiayı kabul etmeyenleri, Kürt ulus varlığından söz edenleri, kendi öz benliğini kaybetmek istemeyenleri ise, "savcılara" havale etmektedir.

18. Bu tavır Türk ırkçılığının ve sömürgeciliğinin hiç değişmeyen Kürdistan politikası ile ilgilidir. 1930 yıllarında da, bir taraftan Kürdistan'a ordu gönderilirken, öte yandan, "asıl itibarıyla Türk olan" sözleri de sık sık kullanılıyordu. Ali Kemali, *Erzincan Tarihi*, Resimli Ay Matbaası, İstanbul 1932, s. 177 vd. Erzurumlu Abdurrahim Şerif, *Ahlat Kitabeleri*, Hami Matbaası, İstanbul 1932, s. 6-23.

III. MC'NİN KİTAPLARINDAKİ İRKÇILIK KEMALİZMİ SÜRDÜRME ÇABASIDIR

Milliyetçi Cephe (MC) hükümetinin 1976 yılının son aylarında bastırıp Lise öğrencilerine dağıtılmasını sağladığı ders kitapları, çıktığı andan itibaren, “ilerici” Türk basınında şiddetli eleştirilere uğradı. TBMM’nde soru önergelerinin verilmesine, görüşmeler yapılmasına, açık oturumlar düzenlenmesine, konferanslar verilmesine neden oldu. Büyük protestolarla karşılaştı. Eleştiri ve potestoların toplandığı en önemli nokta şu idi: Kitaplar, Kemalist ilkelerden, Atatürkçülükten sapmadır. Kitaplarda “*Irkiyat*”, “*fethiyat*” ve “*diniyat*” yapılmıştır. Yine bu eleştiri ve protestolarda, MC'nin ders kitaplarının Milli Eğitimde ve toplum yapısında açtığı ve açacağı yaralar ise, ancak, Atatürk ilkelerine dönüş suretiyle kapatılabilir, deniyordu.¹⁹⁾ Bunlar

19. Bu eleştiri ve Potestolardan bazıları için bk., TÖB-DER, MC'nin Ders Kitapları: Eğitimde Faşist Tırmanışın Yeni Halkası, TÖB-DER, Sayı 131, 1 Kasım 1976, s. 1-3; Devrimci Öğretmen, Eğitimin Faşistleştirilmesi ve Yeni Ders Kitapları, Devrimci Öğretmen, Sayı 1, s. 6-7; TÜMÖD, MC'nin Ders Kitapları, Tüm Öğretim Üyeleri Derneği Bülteni, Sayı 4-5, Kasım-Aralık 1976, s. 1-2, 8. Bu bültende 27 Kasım 1976 günü, Hacettepe Üniversitesi'nde düzenlenen “MC'nin Ders Kitapları” konulu Açık Oturumda söylenenler özetlenmiştir. Açık oturuma katılanlar şunlardır: Prof. Dr. Cevat Geray (Yöneten, Prof. Fehmi Yavuz, Prof. Dr. Talat Tekin, Doç. Dr. Bozkurt Güvenç, Dr. Kemalettin Akalın, Emin Özdemir); Sosyalist Yarın, MC'nin Ders Kitapları: Kültür Tarihi, Sosyalist Yarın, Sayı 8, 5 Ocak 1977, s. 10. Bağımsız Türkiye, Ahlak Değil, Ahlaksızlık Kitabı, Bağımsız Türkiye, Sayı 5, 10.1.1977, s. 16; Ali Haydar, Selçuklular ve Osmanlılar Döneminde, Düşünce ve Mezhep Katliamları, Birlik, Sayı 24, Şubat 1977, s. 5, 8; Birikim, Ders Kitapları Olayı, Birikim, Sayı 24, Şubat 1977, s. 78-80; TDK, Ismarlama Ders Kitapları Üzerine Rapor, TDK Yayınları, Ankara 1976, s. 121; Sami Gürtürk, Lise Ders Kitaplarında Tezgâhlanan Oyunlar, Özgür İnsan, Sayı 40, Şubat 1977, s. 64-69; Cahit Külebi, Okul Kitaplarında Gericilik Belirtileri Vardır, Milliyet, 13 Kasım 1976; Mümtaz Soysal Akide, Milliyet, 7 Aralık 1975; Felsefeye Başlangıç, Mecliste sert tartışmalara sebep oldu, Milliyet, 23 Aralık 1976; Halil Tunç: Lise I Ahlak Kitabında, İşçi ve Grev aleyhine birçok ibare var; Milliyet, 29 Aralık 1976 Ecevit: MC Sınıf Kışkırtıcılığı Yapıyor, Milliyet 30 Aralık 1976; Fethi Naci, Edebiyat Dersleri, Politika, 24 Ekim 1976; Ali Dündar, Cepheleştirilen Eğitim, Politika, 9 Kasım 1976; Esen Yel, Eğitim Yüz Kararı: MC'nin Ders Kitapları, Politika, 22 Kasım-9 Aralık 1973; Atilla Özsever, Öğretmen Okulları Dosyası, Politika, 10 Aralık, 15 Aralık 1976; Afyon Eğitim Enstitüsü Ders Kitaplarında ırkçılık propagandası yapılıyor, Vatan, 1 Kasım

MC'nin Ders Kitapları konusuna bilimsel bir yaklaşımın ifadesi değildir. Bilimsel olmayan tutum, Kemalizmi, Atatürkçülüğü, zaman ve mekân boyutları içinde ele almamaktan doğmaktadır. Bu bakımdan 1930 yıllarına dönmekte büyük bir yarar vardır. Görülmektedir ki, Türk Tarihinin Ana Hatları, Türk Tarihinin Ana Hatları Methal Kısmı, Tarih I, II, III, IV, Birinci, İkinci, Üçüncü ve daha sonraki Türk Tarih Kurultayları, Türk Dil Kurultayları, kısaca, Türk Tarih Tezi ve Güneş-Dil Teorisi dikkate alındığı zaman MC'nin kitaplarındaki görüşlerin, yayılmak istenilen ideolojinin, bunlarla büyük bir benzerlik içinde olduğu görülür. Şu örneklerle bakalım:

1976; Emil Galip Sandalcı, Eğitimde Son Fiyasko, Vatan, 12 Kasım 1976; İlhami Soysal, Beşiktaş Mezara, Vatan, 6 Aralık 1976; İlhami Soysal, Birlik, Bütün, Vatan, 21 Aralık 1976; Ümit Kaftancıoğlu; Niyazi Berkes, İlk Türk Devleti, Cumhuriyet, 4 Ekim 1976; Şükran Ketenci, Yeni Ders Kitapları Çağ Dışı Nitelikte, Cumhuriyet, 14 Ekim 1976; Cumhuriyet, Tek Kitap Çok Kitap, Cumhuriyet, 15 Ekim 1976; Şükran Ketenci, Yeni Ders Kitapları Atatürk Devrimlerine Ters Düşmektedir. Cumhuriyet, 18 Ekim 1976; Satı Erişen, MC'nin Edebiyat Kitabı, Cumhuriyet, 22 Ekim 1976; Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, Türkçülük mü Arapçılık mı? Cumhuriyet, 24 Ekim 1976; İlhan Selçuk, okul kitapları, Cumhuriyet, 24 Ekim 1976; Sami Gürtürk, İktidarın Görüşüne Uygun Sosyoloji, Cumhuriyet, 27 Ekim 1976; Ceyhun Atuf Kansu, Cumhuriyet Bayrağı, Cumhuriyet, 29 Ekim 1976; Oktay Akbal, 53 yıl Boşa Mı? Cumhuriyet, 29 Ekim 1976; Yeni Ders Kitapları Tartışıldı, Cumhuriyet, 30 Ekim 1976 (29 Ekim 1976 günü yapılan açık oturuma, Prof. Dr. Cavit Orhan Tütengil, Halis Kurtça, Rauf Mutluay, Selman Erakım, Tahsin Yücel, İsmet Konuk katılmışlardır.) Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, 53 Yılda Düş ve Gerçek, Cumhuriyet, 31 Ekim 1976; Cemal Alpman, Tam Bir Din Sömürüsü, Cumhuriyet, 31 Ekim 1976; İbrahim Olgun, Gündümlü Eğitim, Cumhuriyet, 2 Kasım 1976; Tahir Nejat Gencan, İsmarlama Kitaplar, Cumhuriyet, 6 Kasım 1976; Niyazi Berkes, Irkçılık Dincilik, Cumhuriyet, 30 Kasım 1976; İlhan Selçuk, Aleviler, Cumhuriyet, 19 Aralık 1976; İlhan Selçuk, Okul Kitabı mı Bu? Cumhuriyet, 24 Aralık 1976; Bahriye Üçok, Şaşır Kaldım, Cumhuriyet, 19 Aralık 1976; Ruhi Turfan, Eğitimin Böylesi, Cumhuriyet, 28 Aralık 1976; İlhan Selçuk, Ahlak ve Ahlaksızlık, Cumhuriyet, 31 Aralık 1976; Fehmi Yavuz, İsmarlama Din Bilgisi Kitapları, Türk Dili, Sayı 305, Şubat 1977, s. 155-158; Tahir Nejat Gencan, Bir İsmarlama Kitap, Türk Dili, Sayı 305, Şubat 1977, s. 151-155; Satı Erişen, Son Türk Dili ve Edebiyatı Programı Üzerine, Türk Dili, Şubat 1977, s. 159-164; Füsün Altıok, İsmarlama Felsefe Kitabı, Türk Dili, Sayı 305, Şubat 1977, s. 170-174; Talat Tekin, Lise I Edebiyat Kitabındaki Tutarsızlıklar ve Bilimsel Yanlışlar, Türk Dili, Sayı 305, Şubat 1977, s. 165-170; Lise Tarih Kitabında, Türk olanın saçığı dalgalı olur, deniyormuş, Hürriyet, 24 Şubat 1977; Bu tür yazıların yanında, Tercüman, Son Havadis, Milli Gazete, Ordadoğu, Millet, Hergün, Bayrak gibi gazetelerde de MC'nin Ders kitapları lehinde yazılar yayınlanmıştır.

Örnek I.

"... Asıllarının Türkmen olduğu tarihçe kesin şekilde bilinen pek çok aşiret, bu şekilde Kürtçe denilen karma bir İran-Türk dili konuşmaya başlamışlardır. Hatta aslen Türk olan Kürtler arasında, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Türkçeyi hiç bilmeyenler ortaya çıkmıştır. Türk eğitim ve kültür politikasının yetersizliği sebebiyle böyle vatandaş kitleleri, milli kültürden mahrum kalmışlardır." (Yılmaz Öztuna, Tarih Lise III. Devlet Kitapları, İstanbul 1976, s. 437)

Bu görüş Türk Tarihinin Ana Hatları, Türk Tarihinin Ana Hatları Methal Kısmı, Tarih I. Tarih II. Tarih III. Tarih IV kitaplarında yer alan görüşlerle, Türk Tarih Kurultaylarında, Türk Dil Kurultaylarında, kısaca, Türk Tarih Tezi ve Güneş-Dil Teorisi anlayışı ile benimsenmesi ve benimsetilmesi gereken ideoloji ile hiçbir farkı yoktur. Hatta birinci kategoridekiler, MC'nin kitapları için en temel ve vazgeçilmez bir kaynaktır. Esasen bu Kemalizmin en önemli özelliklerinden biri olup, Türk üniversitesine, Türk adaletine, Türk "Solu" ve Türk "Sosyalist" hareketinin büyük bir kısmına aynen kabul ettirilmiştir.

"... Türk karakterinin diğer mühim bir unsuru üstünlük şuurudur. Atatürk milli seciyenin bu unsurunun devam etmesi, daha da canlanması için çok çalışmıştır." (Yılmaz Öztuna, Tarih III, s. 407)

Bu kitapta öğrencileri etkilemek için coşkun bir ifade kullanılmaktadır. "Dehşetli bir Jeopolitik ehemmiyet arzemektedir." (s. 28) "1452-1453 kısmı dehşetli kanlı hazırlıkları ile geçirdi." (s. 49) Kitapta, Osmanlı İmparatorluğuna "Türk İmparatorluğu", "Türkiye İmparatorluğu", Osmanlı düzenine, "Cihan Düzeni", Osmanlı Devletine "Cihan Devleti" denilmektedir.

Örnek 2.

"... Türklerin birbiri arkasına çeşitli yönlerde yayılmalarını sağlayan sebeplerden biri de, Türk maneviyatının sağlamlığıdır. Bilinmeyen ufuklara doğru akmak, her an karşılaşılabilecek tehlikeleri

göğüslemeğe hazır bulunmak ve aralıksız bir ölüm-kalım savaşı ortamında yaşamak, her millet için tabii sayılacak bir davranış değildir. Bu ruhi zindelik Türkler'de açık şekilde görülmektedir. Onların tarih boyunca, hareketli bir topluluk halinde, sürekliliğini sağlayan bu zindelik, başarılarla birlikte daha da artmıştır. Her askeri zafer yeni bir siyasi hedefe yol açmıştır. Ülkeler fethedildikçe yeni fetih arzuları kamçılanmıştır.

Bu durum Türklerde, bir fütuhat felsefesi ve hakimiyet mefkuresi doğurmuştur. Türk fütuhat felsefesi dünyayı Türk töresinin himayesinde huzur ve sükuna kavuşturacağı gaye edinmiştir.” (İbrahim Kafesoğlu, Altan Deliorman, Tarih Lise 1, Devlet Kitapları, İstanbul 1976, s. 81)

Türk Tarihinin Ana Hatları, Türk Tarihinin Ana Hatları Methal Kısmı, Tarih I, Tarih II, Tarih III, Tarih IV kitaplarında fütuhat felsefesinin ne derece coşkun ifadelerle belirtildiğini okuyucular hatırlayacaklardır. Türk Tarih Kurultaylarında, Türk Dil Kurultaylarında Bayan Afet'in, Dr. Reşit Galip'in, Dr. Şevket Aziz'in, Prof. Sadri Maksudi'nin, Prof. Yusuf Ziya Özer'in, Prof. İbrahim Necmi'nin vs.'nin konuşmaları ile, MC'nin kitaplarındaki “*coşkun ifadeler*” karşılaştırıldığı zaman, ikincilerin birinciler yanında, çok sönük kaldığı hemen anlaşılmaktadır.

“... Türkler beyaz renkli, düz burunlu, değirmi yüzlü, endamlı ve sağlam yapılıdır. Hafif dalgalı saçları vardır. Erkeklerin sakalı orta gürlüktedir.

Orta çağ kaynaklarında Türkler güzelliğe örnek olarak gösterilmektedir. Hatta İran edebiyatında ‘Türk’ sözü bazan ‘güzel insan’ manasına kullanılmıştır.” (İbrahim Kafesoğlu, Altan Deliorman, Tarih Lise 1, s. 77)

“... Türk Devletinin birleştirici karakteri gereği, Türk siyasetinin bir de iç cephesi vardı. Türk devletbaşkanlarının en önemli görevlerinden biri de dağınık Türkleri toplamak olduğu için, siyasetin bu yönde yürütülmesine ayrıca dikkat edilirdi.” (İbrahim Kafesoğlu, Altan Deliorman, Tarih Lise 1. s. 201)

Örnek 3

“... Tarih boyunca pek çok savaş yapmış olan Türkler...”
(Mehmet Kaplan, Edebiyat Lise I, Devlet Kitapları, Ankara 1976, s. 13)

“... Atlı, akıncı bir kavim olan Türkler, tarih boyunca çeşitli ülkeleri almışlar; buralarda devlet kurmuşlardır...” (Mehmet Kaplan, Edebiyat Lise I, s. 19)

“... Biz binlerce yıl yabancı kavimleri içine alan devletler kurmuşuz, onları idare etmişiz.” (Mehmet Kaplan, a.g.e., s. 26)

“... Asırlarca süren bu savaşları Türkleri savaşçı bir kavim yapmış ve onlarda cihana hakim olma idealini doğurmuştur.”
(Mehmet Kaplan, a.g.e., s. 33)

Örnek 4

“... Bugün yeni Malazgirtler, yeni Mohaçlar için, Kanuniler, Çin saraylarını basıp esaret zincirlerini koparmak için Kürşad'lar, İstiklal Harbinde Batı ve Doğu emperyalizmini Ege Denizinde gömmek için Mustafa Kemaller yetiştirmelidir. İşte bu şerefli görev şerefli Türk kadınına düşmektedir.” (Bilal Gürer, Kültür Tarihi, 1976-1977 Ders Yılı Eğitim Enstitüleri İkinci Sınıf Ders Kitabı, s. 163)

“... Türkiye'de seciye ve ahlak ulviyeti yalnız hakiki Türklere münhasırdır. Devşirmeler, müntediler ve diğer unsurlar her türlü fenalıklar ve ahlaksızlıklar içindedir.

Türk ahlakının son zamanlarda başlıca amilleri, Türkiye'deki ahlaksız gayri müslim unsurlardır.

Türk ırkında iyilik ve insaniyet gibi faziletler fitridir. Devşirmelerle diğer gayri Türk unsurlarına bu faziletlerden mahrumiyetlerinin sebebi işte budur.

Türk ırkında bezirgan ruhundan eser yoktur.

Avrupalı esirlere o kadar iyi muamele edilmiştir ki, bunlardan

bazıları azad edilip memleketlerine gittikten sonra o medeni insani esaret devirlerine hasret kalıp tekrar Türkiye'ye gelmiş ve eski esaret zincirlerini kendi elleriyle boyunlarına takmışlardır.

Avrupa'da bütün sokaklar umumi hela vaziyetinde olduğu halde, Türkiye'de ayrıca umumi hela binaları kurulmuş ve bunlar son derece temiz tutulmuştur.

İğrenme bilmeyen kirlı Avrupalılar, köpeklerinin yedikleri kaplarda kendileri de yemeklerini yemekten çekinmedikleri için, eski Türkler Frenklere (Köpekler) lakabını takmışlardır.

Eski Türkler kendilerini yeryüzünün en cesur insanları bilirlerdi. Bu milli ve ırkı kanaate, düşman müellifler bile hak vermişlerdir.

Türk dili üstün ırkın dilidir. İşte bu telakkilerinden dolayı eski Türkler, Türkçe bilen Frenklerle görüşürken bile, tercüman kullanmışlar ve onların üstün ırk diliyle konuşmalarına fırsat vermemişlerdir.

Eski Türk'ün dünyayı hayran eden şecaat ve cesareti hem ırkı hem dini temellere dayanır." (Bilal Gürer, a.g.e., s. 152)

Bu örnekler çoğaltılabilir. Fakat gerekli değildir. Bu küçük örnekler bile, MC'nin kitaplarında ifade edilmeye ve öğrencilere benimsetilmeye çalışılan ideolojinin 1930 yıllarındakinden hiç farklı olmadığını göstermektedir. Hatta MC'nin profesörlerinin, Büyük Şef Gazi Mustafa Kemal'in profesörlerine göre çok daha ölçülü oldukları söylenebilir. Örneğin, MC'nin profesörleri, Bayan Afet gibi, Dr. Şevket Bey gibi, Prof. Sadri Maksudi Bey gibi, Prof. Yusuf Ziya Bey gibi, Dr. Reşit Galip gibi, Sümerlerin, Hititlerin, Mısır Tanrılarının, Yunanlıların, Latinlerin, Ari'lerin Türk olduklarını iddia etmemişlerdir. Hatta Kontenjan Senatörü Adile Ayda, Cumhuriyet Senatosu'nda yaptığı gündem dışı bir konuşmada, Hititlerin Türk olmadıkları gerekçeyle "Hitit Güneşi" anıtının yapımının durdurulmasını, anıtın kaldırılmasını istemiştir. Fakat Kürtlerin Türk olduklarını, Türklerin çok yüksek bir ırk olduklarını öteki ulusları yönetme yetkisine ve gücüne

sahip olduklarını aynı birinciler gibi iddia ediyorlar.⁽²⁰⁾

Yukarıda belirtildiği gibi, 1930 yılları arasında ve sonrasında, bütün dünya medeniyetlerinin, kültürlerinin Türk kökenli olduğu Türkler tarafından kurulduğu iddia ediliyor ve ispatlanmaya çalışılıyordu. Bu, tek parti döneminde, özellikle Büyük Şef Gazi Mustafa Kemal'in hayatta olduğu dönemde yoğun bir şekilde sürdürülen bir propaganda idi. Bugün artık Türk düşüncesi, Türk üniversitesi, Türk basını genel olarak böylesine gülünçlüklerin sahibi değil. Fakat “Kürtlerin Türklüğü” konusundaki ideoloji aynen sürdürülmektedir. Türk demokratları, ve Türk sosyalist hareketi bu konu, bu süreç üzerinde dikkatle durmalıdır. Diğerleri terkedildiği halde “Kürtlerin Türklüğü” iddiası neden sürdürülmektedir? “Alevilerin onuru” ve “İşçilerin şerefi” konusunda oldukça hassas olan Türk “demokratları” Kürt ulusunun ulusal kişiliğine karşı en çirkin saldırılarda bulunulurken neden, susmaktadırlar?

Yukarıda belirttiğimiz gibi MC'nin kitapları, Türk basınında genel olarak “ırkiyat”, “fethiyat”, “diniyat” olarak değerlendirilmiştir. Ve bunun, eğitimde ve öğretimde, toplumsal yapıda açtığı yaraların önüne ancak, Atatürkçülüğe, Kemalist ilkelere dönülerek geçilebilir, denmiştir. Bu MC'nin kitapları konusuna bilimsel olmayan bir yak-

20. Hürriyet, 5 Ocak 1977, Kontenjan Senatörü Adile Ayda, “Hitit Güneşi” anıtının kaldırılmasını istedi. s. 9. Bu olay Türk tarihinin yazımındaki derin ikilemlerden, derin gelişmelerden biridir. 1930 yıllarında, Şarki Karaağaç Mebusu Prof. Sadri Maksudi (Arsal), bütün dünyanın Mezopotamya'nın, Mısır'ın, Ege'nin, Roma'nın, Çin'in, Hind'in, Anadolu'nun, bu arada Hititlerin de Türklüğünü ispatlamaya uğraşırken, 1977 yılında, Prof. Sadri Maksudi Asalın kızı, Kontenjan Senatörü Adile Ayda, Hititler Türk değildir, diye, “Hitit Güneşi” anıtının kaldırılmasını istemektedir. Hatta Adile Ayda, Hitit Güneşi anıtından, “utanç verici” diye söz etmektedir. Cumhuriyet senatosunda yapılan bu konuşma AP'liler tarafından tasvip görmüştür. Ankara Belediyesi, bu anıtın yapımını sürdürebilmek için, Türk Tarih Kurumu'ndan rapor almak zorunda kalmıştır. (Hürriyet, 5 Şubat 1977, s. 11) Fakat anıtın yapımına bir müddet ara verilmiştir. (Hürriyet, 17 Şubat 1977, s. 11)

“Hitit Güneşi” anıtı olayı, Türk ırkçılığının muhtevasında 1930'dan 1977'ye kadar önemli bir değişme olmadığını göstermektedir, 1930 yıllarında olduğu gibi, bütün dünyayı, bu arada Hititleri de, Türk görmek de ırkçılık, Hititler, Türk değildi, diye yapımına başlanan bir anıtın, durdurulması ve kaldırılması da ırkçılıktır.

laşımıdır. Halbuki, MC'nin Ders Kitaplarının yazarları adına, Prof. Dr. Muharrem Ergin İstanbul'da düzenlediği basın toplantısında, MC'nin kitapları aslında, Atatürk ilkelerine bir dönüştür, denmiştir.⁽²¹⁾

Prof. Dr. Muharrem Ergin'in, MC'nin kitapları, aslında Atatürkçülüğe dönüştür sözleri doğru değildir. Çünkü Türkiye'de Atatürkçülükten, Kemalist ilkelere hiçbir zaman ayrılma olma-mıştır. Bütün iktidarlar bu ilkelere yürekten bağlı kalmışlardır.⁽²²⁾ Bazı iktidarlar bu ilkelerin adını sanını vererek, açıkça savunmuşlardır. Bazıları, gizleyerek, adından söz etmeyerek. MC'nin ders kitapları bu ilkelerin adını sanını vererek açıkça savunmaktadır. Bu bakımdan biz MC'nin Ders Kitapları Atatürkçülüğe dönüştür, sözünü doğru bulmayarak, “Kemalizmi sürdürme çabası” olarak değerlendiriyoruz. Bundan sonraki çalışmalarda, Büyük Şef Gazi Mustafa Kemal'in ve ondan sonraki iktidarların “Doğu”daki şeyhlerle (Türkleştiklerini söyleyen, işbirlikçi ve kendi özbenliklerini reddeden şeyhlerle) ne yoğun içli-dışli ilişkiler kurulduğunu ve sürdürüldüğünü, onların geleneksel imtiyazlarının nasıl teşvik edildiğini göstermeye çalışacağız.

O halde, MC'nin kitapları konusuna Atatürkçülük ideolojisi açısından değil, daha başka bir kavramla yaklaşmak gerekir. Bu temel kavram “Bilim” kavramıdır. Bilim yöntemi olguları, bu arada Atatürkçülüğü de zaman ve mekân boyutu içinde ele almayı gerektirir. Olguları bir bütünsellik içinde, öteki olguları etkilemesi ve onlardan etkilenmesi süreci içinde ele alır. Olguları ve olgusal ilişkileri, iç ve dış bağlantıları çelişme ve değişimleri içinde somut olarak kavrar. Bilim yönteminde doğrunun, “hakikatin” tek ölçütü vardır. O da olgulardır. Kişiler, doğrunun ölçütü olamazlar. Bilim yöntemi, teker teker, falan-

21. 8 Şubat 1977'de düzenlenen bu basın toplantısına, Prof. Dr. Mehmet Kaplan, Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu, Prof. Dr. Amiran Kurtkan, Prof. Dr. Sabri Özbaydar, Doç. Dr. Erol Güngör katılmışlardır.

22. Örneğin, MC'nin kitaplarından hiç farklı olmayan birtakım okul piyesleri, Naim Talu hükümeti zamanında bastırılmış, Bülent Ecevit Hükümeti zamanında dağıtılmıştır. Basım ve dağıtım işlerini yürüten Millî Eğitim Bakanlığıdır. Örneğin, Emrullah Nutku, Zafer Yolu, Devlet Kitapları, Ankara 1973; Semiha Türkyılmaz, Ne Mutlu Türküm Diyene, Devlet Kitapları, Ankara 1973.

ca profesörün nasıl kitap yazdığı konusu üzerinde durmaz, genel olarak bilimsel bilginin nasıl üretildiği konusu üzerinde durur. Bu ise, MC'nin profesörleri ile MC'nin profesörü olmayanlar arasında, olgulara bakış, olguları kavrayış ve ifade ediş yönünden ne gibi fark olduğunun, fark olup olmadığının ortaya konulmasını gerektirir.

MC'nin Ders Kitapları konusu Türkiye'de eleştirinin ne kadar zayıf ve köksüz olduğunu bir kere daha ortaya koymuştur. Bazı şeylerin, örneğin Kemalizmin, eleştiriye tabi tutulamayacağını göstermiştir. Halbuki, eleştiri, bilim yönteminin temelinde duran vazgeçilmez bir süreçtir. Bir kısım Türk basını ve Türk “solu” ise, MC'nin ders kitaplarına şiddetli bir eleştiri yönelttikleri halde, bu kitaplara temel teşkil eden, bunlarla organik bir bütünlük içinde olan Kemalizmi, Türk Tarih Tezi ve Güneş-Dil Teorisi anlayışlarına kati surette eleştiri getirmemişlerdir. Getirememişlerdir. Hatta “Kurtuluş”u bunlara dönerek gerçekleştirebiliriz, diyerek MC'nin Ders Kitaplarıyla, Kemalizmin bu ilkeleri arasında bir bağ yokmuş gibi bir izlenimin yaratılmasına çalışmışlardır.

Türkiye'de, demokrasi, düşünce özgürlüğü, ülkenin demokratlaştırılması gibi kavramları sık sık kullanan Türk düşüncesi, Türk “solu”, Türk “sosyalist” hareketi, Kemalizm üzerinde, Atatürkçülük üzerinde dikkatle durmak zorundadır. Şimdiye kadar, örneğin, “*Kemalizm, ulusal kurtuluşçudur, dünyada ilk ulusal kurtuluş savaşını biz verdik, bütün mazlum uluslara önder olduk*”, deniyordu. Bunu söyleyebilmenin, düşünce özgürlüğü olduğu iddia ediliyordu. Halbuki temel mesele bu değildir. Kemalizmin ulusal kurtuluşçu olduğu doğru değildir. Olgulara, yaşanan hayata bakıldığı zaman, Kemalistlerin İngiliz ve Fransız emperyalistleri ile işbirliği yaparak Kürdistan'ı bölüp parçaladığı, Kürt ulusunu boyunduruk altına aldığı görülmektedir. Zamanın en güçlü emperyalist devletleriyle, işbirliği yaparak Kürt ulusunu boyunduruk altına alan bir ideoloji mazlum uluslara önderlik edemez. Kemalistler, dünyada ilk ulusal kurtuluş savaşını biz verdik, bütün mazlum uluslara önder olduk dedikleri zaman bile Kürt ulusunu boyunduruk altına almaya çalışıyorlardı. Temel mesele, örneğin bu sürecin tartışılmasıdır. Halbuki,

Türk düşüncesi, Türk “*solu*”, Türk “*sosyalist*” hareketinin büyük bir kısmı, kendi burjuvazisi, sivil-asker etkin güçleri ile işbirliği yaparak, onlara taviz vererek bu sorunu tartışmaktan kaçındığı gibi, bu konuda düşünenlerin düşünce özgürlüğünü de savunmamaktadır.

Ne var ki, Kürt ulus sorununu programlaştırmayan, hiçbir hareket Türkiye'nin demokratlaştırılmasına katkıda bulunamaz. Kürt ulus sorunu yok farzedilerek, burjuvaziye, sivil-asker etkili çevrelere tavizler vererek demokrasi mücadelesi yapılamaz. Düşünce özgürlüğü savunulamaz.

Türk Tarih Tezi, “*Güneş Dil Teorisi*” durup dururken ortaya çıkmadı. 1919-1922 yıllarına, hatta daha öncelere giden bu anlayışın, önemli köklerini bulmak mümkündür. Ancak İsmail Beşikci, bu kitapta 1930’lu yıllarından itibaren konuyu ele almıştır. Kitapta; bu “tez” ve “teori”nin neden yaratıldığı, ne gibi fonksiyonları karşılamak için geliştirildiği sorunlarından çok, bu ideolojiye temel olan düşüncelerin, toplantı ve konferansların, yazıların vs. bilim yöntemi ile ne dereceye kadar ilişkili olduğunu kritik ediyor.

Bilimde; doğrunun ölçütü olgulardır. Kişiler doğrunun ölçütü değildir. Bir ırkı ve ulusu övmek bilim yöntemiyle bağdaşmaz. Katı, şüphesiz ve eleştirilmez hiçbir şey olamaz ve her şeye her zaman şüphe ile yaklaşmak bilimsel yöntemin gereğidir. Bilim olgulara, gerçek somuta ve nesnel gerçeğe dayanır.

Bilgi teorisinin kavramları; hükümete, devlete, ulusa, kişi veya kişilere vs. “*laik olan*”, “*olmayan*” gibi ahlak teorisinin kavramları ile ele alamaz ve aynılaştırılmaz.

Bu eserde; “*bilimsel*” diye sunulan ve Türk Devleti’nin resmi ideolojisini içeren “*Türk Tarih Tezi*”nin edebiyat, kültür, siyaset, eğitim ve toplumsal yaşama nasıl yansıtıldığı- nı ve ne kadar bilimden uzaklaştırılmış olduğunu göreceğiz.

Kitap, *Türk Tarih Tezi*, “*Güneş Dil Teorisi*”nin geliştirildiği sıralarda, Türk Devleti’nin iç ve dış politikadaki gelişmeleri ve bağlantılarının ne durumda olduğu? sorusuna cevap arayarak; “tez” ve “teori”nin siyasi hedefler için yaratıldığına işaret etmektedir.

İsmail Beşikci; bu eserinde, ele aldığı “tez”in kongrelerle adım adım nasıl şekillendirildiğini ve “*Güneş Dil Teorisi*” ile iç içe işlendiğini ele alır. Türk dilinin, tarihinin diğer diller üzerinde; ırkçı, şoven, sömürgeci ve dil kırımcı, egemen bir siyaset ile otokton halkları, uzun süreli bir jenosit uygulamasına tabi tutmayı izah ediyor. “Tez” ve “teori”nin siyasi hedefinin, Türk ve İslam olmayan her kesimin olduğunun sonucunu tespit ederek, bir vasıta olarak nasıl “katı zafere” vardiirildiğinin, tarih bilinci ve bilimsel yöntem ile eleştirisi sunulmaktadır.

Sonuç olarak; ‘*Türk Tarih Tezi*’, “*Güneş Dil Teorisi*”nin kürdler görüşü ne idi? Faşist, askeri bürokratik ve sömürgeci siyasetin ihtiyacı ve ‘resmi ideoloji’ olarak ifade edilen Kemalizm’in bugüne kadar sürdürülmüş olunmasının ipuçlarını vermektedir.

Kitapta; ‘*Türk Tarih Tezi*’, “*Güneş Dil Teorisi*”nin ana hatları, tarihsel kaynakları ortaya konarak, bilim yöntemiyle eleştiriye tabii tutulmuştur.

İsmail Beşikci’ye saygı, okura dostlukla!..

19.00

ISBN 978-605-86933-5-7

9 786058 693357